

MAGYAR TUDOM. AKADEMIAI
ALMANACH

CSILLAGÁSZATI ÉS KÖZÖNSÉGES

NAPTÁRRAL.

MDCCCLXIII-RA.

PESTEN.

EGGENBERGER FERDINÁND

M. AKAD. KÖNYVÁRUSNÁL.

5081

MAGYAR TUDOM. AKADÉMIAI

A L M A N A C H

ÉVI KÖNYV

NYOMATOTT

NYOMDÁSNÁL

PEST,
NYOMATOTT EMICH GUSZTÁV

NYOMDÁSNÁL.

1862.

TARTALOM.

	lap.
<i>Csillagászati és közönséges naptár</i>	
Jegyek és rövidítések magyarázata	1
Ünnepszámítás	3
Időszámítás	4
Gergely-féle naptár	I. 6—72
Julius-féle naptár	I. 6—72
Zsidó naptár	II. 7—73
Török naptár	II. 7—73
Időegyenlet	II. 7—73
A nap hossza, elhajlása, kelte és lemenete.	III. 8—74
A hold „ „ „ „ „	III. 8—74
A bolygók elhajlása, kelte, delelése és lemenete	IV. 9—75
Égi jelenetek	V. 10—76
Csillagfödések	VI. 11—77
Nap- és holdfogyatkozások	78
„ „ „ sugara a közép délben	81
Pályakör ferdesége, napirány ferdülése, nap és hold látköze	82
Bolygódok	84
Az alapesillagok közép helyei	90
Különböző szemléldék földirati fekvései	92
Csillagászati naptár elrendezése	95
<i>Magyar akadémiai névkönyv</i>	
Elnökség	107
Igazgató tanács	107
Nyelv- és Széptudományi Osztály	109
Philosophiai Osztály	114
Törvénytudományi Osztály	116
Történettudományi Osztály	118
Mathematikai Osztály	122
Természettudományi Osztály	125

	lap.
Állandó bizottságok	130
Tisztviselők	132
Iroda	133
Nyomdász. Könyvtár	133
Szolgák. Helyiségek	133
<i>Az akademia új alapszabályai</i>	137
<i>Az akademia ügyrende</i>	152
Osztályok és tagok	153
Ülések és bizottságok	158
Könyvkiadások	170
Jutalmak és pályázatok	176
Elegy	184
A tagok munkálatai, 1860—62.	193
<i>Életrajzi adatok elhunyt tagokról, 1848—62</i>	258
<i>Az akademia tagjai földíratl rendben</i>	317
<i>Az akademiai személyzet létszáma</i>	322
Névmutató	324

CSILLAGÁSZATI
és
KÖZÖNSÉGES NAPTÁR.

MDCCCLXIII-ra.

SZERKESZTETTE

KONDOR GUSZTÁV

A M. T. A. L. TAGJA.

CSILLAGÁZSÁRT

CSILLAGÁZSÁRT

KÖNÖRSÉGES NAPLÓ

MÚLTJÁRÓ

KÖNÖR GUSZTÁV

A. M. T. A. T. T. T.

KÖNÖR GUSZTÁV

Jegyek és rövidítések magyarázata.

Jegyek és rövidítések.

n	nap	AR (α) egyenes emelkedés
ór.	óra	D (δ) elhajlás
p	percz (idő)	● UH újhold
mp	másodpercz (idő)	● EN első negyed
"	fok	○ HT hold tölte
'	percz (ív)	○ UN utolsó negyed
"	másodpercz (ív)	♂ együttállás
+	északi elhajlás	♂ szembenállás
+	nyugati hossz	□ negyedfény, quadratura
—	déli elhajlás	⊗ emelkedő (föllépő) pálya csomó
—	keleti hossz	⊗ leszálló (lelépő) " "

Az állatöv jegyei.

0	♈	kos . . . 0 fok	VI	♎	mérleg . . 180 fok
I	♉	bika . . . 30 "	VII	♏	skorpio . . 210 "
II	♊	ikrek . . . 60 "	VIII	♐	nyilas . . 240 "
III	♋	rák . . . 90 "	IX	♑	bak . . . 270 "
IV	♌	oroszlán . . 120 "	X	♒	vízöntő . . 300 "
V	♍	szűz . . . 150 "	XI	♓	halak . . 330 "

Az égitestek jegyei.

☉	nap	♀	Venus	♃	Jupiter
☾	hold	♁	föld	♄	Saturnus
☿	Merkur	♂	Mars	♅	Uranus

(1) ♀ Ceres	(25) Phocaea	(49) Pales
(2) ♀ Pallas	(26) ♀ Proserpina	(50) Virginia
(3) ♀ Juno	(27) Euterpe	(51) Nemausa
(4) ♀ Vesta	(28) ♀ Bellona	(52) Europa
(5) ♀ Asträa	(29) Amphitrite	(53) Calypso
(6) ♀ Hebe	(30) Urania	(54) Alexandra
(7) ♀ Iris	(31) Euphrosyne	(55) Pandora
(8) ♀ Flora	(32) Pomona	(56) Pseudodaphne
(9) ♀ Metis	(33) Polyhymnia	(57) Mnemosyne
(10) ♀ Hygiea	(34) Circe	(58) Concordia
(11) ♀ Parthenope	(35) ♀ Leucothea	(59) Elpis
(12) ♀ Victoria	(36) Atalanta	(60) Danaë
(13) Egeria	(37) Fides	(61) Echo (Titania)
(14) Irene	(38) Leda	(62) Erato
(15) ♀ Eunomia	(39) Lätitia	(63) Ausonia
(16) Psyche	(40) Harmonia	(64) Angelina
(17) ♀ Thetis	(41) Daphne	(65)
(18) Melpomene	(42) Isis	(66) Maja
(19) Fortuna	(43) Ariadne	(67) Asia
(20) Massalia	(44) Nysa	(68) Leto
(21) Lutetia	(45) Eugenia	(69) Hesperia
(22) Calliope	(46) Hestia	(70) Panopaea
(23) Thalia	(47) Aglaja	(71) Niobe
(24) Themis	(48) Doris	♄ Neptun

Ünnepszámítás 1863.

Számok és ünnepek	Gergely-féle vagy új naptár	Julius-féle vagy ó naptár	
Aranyszám	2	2	
Epacta (holdkules)	XI	XXII	
Napkör	24	24	
Római adószám	6	6	
Vasárnapi betű	D	F	
Septuagesima	Februarius	Januarius	27
Hamvazó szerda	Februarius	Februarius	13
Husvét vasárnap	Aprilis	Martius	31
Áldozó csütörtök	Május	Május	9
Pünkösdi vasárnap	Május	Május	19
Első advent vasárnap	November	December	1
I. Kántornap	Februarius	Februarius	20
II. Kántornap	Május	Május	22
III. Kántornap	September	September	18
IV. Kántornap	December	December	18

Időszámítás 1863.

A z 1863 - d i k k ö z é v a

7371—7372-dik év	a byzanci idöszak szerint.
7355 "	" az alexandriai "
7063 "	" a világteremtés óta Eusebius szerint.
6576 "	" a Julius-féle idöszak szerint.
6042 "	" a világteremtés óta a zsidó régi évrond szerint.
5623—5624 "	" a " a zsidó újabb korszámitásb.
3878 "	" az Ábrahám idöszakban.
2616 "	" Roma fölépítése óta Varro szerint.
2610 "	" a Nabonassar-féle korszakban.
2186 "	" a Philippi évszámban nagy Sándor halála óta.
1911 "	" az Antiochiai korszakban.
1901 "	" a Spanyol vagy a Caesarok korszakában.
1579 "	" a Diocletian vagy a Martyrok korszakában.
1279—1280 "	" a török korszakban.
1908 "	" a Julius-féle naptárjavítás óta.
623 "	" a papír föltalálása óta.
521 "	" a löpor föltalálása óta.
423 "	" a nyomdászat föltalálása óta.
371 "	" Amerika fölfödözése óta.
346 "	" a Reformáció óta.
281 "	" a Gergely-féle naptárjavítás óta.
255 "	" a távcsö föltalálása óta.
176 "	" az általános nehézkedés törvényének Newton által fölfödözése óta.
164 "	" a Gözgépnek föltalálása óta.

Időszámítás 1863.

A z 1863 - d i k k ö z é v a

- 974-dik év a mai Magyarországnak a magyar nép által Árpád vezérlete alatt elfoglalásától számítva.
- 869 „ „ István megkereszteltetése óta.
- 863 „ „ sz. István király megkoronáztatása óta.
- 771 „ „ Horvátországnak sz. László által elfoglalása óta.
- 761 „ „ Dalmátországnak Kálmán által „ „
- 646 „ „ II. Endrének a sz. földre való menetele óta.
- 641 „ „ az „Arany Bulla“ alkottatása óta.
- 625 „ „ a Kun népnek IV. Béla alatt Magyarországbai bevándorlása óta.
- 622 „ „ Magyarországnak IV. Béla alatt a mongol-tatárok általi elpusztítása óta.
- 562 „ „ III. Endre, az Árpádház utolsó ivadéka halála óta.
- 481 „ „ Nagy Lajos halálától számítva.
- 419 „ „ a várnai ütközettől számítva.
- 407 „ „ Hunyady János halála óta.
- 373 „ „ Mátyás király „ „
- 349 „ „ a Dózsa György alatti pór-lázadástól számítva.
- 337 „ „ a mohácsi ütközettől számítva.
- 322 „ „ Budának a törököktől végképi elfoglalása óta.
- 297 „ „ Zrínyi halála óta.
- 228 „ „ a magyar kir. egyetem alapítása óta.
- 177 „ „ Budának visszafoglalásától számítva.
- 61 „ „ a magyar Muzeum alapítása óta.
- 38 „ „ a „ Akademia „ „
- 26 „ „ a nemzeti színház „ „
- 14 „ „ a budapesti lánczhíd fölépítése óta.

Januarius 1863.

I.

Hét, hó és év napja		Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orsz naptár
Csüt.	1	1 Újév, Kis-Kar.	Újév napja	20 Dec. 1862. Ig.
Péntek	2	2 Makár	Abel és Szet.	21 Juliana
Szomb.	3	3 Genovéva	Enoh, Dániel	22 Anasztáz
Vas.	4	4 D. Újév v. Tit. p.	D. Újév v. Iz.	23 G. 30. IV. Adv.
Hétfő	5	5 Telesphorus	Simeon	24 Kar. e. b. vége
Kedd	6	6 D. Vizkereszt	Sz. 3 király	25 N.-Karács.
Szerda	7	7 Luczián vért.	Izidor, Bál	26 B. A. eljegyz.
Csüt.	8	8 Szeverin apát	Erhárd, Ször.	27 István vért.
Péntek	9	9 Marcellin püsp.	Márczial	28 12,000 vért.
Szomb.	10	10 Remete Pál	Remete Pál	29 Aprószent.
Vas.	11	11 D. 1. Hygin pápa	D. 1. Matilda	30 G. Anizia
Hétfő	12	12 Ernő püspök	Reinhold	31 Melánia
Kedd	13	13 Hilár püspök	Vidor	1 Jan. 1863. B.
Szerda	14	14 Nólai Bódog	Bódog	2 Szilveszter
Csüt.	15	15 Mórus apát	Mór	3 Malahias
Péntek	16	16 Marczel pápa vt.	Marczel	4 70 apostol
Szomb.	17	17 Antal apát rem.	Remete Antal	5 Theophant
Vas.	18	18 D. 2. Jézus sz. n.	D. 2. Piroška	6 F. 1. Epiph.
Hétfő	19	19 Bassianus	Sára	7 K. János
Kedd	20	20 Fábián és Seb. vt.	Fáb., Sebest.	8 György, Chos.
Szerda	21	21 Agnes szűz vt.	Agnes	9 Poliluctes
Csüt.	22	22 Vincze s Anast. vt.	Vincze	10 Niz. Gergely
Péntek	23	23 Boldog assz. elj.	Emerencia	11 Teodotius
Szomb.	24	24 Timoth. püsp. vt.	Timoté	12 Tatián
Vas.	25	25 D. 3. Pál fordul.	D. 3. Pál ford.	13 F. 2. Hermilus
Hétfő	26	26 Polykarp püsp. vt.	Polikárp	14 Sabbas
Kedd	27	27 Aranyházú János	Aranyház. János	15 Thebeus Pál
Szerda	28	28 Margit szűz	Nagy Károly	16 Vasas Péter
Csüt.	29	29 Szalézi Ferencz p.	Valér Ferencz	17 Antal apát
Péntek	30	30 Mártina szűz vt.	Adelgunda	18 Athanáz
Szomb.	31	31 Nólai Péter	Virgilius	19 Makár apát

II.

Januarius 1863.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Időegyenlet	
	5623. Tebet		1279. Redscheb		(k. idő—v. idő)	p. mp.
1	10	Jerus. ostroma, böjt	10		+	3 43·7
2	11		11	27. péntek		4 12·0
3	12	15. szombat	12			4 39·7
4	13		13	} szerencse-napok	+	5 7·1
5	14		14			5 34·2
6	15		15			6 0·8
7	16		16			6 26·9
8	17		17			6 52·6
9	18		18	28. péntek		7 17·7
10	19	16. szombat	19			7 42·4
11	20		20		+	8 6·4
12	21		21			8 29·9
13	22		22			8 52·8
14	23		23			9 15·1
15	24		24			9 36·8
16	25		25	29. péntek		9 57·8
17	26	17. sz. ● UH. előtt	26			10 18·1
18	27		27		+	10 37·7
19	28		28	Mah. elf. a Prof.		10 56·6
20	29		29	Egbeszállat éje		11 14·8
21	1	Schebat. Új h. napja	30			11 32·2
22	2		1	Schabân		11 48·8
23	3		2	30. péntek		12 4·7
24	4	18. szombat	3	Hussein szület.		12 19·7
25	5		4		+	12 34·0
26	6		5			12 47·4
27	7		6			13 0·0
28	8		7			13 11·8
29	9		8			13 22·7
30	10		9	31. péntek		13 32·8
31	11	19. szombat	10			13 42·0

Januarius 1863.

III.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemerete
	o °	'	ó. p.	ó. p.	o °	'	ór. p.	ór. p.
1	280 36	—23 2	7 51	4 16	60 38	☐	+21 40	1 33 e.
2	281 37	22 57	51	17	72 27	☐	22 38	2 16
3	282 38	22 51	51	17	84 14	☐	22 34	3 6
4	283 39	—22 45	7 51	4 18	96 3	☐	+21 31	4 2 e.
5	284 40	22 39	50	20	107 54	☐	19 30	5 1
6	285 42	22 32	50	21	119 50	☐	16 39	6 3
7	286 43	22 25	50	22	131 54	☐	13 4	7 9
8	287 44	22 17	49	23	144 5	☐	8 55	8 13
9	288 45	22 9	49	24	156 27	☐	+ 4 22	9 20
10	289 46	22 0	49	26	169 1	☐	— 0 26	10 27
11	290 47	—21 51	7 48	4 27	181 50	☐	— 5 19	11 36 e.
12	291 48	21 41	48	29	194 56	☐	10 4	* *
13	292 49	21 31	48	30	208 21	☐	14 27	0 49 r.
14	293 51	21 21	47	31	222 9	☐	18 12	2 3
15	294 52	21 10	46	32	236 18	☐	21 0	3 17
16	295 53	20 59	46	34	250 50	☐	22 30	4 30
17	296 54	20 48	45	35	265 41	☐	22 27	5 35
18	297 55	—20 36	7 44	4 36	280 44	☐	—20 49	6 31 r.
19	298 56	20 23	43	38	295 51	☐	17 42	7 15
20	299 57	20 10	42	40	310 53	☐	13 25	7 49
21	300 58	19 57	41	40	325 40	☐	8 24	8 21
22	301 59	19 44	40	42	340 5	☐	— 3 3	8 47
23	303 0	19 30	39	44	354 2	☐	+ 2 17	9 10
24	304 1	19 16	38	46	7 31	☐	7 20	9 34
25	305 2	—19 17	37	4 46	20 31	☐	+11 53	9 58 r.
26	306 3	18 46	36	48	33 7	☐	15 47	10 25
27	307 4	18 31	35	50	45 23	☐	18 52	10 54
28	308 5	18 15	34	51	57 23	☐	21 5	11 30
29	309 6	18 0	33	53	69 15	☐	22 20	0 10 e.
30	310 7	17 43	32	55	81 1	☐	22 35	0 59
31	311 8	17 27	31	56	92 48	☐	21 50	1 54

IV.

Januarius 1863.

B o l y g ó k

jegye és neve	h. n.	elhajlása		kelte		delelése		leменete	
		o	'	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.
♀ Merkur	2	—24	20	8	27 r.	0	33 e.	4	38 e.
	8	22	40	8	38	0	51	5	5
	14	20	4	8	41	1	9	5	38
	20	16	44	8	37	1	22	6	8
	26	13	11	8	23	1	26	6	29
♀ Venus	2	—23	17	8	17 r.	0	28 e.	4	39 e.
	8	22	18	8	22	0	37	4	52
	14	20	55	8	21	0	45	5	9
	20	19	9	8	20	0	53	5	26
	26	17	4	8	16	0	59	5	43
♂ Mars	2	+ 9	50	11	52 r.	6	40 e.	1	27 r.
	8	11	0	11	34	6	27	1	21
	14	12	12	11	16	6	15	1	13
	20	13	22	10	59	6	3	1	7
	26	14	32	10	42	5	52	1	2
♃ Jupiter	2	— 8	29	1	23 r.	6	48 r.	0	14 e.
	10	8	46	0	56	6	20	11	44 r.
	18	8	59	0	28	5	51	11	14
	26	9	8	0	0	5	21	10	44
♄ Saturnus	2	+ 0	0	11	35 e.	5	37 r.	11	41 r.
	12	— 0	1	10	55	4	58	11	1
	22	+ 0	2	10	15	4	19	10	22
♅ Uranus	2	+22	58	2	26 e.	10	21 e.	6	16 r.
	12	22	57	1	45	9	40	5	34
	22	22	55	1	4	8	59	4	53

Januarius 1863.

V.

Hó napja	közép idő		bemenet		kimenet	Égi jelenetek
	ór.	p.	ór.	p.	ór. p.	
2			3	2 r.		2 I. mellékbolyg. fogyatkoz. ☉ a földközézen.
	5	23 r.				☉ a ☾-al AR-ben (egyenes emelk.) ☉ elhajl. + 22° 58'
	10	45 e.				☾ " + 22 44
3			5	28 r.		2 II. mellékbolyg. fogyatk. ☾ a földtávban.
	3	23 e.				☉ HT.
	5	49 r.				☉ legnagyobb déli szélessége.
	6	21 e.				2 III. mellékbolyg. fogyatk.
	7				9 29 r.	2 I. " " "
	9		4	55 r.		2 II. " " "
	10		8	2 r.		☉ a ☾-al AR-ben.
	12	0 31 r.				☉ a naptávban.
		2 8 r.				☉ UN.
	13	1 23 r.				☉ a ☾-al AR-ben.
		11 32 r.				2 I. mellékbolyg. fogyatk.
	16		6	48 r.		2 ☐ a ☉-al.
		11 33 e.				2 I. mellékbolyg. fogyatk.
	18		1	17 r.		☾ a földközézen.
		5 23 e.				☉ UH.
	19	5 18 e.				☉ a ☾-al AR-ben.
	20	0 38 e.				☉ a ☾-al AR-ben.
	21	2 17 r.				2 I. mellékbolyg. fogyatk.
	25		3	10 r.		☉ ☉-ban (emelk. csomójában).
		4 4 e.				☉ legnagyobb keleti elt. 18° 27'
		11 21 e.				☉ ☐ a ☉-al.
	26	3 38 r.				☉ EN.
		6 10 e.				☉ a ☾-al AR-ben.
		7 19 e.				2 II. mellékbolyg. fogyatk.
	28		2	25 r.		2 IV. " " "
					4 7 r.	☉ a ☾-al AR-ben
	30	3 37 r.				☉ elh. + 22° 54'
						☾ " + 22 37
		5 55 r.				☉ a napk.
	31	0 23 r.				☾ a földközézen.

VI.

Januarius 1863.

Csillag födések

Hó napja	csillag			bemenet		csillag		
	neve és jegye		nagy-sága	közép idő ór. p.		egyenés emelked.	elhajlása	
1	Bika	56	6 7	7	57 e.	62 52·42	+21	26·44
	Bika	65 α^1	5 6	11	42 e.	64 17·89	+21	58·72
	Bika	67 α^2	6 7	11	34 e.	64 18·76	+21	53·11
2	Bika	108	7	10	31 e.	76 48·19	+22	7·54
3	Bika	109 n	5 6	1	32 r.	77 45·44	+21	57·24
	Bika	114 o	5	5	26 r.	79 51·02	+21	49·11
5	Ikrek	74 f	6	6	3 e.	112 53·43	+17	59·10
6	Rák	(261)	7	5	29 r.	117 40·52	+16	53·15
	Rák	5 r	6	7	23 r.	118 25·27	+16	49·92
	Rák	29	6	7	1 e.	125 14·57	+14	39·84
8	Hatodló	14 C	6	9	13 e.	149 54·29	+ 6	16·80
9	Oroszlán	55 u	6	10	31 e.	162 9·71	+ 1	28·09
	Oroszlán	57	7	11	15 e.	162 17·21	+ 1	9·85
10	Oroszlán	66 p ³	7	8	0 r.	165 33·50	— 0	35·39
11	Szűz	(167) B	6	3	53 r.	176 0·40	— 4	34·22
12	Szűz	21 q	5 6	0	17 r.	186 40·64	— 8	41·67
23	Halak	19 m	6	4	21 e.	354 50·87	+ 2	43·72
27	Kos	27 ψ	6	1	4 r.	35 49·53	+17	5·90
	Kos	57 δ	4	6	45 e.	45 56·85	+19	12 43
29	Bika	51	7	3	19 r.	62 34·02	+21	14·57

Februarius 1863.

I.

Hét, hó és év napja			Rom. kathólikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
Vas.	1	32	D. Sept. Ign. p.	D.S. Brig. Ign.	20 F. Triod. Eut.
Hétfő	2	33	Gyer. sz. B. A.	Gyer.sz.B.A.	21 Maxim
Kedd	3	34	Balázs püsp.	Balázs	22 Timoté
Szerda	4	35	Korz. András püs.	Veronika	23 Kelemen
Csüt.	5	36	Ágota szüz vért.	Ágota, Lehel	24 Xenia
Péntek	6	37	Dorottya vért.	Dorottya	25 Gergely
Szomb.	7	38	Romuald apát	Richárd, Frigy.	26 Xenophon
Vas.	8	39	D. Sex. Máthai	D. Sex. Salam.	27 F. 1. Sept. J.
Hétfő	9	40	Apollónia	Apollónia	28 Siriai Ephrem
Kedd	10	41	Skolastika	Gabriella, Árp.	29 Ignázt püsp. v.
Szerda	11	42	Dezső	Eufroz., Dezső	30 3 püspök
Csüt.	12	43	Eulália vért.	Eulália	31 Czirus, János
Péntek	13	44	Ricsei Katalin	Kastor István	1 Febr. Trif.
Szomb.	14	45	Bálint	Bálint vért.	2 Gy. sz. B. A.
Vas.	15	46	D. Quinq. fars. v.	D. Qu. Faust.	3 F. 2. M. Sim.
Hétfő	16	47	Julianna szüz	Julianna	4 Isidor
Kedd	17	48	Húshagyó, Julian.	Szilárd, Donát	5 Ágota
Szerda	18	49	Hamv., Simeon †	Zsuzs., Kálm.	6 Bukulus
Csüt.	19	50	Konrád, Gabin v.	Gabin, Herm.	7 Parthenius
Péntek	20	51	Eleuter pápa †	Eukár., Jenő	8 Tivadar
Szomb.	21	52	Eleonora szüz †	Izsajás, Eleon.	9 Nicephor
Vas.	22	53	D. 1. Qu. Péter sz.	D. 1. Inv. Pét.	10 F. 3. Jür. Char.
Hétfő	23	54	Romana	Reinh.	11 Balázs vt.
Kedd	24	55	Mátyás apost.	Mátyás apost.	12 Meletius
Szerda	25	56	Valb. ap. Kánt. †	Valburga	13 Mártinián
Csüt.	26	57	Sándor, Győző	Jónás, Gotth.	14 Auxencius
Péntek	27	58	Leánder püsp. †	Fortuna, Ákos	15 Onezimus
Szomb.	28	59	Osvald érsek †	Román, Zelem.	16 Pamphil.

Vaj hét

Nagybójt kezd.

II.

Februarius 1863.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Időegyenlet (k.idő—v.idő)	
	5623. Schebat		1279. Schabân		p.	mp.
1	12		11		+13	50·5
2	13		12		13	58·1
3	14		13		14	4·8
4	15 öröm napja		14	} szerencse-napok 15 Vizsgálat éje 16 32. péntek	14	10·8
5	16.				14	15·9
6	17				14	20·2
7	18 20. szombat		17		14	23·7
8	19		18		+14	26·5
9	20		19		14	28·4
10	21		20		14	29·6
11	22		21		14	30·0
12	23		22		14	29·7
13	24		23 33. péntek		14	28·6
14	25 21. sz. ● UH. előtt		24		14	26·8
15	26		25		+14	24·3
16	27		26		14	21·0
17	28		27		14	17·0
18	29		28		14	12·4
19	30 Új hold napja		29		14	6·0
20	1 Adar		1 Ramadân 34.p.		14	1·0
21	2 22. szombat		2		13	54·3
22	3		3 Ábrah. könyve		+13	46·9
23	4		4 Korán küldése		13	38·9
24	5		5		13	30·2
25	6		6		13	21·0
26	7 Mózes hal. n., böjt		7		13	11 1
27	8		8 35. péntek		13	0·6
28	9 23. szombat		9		12	49·6

Februarius 1863.

III.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemenete
	° ' "	° ' "	ó. p.	ó. p.	° ' "	° ' "	ór. p.	ór. p.
1 312 9	—17 10	7 30	4 57	104 38	☾	+20 6	2 53 e.	5 42 r.
2 313 10	16 53	29	59	116 36	☾	17 30	3 54	6 16
3 314 10	16 35	27 5	1	128 41	☾	14 6	4 58	6 46
4 315 11	16 18	26	2	140 58	☾	10 6	6 5	7 11
5 316 12	15 59	24	4	153 25	☾	5 37	7 11	7 33
6 317 13	15 41	23	6	166 3	☾	+ 0 51	8 18	7 55
7 318 13	15 23	22	8	178 52	☾	— 4 1	9 28	8 16
8 319 14	—15 4	7 20	5 9	191 53	☾	— 8 48	10 39 e.	8 39 r.
9 320 15	14 45	18	11	205 7	☾	13 14	11 50	9 5
10 321 16	14 25	17	12	218 34	☾	17 7	* *	9 35
11 322 16	14 6	16	13	232 15	☾	20 6	1 4 r.	10 12
12 323 17	13 46	14	15	246 12	☾	21 59	2 17	10 57
13 324 17	13 26	13	17	260 25	☾	22 29	3 21	11 54
14 325 18	13 6	11	18	274 53	☾	21 30	4 18	1 2 e.
15 326 19	—12 45	7 9	5 20	289 32	☾	—19 4	5 5 r.	2 16 e.
16 327 19	12 25	8	22	304 18	☾	15 23	5 45	3 37
17 328 20	12 4	6	23	319 3	☾	10 45	6 18	4 57
18 329 20	11 43	5	25	333 39	☾	5 33	6 46	6 15
19 330 21	11 21	3	27	347 58	☾	— 0 10	7 11	7 33
20 331 21	11 0	7 1	29	1 54	☾	+ 5 4	7 35	8 48
21 332 22	10 38	6 59	29	15 25	☾	9 58	8 0	10 0
22 333 22	—10 17	6 57	5 31	28 29	☾	+14 12	8 26 r.	11 9 e.
23 334 22	9 55	55	33	41 9	☾	17 39	8 55	* *
24 335 23	9 33	53	34	53 28	☾	20 13	9 31	0 14 r.
25 336 23	9 10	51	36	65 31	☾	21 48	10 10	1 14
26 337 23	8 48	49	38	77 24	☾	22 23	10 56	2 9
27 338 24	8 26	47	38	89 11	☾	21 57	11 46	2 57
28 339 24	8 3	45	40	100 59	☾	20 33	0 44 e.	3 39

IV.

Februarius 1863.

B o l y g ó k

jegye és neve	h. n.	elhajlása		kelte		delelése		lemerete	
		°	'	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.
♀ Merkur	2	-10	23	7	51 r.	1	7 e.	6	23 e.
	8	10	29	7	10	0	26	5	42
	14	12	27	6	30	11	36 r.	4	43
	20	14	30	6	1	10	58	3	55
	26	15	41	5	49	10	37	3	27
♀ Venus	2	-14	16	8	10 r.	1	6 e.	6	3 e.
	8	11	38	8	2	1	11	6	21
	14	8	48	7	53	1	16	6	39
	20	5	50	7	44	1	20	6	56
	26	2	46	7	33	1	24	7	15
♂ Mars	2	+15	51	10	22 r.	5	39 e.	0	57 r.
	8	16	57	10	6	5	29	0	52
	14	18	0	9	50	5	19	0	48
	20	19	0	9	35	5	9	0	43
	26	19	57	9	22	5	0	0	39
♃ Jupiter	2	-9	12	11	33 e.	4	55 r	10	16 r.
	10	9	13	11	2	4	23	9	45
	18	9	9	10	30	3	52	9	13
	26	9	1	9	57	3	19	8	41
♄ Saturnus	2	+0	12	9	31 e.	3	34 r.	9	38 r.
	12	0	24	8	48	2	54	8	59
	22	0	39	8	6	2	12	8	19
♅ Uranus	2	+22	53	0	20 e.	8	14 e.	4	9 r.
	12	22	53	11	40	7	34	3	29
	22	22	53	11	0	6	55	2	49

Februarius 1863.

V.

Hó napja	közép idő		bemenet		kimenet		Égi jelenetek
	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.	
2	3	6 e.					♂ a ♀-al AR-ben
3	6	12 e.					♀ legnagyobb déli szélessége.
	11	41 e.					○ HT.
4			4	59 r.			☾ II. mellékbolyg. fogyatkoz.
5					1	16 r.	☾ III.
8	5	2 r.					♂ a ☾-al AR-ben.
			6	56 r.			☾ I. mellékbolyg. fogyatkoz.
9	1	34 e.					♀ legnagyobb éjszaki széless.
	7	27 e.					☾ a ☾-al AR-ben.
10			1	25 r.			☾ I. mellékbolyg. fogyatkoz.
	10	5 r.					♀ alsó ♂ a ⊙-al.
11			7	33 r.			☾ II. mellékbolyg. fogyatkoz.
	0	3 e.					○ UN.
12					5	13 r.	☾ III. mellékbolyg. fogyatkoz.
15	11	23 e.					☾ a földközéiben.
17			3	18 r.			☾ I. mellékbolyg. fogyatkoz.
	5	11 r.					♂ a ☾-al AR-ben
							♀ elhajlása — 13° 20'
							☾ " — 12 9
18	4	23 r.					● UH.
19	3	35 e.					♀ ♂ a ☾-al AR-ben.
21			11	24 e.			☾ II. mellékbolyg. fogyatkoz.
24			5	11 r.			☾ I.
	9	52 r.					♂ ♂ a ☾-al AR-ben
							♂ elhajlása + 19° 38'
							☾ " + 20 2
25	1	51 e.					○ EN.
			11	40 e.			☾ I. mellékbolyg. fogyatkoz.
26	10	28 r.					♂ ♂ a ☾-al AR-ben
							♂ elhajlása + 22° 53'
							☾ " + 22 23
27	7	23 e.					☾ a földtávban.

VI.

Februarius 1863.**C s i l l a g f ö d é s e k**

Hó napja	csillag			bemenet közép idő ór. p.	csillag		
	neve és jegye	nagy- sága	egyes emelkedése ° ' "		elhajlása ° ' "		
2	Ikrek	74 f	6	2 31 r.	112 53·43	+17 59·10	
3	Rák	29	6	3 0 r.	125 14·57	+14 39·84	
5	Hatodló	14 C	6	4 58 r.	149 54·29	+ 6 16·80	
6	Oroszlán	57	7	6 36 r.	162 17·21	+ 1 9·85	
	Oroszlán	87 e	4 5	10 21 e.	170 49·72	-- 2 14·82	
19	Halak	8 x ¹	5 6	6 6 e.	349 58·40	+ 0 30·48	
	Halak	9 x ²	6	6 16 e.	350 3·35	+ 0 22·35	
26	Bika	114 o	5	5 34 e.	79 51·02	+21 49·11	
27	Ikrek	15	6	11 14 e.	94 54·09	+20 52·29	
	Ikrek	16	6	11 57 e.	94 56·88	+20 34·59	
28	Ikrek	17	7	0 3 r.	95 15·09	+20 52·08	

Martius 1863.

I.

Hét, hó és év napja		Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
Vas.	1	60 D. 2. Ignác v.	D. 2. Rem. Al.	17 F. 4. I. b. v. Tiv.
Hétfő	2	61 Simpl. vért.	Luiza	18 Leo pápa
Kedd	3	62 Kunigunda	Kunigunda	19 Arkipus
Szerda	4	63 Kázmér †	Adorján	20 Leo p. Kánt. †
Csüt.	5	64 Özséb	Frigyes	21 Timoté
Péntek	6	65 Frigyes apát †	Fridolin	22 Ef. mártyr.
Szomb.	7	66 Jéz. 5 sz. sebe †	Felicitás	23 Polykarp
Vas.	8	67 D. 3. Istenes Ján.	D. 3. Oc. Fil.	24 F. 5. II. b. J. sz.
Hétfő	9	68 Cziril, Method.	Etel	25 Taráz
Kedd	10	69 Sándor vért.	Sándor, Pető	26 Porfirius
Szerda	11	70 Bójt k. Sofron. †	Rozina	27 Prokóp
Csüt.	12	71 N. Gergely	Gergely	28 Vazul
Péntek	13	72 Rosina özvegy †	Ernő, Kriszt.	1 Martius Eud.
Szomb.	14	73 Jéz. sz. töv. kor. †	Eutikius	2 Teodotus
Vas.	15	74 D. 4. Longinus	D. 4. Laet. Za.	3 F. 6. III. b. v. E.
Hétfő	16	75 Gergely rem.	Henrika	4 Gérász
Kedd	17	76 Patricz püsp.	Gertrud	5 Konon
Szerda	18	77 Eduárd k., Sánd. †	Gábor, Sándor	6 42 vértanu
Csüt.	19	78 József	József	7 Vazul Efr.
Péntek	20	79 Ambrus, Niczet. †	Gutbert	8 Teofilaktus
Szomb.	21	80 Benedek †	Benedek	9 Sebai 40 v.
Vas.	22	81 D. 5. Fekete vas.	D. 5. Jud. Káz.	10 F. 7. IV. b. v. K.
Hétfő	23	82 Teodozia, Otto	Eber	11 Sofron patr.
Kedd	24	83 Gábor főangyal	Gábor főangy.	12 Teofán
Szer.	25	84 Gyüm. oltó B. A.	Gy. oltó B. A.	13 Niczefer
Csüt.	26	85 Manó	Manó, Irma	14 Benedek
Péntek	27	86 Rupert †	Rupert	15 Agapius
Szomb.	28	87 Sixtus pápa †	Gedeon	16 Szabinus
Vas.	29	88 D. 6. Virágvas.	D. 6. Virágv.	17 F. 8. V. b. v. El.
Hétfő	30	89 Kvirin vért.	Guido	18 Czirill érsek
Kedd	31	90 Ákos p., Benjám.	Obadiás, Korn.	19 Chrysostom

II.

Martius 1863.

Hó napja	Zsidó. naptár		Török naptár		Időegyenlet (k.idő—v.idő)	
	5623. Adar		1279. Ramadân		p.	mp.
1	10		10		+12	38·0
2	11		11		12	25·9
3	12		12		12	13·3
4	13	Esther böjt	13		12	0·3
5	14	Purim	14	} szerencse-napok	11	46·7
6	15	Schuschan Purim	15		11	32·7
7	16	24. szombat	16	36. péntek	11	18·3
8	17		17		+11	3·5
9	18		18		10	48·4
10	19		19		10	32·9
11	20		20		10	17·0
12	21		21		10	0·9
13	22		22	37. péntek	9	44·5
14	23	25. sz. ● UH. előtt	23		9	27·8
15	24		24		+ 9	10·9
16	25		25		8	53·7
17	26		26		8	36·4
18	27		27	Mindenh. éjje	8	18·9
19	28		28		8	1·1
20	29	Új hold napja	29	38. péntek	7	43·3
21	1	Nisan. 26. szomb.	30		7	25·2
22	2		1	Schewwâl	+ 7	7·1
23	3		2	} Nagy Bairam	6	48·9
24	4		3		6	30·5
25	5		4		6	12·2
26	6		5		5	53·7
27	7		6	39. péntek	5	35·2
28	8	27. szombat	7	Hamsa halála	5	16·7
29	9		8		+ 4	58·3
30	10		9		4	39·8
31	11		10		4	21·4

Martius 1863.

III.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemerete
	° ' "	° ' "	ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.	° ' "	° ' "	ór. p.	ór. p.
1	340 24	— 7 40	6 44	5 42	112 53	☉	+18 15	1 43 e.
2	341 24	7 18	42	44	124 56	☾	15 8	2 46
3	342 24	6 55	40	45	137 11	☾	11 20	3 51
4	343 24	6 32	38	47	149 40	☾	6 58	4 59
5	344 24	6 9	36	49	162 24	☾	+ 2 17	6 7
6	345 24	5 45	34	49	175 22	☾	— 2 36	7 17
7	346 24	5 22	32	51	188 33	☾	7 28	8 27
8	347 24	— 4 59	6 30	5 53	201 56	☾	—12 3	9 42 e.
9	348 24	4 35	28	54	215 29	☾	16 4	10 54
10	349 24	4 12	26	56	229 10	☾	19 16	* *
11	350 24	3 48	24	57	243 0	☾	21 24	0 5 r.
12	351 24	3 25	22	59	256 57	☾	22 14	1 12
13	352 23	3 1	20	6 0	271 2	☾	21 39	2 11
14	353 23	2 38	18	2	285 13	☾	19 43	3 0
15	354 23	— 2 14	6 16	6 4	299 30	☾	—16 32	3 42 r.
16	355 23	1 50	14	4	313 50	☾	12 22	4 16
17	356 22	1 27	12	6	328 8	☾	7 31	4 45
18	357 22	1 3	10	8	342 19	☾	— 2 19	5 11
19	358 22	0 39	8	9	356 17	☾	+ 2 56	5 36
20	359 21	— 0 15	6	10	9 58	☾	7 57	6 0
21	0 21	+ 0 8	4	12	23 19	☾	12 26	6 26
22	1 20	+ 0 32	6 26	13	36 18	☾	+16 13	6 55 r.
23	2 20	0 56	6 0	14	48 56	☾	19 8	7 28
24	3 19	1 19	5 58	16	61 15	☾	21 6	8 8
25	4 19	1 43	56	17	73 20	☾	22 2	8 49
26	5 18	2 6	54	19	85 14	☾	21 56	9 38
27	6 17	2 30	52	20	97 3	☾	20 52	10 33
28	7 17	2 53	50	22	108 53	☾	18 53	11 32
29	8 16	+ 3 17	5 48	6 23	120 49	☾	+16 4	0 32 e.
30	9 15	3 40	46	25	132 55	☾	12 33	1 37
31	10 14	4 3	44	26	145 15	☾	8 27	2 42

IV.

Martius 1863.

B o l y g ó k

jegye és neve	h. n.	elhajlása		kelte		delelése		lemerete	
		°	'	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.
♀ Merkur	2	— 15	53	5 41	r.	10 30	r.	3 19	e.
	8	15	23	5 35		10 28		3 20	
	14	13	57	5 32		10 32		3 30	
	20	11	42	5 28		10 39		3 50	
	26	8	39	5 25		10 49		4 13	
♀ Venus	2	— 0	42	7 27	r.	1 26	e.	7 25	e.
	8	+ 2	24	7 16		1 29		7 43	
	14	5	29	7 4		1 33		8 0	
	20	8	30	6 55		1 36		8 17	
	26	11	24	6 45		1 40		8 36	
♂ Mars	2	+ 20	33	9 13	r.	4 54	e.	0 36	r.
	8	21	22	8 58		4 45		0 32	
	14	22	8	8 46		4 36		0 28	
	20	22	48	8 33		4 28		0 23	
	26	23	23	8 22		4 20		0 18	
♃ Jupiter	2	— 8	56	9 40	e.	3 3	r.	8 25	r.
	10	8	42	9 6		2 29		7 53	
	18	8	26	8 30		1 55		7 20	
	26	8	6	8 53		1 20		6 47	
♄ Saturnus	2	+ 0	52	7 33	e.	1 39	r.	7 46	r.
	12	1	11	6 49		0 57		7 5	
	22	1	34	6 5		0 15		6 24	
♅ Uranus	2	+ 22	53	10 28	r.	6 23	e.	2 17	r.
	12	22	53	9 49		5 44		1 39	
	22	22	54	9 11		5 6		1 1	

Martius 1863.

V.

Hó napja	közép idő		bemenet		kimenet		Égi jelenetek
	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.	
1			1	58 r.			24 II. mellékbolyg. fogyatk.
3			7	5 r.			24 I. " "
5	1	21 r.					♀ 8-ban. " "
			1	33 r.			24 I. mellékbolyg. fogyatk.
	4	2 e.					○ HT.
7	8	16 r.					♂ a ☾-al AR-ben.
	8	48 e.					♂ a ⊙-al.
8			4	33 r.			24 II. mellékbolyg. fogyatk.
	2	29 e.					♀ legnagyobb nyugati eltérése 27° 25'
	11	13 e.					24 ♂ a ☾-al AR-ben.
12			3	27 r.			24 I. mellékbolyg. fogyatk.
	8	12 e.					● UN.
13			9	55 e.			24 I. mellékbolyg. fogyatk.
15	7	33 r.					♀ a naptávban.
	9	23 r.					☾ a földközben.
17	9	17 e.					♀ ♂ a ☾-al AR-ben.
19			5	20 r.			24 I. mellékbolyg. fogyatk.
	3	54 e.					● UH.
20					0	58 r	24 III. mellékbolyg. fogyatk.
			11	48 e.			24 I. " "
21	3	38 r.					⊙ a ♀-ban.... tavasz kezdete.
	5	8 e.					♀ ♂ a ☾-al AR-ben.
23	7	26 r.					♂ a ⊙-al.
25	3	39 r.					♂ ♂ a ☾-al AR-ben.
	7	24 e.					♂ ♂ a ☾-al AR-ben.
							♂ elhajlása + 22° 55'
							☾ " + 22 7
			11	1 e.			24 II. mellékbolyg. fogyatk.
27					4	54 r.	24 III. " "
	10	14 r.					● EN.
	2	23 e.					☾ a földtávban.
28			1	42 r.			24 I. mellékbolyg. fogyatk.
29			8	10 e.			24 I. " "

VI.

Martius 1863.

Csillagfödések

Hó napja	csillag			bemenet közép idő ór. p.	csillag		
	neve és jegye		nagy- sága		egyenes emelkedése ° ' "	elhajlása ° ' "	
1	Rák	(261)	7	5 28 e.	117 40·52	+16 53·15	
	Rák	5 r	6	7 13 e.	118 25·27	+16 49·92	
3	Rák	65 α ²	5	1 17 r.	132 44·82	+12 23·20	
12	Kigyótartó	22	6 7	4 43 r.	251 37·48	—23 16·99	
	Kigyótartó	24	6 7	5 43 r.	252 8·03	—22 55·75	
14	Nyilas	33	6	3 2 r.	281 27·24	—21 31·19	
	Nyilas	37 ξ ²	5	4 46 r.	282 23·26	—21 16·97	
24	Bika	51	7	7 23 e.	62 34·02	+21 14·57	
	Bika	53	6 7	7 32 e.	62 50·29	+20 48·55	
29	Rák	1	6	3 35 r.	117 18·01	+16 9·35	
30	Rák	45 A ¹	6 7	2 24 r.	128 54·66	+13 10·26	
31	Oroszlán	2 ω	6 7	1 8 r.	140 16·62	+ 9 39·22	
	Hatodló	14 C	6	7 8 e.	149 54·29	+ 6 16·30	
	Hatodló	19	7	11 56 e.	151 25·07	+ 5 17·53	

Aprilis 1863.

I.

Hét, hó és év napja			Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
Szerda	1	91	Hugó püspök	Theodora	20 Serg. János
Csüt.	2	92	N.-Csüt. † P. Fer.	N.-Csüt. Theo.	21 Jakab püsp.
Péntek	3	93	N.-Pént. † Agap.	N.-Pént. Róza	22 Vazul pap
Szomb.	4	94	N.-Szomb.† Ambr.	N.-Sz. Ambrus	23 Nikon
Vas.	5	95	D. Husvét vas.	D. Husvét v.	24 F 9.VI.b.v.Z.
Hétfő	6	96	Husvét hétfő	Husvét hétfő	25 Gy. oltó B.A.
Kedd	7	97	Armin	Hegesip	26 Gábor
Szerda	8	98	Albert	Apollonia	27 Matrona
Csüt.	9	99	Demeter	Bogizló	28 N.-Cs.† Hil
Pént.	10	100	Ezekiel, Antonia	Dániel	29 N.-P. † M.
Szomb.	11	101	Fájdalm. szűz	Ezekiel, Gyula	30 N.-Sz.† JÁ. } Nagyhét
Vas.	12	102	D.1.Feh.v. Gyula	D.1. Qu. Eust.	31 F. Husv.vas.
Hétfő	13	103	Justin vért.	Hermen., Am.	1 Apr. Husv.h.
Kedd	14	104	Tiburecz, Valér	Tiburecz	2 Husv. kedd
Szerda	15	105	Gonzalez Péter	Olympia	3 Albert
Csüt.	16	106	Aron, Benedek	Aron	4 Jozs. és Györ.
Pént.	17	107	Rudolf	Rezső	5 Teodul
Szomb.	18	108	Eduárd	Apoll., Bálint	6 Eutik érsek
Vas.	19	109	D. 2. Tódor	D.2.Mis. Tód.	7 F.1. György p.
Hétfő	20	110	Viktor	Absolon	8 Herold
Kedd	21	111	Anselm. püsp.	Sib	9 Eupsich vért.
Szerda	22	112	Sotér és Kajus	Manó, Dénes	10 Terentius vért.
Csüt.	23	113	Béla püsp. vért.	György	11 Antipas
Pént.	24	114	György, Fidelis	Albrecht	12 Par. Vazul
Szomb.	25	115	Márk evang.	Márk evang.	13 Artemon
Vas.	26	116	D. 3. Kilit pápa	D 3.Jub.Rich.	14 F. 2. Márton p.
Hétfő	27	117	Peregrin h. v.	Anast.	15 Aristárk
Kedd	28	118	Vitályos vért.	Vitális	16 Agapia
Szerda	29	119	Veronai Péter vt.	Sibilla	17 Simeon
Csüt.	30	120	Sienai Katalin	Eutrop. Juzua	18 János szerz.

II.

Aprilis 1863.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Időegyenlet (k.idő—v.idő)	
	5623. Nisan		1279. Schewwál		p.	mp.
1	12		11		+ 4	3·1
2	13		12		3	44·8
3	14	Passah ünn. előest.	13	40. péntek	3	26·7
4	15	Pass. ü. kez. 28.sz.	14	} szerencse-napok	3	8·7
5	16	Második ünnep	15	} szerencse-nap	+ 2	50·9
6	17	Fél-ünnepek	16	Ohudi ütközet	2	33·2
7	18		17		2	15·8
8	19		18		1	58·6
9	20		19		1	41·6
10	21	Hetedik ünnep	20	41. péntek	1	24·9
11	22	Nyolcz. ü. 29. sz.	21		1	8·5
12	23		22		+ 0	52·4
13	24		23		0	36·7
14	25		24		0	21·2
15	26		25		+ 0	6·1
16	27		26		— 0	8·7
17	28		27	42. péntek	0	23·1
18	29	30. sz. ● UH. előtt	28		0	37·0
19	30	Új hold napja	29		— 0	50·6
20	1	Ijar	1	Dsù'l-Kade	1	3·8
21	2		2		1	16·6
22	3		3		1	29·0
23	4		4	7 alvó	1	40·9
24	5		5	43.p. Kaaba ép.	1	52·4
25	6	31. szombat	6		2	3·4
26	7		7	Mózsés átmen.	— 2	14·0
27	8		8		2	24·1
28	9		9		2	33·7
29	10		10		2	42·8
30	11		11		2	51·5

Aprilis 1863.

III.

Hó napja	☉ N a p				☾ H o l d			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemerete
	° ' "	° ' "	ó. p.	ó. p.	° ' "	° ' "	ór. p.	ór. p.
1	11 13	+ 4 26	5 42	6 27	157 53	ny + 3 53	3 49 e.	4 2 r.
2	12 13	4 49	39	29	170 50	ny - 0 56	4 58	4 25
3	13 12	5 13	37	30	184 6	ny 5 50	6 11	4 47
4	14 11	5 35	35	31	197 39	ny 10 34	7 24	5 12
5	15 10	+ 5 58	5 33	6 33	211 26	m - 14 50	8 39 e.	5 40 r.
6	16 9	6 21	31	35	225 25	m 18 51	9 58	6 13
7	17 8	6 44	29	37	239 31	m 20 47	11 3	6 56
8	18 6	7 6	27	37	253 40	ny 21 57	* *	7 46
9	19 5	7 29	25	39	267 52	ny 21 40	0 5 r.	8 46
10	20 4	7 51	23	41	282 2	ny 20 2	0 58	9 54
11	21 3	8 13	21	42	296 11	ny 17 10	1 41	11 8
12	22 2	+ 8 35	5 19	6 43	310 16	ny - 13 17	2 17 r.	0 24 e.
13	23 1	8 57	17	45	324 16	ny 8 43	2 47	1 39
14	23 59	9 18	15	47	338 8	ny - 3 45	3 14	2 53
15	24 58	9 40	13	48	351 52	ny + 1 21	3 39	4 6
16	25 57	10 1	11	49	5 23	ny 6 20	4 2	5 19
17	26 55	10 23	9	51	18 40	ny 10 55	4 27	6 29
18	27 54	10 44	7	52	31 42	ny 14 54	4 55	7 39
19	28 52	+ 11 5	5 5	6 53	44 27	ny + 18 6	5 26 r.	8 43 e.
20	29 51	11 25	4	55	56 55	ny 20 23	6 3	9 45
21	30 50	11 46	2	56	69 10	ny 21 40	6 43	10 40
22	31 48	12 6	5 0	58	81 12	ny 21 54	7 30	11 27
23	32 47	12 26	4 58	7 0	93 6	ny 21 8	8 23	* *
24	33 45	12 46	56	1	104 55	ny 19 26	9 21	0 10 r.
25	34 43	13 6	54	2	116 46	ny 16 55	10 20	0 43
26	35 42	+ 13 25	4 52	7 4	128 42	ny + 13 39	11 22 r.	1 12 r.
27	36 40	13 45	50	5	140 48	ny 9 49	0 27 e.	1 40
28	37 38	14 4	48	6	153 10	ny 5 29	1 32	2 3
29	38 36	14 23	46	8	165 50	ny + 0 50	2 39	2 25
30	39 35	14 41	44	9	178 53	ny - 4 0	3 48	2 48

IV.

Aprilis 1863.

B o l y g ó k

jegye és neve	h. n.	elhajlása		kelte		delelése		leменete	
		°	'	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.
♀ Merkur	2	—	4 13	5	20 r.	11	4 r.	4	48 e.
	8	+	0 19	5	14	11	19	5	23
	14		5 24	5	10	11	37	6	4
	20		10 48	5	5	11	58	6	51
	26		16 1	5	5	0	23 e.	7	41
♀ Venus	2	+	14 34	6	35 r.	1	45 e.	8	56 e.
	8		17 4	6	26	1	50	9	14
	14		19 18	6	20	1	56	9	31
	20		21 15	6	16	2	2	9	47
	26		22 51	6	14	2	8	10	4
♂ Mars	2	+	23 57	8	9 r.	4	11 e.	0	11 r.
	8		24 19	7	59	4	3	0	6
	14		24 37	7	49	3	55	0	0
	20		24 47	7	41	3	47	11	54 e.
	26		24 51	7	33	3	40	11	47
♃ Jupiter	2	—	7 47	7	20 e.	0	49 r.	6	16 r.
	10		7 25	6	43	0	14	5	44
	18		7 2	6	8	11	38 e.	5	10
	26		6 41	5	30	11	3	4	36
♄ Saturnus	2	+	1 51	5	18 e.	11	28 e.	5	39 r.
	12		2 7	4	34	10	46	4	59
	22		2 22	3	51	10	4	4	18
♅ Uranus	2	+	22 56	8	29 r.	4	24 e.	0	19 r.
	12		22 58	7	51	3	46	11	41 e.
	22		23 1	7	13	3	8	11	4

Aprilis 1863.

V.

Hó napja	közép idő		bemenet		kimenet		Égi jelenetek
	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.	
1	0	53 r.					♀ ♀-ban.
2			1	36 r.			24 II. mellékbolyg. fogyatk.
3	0	37 e.					♂ a ☾-al AR-ben.
4			3	36 r.			24 I. mellékbolyg. fogyatk.
	5	25 r.					○ HT.
	3	37 e.					♀ legnagyobb déli szélessége.
5	1	41 r.			3	46 r.	24 ♂ a ☾-al AR-ben.
							24 IV. mellékbolyg. fogyatk.
			10	4 e.			24 I. " " "
7	5	51 e.					♂ ♂ az ☽-al AR-ben.
9			4	12 r.			24 II. mellékbolyg. fogyatk.
	6	23 r.					☾ a földközélnben.
11	2	39 r.					● UN.
			5	30 r.			24 I. mellékbolyg. fogyatk.
12	10	56 e.					24 ☽ a ☉-al.
13					2	6 r.	24 I. mellékbolyg. fogyatk.
14					8	35 e.	24 I.
18	1	36 r.					♀ ♂ a ☾-al AR-al. "
	4	22 r.					● UH.
19					10	30 e.	24 II. mellékbolyg. fogyatk.
20					4	0 r.	24 I.
	6	48 e.					♀ ♂ a ☾-al AR-ben "
							♀ elhajl. + 21° 22'
							☾ " + 20 58
	7	47 e.					♀ felső ♂ a ☉-al.
21			9	42 e.			24 IV. mellékbolyg. fogyatk.
					10	29 e.	24 I.
22	5	33 r.					♂ ♂ a ☾-al AR-ben "
							♂ elhajl. + 23° 1'
							☾ " + 21 57'
	11	19 e.					♂ ♂ a ☾-al AR-ben.
23	3	20 e.					♀ ♀-ban.
24	11	23 r.					☾ a földtávban.
			6	27 e.			24 III. mellékbolyg. fogyatk.
26	5	24 r.					● EN.
27					1	6 r.	24 II. mellékbolyg. fogyatk.
28	5	11 r.					♀ a napközélnben.
29					0	23 r.	24 I. mellékbolyg. fogyatk.
30	6	56 e.					♂ ♂ a ☾-al AR-ben.

VI.

Aprilis 1863.**Csillagfödések**

Hó napja	csillag			bemenet közép idő ór. p.	csillag	
	neve és jegye	nagy- sága			egyeses emelkedése ° ' "	elhajlása ° ' "
1	Oroszlán 55 u	6	7 55 e.	162 9·71	+ 1 28·09	
	Oroszlán 57	7	8 48 e.	162 17·21	+ 1 9·85	
3	Szűz (167) B	6	0 46 r.	176 0·40	— 4 34·22	
10	Nyilas (125)	6 7	2 22 r.	277 25·49	— 21 30·35	
11	Nyilas (176)	7	1 49 r.	292 6·60	— 19 9·13	
12	Bak 13 τ^1	6	3 37 r.	307 24·98	— 15 37·05	
	Bak 14 τ^2	6	4 37 r.	307 54·10	— 15 25·85	
19	Kos 54	6 7	7 37 e.	45 8·66	+ 18 16·08	
26	Rák 76 α	5 6	11 9 e.	135 5·07	+ 11 13·07	
30	Oroszlán 87 e	4 5	0 6 r.	170 49·72	— 2 14·82	

Május 1863.

I.

Hét, hó és év napja		Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-oros naptár
Pént.	1 121	Fülöp és Jakab	Fülöp és Jak.	19 János, Pál
Szomb.	2 122	Jéz. lánd. és szögei	Zsigmond	20 Tivadar
Vas.	3 123	D.4. Ker. felt. Teo.	D.4. Cant. K.f.	21 F. 3. Januar
Hétfő	4 124	Florent	Florent	22 Paralit
Kedd	5 125	Pius p., Gotthárd	Gotthárd	23 György
Szerda	6 126	Portai János	Detrik	24 Vízszentel.
Csüt.	7 127	Szaniszló püsp.	Godofréd	25 Márk ev.
Pént.	8 128	Győző v. Geiza p.	Szaniszló	26 Vazul
Szomb.	9 129	Naz. Gergely	Hiob, Hermes	27 Simeon
Vas.	10 130	D. 5. Antal, Gord.	D.5. Rog. Ant.	28 F. 4. Jázon
Hétfő	11 131	Sz. Józ. } ker.	Mamezt	29 9 vértanu
Kedd	12 132	Pongr. Ep. } járó	Pongrácz	30 Jakab ap.
Szerda	13 133	Serváczt. } napok	Serváczt.	1 Május. Jer. pr.
Csüt.	14 134	Áld. csütörtök	Áldozó csüt.	2 N. Athan. patr.
Pént.	15 135	Zsófia vért.	Zsófia	3 Timoté
Szomb.	16 136	Nepom. János	Peregrinus	4 Pelagia
Vas.	17 137	D. 6. Paskalis, Ub.	D. 6. Ex. Jod.	5 F. 5. Iréna
Hétfő	18 138	Teodot vért.	Teodot	6 Hiob
Kedd	19 139	Coelestini Péter	Potencziana	7 Ker. feltal.
Szerda	20 140	Bernardin	Athanáz	8 János ev.
Csüt.	21 141	Cantal, Bódog	Prudencz	9 Áldozó csüt.
Péntek	22 142	Lobo, Román, Jul.	Ilona	10 Simeon
Szomb.	23 143	Dezső püsp. †	Dezső	11 Mocius vért.
Vas.	24 144	D. Pünkösöd vas.	D. Pünk. vas.	12 F. 6. Epiphan.
Hétfő	25 145	Pünkösöd hétfő	Pünk. hétfő	13 Glyczer
Kedd	26 146	Néri Fülöp	Béla, Edvárd	14 Izidor
Szerda	27 147	János páp. Kánt. †	Luczián	15 Pahomius
Csüt.	28 148	Vilmos herczeg	Vilmos	16 Tivadar
Péntek	29 149	Maximil püsp. †	Izsák	17 Andronikus
Szomb.	30 150	Bódog pápa †	Vigánd, Nánd.	18 Teodot
Vas.	31 151	D.1. Sz. Hár. vas.	D. Trin. Petr.	19 F. Pünk. vas.

II.

Május 1863.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Időegyenlet (k. idő—v. idő)	
	5623. Ijar		1279. Dsù'l-Kade		p.	mp.
1	12		12	44. péntek	—	2 59·6
2	13	32. szombat	13	) szerencse-nap	3	7·1
3	14	Passa Scheni	14	) szerencse-napok	—	3 14·2
4	15		15		3	20·6
5	16		16		3	26·6
6	17		17		3	31·9
7	18	Lag-B'omer	18		3	36·7
8	19		19	45. péntek	3	40·9
9	20	33. szombat	20		3	44·5
10	21		21		—	3 47·5
11	22		22		3	49·9
12	23		23		3	51·7
13	24		24		3	52·9
14	25		25		3	53·6
15	26		26	46. péntek	3	53·6
16	27	34. sz. ● UH. előtt	27		3	53·1
17	28		28		—	3 52·0
18	29		29		3	50·3
19	1	Sivan. Új h. napja	30		3	48·1
20	2		1	Dsù'l-hedsche	3	45·3
21	3		2		3	42·0
22	4		3	47. péntek	3	38·2
23	5	35.sz. Het. ün. előe.	4		3	33·8
24	6	Hetek ünnepe	5		—	3 28·9
25	7	Második ünnep	6		3	23·6
26	8		7		3	17·7
27	9		8		3	11·4
28	10		9		3	4·7
29	11		10	Kis Bair. 48. p.	2	57·5
30	12	36. szombat	11		2	49·8
31	13		12		—	2 41·7

Május 1863.

III.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemerete
	° /	° /	ó. p.	ó. p.	° /	° /	ór. p.	ór. p.
1	40 33	+14 59	4 45	7 10	192 18	♊	— 8 47	5 2 e.
2	41 31	15 18	43	12	206 5	♊	13 17	6 17
3	42 29	+15 35	4 41	7 13	220 12	♊	—17 8	7 33 e.
4	43 27	15 53	39	14	234 35	♊	20 0	8 46
5	44 25	16 10	38	16	249 7	♊	21 38	9 54
6	45 23	16 27	36	17	263 43	♊	21 47	10 52
7	46 21	16 44	35	19	278 17	♊	20 27	11 40
8	47 19	17 1	34	20	292 45	♊	17 49	* *
9	48 17	17 17	32	22	307 3	♊	14 6	0 19 r.
10	49 15	+17 33	4 30	7 23	321 9	♊	— 9 40	0 50 r.
11	50 13	17 48	29	24	335 0	♊	— 4 47	1 18
12	51 11	18 4	28	26	348 36	♊	+ 0 14	1 42
13	52 9	18 19	26	27	1 58	♊	5 10	2 6
14	53 7	18 33	24	28	15 6	♊	9 47	2 31
15	54 5	18 48	23	29	27 59	♊	13 51	2 57
16	55 2	19 2	22	31	40 39	♊	17 15	3 26
17	56 0	+19 16	4 21	7 32	53 6	♊	+19 47	4 0 r.
18	56 58	19 29	20	33	65 22	♊	21 21	4 39
19	57 56	19 42	19	34	77 27	♊	21 53	5 24
20	58 53	19 55	18	36	89 24	♊	21 24	6 14
21	59 51	20 8	17	37	101 16	♊	19 57	7 12
22	60 49	20 20	16	38	113 5	♊	17 42	8 10
23	61 46	20 31	14	39	124 55	♊	14 39	9 11
24	62 44	+20 43	4 13	7 41	136 51	♊	+11 1	10 13 r.
25	63 42	20 54	13	42	148 57	♊	6 55	11 17
26	64 39	21 5	12	43	161 16	♊	+ 2 27	0 22 e.
27	65 37	21 15	10	45	173 54	♊	— 2 13	1 29
28	66 34	21 25	9	46	186 55	♊	6 57	2 39
29	67 32	21 34	9	46	200 20	♊	11 31	3 51
30	68 29	21 44	8	47	214 11	♊	15 37	5 6
31	69 27	+21 53	4 7	7 49	228 27	♊	—18 56	6 21 e.

IV.

Május 1863.

B o l y g ó k

jegye és neve	h. n.	elhajlása		kelte		delelése		leменete	
		o	'	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.
♂ Merkur	2	+20	25	5	7 r.	0	48 e.	8	29 e.
	8	23	25	5	12	1	10	9	9
	14	24	58	5	17	1	25	9	32
	20	25	16	5	21	1	30	9	41
	26	24	37	5	20	1	25	9	31
♀ Venus	2	+24	5	6	14 r.	2	16 e.	10	17 e.
	8	24	55	6	16	2	23	10	30
	14	25	21	6	20	2	30	10	40
	20	25	21	6	27	2	38	10	48
	26	24	56	6	38	2	45	10	52
♂ Mars	2	+24	49	7	26 r.	3	33 e.	11	39 e.
	8	24	41	7	20	3	25	11	30
	14	24	27	7	14	3	18	11	21
	20	24	6	7	9	3	10	11	12
	26	23	39	7	4	3	3	11	1
♃ Jupiter	2	- 6	28	5	3 e.	10	37 e.	4	11 r.
	10	6	8	4	27	10	2	3	38
	18	5	54	3	51	9	28	3	6
	26	5	43	3	16	8	54	2	32
♄ Saturnus	2	+ 2	34	3	9 e.	9	23 e.	3	37 r.
	12	2	42	2	27	8	42	2	57
	22	2	46	1	46	8	1	2	17
♅ Uranus	2	+23	3	6	36 r.	2	31 e.	10	27 e.
	12	23	6	5	58	1	54	9	50
	22	23	10	5	11	1	17	9	14

Május 1863.

V.

Hó napja	közép idő		bemenet		kimenet		Égi jelenetek
	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.	
1			10	26 e.			24 III. mellékbolyg. fogyatkoz.
2	5	22 r.					24 ☿ a ☾-al AR-ben.
3	4	8 e.					○ HT.
4					3	43 r.	24 II. mellékbolyg. fogyatkoz.
	10	32 r.					☉ a napközben.
5	2	26 e.					☉ az ☿-al AR-ben.
6					4	17 r.	24 I. mellékbolyg. fogyatkoz.
	6	23 r.					☾ a földközben.
7					8	45 e.	24 I. mellékbolyg. fogyatkoz.
8	0	50 e.					☿ legnagyobb éjszaki széless.
9			2	24 r.			24 III. mellékbolyg. fogyatk.
10	8	31 r.					○ UN.
14					10	39 e.	24 I. mellékbolyg. fogyatkoz.
17	6	5 e.					● UH.
			6	37 e.	8	9 e.	☉ fogyatkoz. Budapesten csak a kezdete lesz látható.
18	10	44 e.					☿ az ☿-al AR-ben
19	2	33 e.					☉ legn. keleti eltérése 22° 21'
	3	52 e.					☉ a ☾-al AR-ben
	5	20 e.					☉ a ☾-al AR-ben
21	4	15 r.					☉ a ☾-al AR-ben.
	7	48 e.					☉ a ☾-al AR-ben
					10	15 e.	24 II. mellékbolyg. fogyatkoz.
22					0	34 r.	24 I. " "
	3	23 r.					☾ a földtávban.
25	10	4 e.					○ EN.
26	0	48 e.					☉ legnagyobb éjszaki széless.
28	2	52 r.					☉ a ☾-al AR-ben.
29					0	52 r.	24 II. mellékbolyg. fogyatkoz.
					2	28 r.	24 I. mellékbolyg. fogyatkoz.
	11	28 r.					24 ☿ a ☾-al AR-ben.
30					8	57 e.	24 I. mellékbolyg. fogyatk.

VI.

Május 1863.**Csillagfödések**

Hó napja	csillag		bemenet közép idő ór. p.	csillag	
	neve és jegye	nagy- sága		egyenes emelked. ° ' "	elhajlása ° ' "
23	Rák	50 A ² 6	8 22 e.	129 51·20	+12 36·78
26	Oroszlán	66 p ³ 7	10 45 e.	165 33·50	— 0 35·39

Junius 1863.

I.

Hét, hó és év napja		Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orsz naptár
Hétfő	1 152	Juvencz	Fortuna	20 Pünk. hétfő
Kedd	2 153	Erasmus	Niczefer	21 Pünk. kedd
Szerda	3 154	Klotilda	Erasmus	22 Bazil. Kánt. †
Csüt.	4 155	Ürnapja. Quir. p.	Quirinus	23 Mihály püsp.
Péntek	5 156	Bonifác	Bonifác	24 Simeon
Szomb.	6 157	Norbert apát	Benignus	25 János feje
Vas.	7 158	D. 2. Lukreczia	D.1.Trin.Am.	26 F. 1. Mindsz.
Hétfő	8 159	Medárd püsp.	Medárd	27 Péter f. b. kez.
Kedd	9 160	Primus, Felicián	Felicián	28 Nicetas püsp.
Szerda	10 161	Skoti Margit	Onofrius	29 Theodosius
Csüt.	11 162	Barnabás	Barnabás	30 Izsák
Péntek	12 163	Fakundai János	Bazilides	31 Hermias
Szomb.	13 164	Paduai Antal †	Tóbiás	1 Junius. Just.
Vas.	14 165	D. 3. Nagy Vazul	D. 2. Tr. E. V.	2 F. 2. Niczefer
Hétfő	15 166	Vitus Mod	Vid. Cresc.	3 Lucilianus
Kedd	16 167	Reg. Fer. Jéz. sz.v.	Roland, Just.	4 Metorphán
Szerda	17 168	Rainer Adolf	Folkm., Adolf	5 Dorotheus
Csüt.	18 169	Arnulf, Paula	Gerváz	6 Besszárion
Péntek	19 170	Juliana	Silvér, Gyárf.	7 Teodoz
Szomb.	20 171	Silverius pápa	Regina, Frid.	8 Tivadar
Vas.	21 172	D. 4. Gonz. Alajos	D. 3. Tr. Özs.	9 F.3.Czir., Alex
Hétfő	22 173	Akárius, Szid.	Paulina	10 Timoté
Kedd	23 174	Rudolf érsek	Szidonia, Zolt.	11 Bertalan
Szerda	24 175	Ker. János	Ker. János	12 Onufrius
Csüt.	25 176	Prospér	Eulogios	13 Aquilina
Péntek	26 177	János és Pál	Jeremiás	14 Elizeus
Szomb.	27 178	J. sz. sziv. Lász.k.	Jeromos	15 Amos
Vas.	28 179	D. 5. Leo pápa	D.4.Tr.Józ.A.	16 F. 4. Tyhon
Hétfő	29 180	Péter és Pál	Péter, Pál	17 Bertalan
Kedd	30 181	Pál emléke	Pál emléke	18 Leoncz

II.

Junius 1863.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Időegyenlet (k.idő—v.idő)	
	5623. Sivan		1279. Dsû'l-hedsche		p.	mp.
1	14		13	} szerencse-napok	— 2	33·2
2	15		14		2	24·3
3	16		15		2	15·0
4	17		16		2	5·3
5	18		17 49. péntek		1	55·3
6	19 37. szombat		18		1	44·9
7	20		19		— 1	34·2
8	21		20		1	23·1
9	22		21		1	11·7
10	23		22 Béke ünnepe		1	0·1
11	24		23		0	48·2
12	25		24 50. péntek		0	36·0
13	26 38. sz. ● UH. előtt		25 Ali gyűrűje		0	23·7
14	27		26		— 0	11·2
15	28		27		+ 0	1·5
16	29		28		0	14·3
17	30 Új hold napja		29		0	27·3
18	1 Thamuz		1 Moh.(1280)Újé.		0	40·3
19	2		2 1. péntek		0	53·3
20	3 39. szombat		3		1	6·4
21	4		4		+ 1	19·4
22	5		5		1	32·4
23	6		6		1	45·4
24	7		7		1	58·3
25	8		8		2	11·1
26	9		9 2. péntek		2	23·7
27	10 40. szombat		10 Hussein halála		2	36·2
28	11		11		+ 2	48·6
29	12		12		3	0·7
30	13		13 szerencse-nap		3	12·7

Junius 1863.

III.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemenete
	° ' "	° ' "	ór. p.	ór. p.	° ' "	° ' "	ór. p.	ór. p.
1	70 24	+22 14	6 7	50	243 3	↗	-21 8	7 34 e.
2	71 22	22 9	5	51	257 55	↘	21 54	8 39
3	72 19	22 17	5	52	272 54	↙	21 6	9 32
4	73 17	22 24	4	52	287 53	↖	18 48	10 16
5	74 14	22 31	3	53	302 43	↖	15 18	10 51
6	75 11	22 38	3	54	317 18	↖	10 55	11 21
7	76 9	+22 44	2 7	55	331 33	↖	- 6 1	11 48 e.
8	77 6	22 49	2	56	345 26	↖	- 0 55	* *
9	78 3	22 55	2	57	358 58	↖	+ 4 4	0 11 r.
10	79 1	23 0	2	57	12 8	↖	8 46	0 36
11	79 58	23 4	2	57	25 0	↖	12 58	1 1
12	80 55	23 8	2	58	37 36	↖	16 30	1 29
13	81 53	23 12	1	59	49 58	↖	19 14	2 1
14	82 50	+23 15	1 7	59	62 9	↖	+21 3	2 38 r.
15	83 47	23 18	1 8	0	74 12	↖	21 51	3 21
16	84 45	23 21	1	0	86 9	↖	21 40	4 10
17	85 42	23 23	0	0	98 0	↖	20 29	5 3
18	86 39	23 24	0	0	109 50	↖	18 26	5 58
19	87 37	23 26	0	1	121 39	↖	15 31	7 0
20	88 34	23 26	0	1	133 31	↖	12 8	8 4
21	89 31	+23 27	0 8	1	145 29	↖	+ 8 11	9 7 r.
22	90 28	23 27	1	1	157 35	↖	+ 3 51	10 10
23	91 26	23 27	1	2	169 53	↖	- 0 42	11 15
24	92 23	23 26	2	2	182 28	↖	5 19	0 22 e.
25	93 20	23 25	2	2	195 23	↖	9 50	1 31
26	94 17	23 23	2	2	208 42	↖	14 2	2 44
27	95 14	23 21	3	2	222 28	↖	17 38	3 56
28	96 12	+23 19	3 8	2	236 40	↖	-20 19	5 9 e.
29	97 9	23 16	4	3	251 17	↖	21 44	6 18
30	98 6	23 12	4	2	266 15	↖	21 39	7 18

IV.

Junius 1863.

B o l y g ó k

jegye és neve	h. n.	elhajlása		kelte		delelése		lemenete		
		° ' "		ór. p.		ór. p.		ór. p.		
♀ Merkur	2	+23	1	5	7 r.	1	3 e.	8	58 e.	
	8	21	16	4	47	0	32	8	18	
	14	19	36	4	19	11	56 r.	7	32	
	20	18	34	3	48	11	20	6	41	
	26	18	30	3	21	10	53	5	20	
♀ Venus	2	+23	56	6	52 r.	2	52 e.	10	53 e.	
	8	22	41	7	5	2	58	10	52	
	14	21	6	7	18	3	2	10	48	
	20	19	13	7	31	3	6	10	40	
	26	17	4	7	50	3	8	10	30	
♂ Mars	2	+23	0	6	59 r.	2	54 e.	10	48 e.	
	8	22	21	6	54	2	47	10	36	
	14	21	36	6	51	2	38	10	25	
	20	20	45	6	47	2	30	10	12	
	26	19	50	6	45	2	21	9	58	
♃ Jupiter	2	—	5	37	2	48 e.	8	25 e.	2	3 r.
	10		5	34	2	15	7	53	1	31
	18		5	37	1	43	7	22	0	59
	26		5	43	1	13	6	51	0	28
♄ Saturnus	2	+ 2	45	1	2 e.	7	18 e.	1	33 r.	
	12	2	41	0	24	6	38	0	53	
	22	2	32	11	46 r.	6	0	0	14	
♅ Uranus	2	+23	12	4	40 r.	0	36 e.	8	33 e.	
	12	23	14	4	4	11	59 r.	7	56	
	22	23	16	3	26	11	22	7	20	

Junius 1863.

V.

Hó napja	közép idő		bemenet		kimenet		Égi jelenetek
	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.	
1	0	37 r.					♂ 8-ban.
2			0	9 r.	1	15 r.	☾ fogyatkozása. Budapest lesz látható.
2	0	46 r.					○ HT.
	10	46 e.					♀ ♂ a ☾-al AR-ben... Elhaj- lásuk különbsége 54'
3	8	23 r.					☾ a földközben.
6					10	51 e.	☾ I. mellékbolyg. fogyatkoz.
8	3	8 e.					○ UN.
9	7	34 e.					♂ legnagyobb éjszaki széless.
11	4	49 r.					♀ a naptávban.
12	11	4 r.					☉ ♂ a ☉-al.
13	5	27 e.					♀ alsó ♂ a ☉-al.
			10	19 e.			☾ III. mellékbolyg. fogyatk.
14					0	45 r.	☾ I.
16	0	8 r.					♀ az ☉-al AR-ben.
	1	34 r.					♂ a ☾-al AR-ben
	1	38 r.					☉ ♂ a ☾-al AR-ben.
	8	53 r.					● UH.
18	2	23 e.					☾ a földtávban.
19	4	13 e.					♂ ♂ a ☾-al AR-ben.
20	11	52 r.					♀ ♂ a ☾-al AR-ben.
21	1	2 r.					☾ a ☉-al.
22	0	10 r.					☉ a ☉-ban... Nyár kezdete.
					9	9 e.	☾ I. mellékbolyg. fogyatk.
					10	1 e.	☾ II.
24	11	39 r.					☾ ♂ a ☾-al AR-ben.
	11	48 r.					● EN.
25	7	58 e.					☾ ♂ a ☾-al AR-ben.
27			9	32 e.			☾ IV. mellékbolyg. fogyatk.
29					11	3 e.	☾ IV.

VI.

Junius 1863.

Csillagfödések

Hó napja	csillag			bemenet közép idő ór. p.	csillag	
	neve és jegye	nagy- sága			egyenes emelkedése °	elhajlása °
4	Nyilas 36 ξ^1	6	1 15 r.	282 17.93	-20 49.87	
6	Vízöntő 8 z^1	6	2 18 r.	313 5.93	-13 34.84	
9	Halak 16	6	1 26 r.	352 21.00	+ 1 20.62	
13	Kos 46 ϱ^3	6	1 26 r.	42 10.44	+17 28.63	
22	Oroszlán 57	7	11 16 e.	162 17.21	+ 1 9.85	

Julius 1863.

I.

Hét, hó és év napja		Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orsz naptár
Szerda	1 182	Tivadar	Teobáld	19 Juda
Csüt.	2 183	Sarlós Bold. Assz.	Otto	20 Methodius
Péntek	3 184	Eulogios patr.	Ulrik	21 Julián
Szomb.	4 185	Ulrik püsp. Odo.	Korzlél	22 Őzséb
Vas.	5 186	D. 6. Domiczián r.	D. 5. Trin. Sar.	23 F. 5. Agrippina
Hétfő	6 187	Izsájás prof.	Izsájás	24 Ker. J. szül.
Kedd	7 188	Vilibald	Vilibáld	25 Febronia
Szerda	8 189	Kilián, Erzsébet	Kilián	26 Dávid
Csüt.	9 190	Lukretia	Luiza	27 Sz. Pét. b. vég
Péntek	10 191	Amália, Etto	Amália	28 Cziril és János
Szomb.	11 192	Pius pápa vért.	Eleonora	29 Péter és Pál
Vas.	12 193	D. 7. Henrik cs.	D. 6. Tr. Henr.	30 F. 6. 12 apost.
Hétfő	13 194	Margit	Margit	1 Julius. Koz.
Kedd	14 195	Bonaventura	Bonaventura	2 B. A. ruhája
Szerda	15 196	Apost. oszlása	Apost. oszl.	3 Jácint
Csüt.	16 197	Eustát. Skáp. ün.	Dániel prof.	4 András
Pént.	17 198	Elek, Marcellina	Elek	5 Atanáz
Szomb.	18 199	Emilia, Frigyes	Arnold, Ödön	6 Zizóás
Vas.	19 200	D. 8. Arzón rem.	D. 7. Tr. Arzén	7 F. 7. Aqu. Tam.
Hétfő	20 201	Illés	Illés	8 Prokop
Kedd	21 202	Dániel prof.	Paulina	9 Pankrácz
Szerda	22 203	Mária Magdolna	Magdolna	10 45 vértanu
Csüt.	23 204	Libor püsp.	Apolinár	11 Eutymia
Pént.	24 205	Krisztina	Krisztina	12 Proklus
Szomb.	25 206	Jakab, Pál	Jakab apost.	13 Gábor
Vas.	26 207	D. 9. Anna	D. 8. Tr. Anna	14 F. 8. Aqu. Józs.
Hétfő	27 208	Kamil, Pantal	Márta	15 Quirik
Kedd	28 209	Innocencz	Pantaleon	16 Atenogen
Szerda	29 210	Mártha, Simpl.	Beatrix	17 Marina vt.
Csüt.	30 211	Canti János, Ab.	Valtér, Abdon	18 Jácint
Pént.	31 212	Lojolai Ignác	Ignác, Oszkár	19 Mákrin

II.

Julius 1863.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Időegyenlet (k.idő—v.idő)	
	5623. Thamuz		1280. Moharrem		p.	mp.
1	14		14	} szerencse-napok	+	3 24·4
2	15		15			3 35·9
3	16		16			3 47·1
4	17	41. szombat	17			3 58·0
5	18	Templ. elfogl. böjt	18		+	4 8·7
6	19		19			4 19·0
7	20		20			4 29·0
8	21		21			4 38·6
9	22		22			4 47·9
10	23		23	4. péntek		4 56·8
11	24	42. sz. ● UH. előtt	24			5 5·3
12	25		25		+	5 13·4
13	26		26			5 21·1
14	27		27			5 28·3
15	28		28			5 35·0
16	29		29			5 41·2
17	1	Ab. Új hold napja	30	5. péntek		5 46·9
18	2	43. szombat	1	Safár (Safer)		5 52·1
19	3		2		+	5 56·8
20	4		3			6 0·9
21	5		4			6 4·4
22	6		5			6 7·4
23	7		6			6 9·7
24	8		7	6. péntek		6 11·5
25	9	44. sz. T. elég. böjt	8			6 12·7
26	10		9		+	6 13·3
27	11		10			6 13·2
28	12		11			6 12·6
29	13		12			6 11·3
30	14		13	} szerencse-napok		6 9·5
31	15	Örömműn. napja	14			6 7·0

Julius 1863.

III.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemenete
	° ' "	° ' "	ór. p.	ór. p.	° ' "	° ' "	ór. p.	ór. p.
1	99 3	+23 9	4 58	2 281 26	28 26	-20 0	8 7 e.	4 11 r.
2	100 0	23 5	6 2	296 41	29 41	16 55	8 48	5 29
3	100 57	23 1	6 2	311 48	31 48	12 44	9 22	6 52
4	101 55	22 56	7 1	326 40	32 40	7 50	9 50	8 12
5	102 52	+22 50	4 78	1 341 9	1 341 9	-2 36	10 16 e.	9 30 r.
6	103 49	22 45	8 1	1 355 10	1 355 10	+2 35	10 42	10 46
7	104 46	22 39	9 0	8 45	8 45	7 29	11 6	11 59
8	105 43	22 32	10 0	21 53	21 53	11 54	11 33	1 8 e.
9	106 41	22 25	10 7	59 34 38	59 34 38	15 39	* *	2 16
10	107 38	22 18	11 58	47 5	47 5	18 35	0 4 r.	3 20
11	108 35	22 10	12 57	59 17	59 17	20 38	0 40	4 19
12	109 32	+22 2	4 13	7 57 71 18	71 18	+21 42	1 20 r.	5 14 e.
13	110 29	21 54	14 57	83 12	83 12	21 46	2 7	6 1
14	111 27	21 45	15 56	95 3	95 3	20 52	2 58	6 43
15	112 24	21 36	16 55	106 52	106 52	19 3	3 55	7 18
16	113 21	21 26	17 54	118 42	118 42	16 25	4 53	7 48
17	114 19	21 16	18 53	130 34	130 34	13 8	5 55	8 14
18	115 16	21 6	19 52	142 30	142 30	9 18	6 58	8 38
19	116 13	+20 56	4 20	7 51 154 33	154 33	+5 5	8 2 r.	9 1 e.
20	117 10	20 45	21 50	166 44	166 44	+0 37	9 6	9 21
21	118 8	20 33	22 49	179 5	179 5	-3 56	10 11	9 43
22	119 5	20 22	23 48	191 41	191 41	8 25	11 18	10 8
23	120 2	20 10	24 47	204 33	204 33	12 37	0 27 e.	10 36
24	121 0	19 57	26 46	217 46	217 46	16 21	1 37	11 9
25	121 57	19 45	27 44	231 23	231 23	19 18	2 47	11 51
26	122 54	+19 32	4 28	7 43 245 24	245 24	-21 12	3 57 e.	* *
27	123 52	19 18	29 43	259 52	259 52	21 47	5 0	0 42 r.
28	124 49	19 5	30 41	274 42	274 42	20 51	5 54	1 46
29	125 46	19 51	31 39	289 49	289 49	18 26	6 40	3 0
30	126 44	18 36	32 39	305 4	305 4	14 45	7 18	4 20
31	127 41	18 22	34 37	320 17	320 17	10 5	7 48	5 43

IV.

Julius 1863.

B o l y g ó k

jegye és neve	h. n.	elhajlása		kelte		delelése		lemerete		
		°	'	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.	
☿ Merkur	2	+19	20	3	2 r.	10	38 r.	6	12 e.	
	8	20	43	2	51	10	34	6	17	
	14	22	6	2	52	10	43	6	34	
	20	22	51	3	9	11	3	6	57	
	26	22	18	3	38	11	30	6	21	
♀ Venus	2	+14	43	7	58 r.	3	9 e.	10	20 e.	
	8	12	13	8	12	3	9	10	8	
	14	9	34	8	22	3	8	9	55	
	20	6	52	8	32	3	6	9	40	
	26	4	7	8	39	3	2	9	25	
♂ Mars	2	+19	0	6	41 r.	2	13 e.	9	45 e.	
	8	17	45	6	37	2	4	9	32	
	14	16	37	6	34	1	56	9	22	
	20	15	24	6	32	1	47	9	1	
	26	14	8	6	28	1	41	8	47	
♃ Jupiter	2	—	5	50	0	51 e.	6	27 e.	0	5 r.
	10	6	4	0	24	5	58	11	34 e.	
	18	6	21	11	56 r.	5	29	11	4	
	26	6	40	11	28	5	1	10	34	
♄ Saturnus	2	+ 2	20	11	9 r.	5	22 e.	11	35 e.	
	12	2	4	10	32	4	45	10	57	
	22	1	49	9	58	4	8	10	18	
♅ Uranus	2	+23	19	2	50 r.	10	46 r.	6	42 e.	
	12	23	21	2	12	10	9	6	6	
	22	23	23	1	35	9	31	5	30	

Julius 1863.

V.

Hó napja	közép idő		bemenet		kimenet		Égi jelenetek
	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.	
1	8	2 r.					○ HT. ♀ legnagyobb éjszaki széless. ☾ a földközben. ● a földtávban
	2	53 e.					♂ az ☽-al AR-ben.
4	0	14 r.					♀ legnagyobb nyugoti eltérése 21° 14'
5	2	27 e.					○ UN. 24 ☐ a ●-al.
7	9	17 r.					♂ a ☾-al AR-ben. ♀ a ☾-al AR-ben. ♀ elhajlása + 22° 3' ☾ " + 21 13
	11	45 e.					♂ a naptávban. ☾ a földtávban.
11	9	34 r.					24 I. mellékbolyg. fogyatk.
13	10	43 r.			9	21 e.	● UH. ♂ a ☾-al AR-ben. ♂ a ☾-al AR-ben. ♂-ban. legnagyobb keleti elt. 45° 36' ♂-ban.
14	5	36 r.					♂ a ☾-al AR-ben. 24 ♂ a ☾-al AR-ben.
	8	42 r.					○ EN. 24 II. mellékbolyg. fogyatk.
15	7	23 e.					♀ a napközben. ☾ a földközben.
16	0	10 r.					○ HT.
18	11	48 r.					
20	8	7 r.					
	2	36 e.					
21	0	23 r.					
	2	21 e.					
	8	57 e.					
23	6	22 r.					
	10	49 e.					
24					9	47 e.	
25	4	27 r.					
30	2	23 r.					
	2	49 e.					

VI.

Julius 1863.

Csillagfödések

Hó napja	csillag		bemenet közép idő ór. p.	csillag	
	neve és jegye	nagy- sága		egyenes emelkedése ° /	elhajlása ° /
2	Nyilas (176)	7	3 10 r.	292 6·60	—19 9·13
3	Bak 13 τ^1	6	3 10 r.	307 24·98	—15 37·05
10	Kos 42 π	5	3 36 r.	40 24·57	+16 53·62
28	Nyilas 36 ξ^1	6	10 35 e.	282 17·93	—20 49·87
30	Vízöntő 8 z^1	6	9 59 e.	313 5·93	—13 34·84

Augustus 1863.

I.

Hét, hó és év napja		Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
Szomb.	1 213	Vasas Péter	Vasas Péter	20 Illés
Vas.	2 214	D. 10. Porczyiunk.	D. 9. Tr. Guszt.	21 F. 9. Simeon
Hétfő	3 215	Lidia, István	Ágoston	22 Magdolna
Kedd	4 216	Domonkos	Domonkos	23 Trofin
Szerda	5 217	Havi Bold. Assz.	Osvald	24 Krisztina
Csüt.	6 218	Urunk szinevált.	Sixtus	25 Anna
Péntek	7 219	Donát püsp. Kaj.	Afra, Ulrika	26 Hermolaus
Szomb.	8 220	Justinus, Czírvék	Jusztin, Lász.	27 Pantaleon
Vas.	9 221	D. 11. Román vt.	D. 10. Tr. E. E.	28 F. 10. Prokor.
Hétfő	10 222	Lőrincz vért.	Lőrincz	29 Kalinik
Kedd	11 223	Zsuzsanna sz. vt.	Zsuzsanna	30 Szilász
Szerda	12 224	Klára	Hilária	31 Eudokim
Csüt.	13 225	Hypolit	Hipolit	1 August. B. A.
Péntek	14 226	Atanazia Özs. Öz. †	Özséb	2 B. A. bójt k.
Szom.	15 227	Nagy B. Assz.	N. B. Assz.	3 Izsák
Vas.	16 228	D. 12. Rókus	D. 11. Tr. Rók.	4 F. 11. 7 gy. vt.
Hétfő	17 229	Liberatus	Augusta	5 Eusignius vt.
Kedd	18 230	Ilona csász.	Ilona, Linda	6 Urunk sz. v.
Szerda	19 231	Lajos püsp.	Lajos, Tekla	7 Domáczius
Csüt.	20 232	István király	Bernát	8 Emilián
Péntek	21 233	Tolomei Bernát	Adolf, Jenő	9 Mátyás
Szomb.	22 234	Simforián, Timoté	Timoté	10 Lőrincz
Vas.	23 235	D. 13. Fülöp, Ben.	D. 12. Tr. Z. A.	11 F. 12. Euplus
Hétfő	24 236	Bertalan apos.	Bertalan	12 Niczetas
Kedd	25 237	Lajos király	Ponezián, Laj.	13 Maximus
Szerda	26 238	Samu proféta	Samu	14 B. A. b. vége
Csüt.	27 239	Kalaz. József	Gebhárd	15 N. B. Assz.
Péntek	28 240	Ágoston püspök	Ágoston	16 Diomedes
Szomb.	29 241	János fejevétele	János fejevét.	17 Miron
Vas.	30 242	D. 14. Öran. ű. R.	D. 13. Tr. Ben.	18 F. 13. Florus
Hétfő	31 243	Rajmond	Paulinus	19 András

II.

Augustus 1863.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Időegyenlet (k.idő—v.idő)	
	5623. Ab		1280. Safar		p.	mp.
1	16 45. szombat		15	szerencse-nap	+	6 3·9
2	17		16		+	6 0·3
3	18		17		5	56·0
4	19		18		5	51·2
5	20		19		5	45·7
6	21		20		5	39·7
7	22		21 8. péntek		5	33·1
8	23 46. szombat		22		5	26·0
9	24		23		+	5 18·3
10	25		24		5	10·0
11	26		25		5	1·1
12	27		26		4	51·7
13	28		27		4	41·8
14	29		28 9. péntek		4	31·3
15	30 47. sz. ● UH. előtt		29 Egek ünnepe		4	20·2
16	1 Elul. Új hold napja		1 Rebi el-awwel		+	4 8·7
17	2		2		3	56·6
18	3		3		3	43·9
19	4		4		3	30·8
20	5		5		3	17·1
21	6		6 10. péntek		3	3·0
22	7 48. szombat		7		2	48·4
23	8		8		+	2 33·3
24	9		9		2	17·7
25	10		10		2	1·8
26	11		11 Szent éj		1	45·3
27	12		12 Mahomed szül.		1	28·5
28	13		13 11. péntek		1	11·3
29	14 49. szombat		14	szerencse-napok	0	53·7
30	15		15	szerencse-nap	+	0 35·8
31	16		16		0	17·5

Augustus 1863.

III.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemerete
	° ' "	° ' "	ór. p.	ór. p.	° ' "	° ' "	ór. p.	ór. p.
1	128 38	+18 7 4	36 7 36	335 17	☾	- 4 53	8 17 e.	7 4 r.
2	129 36	+17 52 4	37 7 35	349 55	☾	+ 0 29	8 43 e.	8 24 r.
3	130 33	17 36	38 33	4 5	☾	5 40	9 8	9 39
4	131 31	17 21	39 31	17 46	☾	10 23	9 37	10 53
5	132 28	17 5	40 30	30 57	☾	14 26	10 6	0 3 e.
6	133 26	16 48	41 29	43 43	☾	17 40	10 40	1 9
7	134 23	16 32	43 27	56 8	☾	20 0	11 19	2 11
8	135 21	16 15	45 25	63 16	☾	21 22	* *	3 8
9	136 18	+15 58 4	46 7 24	80 13	☾	+21 42	0 4 r.	3 58 e.
10	137 16	15 41	47 22	92 4	☾	21 4	0 54	4 42
11	138 14	15 23	49 20	103 53	☾	19 31	1 49	5 20
12	139 11	15 5	50 19	115 42	☾	17 8	2 46	5 52
13	140 9	14 47	52 17	127 35	☾	14 2	3 48	6 20
14	141 6	14 29	53 15	139 33	☾	10 21	4 50	6 44
15	142 4	14 10	54 13	151 38	☾	6 13	5 53	7 7
16	143 2	+13 51 4	56 7 12	163 51	☾	+ 1 48	6 59 r.	7 29 e.
17	144 0	13 32	58 10	176 13	☾	- 2 44	8 2	7 51
18	144 57	13 13	59 8	188 44	☾	7 13	9 9	8 14
19	145 55	12 54 5	0 6	201 27	☾	11 27	10 18	8 40
20	146 53	12 34	1 5	214 24	☾	15 15	11 25	9 10
21	147 51	12 14	2 3	227 37	☾	18 21	0 35 e.	9 48
22	148 49	11 54	4 7	0 241 8	☾	20 32	1 42	10 34
23	149 46	+11 34 5	5 56 59	255 0	☾	-21 32	2 46 e.	11 31 e.
24	150 44	11 13	6 57	269 14	☾	21 11	3 43	* *
25	151 42	10 53	8 55	283 48	☾	19 26	4 29	0 38 r.
26	152 40	10 32	9 53	298 38	☾	16 22	5 0	1 53
27	153 38	10 11	10 52	313 39	☾	12 11	5 45	3 12
28	154 36	9 50	12 49	328 41	☾	7 16	6 15	4 34
29	155 34	9 29	14 47	343 34	☾	- 1 56	6 45	5 54
30	156 32	+ 9 7 5	15 6 46	358 10	☾	+ 3 23	7 9 e.	7 13 r.
31	157 30	8 46	16 44	12 21	☾	8 22	7 38	8 31

IV.

Augustus 1863.

B o l y g ó k

jegye és neve	h. n.	elhajlása		kelte		delelése		lemerete	
		°	'	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.
♀ Merkur	2	+19	44	4	27 r.	0	4 e.	7	41 e.
	8	16	12	5	10	0	30	7	49
	14	12	2	5	52	0	50	7	47
	20	7	36	6	27	1	5	7	43
	26	3	10	6	58	1	16	7	33
♀ Venus	2	+ 0	56	8	49 r.	2	56 e.	9	2 e.
	8	- 1	43	8	54	2	48	8	43
	14	4	15	8	55	2	39	8	24
	20	6	36	8	55	2	28	8	2
	26	8	41	8	49	2	13	7	38
♂ Mars	2	+12	35	6	26 r.	1	27 e.	8	28 e.
	8	11	12	6	24	1	18	8	12
	14	9	44	6	20	1	8	7	56
	20	8	18	6	18	0	59	7	40
	26	6	48	6	15	0	49	7	23
♃ Jupiter	2	- 7	2	11	5 r.	4	36 e.	10	8 e.
	10	7	28	10	40	4	9	9	38
	18	7	56	10	14	3	42	9	9
	26	8	27	9	51	3	15	8	41
♄ Saturnus	2	+ 1	21	9	19 r.	3	28 e.	9	37 e.
	12	0	57	8	44	2	52	8	59
	22	0	31	8	10	2	16	8	21
♅ Uranus	2	+23	24	0	54 r.	8	50 r.	4	47 e.
	12	23	26	0	16	8	13	4	10
	22	23	27	11	39 e.	7	35	3	33

Augustus 1863.

V.

Hó napja	közép idő		bemenet		kimenet		Égi jelenetek
	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.	
3	8	4 r.					♂ felső \odot a \odot -al.
4	0	5 e.					♀ legnagyobb éjszaki széless.
6	11	22 r.					○ UN.
7					9	34 e.	♂ I. mellékbolyg. fogyatk.
9	2	47 e.					♀ legnagyobb fényben.
	7	26 e.					♂ a \odot -al AR-ben
12	0	23 r.					♀ a földtávban.
14	3	19 e.					● UH.
15	11	22 e.					♀ \odot a \odot -al AR-ben.
16	6	13 r.					♂ \odot a \odot -al AR-ben.
17	2	29 e.					♂ a \odot -al AR-ben
18	7	1 r.					♀ \odot a \odot -al AR-ben.
	7	38 r.					♀ \odot a \odot -al AR-ben.
							♀ elhajl. — $5^{\circ} 47'$
							♂ " — $6^{\circ} 24'$
	11	15 e.					♀ \odot a \odot -al AR-ben ... elhaj-
							lásuk különbsége $3'$
19	6	29 e.					♂ \odot a \odot -al AR-ben.
22	7	36 r.					○ EN.
23					7	52 e.	♂ I. mellékbolyg. fogyatk.
24	6	56 e.					♀ a naptávban.
27	10	23 r.					♂ a földközelpénben.
	11	52 e.					♀ \odot -ban.
28	10	11 e.					○ HT.

VI.

Augustus 1863.**Csillagfödések**

Hó napja	csillag		bemenet közép idő ór. p.	csillag	
	neve és jegye	nagy- sága		egyenes emelkedése ° ' "	elhajlása ° ' "
4	Halak 100	7	11 29 e.	21 53·68	+11 51·43
8	Bika 50 ω^2	5 6	2 32 r.	62 18·43	+20 14·43
	Bika 53	6 7	4 23 r.	62 50·29	+20 48·55
9	Bika (282)	7	0 30 r.	74 2·87	+21 5·01
26	Nyilas (180)	7	0 54 r.	292 16·52	-18 31·90
29	Vízöntő 63 α	6	3 7 r.	337 39·91	-4 55·87
	Halak (68)	6 7	9 36 e.	349 7·45	-0 27·63
30	Halak 9 α^2	6	0 39 r.	350 3·35	+0 22·35
	Halak 16	6	5 16 r.	352 21·00	+1 20·62
31	Halak (8)	7	9 46 e.	16 4·60	+9 33·79

September 1863.

I.

Hét, hó és év napja		Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
Kedd	1 244	Egyed apát	Priskus, Egyed	20 Samu
Szerda	2 245	Absalon, Efraim	Ernö, Absolon	21 Tádé
Csüt.	3 246	Mansvét püsp.	Mansvét	22 Agatonik
Péntek	4 247	Rozália	Rozália	23 Lupus
Szomb.	5 248	Viktorin püsp.	Viktorin	24 Eutik
Vas.	6 249	D. 15. Akot. Pét.	D. 14. Tr. Zak.	25 F. 14. Tit. ap.
Hétfő	7 250	Regina	Regina	26 Adorján
Kedd	8 251	Kisasszony	Kisasszony	27 Pömen
Szerda	9 252	Gorgon vért.	Brunó	28 Mózes
Csüt.	10 253	Tolent. Miklós	Jodok, Döme	29 János feyv.
Pént.	11 254	Prótus vt., Emil	Protus	30 Sándor
Szomb.	12 255	Tóbiás	Tóbiás, Ottilia	31 B. Assz. öve
Vas.	13 256	D. 16. B. A. neve	D. 15. Tr. A. L.	1 Sept. F. 15. S.
Hétfő	14 257	Kereszt fölmag.	Kereszt fölml.	2 Mamantos
Kedd	15 258	Roger, Hildegard	Hedvig	3 Antemius
Szerda	16 259	Ludmilla, Kánt. †	Eufemia	4 Babilás
Csüt.	17 260	Lambert	Justinus, L.	5 Zakarjás
Pént.	18 261	Rikárd, Tamás †	Titus	6 Mihály, Eud.
Szomb.	19 262	Tivadar püsp. †	Mikleta, Sidon.	7 Zózon
Vas.	20 263	D. 17. Agap. p. Eus.	D. 16. Tr. A. F.	8 F. 16. Kisasz.
Hétfő	21 264	Máté evang.	Máté	9 Joakim
Kedd	22 265	Móricz	Móricz	10 Minodora
Szerda	23 266	Linus pápa, Tekla	Tekla	11 Teodora
Csüt.	24 267	Gellért püsp.	Gellért	12 Antonom
Pént.	25 268	Kleofás	Kleofás	13 Kornél
Szomb.	26 269	Jusztinus, Ciprián	Özséb, Farkas	14 Ker. felmag.
Vas.	27 270	D. 18. Koz. és Dem.	D. 17. Tr. J. D.	15 F. 17. Niczét.
Hétfő	28 271	Venczel	Venczel	16 Eufemia
Kedd	29 272	Mihály főangyal	Mihály főangy.	17 Zsófia
Szerda	30 273	Jeromos egyh. aty.	Jeromos	18 Eum. Kánt. †

II.

September 1863.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Időegyenlet (k.idő—v.idő)	
	5623. Elul		1280. Rebî el-awwel		p.	mp.
1	17		17		—	0 1'1
2	18		18		0	19'9
3	19		19		0	39'0
4	20		20 12. péntek		0	58'4
5	21 50. szombat		21		1	18'1
6	22		22		—	1 37'9
7	23		23 Mahomed hal.		1	57'9
8	24		24		2	18'1
9	25		25		2	38'5
10	26 Selichot		26		2	59'0
11	27		27 13. péntek		3	19'7
12	28 51. sz. ● UH. előtt		28		3	40'4
13	29 Újév előestéje		29		—	4 1'3
14	1 Tischri (5624) U.ü.		30		4	22'2
15	2 Második ünnep		1 Rebî el-accher		4	43'2
16	3 Gedaljah böjt		2		5	4'3
17	4		3		5	25'3
18	5		4 14. péntek		5	46'5
19	6 1. szombat		5		6	7'6
20	7		6		—	6 28'6
21	8		7		6	49'7
22	9 Engeszt. ü. előest.		8		7	10'7
23	10 Engeszt. ünnepe		9		7	31'6
24	11		10		7	52'3
25	12		11 15. péntek		8	13'0
26	13 2. szombat		12		8	33'5
27	14 Sátoros ün. előest.		13	} szerencse-napok	—	8 53'9
28	15 Sátoros ünnep		14		9	14'0
29	16 Második ünnep		15		9	33'9
30	17		16		9	53'6

September 1863.

III.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemenete
	° ' "	° ' "	ó. p.	ó. p.	° ' "	° ' "	ór. p.	ór. p.
1	158 28	+	8 24	5 18	6 41	26 5	☾	+12 48 8 6 e. 9 43 r.
2	159 26		8 2	19 40	39 20	☾	16 25 8 39	10 53
3	160 24		7 40	20 38	52 9	☾	19 7 9 18	11 58
4	161 23		7 18	22 35	64 36	☾	20 48 10 1	0 58 e.
5	162 21		6 56	23 33	76 45	☾	21 28 10 49	1 52
6	163 19	+	6 34	5 24	6 32	☾	+21 7 11 42 e.	2 39 e.
7	164 17		6 12	26 29	100 34	☾	19 50 * *	3 18
8	165 16		5 49	27 27	112 23	☾	17 43 0 40 r.	3 53
9	166 14		5 26	28 26	124 15	☾	14 50 1 38	4 21
10	167 12		5 4	29 24	136 12	☾	11 21 2 40	4 48
11	168 11		4 41	30 21	148 18	☾	7 21 3 44	5 11
12	169 9		4 18	32 20	160 34	☾	+ 3 1 4 48	5 33
13	170 8	+	3 55	5 33	6 18	☾	- 1 30 5 54 r.	5 56 e.
14	171 6		3 32	35 15	185 38	☾	6 0 7 2	6 19
15	172 5		3 9	36 13	198 27	☾	10 20 8 8	6 46
16	173 3		2 46	38 11	211 27	☾	14 15 9 17	7 16
17	174 2		2 23	39 9	224 38	☾	17 30 10 28	7 50
18	175 1		1 59	40 6	238 1	☾	19 53 11 34	8 34
19	175 59		1 36	42 5	251 37	☾	21 10 0 37 e.	9 25
20	176 58	+	1 13	5 43	6 3	☾	-21 10 1 34 e.	10 27 e.
21	177 57		0 49	45 0	279 31	☾	19 52 2 24	11 36
22	178 55		0 26	46 5	59 293 49	☾	17 18 3 7	* *
23	179 54	+	0 3	47 57	308 19	☾	13 38 3 42	0 52 r.
24	180 53	-	0 21	49 54	323 56	☾	9 7 4 13	2 9
25	181 52		0 44	51 53	337 34	☾	- 4 5 4 41	3 28
26	182 51		1 7	52 51	352 6	☾	+ 1 10 5 8	4 46
27	183 49	-	1 31	5 53	5 48	☾	+ 6 16 5 34 e.	6 3 r.
28	184 48		1 54	55 46	20 25	☾	10 56 6 5	7 19
29	185 47		2 18	56 44	34 3	☾	14 54 6 35	8 32
30	186 46		2 41	57 42	47 16	☾	17 59 7 13	9 40

IV.

September 1863.

B o l y g ó k

jegye és neve	h. n.	elhajlása		kelte		delelése		leменete	
		°	'	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.
♀ Merkur	2	—	1 48	7 29	r.	1 25	e.	7 20	e.
	8		5 42	7 51		1 29		7 6	
	14		9 8	8 7		1 29		6 51	
	20		11 50	8 14		1 25		6 34	
	26		13 26	8 11		1 12		6 14	
♀ Venus	2	—	10 37	8 37	r.	1 52	e.	7 7	e.
	8		11 42	8 19		1 28		6 38	
	14		12 6	7 51		1 0		6 9	
	20		11 41	7 17		0 28		5 38	
	26		10 25	6 35		11 52	r.	5 8	
♂ Mars	2	+	5 1	6 13	r.	0 38	e.	7 3	e.
	8		3 28	6 10		0 29		6 46	
	14		1 54	6 9		0 19		6 30	
	20	+	0 19	6 5		0 9		6 14	
	26	—	1 16	6 3		0 1		5 58	
♃ Jupiter	2	—	8 52	9 29	r.	2 52	e.	8 15	e.
	10		9 28	9 6		2 26		7 45	
	18		10 2	8 43		2 0		7 18	
	26		10 37	8 21		1 35		6 50	
♄ Saturnus	2	+	0 1	7 35	r.	1 38	e.	7 40	e.
	12	—	0 21	7 2		1 2		7 3	
	22		0 56	6 29		0 27		6 26	
♅ Uranus	2	+	23 28	10 56	e.	6 53	r.	2 50	e.
	12		23 28	10 17		6 14		2 12	
	22		23 29	9 39		5 35		1 34	

September 1863.

V.

Hó napja	közép idő		bemenet		kimenet		Égi jelenetek
	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.	
5	2	26 r.					○ UN.
	0	2 e.					♂ a ♀-al AR-ben.
6	4	3 r.					♂ a ☾-al AR-ben.
7	4	4 r.					a naptávban.
8	0	23 e.					a földtávban.
	0	36 e.					♂ a ♀-al AR-ben.
13	5	53 r.					● UH.
	11	47 e.					♂ a ☾-al AR-ben.
14	6	32 e.					♂ a ☾-al AR-ben.
	8	48 e.					♂ a ☾-al AR-ben.
15	0	49 e.					♂ a ☾-al AR-ben ...
							☾ elhajlása — 9° 39'
	8	37 e.					☾ " — 10 29
							☾ legnagyobb keleti eltérése 26° 35'
16	8	33 r.					♂ a ☾-al AR-ben.
	10	47 r.					legnagyobb déli szélessége.
17	9	23 r.					♂ a ♀-al AR-ben.
18	11	27 r.					☐ a ●-al.
19					6 41 e.		II. mellékbolyg. fogyatk.
20	2	50 e.					● EN.
23	2	25 e.					a ♄-ben Ősz kezdete.
24	10	23 r.					☾ a földközélen.
	2	37 e.					♂ a ♂-al AR-ben.
27	7	18 r.					○ HT.
	2	8 e.					legnagyobb déli széless.
28	9	50 e.					♀ alsó ♂ a ☉-al.

VI.

September 1863.

Csillagfödések

Hó napja	csillag		bemenet közép idő ór. p.	csillag	
	neve és jegye	nagy- sága		egyenest emelkedése ° ' "	elhajlása ° ' "
2	Kos 19	7	2 20 r.	31 23·51	+14 38·22
4	Bika 34	7	2 48 r.	58 16·63	+19 48·85
21	Nyilas (316)	7	8 26 e.	285 25·73	-20 0·91
26	Halak 22	6	8 16 e.	356 14·23	+ 2 10·15
28	Halak 102 π	6	7 8 e.	22 27·55	+11 26·41
30	Kos 42 π	5	5 24 r.	40 24·57	+16 53·62
	Bika (60)	7	8 10 e.	49 48·45	+18 16·50

October 1863.

I.

Hét, hó és év napja		Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár	
Csüt.	1 274	Remigius püsp.	Germán Rem.	19	Trofim
Péntek	2 275	Rachel, Leodegár	Leodegár	20	Eusták
Szomb.	3 276	Dénes püsp. Kand.	Dénes, Jairus	21	Kodrát
Vas.	4 277	D. 19. Olv. ü. S.F.	D. 18. Tr. K.F.	22	F. 18. Fókaz
Hétfő	5 278	Placid vért.	Placid	23	Ker. János f.
Kedd	6 279	Bruno	Friderika	24	Tekla
Szerda	7 280	Jusztina vért.	Jusztina	25	Eufrozina
Csüt.	8 281	Brigitta	Pelagius	26	János hittu.
Péntek	9 282	Eleuter vt., Dén.	Dénes	27	Kalistrát
Szomb.	10 283	Borgiás Ferencz	Gedeon	28	Káriton
Vas.	11 284	D. 20. Burkárd	D. 19. Tr. B. F.	29	F. 19. Czirjék
Hétfő	12 285	Miksa	Ciprián	30	Gergely
Kedd	13 286	Kálmán, Ede	Gerárd, Kálm.	1 Okt. B. A. sz.	
Szerda	14 287	Rustikus érs. Kal.	Kalist.	2	Cziprián
Csüt.	15 288	Terézia	Hedvig	3	Dénes
Péntek	16 289	Gallus apát	Gallus	4	Hierotius
Szomb.	17 290	Hedvig, Luczina	Florentin	5	Karitina
Vas.	18 291	D. 21. Lukács ev.	D. 20. Tr. Luk.	6	F. 20. Tam. a.
Hétfő	19 292	Ján. p. Nándor	Nándor	7	Szergius
Kedd	20 293	Vendelin	Vendel, Kassz.	8	Pelágia
Szerda	21 294	Orsolya szüz	Orsolya	9	Alfei Jakab
Csüt.	22 295	Kordula	Kordola	10	Eulamp
Péntek	23 296	Kapisztr. János	Szeverin	11	Fülöp apost.
Szomb.	24 297	Ráfáel főangy.	Fortunát	12	Próbus
Vas.	25 298	D. 22. Vilhelmina	D. 21. Tr. Vil.	13	F. 21. Karpus
Hétfő	26 299	Luczián	Amand	14	Paraskevi
Kedd	27 300	Szabina vért.	Szeverus	15	Eutemius
Szerda	28 301	Simon és Juda	Simon, Juda	16	Longinius
Csüt.	29 302	Zenobius Nár.	Engelhárd	17	Hozéas
Péntek	30 303	Klaudia sz.	Hartmann	18	Lukács ev.
Szomb.	31 304	Farkas †	Ref. eml. ün.	19	Joel prof.

II.

October 1863.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Időegyenlet (k.idő—v.idő)	
	5624. Tischri		1280. Rebî el-accher		p.	mp.
1	18		17		—10	13·0
2	19		18	16. péntek	10	32·1
3	20	3. szombat	19		10	50·8
4	21	Pálmák ünnepe	20		—11	9·3
5	22	Gyűlek., zárünn.	21		11	27·3
6	23	Törv.örömnappa	22		11	45·0
7	24		23		12	2·3
8	25		24		12	19·2
9	26		25	17. péntek	12	35·5
10	27	4. sz. ● UH. előtt	26		12	51·6
11	28		27		—13	7·1
12	29		28		13	22·1
13	30	Új hold napja	29		13	36·6
14	1	Marcheswan	1	Dsemâdi el-aw.	13	50·6
15	2		2		14	4·1
16	3	Böjt	3	18. péntek	14	17·0
17	4	5. szombat	4		14	29·4
18	5		5		—14	41·2
19	6	Böjt	6		14	52·4
20	7		7		15	3·0
21	8		8	Ali születése	15	13·0
22	9		9		15	22·3
23	10	Böjt	10	19. péntek	15	31·0
24	11	6. szombat	11		15	39·0
25	12		12		—15	46·3
26	13		13	} szerencse-napok	15	53·0
27	14		14		15	58·9
28	15		15		16	4·0
29	16		16		16	8·4
30	17		17	20. péntek	16	12·0
31	18	7. szombat	18		16	14·8

October 1863.

III.

Hó napja	☉ N a p				☾ H o l d			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemenete
	° ' "	° ' "	ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.	° ' "	° ' "	ór. p.	ór. p.
1	187 45	— 3 45	5 59	5 40	60 5	☐ +20 5	7 55 e.	10 44 r.
2	188 44	3 23	6 0	38	72 34	☐ 21 7	8 43	11 42
3	189 44	3 51	1	36	84 46	☐ 21 6	9 35	0 31 e.
4	190 43	— 4 14	6 35	34	96 46	☐ +20 7	10 30 e.	1 14 e.
5	191 42	4 37	4	32	108 38	☐ 18 15	11 28	1 51
6	192 41	5 0	6	30	120 29	☐ 15 37	* *	2 21
7	193 40	5 23	7	28	132 23	☐ 12 21	0 29 r.	2 49
8	194 40	5 46	8	25	144 24	☐ 8 33	1 32	3 14
9	195 39	6 9	10	24	156 36	☐ + 4 21	2 34	3 35
10	196 38	6 32	12	22	169 1	☐ — 0 6	3 40	3 58
11	197 38	— 6 55	6 13	5 20	181 41	☐ — 4 40	4 47 r.	4 23 e.
12	198 37	7 18	14	18	194 36	☐ 9 3	5 54	4 47
13	199 37	7 40	16	16	207 45	☐ 13 7	7 4	5 17
14	200 36	8 3	18	14	221 8	☐ 16 37	8 14	5 51
15	201 36	8 25	19	13	234 42	☐ 19 15	9 23	6 33
16	202 35	8 47	20	10	248 27	☐ 20 48	10 30	7 23
17	203 35	9 9	22	8	262 20	☐ 21 6	11 30	8 23
18	204 35	— 9 31	6 24	5 7	276 20	☐ —20 5	0 21 e.	9 30 e.
19	205 34	9 53	25	5	290 26	☐ 17 49	1 6	10 41
20	206 34	10 15	27	3	304 37	☐ 14 28	1 42	11 56
21	207 34	10 36	28	1	318 51	☐ 10 17	2 13	* *
22	208 33	10 58	29 4	59	333 5	☐ 5 32	2 42	1 12 r.
23	209 33	11 19	31	57	347 15	☐ — 0 31	3 8	2 28
24	210 33	11 40	33	55	1 18	☐ + 4 31	3 35	3 43
25	211 33	—12 16	35 4	54	15 11	☐ + 9 15	4 3 e.	4 59 r.
26	212 33	12 21	36	52	28 49	☐ 13 26	4 32	6 10
27	213 33	12 42	37	50	42 9	☐ 16 50	5 8	7 21
28	214 33	13 2	39	48	55 11	☐ 19 18	5 48	8 27
29	215 33	13 22	40	47	67 55	☐ 20 44	6 34	9 27
30	216 33	13 42	42	45	80 22	☐ 21 5	7 25	10 21
31	217 33	14 2	44	44	92 33	☐ 20 25	8 19	11 8

IV.

October 1863.

B o l y g ó k

jegye és neve	h. n.	elhajlása		kelte		delelése		lemerete	
		°	'	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.
♿ Merkúr	2	—	13 16	7	45 r.	0	48 e.	5	50 e.
	8		10 37	6	53	0	8	5	23
	14		6 16	6	8	11	22 r.	4	56
	20		3 24	5	2	10	49	4	37
	26		3 45	4	52	10	38	4	24
♀ Venus	2	—	8 29	5	50 r.	11	16 r.	4	41 e.
	8		6 19	5	7	10	42	4	17
	14		4 20	4	29	10	13	3	56
	20		2 49	3	58	9	49	3	40
	26		1 54	3	37	9	30	3	24
♂ Mars	2	—	2 51	6	0 r.	11	51 r.	5	41 e.
	8		4 25	5	59	11	42	5	25
	14		6 0	5	57	11	33	5	8
	20		7 34	5	55	11	24	4	53
	26		9 5	5	54	11	15	4	37
♃ Jupiter	2	—	11 3	8	4 r.	1	16 e.	6	28 e.
	10		11 39	7	41	0	51	6	1
	18		12 14	7	18	0	26	5	34
	26		12 49	6	56	0	1	5	5
♄ Saturnus	2	—	1 25	5	56 r.	11	52 r.	5	49 e.
	12		1 48	5	24	11	18	5	13
	22		2 21	4	50	10	43	4	34
♅ Uranus	2	+	23 29	8	59 e.	4	56 r.	0	54 e.
	12		23 29	8	19	4	16	0	14
	22		23 29	7	39	3	36	11	34 r.

October 1863.

V.

Hó napja	közép idő		bemenet		kimenet		Égi jelenetek
	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.	
1					6	21 e.	24 I. mellékbodyg. fogyatkoz.
2	9	17 r.					♂ a ☉-al.
	11	45 e.					♂ a ☉-al.
3	4	41 r.					♂ a ♀-al AR-ben.
	0	32 e.					♂ a ☾-al AR-ben.
4	8	38 e.					☉ UN.
6	6	23 r.					☾ a földtávban.
11	4	54 r.					♂ a ☾-al AR-ben.
	11	43 r.					alsó ♂ a ☉-al.
12	7	54 r.					♂ a ☾-al AR-ben.
	1	14 e.					♂ az ♂-al AR-ben.
	4	33 e.					♂ a ☾-al AR-ben.
	4	59 e.					♂ a ☾-al AR-ben.
	7	58 e.					● UH.
14	1	7 r.					24 ♂ a ☾-al AR-ben.
16	1	51 e.					♂-ban.
18	8	25 e.					♂ a ♀-al AR-ben.
19	9	22 e.					☉ EN.
20	10	23 e.					☾ a földközélen.
21	3	42 r.					♂ a napközélen.
22	6	40 r.					♂ a ♀-al AR-ben ... Elhajlásuk különbsége 47'
26	7	12 e.					○ HT.
27	8	40 r.					♀ legnagyobb nyugoti eltérése 18° 34'
30	8	24 e.					♂ a ☾-al AR-ben.
31	11	20 r.					♀ legnagyobb északi széless.
	6	3 e.					24 ♂ a ☉-al.

VI.

October 1863.

Csillagfödések

Hó napja	csillag		bemenet közép idő ór. p.	csillag	
	neve és jegye	nagy- sága		egyenes emelkedése °	elhajlása °
1	Bika 13 F ¹	6 7	4 27 r.	53 36·16	+19 15·61
	Bika 14 F ²	7	5 3 r.	53 57·81	+19 13·38
3	Orion 68 E ¹	6	11 16 e.	90 58·46	+19 49·18
6	Rák 1	6	1 31 r.	117 18·01	+16 9·35
7	Rák 45 A ¹	6 7	1 1 r.	128 54·66	+13 10·26
18	Nyilas 29 r	6	5 38 e.	280 23·05	—20 28·62
21	Bak 46 c ¹	6	7 59 e.	324 25·33	— 9 42·48
22	Vízöntő 63 x	6	7 22 e.	337 39·91	— 4 55·87
23	Halak 16	6	11 15 e.	352 21·00	+ 1 20·62
25	Halak (8)	7	4 56 e.	16 4·60	+ 9 33·79
26	Halak 100	7	5 46 r.	21 53·68	+11 51·43
27	Kos 53	6	8 44 e.	44 55·70	+17 20·95
30	Orion 54 X ¹	5	11 6 e.	86 34·05	+20 14·95
31	Orion 62 X ³	5	4 52 r.	88 56·75	+20 8·35

November 1863.

I.

Hét, hó és év napja		Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
Vas.	1 305	D.23. Mindensz.	D.22.Tr.Msz.	20 F. 22. Artem.
Hétfő	2 306	Halottak eml.	Albert	21 Hilár
Kedd	3 307	Hubert püsp.	Sylvér	22 Béla
Szerda	4 308	Boromei Károly	Károly	23 Jakab
Csüt.	5 309	Imre herczeg	Imre	24 Aretas
Pént.	6 310	Lénárt püspök	Erdman	25 Márczián
Szomb.	7 311	Engelbert	Adolf	26 Demeter
Vas.	8 312	D.24. Deod. p. G.	D.23.Tr. Kol.	27 F. 23. Nesztor
Hétfő	9 313	Tivadar vért.	Engelh.	28 Ferencz
Kedd	10 314	Avelini András	Probus, Márt.	29 Anasztáz
Szerda	11 315	Márton püsp.	Márton	30 Zenobius
Csüt.	12 316	Márton pápa, Emil	Arkád, Jónás	31 Stáhosz
Péntek	13 317	Kosztka, Szaniszló	Brietiüs	1 Nov. Kozma
Szomb.	14 318	Jucundus Szerap.	Jukund	2 Acindynus
Vas.	15 319	D. 25. Lipót h.	D.24.Tr. Lip.	3 F. 24. Aczep.
Hétfő	16 320	Edmund	Edmund	4 Joannicius
Kedd	17 321	Gergely csodatév.	Florin, Hugo	5 Galakteon
Szerda	18 322	Ödön (Kartagói)	Román, Ottó	6 Pál püsp.
Csüt.	19 323	Erzsébet királynő	Erzsébet	7 Jeromos
Péntek	20 324	Edmond, Bódog	Edmond, Jolán	8 Mih. főangy.
Szomb.	21 325	B. A. avat.	Amália	9 Onezifor
Vas.	22 326	D.26. Cziczella vt.	D.25.Tr. Ern.	10 F. 25. Olymp.
Hétfő	23 327	Kelemen pápa	Kelemen	11 Ménás
Kedd	24 328	János ker. neve	Emilia	12 Alam. János
Szerda	25 329	Katalin sz. s vt.	Katalin	13 Ar.sz. János
Csüt.	26 330	Konrád püs. Szev.	Sándor, Kond.	14 Fülöp apost.
Péntek	27 331	Virgil püsp.	Günter	15 K. el. bőjt k.
Szomb.	28 332	Noa, Konst. Istv.	Rufus	16 Máté evang.
Vas.	29 333	D. 1. Saturnin. p.	D. 1. Adv. Eb.	17 F.26. Gergely
Hétfő	30 334	András apost.	András	18 Plato

II.

November 1863.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Időegyenlet	
	5624. Marcheswan		1280. Dschemâdi el-awwel		(k.idő—v.idő)	
					p.	mp.
1	19		19		—16	16·9
2	20		20	Constantin.bev.	16	18·1
3	21		21		16	18·5
4	22		22		16	18·0
5	23		23		16	16·8
6	24		24	21. péntek	16	14·6
7	25	8. sz. ● UH. előtt	25		16	11·6
8	26		26		—16	7·8
9	27		27		16	3·1
10	28		28		15	57·6
11	29		29		15	51·2
12	1	Kislew. Új hold napj.	30		15	43·9
13	2		1	Dsch. el-a. 22.p.	15	35·9
14	3	9. szombat	2		15	26·9
15	4		3		—15	17·2
16	5		4		15	6·6
17	6		5		14	55·2
18	7		6		14	43·0
19	8		7		14	29·9
20	9		8	23. péntek	14	16·1
21	10	10. szombat	9	Abubekr szül.	14	1·4
22	11		10		—13	46·0
23	12		11		13	29·8
24	13		12		13	12·8
25	14		13		12	55·1
26	15		14	szerencse-napok	12	36·6
27	16		15	24. péntek	12	17·3
28	17	11. szombat	16		11	57·4
29	18		17		—11	36·7
30	19		18		11	15·3

November 1863.

III.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemenete
	° ' "	° ' "	ó. p. ó. p.	ó. p.	° ' "	° ' "	ór. p.	ór. p.
1	218 33	—14 21	6 45	4 42	104 34	☾ +18 50	9 17 e.	11 47 r.
2	219 33	14 40	47	40	116 28	☾ 16 27	10 17	0 21 e.
3	220 33	14 59	48	39	128 20	☾ 13 23	11 19	0 49
4	221 33	15 18	50	37	140 14	☾ 9 46	* *	1 15
5	222 33	15 36	51	36	152 15	☾ 5 46	0 21 r.	1 39
6	223 34	15 55	53	35	164 29	☾ +1 27	1 24	2 1
7	224 34	16 13	55	33	176 57	☾ — 3 1	2 29	2 23
8	225 34	—16 30	6 56	4 31	189 44	☾ — 7 28	3 36 r.	2 48 e.
9	226 34	16 48	58	30	202 51	☾ 11 42	4 45	3 16
10	227 35	17 5	59	29	216 18	☾ 15 27	5 56	3 48
11	228 35	17 22	7 0	28	230 4	☾ 18 26	7 8	4 27
12	229 36	17 38	2	26	244 5	☾ 20 24	8 17	5 15
13	230 36	17 54	4	25	258 18	☾ 21 5	9 21	6 13
14	231 37	18 10	5	24	272 38	☾ 20 23	10 17	7 19
15	232 37	—18 26	7 6	4 22	287 2	☾ —18 23	11 5 r.	8 33 e.
16	233 38	18 41	8	22	301 23	☾ 15 14	11 44	9 47
17	234 38	18 56	10	21	315 40	☾ 11 12	0 16 e.	11 2
18	235 39	19 11	12	19	329 49	☾ 6 34	0 46	* *
19	236 39	19 25	13	18	343 49	☾ — 1 40	1 11	0 17 r.
20	237 40	19 39	14	16	357 38	☾ + 3 16	1 37	1 31
21	238 41	19 52	16	16	11 14	☾ 7 59	2 5	2 44
22	239 41	—20 5	7 17	4 15	24 39	☾ +12 15	2 33 e.	3 55 r.
23	240 42	20 18	18	15	37 50	☾ 15 50	3 5	5 5
24	241 43	20 31	20	14	50 48	☾ 18 35	3 43	6 13
25	242 43	20 43	22	13	63 32	☾ 20 21	4 26	7 15
26	243 44	20 54	23	13	76 3	☾ 21 4	5 15	8 12
27	244 45	21 6	24	12	88 22	☾ 20 45	6 8	9 1
28	245 46	21 16	26	11	100 30	☾ 19 27	7 6	9 43
29	246 46	—21 27	7 27	4 10	112 29	☾ +17 19	8 4 e.	10 20 r.
30	247 47	21 37	28	10	124 23	☾ 14 27	9 6	11 51

IV.

November 1863.

B o l y g ó k

jegye és neve	h. n.	elhajlása		kelte		delelése		leменete	
		°	'	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.
♿ Merkur	2	—	6 56	5 11 r.	10 43 r.	4 14 e.			
	8		10 35	5 38	10 53	4 8			
	14		14 17	6 9	11 6	4 4			
	20		17 40	6 40	11 20	3 59			
	26		20 35	7 8	11 34	3 59			
♀ Venus	2	—	1 35	3 19 r.	9 14 r.	3 10 e.			
	8		1 55	3 10	9 4	2 59			
	14		2 42	3 6	8 57	2 47			
	20		3 52	3 6	8 51	2 36			
	26		5 20	3 9	8 48	2 27			
♂ Mars	2	—	10 50	5 52 r.	11 6 r.	4 18 e.			
	8		12 17	5 51	10 57	4 4			
	14		13 41	5 50	10 49	3 50			
	20		15 1	5 48	10 42	3 36			
	26		16 19	5 46	10 34	3 22			
♃ Jupiter	2	—	13 20	6 38 r.	11 40 r.	4 42 e.			
	10		13 52	6 15	11 15	4 14			
	18		14 25	5 53	10 50	3 47			
	26		14 56	5 31	10 25	3 21			
♄ Saturnus	2	—	2 50	4 14 r.	10 4 r.	3 54 e.			
	12		3 15	3 41	9 29	3 17			
	22		3 37	3 6	8 53	2 39			
♅ Uranus	2	+	23 29	6 55 e.	2 52 r.	11 50 r.			
	12		23 28	6 15	2 11	10 10			
	22		23 27	5 34	1 30	9 28			

November 1863.

V.

Hó napja	közép idő		bemenet		kimenet		Égi jelenetek
	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.	
3	3	23 r.					☾ a földtávban.
	4	51 e.					☉ UN.
4			7	16 r.			♂ I. mellékbolyg. fogyatkoz.
8	3	9 r.					☉ ♂ a ☾-al AR-ben.
	10	41 e.					☉ ♂ a ☾-al AR-ben.
9	5	0 e.					☉ ♂ a ♂-al AR-ben
10	10	57 r.					☉ ♂ a ☾-al AR-ben
	0	39 e.					☉ ♂ a ☾-al AR-ben
	7	59 e.					♂ ♂ a ☾-al AR-ben.
11	9	16 r.					☉ UH.
			8	33 r.	10	17 r.	☉ fogyatkoz. Budapesten nem lesz látható.
	5	41 e.					☉ ♀-ban.
13	10	11 e.					☉ ♂ a ♀-al AR-ben.... elhajlásuk különbsége 11'
15	1	23 r.					☾ a földközében.
18	4	21 r.					☉ EN.
19	2	47 r.					☉ legnagyobb fényben.
21	8	23 e.					♂ ♂ a ♀-al AR-ben.... elhajlásuk különbsége 40'
23	0	42 e.					☉ ♂ a ♀-al AR-ben.... elhajlásuk különbsége 55'
	11	7 e.					☉ ♀-ban.
25	10	18 r.					☉ HT.
			8	32 r.	11	53 r.	☉ fogyatkozása. Budapesten nem lesz látható.
27	2	57 r.					♂ ♂ a ☾-al AR-ben
			7	27 r.			♂ I. mellékbolyg. fogyatkoz.
30	11	23 e.					☾ a földtávban

VI.

November 1863.**Csillagfordések**

Hó napja	csillag			bemenet közép idő ór. p.	csillag	
	neve és jegye	nagy- sága			egyenes emelked. " ' "	elhajlása " ' "
5	Hatódoló 14 C	6	5 53 r.	149 54·29	+ 6 16·80	
10	Szűz (317)	6	6 25 r.	210 50·32	—15 39·15	
15	Nyilas (180)	7	7 28 e.	292 16·52	—18 31·90	
18	Vízöntő 51 G	6	8 4 e.	334 14·50	— 5 31·68	
20	Halak 8 α^1	5 6	1 31 r.	349 58·40	+ 0 30·48	
	Halak 9 α^2	6	1 34 r.	350 3·35	+ 0 22·35	
24	Bika 14 F ²	7	10 3 e.	53 57·81	+19 13·88	
26	Bika (125)	6 7	10 14 e.	81 22·57	+20 22·48	
30	Rák 60 α^1	6	11 54 e.	132 6·54	+12 8·91	

December 1863.

I.

Hét, hó és év napja		Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
Kedd	1 335	Eligius püspök	Arnold	19 Abdiás
Szerda	2 336	Bibiana †	Aurélia	20 Proklus Gerg.
Csüt.	3 337	Xavéri Ferencz	Kassian	21 B. A. avat.
Péntek	4 338	Borbála †	Borbála	22 Filemon
Szomb.	5 339	Szabbasz ap. †	Hermína	23 Amfilok
Vas.	6 340	D. 2. Miklós püs.	D. 2. Adv. M.	24 F. 27. Katal.
Hétfő	7 341	Ambrus egyh.	Agaton	25 Kelemen
Kedd	8 342	B. A. fog.	Viola	26 György
Szerda	9 343	Leokádia †	Joákim	27 Jakab
Csüt.	10 344	Judita, Eulália	Judita	28 István
Pént.	11 345	Damáz pápa †	Damáz	29 Paramon
Szomb.	12 346	Dionizia, Max. †	Otilia	30 András ap.
Vas.	13 347	D. 3. Lueza sz. vt.	D. 3. Adv. L.	1 Dec. F. 28. I. A.
Hétfő	14 348	Spiridon	Szilárdka	2 Habakuk
Kedd	15 349	Ireneus püsp.	Jolánta	3 Sophonius
Szerda	16 350	Odó, Mod. Kánt. †	Albin, Etel	4 Borbála
Csüt.	17 351	Lázár	Ede, Lázár	5 Szabbas
Pént.	18 352	Zizimus vért. †	Karács	6 Mikl. csud.
Szomb.	19 353	Adjutus vért. †	Nemezius	7 Ambrus
Vas.	20 354	D. 4. Etelka, Amon	D. 4. Adv. Izs.	8 F. 29. II. Adv.
Hétfő	21 355	Tamás apost.	Tamás apost.	9 B. A. fogant.
Kedd	22 356	Zéno vért.	Zeno, Beata	10 Ménás
Szerda	23 357	Viktoria, Dagob. †	Viktor	11 Dániel
Csüt.	24 358	Ádám és Éva	Ádám, Éva	12 Spiridion
Pént.	25 359	N.-Karácson	N.-Karács.	13 Eustrát
Szom.	26 360	István vért.	István vt.	14 Tirzus
Vas.	27 361	D. János evang.	D. János ev.	15 F. 30. III. Ad.
Hétfő	28 362	Apró szentek	Matilda	16 Aygäus
Kedd	29 363	Tamás püsp.	Jonátán	17 Dániel prof.
Szerda	30 364	Dávid	Dávid	18 Seb. Kánt. †
Csüt.	31 365	Szilveszter pápa	Szilveszter	49 Bonifác

II.

December 1863.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár	Időegyenlet (k. idő—v. idő)	
	5624. Kislew		1280. Dschemâdi el-accher	p.	mp.
1	20		19	— 10	53·2
2	21		20 Fatima szület.	10	30·5
3	22		21	10	7·1
4	23		22 25. péntek	9	43·1
5	24 12.sz. Gyertya meggy.	23		9	18·5
6	25 Felavatási ünnep	24		— 8	53·3
7	26	25		8	27·5
8	27	26		8	1·8
9	28	27		7	34·5
10	29	28		7	7·3
11	1 Tebet. Új hold napja	29 26. péntek		6	39·7
12	2 13.sz. Felav.ü. vége	1 Redscheb		6	11·7
13	3	2		— 5	43·4
14	4	3		5	14·7
15	5	4 Titkok éjje		4	45·8
16	6	5		4	16·6
17	7	6		3	47·2
18	8	7 27. péntek		3	17·7
19	9 14. szombat	8		2	48·0
20	10 Jeruzs. ostr. böjt	9		— 2	18·2
21	11	10		1	48·4
22	12	11		1	18·4
23	13	12		0	48·5
24	14	13	} szerencse-napok	— 0	18·6
25	15	14 28. péntek		+ 0	11·3
26	16 15. szombat	15		0	41·1
27	17	16		+ 1	11·3
28	18	17		1	40·3
29	19	18		2	9·6
30	20	19		2	38·8
31	21	20		3	7·7

December 1863.

III.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kele	lem.	hossza	elhajl.	kele	lemenete
	° ' "	° ' "	ó. p. ó. p.	° ' "	° ' "	ór. p.	ór. p.	° ' "
1	248 48	—21 47	7 29	4 10	136 14	Ω +11 2	10 7 e.	11 17 r.
2	249 49	21 56	31	9	148 7	Ω 7 10	11 10	11 41
3	250 50	22 5	32	8	160 7	my + 3 0	* *	0 3 e.
4	251 51	22 13	33	8	172 17	my — 1 21	0 13 r.	0 25
5	252 52	22 21	35	7	184 43	Ω 5 45	1 18	0 48
6	253 53	—22 28	7 36	4	197 28	Ω —10 1	2 24 r.	1 14 e.
7	254 54	22 35	37	6	210 37	m 13 56	3 33	1 43
8	255 55	22 42	38	6	224 11	m 17 17	4 43	2 18
9	256 56	22 48	39	6	238 9	m 19 43	5 55	3 2
10	257 57	22 54	40	6	252 30	X 20 59	7 3	3 55
11	258 58	22 59	41	6	267 9	X 20 50	8 5	5 0
12	259 59	23 4	41	6	281 58	X 19 16	8 57	6 12
13	261 0	—23 8	7 42	4	296 51	Ω —16 23	9 42 r.	7 30 e.
14	262 1	23 12	43	6	311 38	Ω 12 28	10 18	8 48
15	263 2	23 16	44	6	326 13	Ω 7 51	10 49	10 6
16	264 3	23 19	45	6	340 32	X — 2 54	11 17	11 22
17	265 4	23 21	46	6	354 31	X + 2 7	11 44	* *
18	266 5	23 23	46	7	8 11	V 6 53	0 9 e.	0 35 r.
19	267 6	23 25	47	8	21 31	V 11 15	0 36	1 47
20	268 7	—23 26	7 47	4	8 34 35	Ω +14 58	1 8 e.	2 57 r.
21	269 9	23 27	48	9	47 24	Ω 17 55	1 42	4 4
22	270 10	23 27	48	9	60 0	Ω 19 57	2 22	5 6
23	271 11	23 27	49	10	72 26	Ω 20 58	3 8	6 5
24	272 12	23 26	49	10	84 42	Ω 20 58	4 0	6 56
25	273 13	23 25	49	11	96 50	Ω 19 59	4 56	7 41
26	274 14	23 24	50	11	108 51	Ω 18 6	5 54	8 19
27	275 15	—23 21	7 50	4	120 48	Ω +15 28	6 54 e.	8 53 r.
28	276 16	23 19	50	12	132 40	Ω 12 12	7 54	9 20
29	277 18	23 16	50	13	144 31	Ω 8 29	8 57	9 45
30	278 19	23 12	50	14	156 24	m 4 26	10 0	10 8
31	279 20	23 8	50	15	168 22	my 0 11	11 2	10 30

IV.

December 1863.

B o l y g ó k

jegye és neve	h. n.	elhajlása		kelte		delelése		lemerete	
		°	'	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.
♀ Merkur	2	— 22	53	7	36 r.	10	45 r.	4	2 e.
	8	24	30	8	3	0	7 e.	4	11
	14	25	20	8	28	0	25	4	23
	20	25	20	8	45	0	43	4	42
	26	24	24	8	55	1	1	5	6
♀ Venus	2	— 7	0	3	15 r.	8	46 r.	2	17 e.
	8	8	49	3	23	8	45	2	8
	14	10	43	3	31	8	45	1	59
	20	12	38	3	41	8	46	1	52
	26	14	30	3	52	8	49	1	45
♂ Mars	2	— 17	31	5	45 r.	10	27 r.	3	9 e.
	8	18	38	5	44	10	20	2	56
	14	19	41	5	43	10	14	2	44
	20	20	37	5	42	10	7	2	32
	26	21	27	5	41	10	2	2	21
♃ Jupiter	2	— 15	19	5	14 r.	10	7 r.	3	0 e.
	10	15	47	4	52	9	42	2	32
	18	16	14	4	29	9	17	2	5
	26	16	39	4	5	8	51	1	37
♄ Saturnus	2	— 3	57	2	33 r.	8	17 r.	2	3 e.
	12	4	14	1	58	7	41	1	23
	22	4	27	1	22	7	4	0	47
♅ Uranus	2	+ 23	26	4	53 e.	0	49 r.	8	47 r.
	12	23	25	4	11	0	8	8	5
	22	23	24	3	31	11	27 e.	7	23

December 1863.

V.

Hó napja	közép idő		bemenet		kimenet		Égi jelenetek
	ór.	p.	ór.	p.	ór.	p.	
2	0	20 r.					♀ felső ♂ a ☉-al.
3			7	28 r.			♂ II. mellékbolyg. fogyatk.
	1	30 e.					☉ UN.
4	3	20 r.					♀ a naptávban.
6	1	16 e.					♂ ♂ a ☾-al AR-ben.
7	10	45 r.					♀ ♂ a ☾-al AR-ben.
8	4	5 e.					♂ ♂ a ☾-al AR-ben.
9	5	11 r.					♀ legn. nyugoti eltér. 46° 52'
	6	11 r.					♂ ♂ a ☾-al AR-ben.
							♂ elhajl. + 18° 47'
							☾ " + 19 14
10	9	40 e.					● UH.
11	6	23 r.					♀ ♂ a ☾-al AR-ben.
12	6	23 e.					☾ a földközélen.
13			5	43 r.			♂ I. mellékbolyg. fogyatkoz.
15	3	21 r.					a napközélen.
	1	33 e.					☉ a ☉-al.
17					7	42 r.	♂ III. mellékbolyg. fogyatkoz.
	1	2 e.					☉ EN.
20			7	37 r.			♂ I. mellékbolyg. fogyatkoz.
22	8	14 r.					☉ a ♄-ban ... Tél kezdete.
24	7	21 r.					♂ ♄-ban.
	7	51 r.					♂ a ☾-al AR-ben.
	1	24 e.					♀ legnagyobb déli széless.
25	4	7 r.					☉ HT.
27	4	13 r.					♂ a ♀-el AR-ben
28	3	23 e.					☾ a földtávban.
31	11	10 r.					☉ a földközélen.

VI.

December 1863.

Csillagfödések

Hó napja	csillag		bemenet közép idő ór. p.	csillag	
	neve és jegye	nagy- sága		egyen- emelkedése ° ' "	elhajlása ° ' "
6	Szűz (196)	6 7	3 43 r.	191 3·78	— 9 35·47
11	Nyilas (356)	7	4 41 e.	269 44·54	— 21 27·27
12	Nyilas [2402]	6 7	4 14 e.	285 3·30	— 19 30·23
19	Halak 102 π	6	6 18 e.	22 27·55	+ 11 26·41
21	Bika (60)	7	8 36 e.	49 48·45	+ 18 16·50
23	Bika 106 l ¹	5 6	5 24 e.	74 55·41	+ 20 14·15
24	Bika (125)	6 7	7 10 r.	81 22·57	+ 20 22·48
	Orion 62 χ ³	5	6 57 e.	88 56·75	+ 20 8·35
25	Orion 68 ε ¹	6	0 23 r.	90 58·46	+ 19 49·18
27	Rák 1	6	2 19 r.	117 18·01	+ 16 9·35
28	Rák 45 A ¹	6	1 10 r.	128 54·66	+ 13 10·26
	Rák 50 A ²	6	4 6 r.	129 51·20	+ 12 36·78
29	Oroszlán 2 ω	6 7	0 29 r.	140 16·62	+ 9 39·22
30	Oroszlán 55 u	6	11 26 e.	162 9·71	+ 1 28·09
31	Oroszlán 62 p ¹	6	4 22 r.	164 8·88	+ 0 44·26

Nap- és holdfogyatkozások 1863.

1863-dik évben lesz két nap- és két holdfogyatkozás, melyek közül Budapesten csak az első nap- és az első holdfogyatkozás lesz látható.

I. Napfogyatkozás . . . Május 17-én 1863.

Kezdeté a földön általában 4 ór. 5 p. e. bp. k. idő

231° 37' keleti hosszban Ferrotól számítva, és

32 53 északi szélességben.

Legnagyobb besötétedés (11·7 hüv.) . . . 6 ór. 17 p. e. bp. k. idő

144° 21' keleti hosszban Ferrotól számítva, és

69 18 északi szélességben.

A fogyatkozás vége a földön általában . . . 8 ór. 30 p. e. bp. k. idő

19° 30' keleti hosszban Ferrotól számítva, és

47 11 északi szélességben.

E fogyatkozás Európa legnagyobb részén, Afrika igen csekély részén, és északi Amerika egyik részén lesz látható; mert a láthatóság határvonala nyugatra, délre és keletre e következő pontokon megyen keresztül:

166° 15'	keleti	hossz	Ferrotól	számítva	és 60°	északi	szélesség
185 11	"	"	"	"	"	50	" "
198 56	"	"	"	"	"	40	" "
211 29	"	"	"	"	"	30	" "
228 56	"	"	"	"	"	20 54'	" "
235 40	"	"	"	"	"	23 27	" "
250 8	"	"	"	"	"	30	" "
273 53	"	"	"	"	"	40	" "
315 11	"	"	"	"	"	51 1	" "
330 27	"	"	"	"	"	50	" "
8 48	"	"	"	"	"	40	" "
20 56'	"	"	"	"	"	35 39	" "
32 37	"	"	"	"	"	40	" "
48 54	"	"	"	"	"	50	" "
72 34	"	"	"	"	"	60	" "

Nap- és holdfogyatkozások 1863.

E napfogyatkozás kezdete Budapesten . . .	6 ór. 37 p. e. bp. k. idő
" " közepe " . . .	7 23 " " " "
" " vége " . . .	8 9 " " " "
De mivel ezen napon a nap . . .	7 32 " " " "
leszáll, azért ezen fogyatkozás vége Budapesten nem lesz látható.	

A besötétedés nagysága 4·2 hüvelyk.

Azon szög, melyet a nap korongjának sugara az érintkezési pontnál a nap középpontjának órákörével képez : 308° , mely éjszakaról keleten keresztül 360° -ig számíttatik.

II. Holdfogyatkozás . . . Junius 1-én 1863.

A fogyatkozás kezdete általában . . .	11 ór. 2 p. e. bp. k. idő
A teljes fogyatkozás kezdete junius 2-án . . .	0 9 r. " " "
Közepe	0 42 " " " "
Vége	1 15 " " " "
A fogyatkozás vége általában	2 22 " " " "

Ezen időben a hold azon helyeknek tetőpontján van, melyeknek földirati helyzetei e következők :

49° 34' keleti hossz Ferrotól számítva, és 21° 41' déli szélesség	
33 30 " " " " " " 21 43 " "	
25 3 " " " " " " 21 44 " "	
17 36 " " " " " " 21 45 " "	
1 30 " " " " " " 21 47 " "	

Ezen fogyatkozás egész Európában — tehát Budapesten is — és Afrikában egész lefolyta alatt látható lesz, míg Ázsiának nyugoti és Amerikának keleti részén a fogyatkozásnak csak egy része lesz látható.

III. Napfogyatkozás . . . November 11-én 1863.

A fogyatkozás kezdete a földön általában . . .	7 ór. 6 p. r. bp. idő
A központi (gyűrűs) fogyatkozás kezdete . . .	8 " 33 " " " "
" " " " közepe . . .	9 " 43 " " " "
" " " " vége . . .	10 " 17 " " " "
A fogyatkozás vége a földön általában . . .	11 " 44 " " " "

Nap- és holdfogyatkozások 1863.

E fogyatkozás Budapesten nem lesz látható. Afrikának déli végét, és Ausztráliának délnyugoti kis részét kivéve, a szárazföldön sehol sem lesz látható.

IV. Holdfogyatkozás . . . November 25-én 1863.

A fogyatkozás kezdete	8	ór.	32	p.	r.	bp.	k.	idő
Legnagyobb besötétedés	10	n	13	n	n	n	n	n
A fogyatkozás vége	11	n	53	n	n	n	n	n

Ezen holdfogyatkozás Budapesten nem lesz látható.

Nap és hold sugara a közép délben 1863.

Hó és nap		☉	☾	Hó és nap		☉	☾
		sugara	sugara			sugara	sugara
		' "	' "			' "	' "
Jan.	1	16 17.28	14 47.4	Jul.	6	15 45.06	15 57.0
	7	17.25	14 54.0		12	45.16	14 51.5
	13	17.04	15 51.9		18	45.44	14 48.7
	19	16.66	16 39.8		24	45.86	15 46.1
	25	16.10	15 22.8		30	46.44	16 44.0
	31	15.37	14 45.3	Aug.	5	15 47.16	15 30.4
Febr.	6	16 14.49	15 15.4		11	48.03	14 44.2
	12	13.45	16 10.0		17	49.04	15 5.9
	18	12.28	16 16.3		23	50.17	16 8.5
	24	10.99	15 2.0		29	51.42	16 26.4
Mart.	2	16 9.59	14 56.0	Sept.	4	15 52.76	15 6.8
	8	8.10	15 43.6		10	54.20	14 50.2
	14	6.54	16 13.6		16	55.72	15 31.7
	20	4.94	15 44.1		22	57.30	16 17.9
	26	3.29	14 50.1		28	58.91	15 56.1
Apr.	1	16 1.63	15 18.2	Oct.	4	16 0.56	14 52.0
	7	15 59.97	16 9.6		10	2.23	15 9.0
	13	58.33	16 0.3		16	3.89	15 58.6
	19	56.71	15 13.7		22	5.53	16 9.0
	25	55.16	14 49.2		28	7.12	15 24.3
Máj.	1	15 53.67	15 48.4	Nov.	3	16 8.65	14 48.2
	7	52.27	16 23.0		9	10.10	15 37.7
	13	50.94	15 35.9		15	11.47	16 16.7
	19	49.75	14 52.4		21	12.71	15 46.1
	25	48.66	14 59.9		27	13.84	14 59.3
	31	47.70	16 19.6	Dec.	3	16 14.83	14 55.4
Jun.	6	15 46.89	16 17.7		9	15.66	16 10.2
	12	46.21	15 10.3		15	16.32	16 18.4
	18	45.69	14 43.8		21	16.83	15 19.0
	24	45.32	15 20.4		27	17.15	14 45.6
	30	15 45.11	16 41.3		31	16 17.25	14 53.6

**Pályakör ferdesége, nap irányferdülése,
nap és hold látköze.**

Év, hó és nap		Pályakör ferdesége			☉ irány- ferdülése	☉ lát- köze	☾ látköze	
		°	'	"	"	"	'	"
1862. December	31	23	27	22·47	—	20·60	8·72	54 28·5
1863. Januarius	10	23	27	22·48	—	20·59	8·72	55 56·9
	20			22·53		20·57	8·72	60 38·9
	30			22·60		20·54	8·71	54 3·8
" Februarius	9	23	27	22·70	—	20·51	8·69	57 28·1
	19			22·79		20·47	8·67	58 56·4
" Martius	1	23	27	22·85	—	20·42	8·65	54 23·9
	11			22·83		20·37	8·63	58 47·0
	21			22·77		20·31	8·61	56 57·7
	31			22·64		20·25	8·58	55 27·4
" Aprilis	10	23	27	22·46	—	20·19	8·56	59 18·5
	20			22·21		20·13	8·53	55 16·9
	30			21·95		20·08	8·51	57 5·8
" Május	10	23	27	21·68	—	20·03	8·49	58 46·5
	20			21·42		19·99	8·47	54 14·9
	30			21·17		19·96	8·46	59 0·0
" Junius	9	23	27	20·98	—	19·94	8·45	57 27·8
	19			20·85		19·92	8·44	54 0·5
	29			20·77		19·91	8·44	60 36·7
" Julius	9	23	27	20·75	—	19·92	8·44	55 57·1
	19			20·78		19·93	8·44	54 34·1
	29			20·83		19·96	8·45	61 16·9
" Augustus	8	23	27	20·92	—	19·99	8·46	54 45·2
	18			21·01		20·03	8·48	55 48·3
	28			21·09		20·08	8·49	60 40·3
" September	7	23	27	21·12	—	20·13	8·51	54 10·5
	17			21·11		20·19	8·54	57 24·2
	27			21·02		20·24	8·56	59 3·2

**Pályakör ferdesége, nap irányferdülése,
nap és hold látköze.**

Év, hó és nap	Pályakör			☉ irány-ferdülése	☉ lát-köze	☾ látköze		
	ferdesége					" "		
		0	"	"	"	"	"	
1863. October	7	23	27	20·87	—	20·30	8·59 54	20·1
	17			20·67		20·36	8·61 58	50·0
	27			20·41		20·42	8·63 57	4·7
" November	6	23	27	20·14	—	20·47	8·66 55	12·8
	16			19·88		20·51	8·68 59	30·8
	26			19·63		20·55	8·69 55	21·1
" December	6	23	27	19·41	—	20·57	8·71 56	40·0
	16			19·25		20·59	8·72 59	9·4
	26			19·15		20·60	8·72 54	15·0

Bolygódok.

Bolygód jegye és neve	Szembenállása a nappal	fény- ereje	fénye — nagy- sága
(1) ♀ Ceres	1862. Apr. 5. 3 ó. 16 p. 0 mp. r.	1·340	
(2) ✳ Pallas	" Mart. 23. 7 ó. 35 p. 51 mp. e.	2·328	
(3) ♀ Juno	" nem jött a nappal szemb.		
(4) ☽ Vesta	" Jun. 30. 11 ó. 26 p. 5 mp. r.	1·64	
(5) ♀ Astraea	Az évkönyve még hiányzik.		
(6) ♀ Hebe	1861. Mart. 4. 8 ó. 7 p. 59 mp. r.	0·45	9·2
(7) ☽ Iris	" Máj. 12. 7 ó. 42 p. 49 mp. e.	0·35	9·6
(8) ♀ Flora	" nem jött a nappal szemb.		
(9) ☽ Metis	" " " " "		
(10) ♀ Hygiea	Az évkönyve még hiányzik.		
(11) ♀ Parthenope	1861. Mart. 11. 3 ó. 58 p. 36 mp. r.	0·66	9·8
(12) ♀ Victoria	" Nov. 11. 3 ó. 29 p. 9 mp. e.	0·89	10·1
(13) Egeria	" Jun. 2. 3 ó. 20 p. 49 mp. r.	0·75	9·7
(14) Irene	" Oct. 29. 1 ó. 25 p. 12 mp. e.	0·54	10·25
(15) ♀ Eunomia	" nem jött a nappal szemb.		
(16) Psyche	Az évkönyve még hiányzik.		
(17) ♀ Thetis	1861. Oct. 6. 2 ó. 44 p. 31 mp. e.	0·83	10·3
(18) Melpomene	" Febr. 1. 5 ó. 9 p. 13 mp. e.	0·72	10·1
(19) Fortuna	" nem jött a nappal szemb.		
(20) Massalia	" " " " "		
(21) Lutetia	" Dec. 25. 4 ó. 2 p. 13 mp. r.	0·65	10·9
(22) Calliope	" Aug. 26. 3 ó. 38 p. 37 mp. e.	1·07	9·4
(23) Thalia	" nem jött a nappal szemb.		
(24) Themis	" Sept. 6. 7 ó. 30 p. 18 mp. r.	0·63	12·5

Bolygódok.

Bolygód jegye és neve	Szembenállása a nappal	fény- ereje	fénye — nagy- sága
(25) Phocaea	1861.Oct. 3. 36. 31 p. 39 mp. e.	2·45	9·8
(26) ☿ Proserpina	Az évkönyve még hiányzik.		
(27) Euterpe	1861.nem jött a nappalszemb.		
(28) ♀ Bellona	" Oct. 6. 5 ó. 2 p. 55 mp. r.	0·85	10·5
(29) Amphitrite	" nem jött a nappal szemb.		
(30) Urania	" Jun. 25. 10 ó. 48 p. 5 mp. e.	0·81	9·9
(31) Euphrosyne	" nem jött a nappal szemb.		
(32) Pomona	Az évkönyve még hiányzik.		
(33) Polyhymnia	" " " "		
(34) Circe	1861.Sept. 17. 8 ó. 14 p. 37 mp. r.	0·64	12·0
(35) ♀ Leucothea	Az évkönyve még hiányzik.		
(36) Atalanta	1861.nem jött a nappalszemb.		
(37) Fides	" Jan. 22. 1 ó. 7 p. 13 mp. r.	1·91	10·1
(38) Leda	Az évkönyve még hiányzik.		
(39) Lätitia	1861.Apr. 3. 22 ó. 46 p. 37 mp. e.	0·57	9·4
(40) Harmonia	" Dec. 14. 5 ó. 33 p. 59 mp. e.	1·02	9·1
(41) Daphne	Az évkönyve még hiányzik.		
(42) Isis	1861.Dec. 27. 0 ó. 55 p. 54 mp. e.	0·50	11·3
(43) Ariadne	" Oct. 7. 6 ó. 57 p. 22 mp. e.	1·02	10·0
(44) Nysa	" Jun. 7. 6 ó. 57 p. 55 mp. e.	0·57	11·0
(45) Eugenia	Az évkönyve még hiányzik.		
(46) Hestia	" " " "		
(47) Aglaja	1861.Máj. 27. 5 ó. 30 p. 37 mp. e.	1·45	11·1
(48) Doris	" Máj. 15. 4 ó. 37 p. 55 mp. r.	0·72	11·8

Bolygódok.

Bolygód jegye és neve	Szembenállása a nappal	fény- ereje	fénye — nagy- sága
(49) Pales	1861.Máj.14.9 ó.14p.37mp.e.	0.40	12.3
(50) Virginia	" Jul.23.11 ó.17p.20mp.e.	2.76	10.8
(51) Nemausa	" Dec.9.10 ó.36p.49mp.r.	0.92	10.0
(52) Europa	" Oct.6.10 ó.12p.52mp.r.	1.05	10.1
(53) Calypso	Az évkönyve még hiányzik.		
(54) Alexandra	" " " "		
(55) Pandora	" " " "		
(56) Pseudodaphne	" " " "		
(57) Mnemosyne	1860.Dec.31.2 ó.18p.57mp.r.	1.38	10.4
(58) Concordia	Az évkönyve még hiányzik.		
(59) Elpis	" " " "		
(60) Danaë	" " " "		
(61) Echo (Titania)	" " " "		
(62) Erato	" " " "		
(63) Ausonia	" " " "		
(64) Angelina	" " " "		

Bolygódok.

Bolygód jegye és neve	Szembenállása a nappal	fény- ereje	fénye — nagy- sága
① ☿ Ceres	1863. Jul. 16. 5 ó. 21 p. 9 mp.e.	0.734	7.7
② ♀ Pallas	" " 1. 4 ó. 39 p. 31 mp.r.	0.265	9.4
③ ♀ Juno	" Apr. 3. 0 ó. 7 p. 21 mp. r.	0.475	9.5
④ ☿ Vesta	" Nov. 17. 0 ó. 39 p. 47 mp.r.	0.635	7.0
⑤ ♀ Asträa	Az évkönyve még hiányzik.		
⑥ ♀ Hebe	1862. Máj. 31. 1 ó. 45 p. 52 mp.r.	0.60	8.9
⑦ ☿ Iris	" Sept. 12. 9 ó. 34 p. 1 mp.r.	2.98	7.2
⑧ ♀ Flora	" Apr. 16. 1 ó. 38 p. 44 mp.e.	0.451	9.75
⑨ ☿ Metis	" Jan. 29. 2 ó. 29 p. 22 mp.e.	1.489	9.3
⑩ ♀ Hygiea	Az évkönyve még hiányzik.		
⑪ ♀ Parthenope	" " " "		
⑫ ♀ Victoria	1862. nem jött a nappalszemb.		
⑬ ♀ Egeria	" Sept. 12. 4 ó. 32 p. 0 mp.e.	0.74	9.7
⑭ ♀ Irene	" nem jött a nappal szemb.		
⑮ ♀ Eunomia	" Jan. 27. 3 ó. 31 p. 2 mp.e.	0.992	9.2
⑯ ♀ Psyche	Az évkönyve még hiányzik.		
⑰ ♀ Thetis	1862. nem jött a nappalszemb.		
⑱ ♀ Melpomene	" Máj. 4. 8 ó. 58 p. 49 mp.e.	0.42	10.3
⑲ ♀ Fortuna	" Mart. 21. 10 ó. 29 p. 37 mp.r.	0.525	10.4
⑳ ♀ Massalia	" Máj. 20. 8 ó. 34 p. 48 mp.e.	0.604	9.7
㉑ ♀ Lutetia	" Mart. 24. 7 ó. 0 p. 13 mp.r.	0.55	11.0
㉒ ♀ Calliope	Az évkönyve még hiányzik.		
㉓ ♀ Thalia	1862. Febr. 20. 9 ó. 13 p. 37 mp.e.	3.54	9.4
㉔ ♀ Themis	" Nov. 15. 7 ó. 34 p. 14 mp.e.	1.088	10.6
㉕ ♀ Phocaea	1863. Jan. 13. 5 ó. 23 p. 30 mp.e.	0.28	12.2
㉖ ♀ Proserpina	Az évkönyve még hiányzik.		
㉗ ♀ Euterpe	1862. Apr. 13. 7 ó. 50 p. 4 mp.r.	0.78	10.5
㉘ ♀ Bellona	" nem jött a nappal szemb.		
㉙ ♀ Amphitrite	" Mart. 18. 7 ó. 53 p. 50 mp.e.	0.84	9.3
㉚ ♀ Urania	" Dec. 17. 9 ó. 21 p. 14 mp.r.	1.59	9.2

Bolygódok.

Bolygód jegye és neve		Szembenállása ε nappal	fény- ereje	fénye — nagy- sága
(31)	Euphrosyne	Az évkönyve még hiányzik.		
(32)	Pomona	" " " "		
(33)	Polyhymnia	" " " "		
(34)	Circe	1862.Dec.26. 1 ó. 59p. 7 mp.r.	1·39	11·2
(35)	Γ^c Leucothea	Az évkönyve még hiányzik.		
(36)	Atalanta	1862.Apr.1. 4 ó. 58 p. 37mp.e.	0·367	13·0
(37)	Fides	" Máj. 3. 1 ó. 49 p. 12 mp.e.	0·483	11·6
(38)	Leda	Az évkönyve még hiányzik.		
(39)	Lätitia	1862.Jul. 5. 4 ó. 9 p. 51 mp. r.	1·18	9·3
(40)	Harmonia	" nem jött a nappal szemb.		
(41)	Daphne	Az évkönyve még hiányzik.		
(42)	Isis	1862.nem jött a nappalszemb.		
(43)	Ariadne	" " " "		
(44)	Nysa	" Sept.14. 10 ó. 21p. 13mp.r.	0·754	10·7
(45)	Eugenia	Az évkönyve még hiányzik.		
(46)	Hestia	1863.Jan.6. 10 ó. 20p. 51mp.e.	0·81	10·2
(47)	Aglaja	1862.Oct. 5. 9 ó. 9 p. 19 mp.e.	1·58	11·0
(48)	Doris	" Jul.26. 8 ó. 40 p. 37 mp. r.	0·984	11·4
(49)	Pales	" " 20. 1 ó. 26 p. 13 mp.r.	1·25	10·8
(50)	Virginia	" nem jött a nappal szemb.		
(51)	Nemausa	" Máj. 16. 3 ó. 27 p. 24 mp.r.	1·22	9·7
(52)	Europa	" nem jött a nappal szemb.		
(53)	Calypso	Az évkönyve még hiányzik.		
(54)	Alexandra	1862.Máj.23. 6 ó. 52p. 37mp.r.	2·22	10·2
(55)	Pandora	" Jul. 14. 2 ó. 8p. 49 mp. r.	1·255	10·6
(56)	Pseudodaphne	Az évkönyve még hiányzik.		
(57)	Mnemosyne	" " " "		
(58)	Concordia	" " " "		
(59)	Elpis	1862.Jan.27. 11 ó. 25p. 7 mp.r.	0·84	11·2
(60)	Danaë	" nem jött a nappal szemb.		

Bolygók.

Bolygód jegye és neve		Szembenállása a nappal	fény- ereje	fénye — nagy- sága
61	Echo (Titania)	1862 Mart. 16. 116. 56 p. 38 mp. e.	1.53	11.0
62	Erato	" Jan. 20. 96. 56 p. 19 mp. e.	1.23	11.6
63	Ausonia	" Aug. 6. 46. 18 p. 37 mp. r.	1.50	9.9
64	Angelina	Az évkönyve még hiányzik.		
65		" " " "		
66	Maja	" " " "		
67	Asia	" " " "		
68	Leto	1862. Aug. 14. 46. 35 p. 41 mp. e.	2.26	9.9
69	Hesperia	Az évkönyve még hiányzik.		
70	Panopaea	" " " "		
71	Niobe	" " " "		

Az alap-csillagok közép helyei 1863.

Csillag jegye és neve	közép egyenes emelkedése		évi válto- zása az egyen. em. mp.	közép elhajlása			évi válto- zása az el- hajlásban "
	ór.	p. mp.		0	'	"	
α Andromeda	0	1 18·688	+ 3·0853	+28	20	3·05	+ 19·910
γ Pegasus	0	6 11·107	+ 3·0816	+14	25	18·64	+ 20·035
α Cassiopea	0	32 45·126	+ 3·3574	+55	47	7·88	+ 19·815
α Kos	1	59 27·418	+ 3·3656	+22	48	46·97	+ 17·254
α Czethal	2	55 7·249	+ 3·1276	+ 3	33	0·11	+ 14·376
α Perseus	3	14 33·537	+ 4·2451	+49	22	12·82	+ 13·207
α Bika	4	28 3·766	+ 3·4350	+16	13	51·39	+ 7·666
α Szekeres	5	6 34·430	+ 4·4218	+45	51	16·07	+ 4·213
β Orion	5	7 57·340	+ 2·8811	— 8	21	45·98	+ 4·500
β Bika	5	17 38·035	+ 3·7876	+28	29	16·42	+ 3·493
α Orion	5	47 45·387	+ 3·2474	+ 7	22	41·47	+ 1·071
α Nagy kutya	6	39 6·618	+ 2·6402	—16	31	49·99	— 4·614
α Ikrék	7	25 50·972	+ 3·8403	+32	11	7·23	— 7·415
α Kis kutya	7	32 7·803	+ 3·1466	+ 5	34	23·90	— 8·890
β Ikrék	7	36 55·740	+ 3·6826	+28	21	14·04	— 8·291
α Vizi kígyó	9	20 51·320	+ 2·9493	— 8	3	59·02	— 15·373
α Oroszlán	10	1 4·388	+ 3·2027	+12	38	7·69	— 17·405
α Nagy medve	10	55 14·594	+ 3·7692	+62	29	22·67	— 19·348
β Oroszlán	11	42 4·199	+ 3·0660	+15	20	16·56	— 20·095
β Szüz	11	43 33·531	+ 3·1247	+ 2	32	12·09	— 20·285
γ Nagy medve	11	46 36·662	+ 3·1932	+54	27	23·14	— 20·024
α Szüz	13	17 58·770	+ 3·1508	—10	26	42·16	— 18·940
η Nagy medve	13	42 8·370	+ 2·3738	+49	59	53·44	— 18·115
α Ökrész	14	9 24·817	+ 2·7336	+19	53	50·73	— 18·910
1 α Mérleg	14	43 6·832	+ 3·3043	—15	25	30·70	— 15·252

Az alap-csillagok közép helyei 1863.

Csillag jegye és neve	közép egyenes emelkedése		évi válto- zása az egyen. em. mp.	közép elhajlása			évi válto- zása az el- hajlásban
	ór. p.	mp.		°	'	"	
2 α Mérleg	14 43	18·271	+ 3·3054	—15	23	12·18	— 15·230
β Kis medve	14 51	8·450	— 0·2578	+74	42	53·98	— 14·761
α Korona	15 28	53·326	+ 2·5386	+27	10	41·17	— 12·349
α Kígyó	15 37	31·331	+ 2·9498	+ 6	51	33·22	— 11·621
α Skorpio	16 21	0·724	+ 3·6663	—26	7	27·65	— 8·415
α Herkules	17 9	24·147	+ 2·7332	+14	32	57·65	— 4·429
α Kígyótartó	17 28	34·572	+ 2·7815	+12	39	45·91	— 2·945
γ Sárkány	17 53	25·648	+ 1·3933	+51	30	22·64	— 0·613
α Lant	18 32	18·029	+ 2·0311	+38	39	29·54	+ 3·103
γ Sas	19 39	44·813	+ 2·8528	+10	16	55·20	+ 8·462
α Sas	19 44	5·962	+ 2·9287	+ 8	30	33·01	+ 9·183
β Sas	19 48	35·052	+ 2·9477	+ 6	4	1·56	+ 8·669
1 α Bak	20 10	3·162	+ 3·3311	—12	55	43·56	+ 10·788
2 α Bak	20 10	27·091	+ 3·3344	—12	58	0·12	+ 10·817
α Hattyú	20 36	45·721	+ 2·0427	+44	47	32·22	+ 12·674
α Cepheus	21 15	18·452	+ 1·4380	+62	0	20·28	+ 15·098
β Cepheus	21 26	52·769	+ 0·8022	+69	57	33·83	+ 15·697
α Vizöntő	21 58	44·821	+ 3·0838	— 0	59	2·05	+ 17·311
α Déli hal	22 50	4·431	+ 3·3312	—30	20	50·64	+ 13·963
α Pegasus	22 57	56·335	+ 2·9835	+14	28	8·85	+ 19·314
α Kis medve	1 8	59·530	+19·1550	+88	34	44·62	+ 19·154
δ Kis medve	18 16	32·086	—19·3655	+86	36	10·76	+ 1·465

Különböző szemléldék földirati fekvései.

Szeml. megnevezése	földirati szélessége			hossza Budától (időb.)			keleti hossz Ferrotól (ívben)		
	éjszakra + délre —			nyugotra + keletre —					
	°	'	"	ór.	p.	mp.	°	'	"
Abo	+60	26	56·8	—	0	12 56·3	39	56	49·5
Albany (Dudley sz.)	+42	39	50·0	+	6	11 9·5	303	55	22·5
Altona	+53	32	45·3	+	0	36 25·8	27	36	18·3
Ann Arbor	+42	16	48·0	+	6	51 34·1	293	49	13·5
Armagh	+54	21	12·7	+	1	42 47·4	11	0	53·5
Athena	+37	58	20·0	—	0	18 43·8	41	23	41·6
Berlin	+52	30	16·7	+	0	22 37·0	31	3	30·0
Bern	+46	57	6·0	+	0	46 26·3	25	6	10·8
Bécs	+48	12	35·5	+	0	10 40·6	34	2	36·0
Bilk	+51	12	25·0	+	0	49 7·0	24	26	0·0
Bonn	+50	43	45·0	+	0	47 48·0	24	45	45·0
Bremen	+53	4	36·0	+	0	40 56·6	26	28	36·0
Breslau (Boroszló)	+51	6	56·0	+	0	8 2·5	34	42	7·5
Bruxelles (Brüssel)	+50	51	10·5	+	0	58 43·5	22	1	53·1
Buda	+47	29	10·0		0	0 0	36	42	45·0
Cambridge (Angl.)	+52	12	51·6	+	1	15 49·2	17	45	27·3
Cambridge (Mass.)	+42	22	48·6	+	6	0 40·6	306	32	36·6
Cape jó rem. fok.	—33	56	3·0	+	0	2 16·9	36	8	31·1
Christiania	+59	54	43·7	+	0	33 17·7	28	23	19·5
Copenhága	+55	40	53·0	+	0	25 52·7	30	14	34·5
Danzig	+54	21	18·0	+	0	1 27·5	36	20	52·5
Dorpat	+58	22	47·1	—	0	30 42·6	44	23	9·5
Dublin	+53	23	13·0	+	1	41 33·9	11	19	16·0
Durham	+54	46	6·2	+	1	22 31·7	16	4	49·8
Edinburg	+55	57	23·2	+	1	28 55·5	14	28	52·0

Különböző szemléldék földirati fekvései.

Szeml. megnevezése	földirati szélessége északra + délre —	hossza Budá- tól (időb.) nyugotra + keletre —		keleti hossz Ferrotól (ívben)
	° ' "	ór. p.	mp.	° ' "
Florenz	+43 46 40·8	+ 0 31	9·0	28 55 30·0
Genève (Genf)	+46 11 58·8	+ 0 51	34·8	23 49 3·3
Gotha	+50 56 5·2	+ 0 33	16·1	28 23 43·5
Göttinga	+51 31 47·9	+ 0 36	25·7	27 36 19·1
Greenwich	+51 28 38·0	+ 1 16	11·9	17 39 46·0
Hamburg	+53 33 7·0	+ 0 36	18·2	27 38 11·7
Helsingfors	+60 9 42·3	— 0 23	39·0	42 37 30·0
Kazan	+55 47 23·0	— 2 0	20·0	66 47 45·0
Königsberg	+54 42 50·6	— 0 5	47·0	38 9 30·0
Krakó	+50 3 50·0	— 0 3	37·4	37 37 6·0
Kremsmünster	+48 3 23·7	— 0 19	39·7	31 47 50·1
Leiden	+52 9 27·4	+ 0 58	15·0	22 8 59·6
Lipcse	+51 20 20·5	+ 0 26	42·3	30 2 11·0
Liverpool	+53 24 47·8	+ 1 28	12·0	14 39 44·4
London (Mr. B. sz.)	+51 31 29·9	+ 1 16	49·0	17 30 29·5
Madras	+13 4 9·2	— 4 4	45·1	97 54 1·1
Manheim	+49 29 12·9	+ 0 42	21·0	26 7 30·6
Marburg	+50 48 46·9	+ 0 41	6·9	26 26 2·1
Marseille	+43 17 49·0	+ 0 54	43·5	23 1 53·0
Milano	+45 28 0·7	+ 0 39	25·8	26 51 17·7
Modena	+44 38 52·8	+ 0 32	29·1	28 35 29·0
Moskau	+55 45 19·8	— 1 13	55·0	55 14 0·5
München	+48 8 45·0	+ 0 29	46·0	29 16 15·0
Nápoly	+40 51 46·6	+ 0 19	11·6	31 54 50·6
Nikolajeff	+46 58 20·6	— 0 51	42·2	49 38 18·2

Különböző szemléldék földirati fekvései.

Szeml. megnevezése	földirati szélessége	hossza Budá- tól (időb.)		keleti hossz Ferrotól (ívben)
	éjszakra + délre —	nyugotra + keletre —		
	o ' "	ór. p. mp.		o ' "
Olmütz	+49 35 43·0	+0 7 4·0		34 56 45·0
Oxford	+51 45 36·0	+1 21 14·5		16 24 7·0
Padua	+45 24 2·5	+0 28 42·9		29 32 2·3
Palermo	+38 6 44·0	+0 22 46·3		31 1 10·1
Paramatta	—33 48 49·8	— 8 47 54·4		168 41 20·1
Páris	+48 50 13·0	+1 6 51·0		20 0 0·0
Sz.-Pétervár	+59 56 29·7	— 0 45 1·6		47 58 8·3
Philadelphia	+39 57 7·5	+6 16 48·5		302 30 38·1
Prága	+50 5 18·5	+0 18 30·6		32 5 5·4
Pulkowa	+59 46 18·7	— 0 45 6·7		47 59 26·1
Róma	+41 53 53·7	+0 26 17·0		30 8 30·0
Sant Jago de Chile	—33 26 25·4	+5 58 44·9		307 1 31·5
Senftenberg	+50 5 10·0	+0 10 21·3		34 7 25·1
Speyer	+49 18 55·2	+0 42 26·0		26 6 15·0
Stockholm	+59 20 34·0	+0 3 57·7		35 43 19·5
Turin	+45 4 6·0	+0 45 23·5		25 21 52·1
Upsala (új szemléldé)	+59 51 31·5	+0 5 41·0		35 17 30·0
Velence	+45 25 49·5	+0 26 47·1		30 0 58·5
Varsó	+52 13 5·7	— 0 7 55·5		38 41 37·8
Washington	+38 53 38·6	+6 24 22·4		300 37 13·5

Csillagászati naptár elrendezése.

E csillagászati naptár a jegyek és rövidítések, továbbá az ünnep- és időszámításon kívül magában foglal minden óra 6 oldalt, melyek I-től . . . VI-ig különösen vannak lapozva. Az I. alatti lapon van a római katolikus, protestans és görög-orosz naptár; a II. alatti lapon foglaltatik a zsidó és török naptár, továbbá az időegyenlet; a III. alattin van a nap és hold évkönyve; a IV. alattin a főbolygók évkönyve; az V. és VI. alatti lapon vannak az égi jelenetek (tünemények) és csillagfödések. Ezek után következnek a nap- és hold-fogyatkozások, különösen tárgyalva; a nap és hold sugara; a pályakör ferdesége; a nap-irányferdülése; a nap és hold látköze; továbbá a bolygódok; az alap-csillagok közép helyei; és végre a különböző szemléldék földirati fekvései.

Gergely- és Julius-féle naptár.

Ezek eléggé ismereteseek levén, magyarázatuk felesleges lenne.

Zsidó naptár.

A zsidó év, mely Kr. sz. e. 3761-dik év october 7-től számíttatik, 12 hóból álló holdév. Minden hó kezdete az új hold beállítására esik. Hogy azonban ezen időszámítás a napévvel, tehát az évszakokkal is öszhangzásban legyen, néha 13 hóból álló szökő évek igtattatnak közbe. A zsidóknál 19 évből álló időkörnek 12 köz és 7 szökő éve van. De hogy azonkívül még bizonyos egyházi elrendezéseknek is pontosan megfelelhessenek, mind a köz, mind a szökő

évet háromféle évre szokták felosztani, úgymint: rövid, közép és hosszú közévre, továbbá rövid, közép és hosszú szökő évre. Hány napja van a hatféle évnek, azt e következő táblából láthatjuk:

H ó n e v e	k ö z é v			s z ö k ő é v		
	1	2	3	I.	II.	III.
	r.	k.	h.	r.	k.	h.
Tischri	30	30	30	30	30	30
Marcheswan	29	29	30	29	29	30
Kislew	29	30	30	29	30	30
Tebet	29	29	29	29	29	29
Schebat	30	30	30	30	30	30
Adar	29	29	29	30	30	30
W'adar	—	—	—	29	29	29
Nissan	30	30	30	30	30	30
Ijar	29	29	29	29	29	29
Siwan	30	30	30	30	30	30
Thamuz	29	29	29	29	29	29
Ab	30	30	30	30	30	30
Elul	29	29	29	29	29	29
Napok száma egy évben	353	354	355	383	384	385

Az 1863-dik évben végződő zsidó év közép közép, a reá következő pedig, mely az 1863-dik évi szeptember 14-én kezdődik, rövid szökő év. W'adar annyit tesz, mint még egy Adar, azaz: szökő hó. A 19 évből álló időkörnek 3, 6, 8, 11, 14, 17 és 19-dik éve szökőév. Az időkör áll:

6939 n., 16 ór., 33 p.

melynek 19-ed része:

365 n., 5 ór., 55 p., 25·5 mp.

mely a zsidó nap-évnek hossza, és a nap-év valódi hosszánál közel 6 p. 37·7 mp.-el nagyobb; tehát a zsidó időszámítás nem igen pontos.

Mivel a zsidó hó az új hold beállásával kezdődik, azért a két egymásra következő közép holdtölte beállításának idejét meg kellett határozni.

Ezen időköz, mely a csillagászatban *fényváltozati* hónapnak neveztetik, a zsidóktól

29 n., 12 ór., 44 p., $3\frac{1}{3}$ mp.-re
tétetett, mely a valódihoz igen közeledik.

Minden év kezdetének meghatározására a zsidók e következő szabályt állították fel: az újévnap mindig a középső újhold azon napjára esik, mely az őszi éjnap-egyenhez legközelebb áll. Vannak egyébiránt ezen szabálynak néhány kivételei.

Török naptár.

A török naptár egészen a hold menete szerint van elrendezve. Mivel a napév a holdévnel közel 11 nappal hosszabb, azért kezdődik a törökök minden következő éve 11 nappal hamarább, mint az előttevaló kezdődött. Ebből következik, hogy a török év kezdete (azaz: az 1-ső Moharrem) 33 év lefolyása alatt egymásután a naptár mind a 12 havára esik; tehát a törökök újéve nem esik mindig — mint nálunk — a télre, hanem hátrafelé haladva, az év minden szakára. A törökök csakhamar észrevették, hogy a 12 hold változása 354 nap alatt nem történik pontosan. Hogy tehát minden hó kezdete az újhold beállásával megegyezzek, 30 évből álló időkört hoztak be, melyek közül 19 354 napból álló közév, 11 pedig 355 napból álló szökőév. A szökőévben a szökőnap mindig az év utolsó napja, mely tehát a Silkidsche óra esik, azért e hó akkor szökőhónak neveztetik.

Az 1863-dik évben végződő török év közév, valamint az ugyanazon évi junius 18-án kezdődő török év is közév.

Időegyenlet.

Mivel földünk a tengelye körül tökéletesen egyenletes mozgással forog, azért az az idő mérésére szolgálhat. Azon idő, mely alatt földünk a tengelye körül egyszer megfordul, tehát azon idő, mely ugyanazon álló csillagnak két egymásra következő delelése között elmúlik, *csillagnapnak* neveztetik. Ezt azon pillanattól szokták számítani, melyben a tavaszi éjnap egyenpontja a délkörön átmegy. De tudjuk, hogy a tavaszi pont nem állandó, hanem az egyenlítőn hátrafelé mozog, mely mozgás két más mozgásból van

összetéve, melyek közül az egyik az idővel arányos, tehát az éggömb naponkénti mozgásával van összekötve, a másik pedig szakaszos. Ez utóbbi mozgás okozza azt, hogy a tavaszi pont óraszöge tökéletes egyenletesen nem változik, és hogy a csillag-idő nem tökéletes egyenletes mérték.

Ha a nap martius 21-én a tavaszi éjnap egyenpontjában van, akkor e napon a nap a délkörön közel 0 ór. csillag-időkor megyen át. De mivel a nap a nap-pályában tovább mozog és szeptember 23-án az őszi éjnap egyenpontban áll, tehát egyenes emelkedése 12 ór.; azért e napon a nap közel 12 ór. csillag-időkor delel. A nap delelés-ideje és épen úgy annak kelte és lemenete tehát egy évben a csillagnap minden ideit átfutja, és ezen kényelmetlenség miatt a csillagidő a polgári életben nem alkalmazható, — azért maga a nap használtatik időmérésül. A nap mindenkori óraszöge a n a p v a l ó d i i d ő j é n e k neveztetik, és azon idő, mely a nap két egymásra következő delelése közé esik, a n a p v a l ó d i n a p j á n a k neveztetik. Valamely helyen 0 ór. valódi idő van, ha a nap azon helynek délkörén megyen keresztül.

A valódi idő ismét kényelmetlen, mivel nem halad egyenletesen. A nap ugyanis nem az egyenlítőben, hanem a nap-pályában mozog, minek következtében egyenes emelkedése egyenlőtlenül nő. De a nap azonkívül még pályájában is egyenlőtlenül mozog, mint azt az elméleti csillagászat mutatja. Mindkét oknál fogva tehát a nap egyenes emelkedése, és ezzel egyszersmind annak óraszöge vagy a valódi napidő egyenlőtlenül nő. Minthogy óráink egyenletesen mozognak, tehát a valódi napidőt nem mutathatják, azért a valódi idő a polgári életben nem is alkalmazható, hanem itt egyenletes idő — a n a p k ö z é p i d ő j e használtatik.

A napnak két egymásra következő, a tavaszi ponton keresztül menő átvonulás között $366 \cdot 24222$ csillagnap múlik el, azaz: bizonyos állócsillag ezen időben, mely f o r d u l a t i é v n e k neveztetik, ennyiszer teszi az éggömbön naponkénti keringését, vagy ennyiszer megy a délkörön keresztül. De mivel a nap pályájában saját mozgása következtében ugyanazon időben az egyenlítő 24 óráját átfutja, azért a nap egy fordulati évben épen egygyel kevesebbszer fog a délkörön átvonulni mint állócsillag, tehát $365 \cdot 24222$ -szer. A fordulati év épen annyi napokra osztatik, melyek k ö z é p n a p o k n a k

neveztetnek, melyek közül ismét mindegyik 24 egyenlő órát számlál, úgy hogy a fordulati év annyi, mint

$$365 \text{ n.}, 5 \text{ ó.}, 48 \text{ p.}, 47 \cdot 8091 \text{ mp.}$$

közép-idő. Tegyük fel tehát, hogy egy képzeltnap az egyenlítőben egyenlő sebességgel mozog, akkor ezen középnapi óraszöge a közép-idő lesz. A középnapi kezdődik, ha a csillagidő a középnapi hosszával egyenlő, vagy ha ezen képzeltnap a délkörben van.

A középnapi e szerint majd a valódi nap előtt, majd az után fog lenni. A közép és a valódi napidő közötti különbség **időegyenletnek** neveztetik, és ennek algebrai jegyét mindig úgy kell venni, hogy az a valódi időhöz algebrailag hozzáadva, a középidőt adja.

Az időegyenlet 1863-dik évben 4-szer zérus, vagyis a közép-idő a valódi idővel egyenlő április 15-én, június 15-én, septemb. 1-én és december 25-én. Az 1862-dik évi december 24-dike és az 1863-dik évi április 15-dike között február 11-én az időegyenlet maximumát ($+14 \text{ p.}, 30 \cdot 0 \text{ mp.}$) éri el, és ezen időközben a valódi idő a közép-időtől hátra marad. Az 1863-dik év április 15-dike és június 15-dike között május 15-én az időegyenlet minimumát ($-3 \text{ p.}, 53 \cdot 6 \text{ mp.}$) éri el, ezen időközben a valódi idő a középidőt elhagyja. Továbbá június 15-dike és szeptember 1-jé között július 26-án az időegyenlet ismét maximumát ($+6 \text{ p.}, 23 \cdot 3 \text{ mp.}$) éri el, itt a valódi idő a közép-időtől hátra marad. Végre szeptember 1-jé és december 25-dike között november 3-án az időegyenlet ismét minimumát ($-16 \text{ p.}, 18 \cdot 5 \text{ mp.}$) éri el, ezen időközben a valódi idő a középidőt túlhaladja.

Az időegyenlet e csillagászati naptárban II. alatti lapon az utolsó rovatban van följegyezve, ezen adatok ugyanazon napnak budapesti valódi délére vannak kiszámítva. Ha tehát az időegyenletet a nap más idejére akarnók kiszámítani, azt egy egyszerű aránylat segítségével elérhetjük. Számítsuk ki az időegyenletet például az 1863-dik év martius 11-dik délutáni 3 órára.

$$\text{Az időegyenlet martius 11-én valódi délben} = +10 \text{ p. } 17 \cdot 0 \text{ mp.}$$

$$\text{" " " 12-én " " } = +10 \text{ " } 0 \cdot 9$$

$$\text{a különbség 24 órára} = 0 \text{ p. } 16 \cdot 1 \text{ mp.}$$

$$\text{tehát } 24 \text{ ór.} : 3 \text{ ór.} = 16 \cdot 1 \text{ mp.} : x, \text{ miből } x = 2 \cdot 01 \text{ mp.}$$

Leszen tehát az időegyenlet martius 11-én délután 3 órákor $= +10 \text{ p. } 15 \text{ mp.}$

Ha tehát a napóra martius 11-én délután 3 órát mutat, akkor a jó zsebórának mutatni kell : 3 ór. 10 p. 15 mp.

Az időegyenlet segítségével határozzuk meg a közép dél idejét Budapesten, minek következtében a Sz.-Gellért hegyen felállított haranggal jel adatik, és pedig úgy, hogy a közép dél előtt körülbelül 22 mpercczel kezdődik a jel-adás 12 egymásra következő ütésekkel ; a 12-dik, tehát az utolsó ütés a közép dél idejét Budapesten pontosan adja. Ha folytonos borúlt idő a nap szemléletét hosszabb ideig nem akadályozza, akkor ezen idő-meghatározás igen pontos, és csak néha 1 másodpercczel hibás.

Nap és hold hossza és elhajlása.

A III. alatti lapon a nap és hold hossza és elhajlása alatt földközépit kell érteni, azaz : olyant, minőt földünk középpontjából szemlélnénk. Ezek a budapesti közép-délre vannak kiszámítva ; ha tehát a nap vagy hold hosszát vagy elhajlását valamely nap bármely idejére akarnók kiszámítani, azt egy egyszerű aránylat segítségével elérhetnők.

Nap és hold kelte és lemenete.

A III. alatti lapon a nap és hold középpontjának kelte és lemenete Budapesten közép-időben van kifejezve. Az elsónél a sugártörés, a másodiknál pedig a sugártörés és a látköz is tekintetbe vétett. A hold kelte és lemenete rovatában néhány napoknál két **csillagjel** van följegyezve. Gyakran megtörténik, hogy a holdnak két egymásra következő kelte vagy lemenete között több mint 24 óra telik el ; ha tehát a hold ilyenkor 12 óra előtt este felkel vagy leszáll, akkor a hold kelte vagy lemenete a következő nap helyett, reá másodnap történik. A csillagjel tehát azt jelenti, hogy az nap a hold nem kel fel vagy nem száll le.

A bolygók elhajlása, kelte, delelése és lemenete.

A IV. alatti lapon a bolygók kelte-, delelése- és lemenetéből könnyen meg lehet itélni, vajjon ezek közül melyik bolygó lesz látható és mikor : reggel, este, vagy talán egész éjjel ?

Egi jelenetek (tünemények).

Az V. alatti lapon előfordúlnak az égi tünemények; ezek közül a legnevezetesebbek a hold fényváltozatai, ú. m. **újhold** (UH), **első negyed** (EN), **holdtölte** (HT) és **utolsó negyed** (UN). Ha az égi testeknek egyenlő hosszúságuk van, akkor azt szoktuk mondani, hogy azok **együttállásban** (σ) vannak, azok azután az ég ugyanazon helyén látszanak lenni. Ha pedig hosszúságaik 180° -al különböznek egymástól, akkor **szembenállásban** (σ°) vannak.

Ha végre hosszúságuk különbsége 90° , akkor azok **negyedfényben** (quadratura) (\square) vannak. A bolygó a **legnagyobb eltérésben** van, hogy ha az a naptól keletre vagy nyugotra legtávolabbnak látszik. A Merkúr és Venusnál kétféle együttállást különböztetünk meg, t. i. **felső**t és **alsó**t. Ha azok a nap és föld között állanak, akkor az együttállás alsó; ha pedig a földtől legnagyobb távolságban van együttállásuk, akkor az felsőnek nevezetik. A bolygó **emelkedő csomójában** (Ω) van, ha a nap-pályakörön keresztül éjszaka felé, és **leszálló csomójában** (Ω°) van, ha a nap-pályakörön keresztül délre megyen. Az égitest **legnagyobb éjszaki** vagy **déli szélességben** van, ha a pályakör felett legmagasabban vagy az alatt legmélyebben fekszik. A bolygó a **naptávban** (Apheium) vagy **napközeli**ben (Perihelium) van, ha a naptól legtávolabb vagy ahhoz legközelebb áll. Épen úgy van a bolygó a **földtávban** (Apogaeum) vagy **földközeli**ben (Perigaeum), ha az a földtől legtávolabb vagy ahhoz legközelebb áll. — Az égi jelenetek közé a Jupiter holdjainak fogyatkozásai is fölvétettek. A holdnak átvonulása más égitestek előtt **födésnek** nevezetik.

Nap- és holdfogyatkozások.

1863-dik évben két nap- és két holdfogyatkozás lesz; ezek közül Budapesten csak az első nap- és az első holdfogyatkozás lesz látható.

Nap és hold sugara.

A nap és hold sugarai 6 napról hat napra vannak kiszámítva. A nap és a hold sugara alatt azon szögöt kell érteni, mely alatt azon égitest a föld középpontjából szemlélve mutatkozik. Ha a nap vagy

hold magasságát vagy egymástóli távolát szemléljük, akkor azoknak sugara mindig tekintetbe veendő, mivel csak széleiket szemlélhetjük. Itt a nap és a hold látszó sugarai vannak kiszámítva, mely alatt a nap és hold sugarai a szemlélő helyéből szemlélve mutatkoznak.

A pályakör ferdesége.

A látszó pályakör ferdesége akkor szükséges, ha a látszó hosszát és szélességet látszó egyenes emelkedésre és elhajlásra kell átváltoztatni.

Az irányferdülés.

Az irány-ferdülést a III. alatti lapon előforduló hosszakhoz algebrailag hozzá kell adni, ha oly hosszakat akarunk kapni, mint a milyeneket a szemlélések közvetlen adnak.

Nap és hold látköze.

A nap és hold helyei a csillagászati évkönyvekben úgy vannak kiszámítva, mintha azokat a föld középpontjából látnók. Hogy ezeket használhassuk, szükséges lesz azon szögöt megismerni, mely azon két egyenestől képeztetik, melyeket az égitest középpontjából földünk középpontjához és a szemlélő helyéhez húzunk. Ezen szög **látköznek** (parallaxis) neveztetik.

Bolygók.

Az 1861. és 1862., továbbá 1862. és 1863. évben mely bolygók jöttek a nappal szembe, és mikor? — továbbá ezek fényereje és nagysága is fel van jegyezve. Ha az égitestek a nappal szembe jöttek, akkor azokat legkényelmesebben lehet szemlélni.

Az alapsillagok közép helyei.

Az alap-csillagok közép helyei 1863-dik évre össze vannak állítva évi változásaikkal az egyenes emelkedésben és elhajlásban.

Csillagsfödések.

Mivel a hold földünkhöz közelebb áll mint bármely égitest, azért minden égitestet, melyet útjában talál, elföd; a végtelen sok kis

csillagok fődései szemeink előtt eltűnnek, mivel gyenge fényöket a hold fénye fölűlmúlja. A csillagfödések épen úgy számíttatnak ki, mint a napfogyatkozások. Szemléléseik igen fontosak és nagy pontosságot adnak.

Különböző szemléldék földirati fekvései.

Különböző szemléldék szélessége, továbbá azok hossza Budától időben számítva, végre hossza Ferrotól ívben számítva van összeállítva.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIAI

NÉVKÖNYV.

Elnökség.

GR. DESSEWFFY EMIL (Tarkói és Cserneki), a m. tud. akademia igazg. s tiszt. tagja és elnöke. *Váltva Pozsonyban és Búd-Szent-Mihályon. Kineveztetett harmad izben 1862. januarius 23.*

B. EÖTVÖS JÓZSEF (Vásáros-Naményi), a Kisfaludy-Társaság elnöke, a m. tud. akad. igazg. s tiszt. tagja és alelnöke. *Pesten Erzsébettér 10. sz. Kineveztetett harmad izben 1862. januarius 23.*

Igazgató tanács.

1830. nov. 17. az akademia alaprajzának országgyűlési megerősítésekor kihirdetett tagok :

GR. ANDRÁSSY GYÖRGY (Krasznahorkai és Csik-Szent-Királyi), ő cs. k. felsége aranykulcosos híve, valós. belső titkos tanácsosa, sz. István jeles rende kis-keresztese, Sáros vármegye főispánja. *Bécsben.*

BARTAL GYÖRGY (Beleházi), m. k. udvari tanácsos, sz. István ap. m. király jeles rendbeli és aransarkantyús vitéz, a m. tud. akademia tiszt. tagja. *Pozsonyban.*

HG. BATTHYÁNY FÜLÖP (Batthyányi), Németújvár örökös, Strattmanni gróf, ő cs. k. ap. felsége valós. belső titkos tanácsosa és aranykulcosos híve, Leopold cs. rendének közép keresztese és Vas vármegye örökös főispánja. *Bécsben.*

GR. KÁROLYI GYÖRGY (Nagy Károlyi), Nagykároly, Erdőd, Béltek, Ecsed és Radvány várainak örökös kapitánya, val. belső titkos tanácsos, koronaőr, a m. tud. akad. tiszt. tagja. *Pesten, Egyetem-útca, saját házában.*

1840. mart. 8. választatott:

B. PRÓNAY ALBERT (Tót-Prónai és Blatniczai), cs. kir. kamarás és val. belső titkos tanácsos, koronaőr, a m. k. hétszemélyes tábla közbírája. *Pesten, Kerepesi-út 64. sz.*

1845. jun. 9. vál.

FÁY ANDRÁS (Fáji), a hazai első takarékpénztár örökös tiszt. aligazgatója, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten Kalap-utca 15. sz.*

1853. mart. 16. vál.

BARTAKOVICS ADALBERT (Kis-Apponyi), ő cs. k. ap. felsége valós. belső titkos tanácsosa, egri érsek, Heves vármegye örökös főispánja, s a Szent-István-Társulat alapító tagja. *Egerben.*

GR. CZIRÁKY JÁNOS (Cziráki és Dénesfalvi), ő cs. k. ap. felsége valós. belső titkos tanácsosa és aranykulcsos híve, sz. István ap. m. király jeles rendének vitéze, a vaskoronarend másod osztályú lovagja, Fehér vármegye főispánja. *Lovas-Bérenyben.*

GR. DESSEWFFY EMIL, I. elnökség.

HG. ESTERHÁZY PÁL (Galantai), Edelstätteni herceggróf, Fraknóvárának örökös grófja, aranygyapjas, a sz. István ap. m. király jeles rendje nagykeresztese, a polgári ezüst érdemkereszt tulajdonosa, az orosz cs. sz. András, sz. Newsky Sándor és sz. Anna első osztályú, a porosz kir. fekete sas, nagy-britanniai kir. Bath, a hannoverai kir. Guelf, a siciliai sz. Ferdinánd és több érdemrendek nagykeresztese, ő cs. k. ap. felsége aranykulcsos híve és val. belső titkos tanácsosa, Sopron vármegye örökös főispánja. *Bécsben.*

GR. KÁROLYI ISTVÁN (Nagykárolyi), Nagykároly, Erdő-Bétek, Ecsed és Radvány várainak örökös kapitánya, a Krisztusrend vitéze, a Gazd. Egyesület s a sz. István-Társulat elnöke. *Pesten és Főton Pest mellett.*

KUBÍNYI ÁGOSTON (Felső-Kubíni és Nagy-Olaszi), ő cs. kir. ap. felsége aranykulcsos híve és tanácsosa, a m. nemz. muzeum igazgatója, a porosz sz. János-lovagrend tiszt., a portugál sz. Mária-fogantatási lovagrend harmadik osztályú, a hessen-darmstadt Lajos-lovagrend első osztályú vitéze, a m. tudom. akadémia tiszt. tagja, a m. földtani társulat első, a képcsarnoki egylet másod elnöke, a m. természettud. társulat pártoló, s több más hazai tudományos és művészeti társulatok; úgy a regensburgi fűvészeti, a nassau természett.,

az amsterdami „Natura artis magistra“ nevű zoologiai társulatok tisztt., a majnaraínai, szászaltenburgi, jászvásári természett. társulatok levelező, a kopenhági éjszaki régésztársulat r. s a római archaeologiai társulat lev. tagja. *Pesten, a m. nemz. muzeumban.*

SCITOVSZKY JÁNOS (Nagy-Kéri), a római szentegyház bíboros főpapja, Magyarország herczeg-primása, esztergomi érsek, az apostoli sz. székh. született követe, sz. István ap. m. király jeles rende nagykeresztése és főpapja, a Leopold cs. rende nagykeresztése, ő cs. kir. ap. felsége valós. belső titkos tanácsosa, Esztergom vármegye örökös főispánja, hittud. és bölcsészettudora, a pesti egyetemi hittud. kar bekeblezett tagja, a Sz.-István-Társulat pártfogója. *Esztergomban.*

B. SENNYEY PÁL (Kis-Zsenyeyi), val. belső titkos tanácsos. *Pesten és Bél.*

1855. apr. 19. vál.

DEÁK FERENCZ (Kehidai), a m. t. akad. tisztt. tagja *Pesten.*

B. EÖTVÖS JÓZSEF, I. elnökség.

SZÖGYÉNY LÁSZLÓ (Magyar-Szögyéni) ő cs. kir. ap. felsége aranykulcsos híve, valós. belső titkos tanácsosa, *Csórón, Székesfehérvármegyében.*

GR. TELEKI DOMOKOS (Széki), a m. tudom. akad. tisztt. tagja. *Gernyeszegen, ut. posta Maros-Vásárhely.*

1858. dec. 19. vál.

GR. APPONYI GYÖRGY (Nagy-Apponyi), ő cs. kir. ap. felsége aranykulcsos híve, valós. belső titkos tanácsosa s Magyarország bírája. *Pesten.*

B. SINA SIMON (Kizdiai és Hodosi), a görög király ő felsége nagykövete a cs. ausztriai udvarnál. *Bécsben.*

1860. oct. 11. vál.

B. VAY MIKLÓS (Vajai), ő cs. k. felsége aranykulcsos híve, val. belső titkos tanácsosa, a tiszántúli reform. superintendens főgondnoka. *Golop, ut. posta Tállya.*

I. Nyelv- és széptudományi osztály.

Tiszteleti tagok.

FÁY ANDRÁS, I. Igazg. Tan. Vál. dec. 15. 1831.

DEÁKY ZSIGMOND, caesaropoli felszentelt püspök, kácsi

sz. Péter és Pál apostolok apátja, a pápa házi praelátusa, hittantudor a győri káptalan nagyprépostja, a pesti hittud. kar tagja. *Győrött. Lev. taggá vál. sept. 1. 1832. tiszteletivé dec. 15. 1858.*

B. KEMÉNY ZSIGMOND (Győrö-Monostori), a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten, Ferenzserek tere 7.sz. Lev. taggá vál. oct. 7. 1843. tiszteletivé a törvényt. osztályban dec. 29. 1847. a nyelv. tud. osztályba áttételezt dec. 15. 1858.*

LUKÁCS MÓRICZ (Vizmai), a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten, Két-sas-útca 8. sz. Vél. lev. taggá nov. 23. 1839. tiszteletivé dec. 15. 1858.*

Rendes tagok.

TOLDY FERENCZ, kir. tanácsos, bölcsészeti és orvostudor, szemészet mestere, a pesti egyetemi könyvtár igazgatója, s azon egyetemnél az egyetemes m. irodalom-történet rendes tanára, a m. tud. akadémia rendes, a bécsi tud. cs. akademiának lev., a budapesti kir. orvosegyesület, a k. m. természettud. társulat rendes, a pesti orvosi kar, a berlini kritikai egyesület, a drezdai természettud. és orvosi, a würzburgi philos. és orvosi, a nagyszebeni erdélyi-országismertető társaságok lev. tagja, a M. Szépirodalmi Intézet (Kisfaludy-Társaság) helytartó elnöke. *Pesten, Lipót-útca 45. sz. Kinevezte az igazgatóság nov. 17. 1830.*

BALOGH PÁL (Almási), orvostudor, a pesti orvosi kar, a kir. m. természett. társulat rendes, s a berlini orvosi és seborvosi társaság level. tagja. *Pesten Három-korona-útca 12. sz. Lev. taggá vál. febr. 1831. rendessé sept. 14. 1835.*

FÁBIÁN GÁBOR. *Aradon. Lev. taggá vál. márt. 9. 1832. rendessé sept. 14. 1835.*

CZUCZOR GERGELY, sz. Benedek-rendi áldor, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten. Országút 26. sz. Lev. taggá vál. febr. 17. 1831. rendessé sept. 10. 1836.*

NAGY JÁNOS, hittudor, szombathelyi megyei áldor, a püspöki lyceumban a keleti nyelvek s bibliai hittud. tanára. *Szombathelyt. Lev. taggá vál. nov. 15. 1833. rendessé sept. 7. 1838.*

BALLAGI MÓR, bölcsészettudor, a keleti nyelvek és szentírás-magyarázat tanára a pesti hely. hitv. hittud. főtanodánál. *Pesten,*

Lípót-utca 39. sz. Lev. taggá vál. sept. 5. 1840. rendessé dec. 15. 1858

HUNFALVY PÁL, a Kisfaludy-Társaság tagja, a pesti evang. magyar-német iskola felügyelője. *Pesten, Servita-tér 6. sz. Lev. taggá vál. sept. 3. 1841. rendes taggá dec. 15. 1858.*

LUGÓSSY JÓZSEF, a debreczeni reform. collegium nyugalmozott tanára s könyvtárnoka, a kir. m. természett. társulat r. tagja. *Felsőbánya. Lev. taggá vál. sept. 3. 1841. rendes taggá dec. 15. 1858.*

ARANY JÁNOS, a Kisfaludy-Társaság igazgatója. *Pesten. Kisfaludy-utca 11. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

JÓKAI MÓR, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten, Országút 18. sz. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858. rendessé dec. 20. 1861.*

Levelező tagok.

JAKAB ISTVÁN bölcészettudor, magyar kir. helytartósági tanácsos. *Buda várában, sz. György tere 7. sz. Vél. nov. 15. 1833.*

KOVÁCS PÁL, orvostudor, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Győrött. Vél. nov. 15. 1833.*

MÁTRAY GÁBOR, a m. nemz. múzeumnál a Széchenyi országos könyvtár öre. *Pesten, a nemz. múzeum épületében. Vél. nov. 15. 1833.*

ÁRVAY GERGELY, esornai prépostságbeli premontréi kanonok és könyvtárnok. *Csornán, Sopron vármegyében. Vél. nov. 8. 1834.*

BARABÁS MIKLÓS (Markosfalvi), cs. kir. akadémiai képi-
író. *Pesten, Feldunator 12. sz. Vél. sept. 10. 1836.*

SZÉKÁCS JÓZSEF, bölcészettudor, az ágostai hitvallásuak bányakerületi superintendense, pesti magyar ev. predikátor, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten, az evang. gymn. épül. Vél. sept. 10. 1836.*

GAAL JÓZSEF, a Kisfaludy-Társaság tagja és nevelő. *Pesten, Kecskeméti utca Csekonics-ház, és Hatzfelden. Vél. sept. 7. 1837.*

SZABÓ ISTVÁN, Rozsnyó-megyei áldor, plebánus, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Lakik Kazáron, ut. posta Pászto. Vél. nov. 23. 1839.*

SZIGLIGETI EDVÁRD, a Kisfaludy-Társaság tagja, s a nemz. színháznál rendező. *Pesten, Országút 18. sz. Vél. sept. 5. 1840.*

KRIZA JÁNOS erdélyi unitar. püspök. *Kolozsvárt. Vél. sept. 3. 1841.*

KUTHY LAJOS, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Buda. Vél. oct. 7. 1843.*

FRANKENBURG ADOLF, m. k. udv. cancellariai titoknok. *Bécsben. Vél. nov. 22. 1845.*

SZILÁGYI ISTVÁN, a máramaros-szigeti ref.gymn. igazgató tanára. *M.-Szigeten. Vél. dec. 18. 1846.*

SZVORÉNYI JÓZSEF, czistercezi szerzetbeli áldor, egri fő-gymnasiumi tanár. *Egerben. Vél. dec. 18. 1846.*

FÁBIÁN ISTVÁN, széplaki plebánus. *Széplakon, ut. posta Eszterháza. Vél. dec. 15. 1858.*

FINÁLY HENRIK LAJOS, az erdélyi muzeum-egylet titkára, az erdélyi muzeum régiség- és érem-tárnoka. *Kolozsvárt. Vél. dec. 15. 1858.*

GYULAI PÁL, a magyar írók segély egyletének ideig. titkára, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten, Főhg. Sándor-útcza 17. sz. Vél. dec 15. 1858.*

IMRE SÁNDOR, a debreczeni reform. gymn. tanára. *Debreczen Vél. dec. 15. 1858.*

MÁTYÁS FLÓRIÁN, a pécsi nagygymn. tanára. *Pécsett. Vél. dec. 15. 1858.*

PODHORSZKY LAJOS. *Vél. dec. 15. 1858.*

RIEDL SZENDE, bölcsészettudor, a pesti kir. főgymnasiumnál a bölcsészet r. tanára, a magyar tanférfiak társulatának titkára, a Kritikai Lapok szerkesztője. *Pest, Aldunásor 19. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

SZÁSZ KÁROLY, ref. pred., a Kisfaludy-Társaság tagja. *Kún-Szent-Miklóson. Vél. dec. 15. 1858.*

SZEPESI IMRE, bölcsészettudor, kegyesrendi áldor s a pesti kegyesrendi nagygymnasium igazgató tanára, a bécsi cs. egyetem bölcsészeti karának, s a kir. m. természettud. társulatnak tagja. *Pesten, a piaristák épül. Vél. dec. 15. 1858.*

TÁRKÁNYI BÉLA JÓZSEF, egri érsekmegyei áldor és plebánus. *Egyeken, ut. postája Tisza-Füred. Vél. dec. 15. 1858.*

TOMPA MIHÁLY, ref. lelkész. *Hamva, ut. posta Putnok.*
Vál. dec. 15. 1858.

VASS JÓZSEF, kegyesrendi áldor és gymnasiumi tanár. *Vácson.* Vál. dec. 15. 1858.

ZSARNAY LAJOS, a tiszán-inneni ref. egyház-kerület superintendense. *S.-Patakon, 153.^{sz.}* Vál. dec. 15. 1858.

BÉRCZY KÁROLY, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pest, Servita-tér 3. sz.*

ENGEL JÓZSEF, orvostudor. *Kolozsvárt.* Vál. dec. 16. 1859.

LICHNER PÁL, a pozs. evang. lyceum tanára. Vál. dec. 16. 1859.

B. PODMANICZKY FRIGYES. *Pesten és Aszódon.* Vál. dec. 16. 1859.

POMPÉRY JÁNOS. *Pest, úri-útca, 3. sz.* Vál. dec. 16. 1859.

SALAMON FERENCZ, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pest, Magyar-útca, 20. sz.* Vál. dec. 16. 1859.

VÁMBÉRY ARMIN. *Konstantinápoly.* Vál. oct. 9. 1860.

BUDENZ JÓZSEF, m. t. akad. alkönyvtárnok. *Pest, Terézváros, István-tér 2. sz.* Vál. dec. 20. 1861.

ORMÓS ZSIGMOND. *Buziás.* Vál. dec. 20. 1861.

SZILÁDY ÁRON, ref. segédlelkész. *Halas.* Vál. dec. 20. 1861.

TORKOS SÁNDOR, a soproni kir. váltótörvényszéknél iktató. *Sopron.* Vál. dec. 20. 1861.

Külső lev. tagok.

BOWRING JÁNOS, baronet, szabad művészetek tudora, az angol kir. tudós társaság, a németalföldi kir. intézet, a frizlandi, groningeri, párizsi, leydeni, leeuwardeni, athenaei, turini, scheffieldi stb. tudós társaságok tagja. *Londonban.* Vál. mart. 10. 1832.

BOPP FERENCZ, a tud. porosz kir. akademiájának r. tagja. *Berlinben.* Vál. dec. 16. 1858.

GABELENTZ (von der) JÁNOS. *Poschwitzban Altenburg mellett.* Vál. dec. 16. 1858.

GRIMM JAKAB, a tud. porosz kir. akademiájának r. tagja. *Berlinben.* Vál. dec. 16. 1858.

POTT ÁGOSTON FRIGYES, a hálai porosz kir. egyetemen az egyetemes nyelvtudomány tanára. *Háldban. Vél. dec. 16. 1858.*

RAWLINSON HENRIK (Creswicke), baronet, angol kir. őrnagy, az angol kir. tudós társaság tagja. *Londonban. Vél. dec. 16. 1858.*

SCHOTT VILMOS, a tudd. porosz kir. akademiájának r. tagja. *Berlinben. Vél. dec. 16. 1858.*

WATTS TAMÁS, a brit muzeum könyvtárnoka. *Londonban. Vél. dec. 16. 1858.*

AHLQUIST ÁGOST, phil. magister. *Helsingforsban. Vél. dec. 16. 1859.*

EWALD HENRIK, a göttingeni egyetem tanára. *Göttingen. Vél. dec. 16. 1859.*

LÖNROTT ILLYÉS, phil. mag. *Helsingforsban. Vél. dec. 16. 1859.*

RENAN JENŐ. *Párisban. Vél. dec. 16. 1859.*

STIER THEOPHIL, gymnasiumi-igazgató. *Colbergben. Vél. oct. 9. 1860.*

II. Philosophia i osztály.

Tiszteleti tagok.

DANIELIK JÁNOS, bölcsészettudor, vál. prisztinai püspök, az egri főkáptalan örkanonokja, sajó-szentpéterei cz. prépost, a pápa ő szentsége titkos kamarása, a m. kir. helytartó tanács tanácsosa, a Sz. István és Sz. László társulat alelnöke. *Budavár, úri-útcza, 46. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

HOVÁNYI FERENCZ, nagyváradi kanonok. *Nagyvárad. Vél. dec. 15. 1858.*

Rendes tagok.

HORVÁTH CZIRILL, bölcsészettudor, kegyesrendi áldor, kormánytanácsos és levéltárnok, a m. k. egyetemen a bölcsészet helyettes tanára, a cs. kir. birodalmi földtani intézet lev. tagja. *Pesten, a piaristák épületében. Lev. taggá vál. nov. 8. 1834. rendessé sept. 10. 1836.*

PURGSTALLER JÓZSEF, bölcsészet és hittudor a cs. kir. birodalmi földtani intézet lev. tagja, a kegyes-rend főnöke Magyaror-

szágon. *Pesten a piaristák épületében. Lev. taggá vál. dec. 24. 1844. rendessé kinevezte az igazgató mart. 16. 1853.*

ERDÉLYI JÁNOS, a sárospataki ref. collegiumban bölcse-szet tanára, a Kisfaludy-Társaság tagja. *S. Patakon. Lev. taggá. vál. a nyelvtud. oszt. nov. 23. 1839. rendessé a phil. oszt. dec. 15. 1858.*

Levelező tagok.

PÉTERFI KÁROLY (Kibédi), marosvásárhelyi ref. pred. *Vál. nov. 8. 1834.*

ILLÉS PÁL (Edvi), nemesdömölki ev. pred., kiérdemült ke-menešali esperes. *Dömölk. Ut. p. Kis-Mária-Czell. Vál. sept. 14. 1834.*

WARGA JÁNOS (Szigeti), a nagykörösi ref. nagygymn. igaz-gató tanára, a dunamelléki helv. hitv. egyházkerület és a kecskeméti ref. egyházmegye tanácsbírája, a cs. kir. birod. földtani intézet lev. tagja. *Nagy-Köröson. Vál. sept. 14. 1835.*

HEREPEI KÁROLY, vízaknai ref. prédikátor. *Vízaknán, ut. posta N. Szeben. Vál. sept. 7. 1838.*

BEÉLY FIDÉL JÓZSEF, sz. Benedek.rendi áldor, a kőszegi székház főnöke, a magyar és frauendorfi bajor kertmívelő társaságok tagja *Kőszegen. Vál. nov. 23. 1839.*

CSATSKO IMRE, bölcse-szet és jogtudor, a k. ítélőtábla köz-bírája *Pesten, Kerepesi-út 7. sz. Vál. nov. 23. 1839.*

WARGHA ISTVÁN. *Szelezsáni puszta, ut. posta Boros-Sebes. Vál. sept. 5. 1840.*

PEREGRINY ELEK, bölcse-szettudor, a pesti tudományegye-tem bölcse-szeti karának tagja s egy fi-nevelő-intézet tulajdonosa. *Budavár, saját-ház. Vál. sept. 3. 1841.*

NAGY MÁRTON, kegyesrendi házfőnök, a kir. m. természet-tud. s a cs. kir. földtani intézet rendes tagja. *Pesten, a piaristák épül. Vál. dec. 24. 1844.*

SZÖNYI PÁL, a kir. m. természettud. társulat tagja, s egy tan- és nevelő-intézet tulajdonosa. *Pesten, Czukor-utca 6. sz. saját ház. Vál. dec. 18. 1846.*

VANDRÁK ANDRÁS, bölcse-szettudor, az eperjesi ev. colle-gium igazgatója, s bölcse-szet, római és magyar irod. r. tanára. *Eper-jesen. Vál. dec. 29. 1847.*

BALOGH SÁMUEL (Almási), ref. prédikátor *Serkén ut. posta Rima-Szombat. Vál. dec. 15. 1858.*

GREGUSS ÁGOST, a Kisfaludy-Társaság tagja és titoknoka. *Pesten, Aldunator 22. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

MÉSZÁROS IMRE, vadkerti plebánus és esperes. *Vadkert, ut. posta Rét-Ságh. Vél. dec. 15. 1858.*

NEY FERENCZ, a pesti főreáltanoda igazgatója, a magyar nyelv és irodalom r. tanára, a m. természettud. társulat r. tagja. *Pesten a főreal-tanoda épületében. Vél. dec. 15. 1858.*

SOMOGYI KÁROLY, Esztergom főmegyei áldor, hittudor, a pozsonyi káptalan kanonokja. *Pozsony. Vél. dec. 15. 1858.*

SZALAI ISTVÁN, ref. predikátor. *Szentes. Vél. dec. 15. 1858.*

HEGEDŰS LÁSZLÓ, a sárospataki ref. collegiumban tanár. *Sárospatakon. Vél. oct. 9. 1860.*

III. Törvénytudományi osztály.

Tiszteleti tagok.

GR. KÁROLYI GYÖRGY, I. Igazg. Tan. *Vél. mart. 10. 1832.*

GR. ANDRÁSSY GYÖRGY, I. Igazg. Tan. *Vél. nov. 8. 1833.*

DEÁK FERENCZ, I. Igazg. Tan. *Vél. nov. 23. 1839.*

LONOVICS JÓZSEF, (nagy-krivina), hittudor, amáziai érsek, ő cs. kir. apost. felségének valós. belső titkos tanácsosa, sz. István ap. kir. rendjének középkeresztése, a m. k. hétszemélyes táblának közbírája, a sz. László-társulat elnöke, a pesti hittudományi kar tagja. *Pesten. feldunator. 9. sz. Vél. oct. 7. 1843.*

BARTAL GYÖRGY, I. Igazg. Tan. *Vél. dec. 15. 1858.*

GR. DESSEWFFY EMÍL, I. Elnökség. *Level. taggá vál. oct. 7. 1843. tiszteletivé dec. 15. 1858.*

LÓNYAY MENYHÉRT (Nagylónyai és Vásáros-naményi) az első magyar általános biztosító társaság elnöke, tiszaszabályozási osztályelnök, a békési ref. egyházmegyének gondnoka. *Pesten. Bálvány-utca 3. sz. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858. Tiszt. taggá dec. 20. 1861.*

Rendes tagok.

ZÁDOR GYÖRGY, a m. kir. hétszemélyes tábla közbírája, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten. Csukor-utca 8. sz. Lev. taggá vál. febr. 17. 1831. rend. taggá sept. 1. 1832.*

SZALAY LÁSZLÓ, a M. Tud. Akademia Titoknoka, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten, Sebestyén-tér, 5. sz. Lev. taggá vál. sept. 10. 1836. rend. taggá sept. 7. 1838.*

ZSOLDOS IGNÁCZ, a m. kir. hétszemélyes tábla közbírája. *Pesten. Kétsas-utca 9. sz. Lev. taggá vál. sept. 7. 1837. rendessé nevezte az igazg. sept. 8. 1838.*

FOGARASI JÁNOS (Alsó-Viszti), a pesti kir. kereskedelmi és váltó törvényszék elnöke. *Pesten, Bálvány-utca, 5. sz. Lev. taggá vál. sept. 7. 1838. rendes taggá nev. az igazg. sept. 3. 1841.*

TÓTH LÖRINCZ, h. ügyvéd, a Kisfaludy-Társaság tagja, s a M. Tud. Akademia pénztárnoka. *Pesten, Urak-utczája 2. sz. Lev. taggá vál. sept. 10. 1836. rendessé dec. 15. 1858.*

PAULER TIVADAR, bölesészet- és jogtudor, a pesti tud. egyetemen az ész- és büntető-jog nyilv. rend. tanára, az egyetem volt rectora, az elméleti államvizsgálati bizottmány bírósági osztályának, s a gráci Károly-Ferencz egyetem törvénytud. karának tagja. *Pesten Papnövelde-utca 1. sz. Lev. taggá vál. nov. 23. 1845, rendes taggá dec. 15. 1858.*

Levelező tagok.

GR. BENYOVSZKY ZSIGMOND (Benyói és Urbanói). *Váczon. Vál. mart. 9. 1832.*

KRAJNER IMRE, gr. Festetics Tasziló jogigazgatója. *Keszthelyt. Vál. mart. 9. 1832.*

BERTHA SÁNDOR (Felső-Eőri), a M. Tud. Akad. ellenőre. *Pesten, Országút 26. sz. Vál. nov. 23. 1839.*

TREFORT ÁGOSTON. *Pest, Nádor-utca 17. sz. Csaba-Csüd u. p. Szarvas. Vál. sept. 3. 1841.*

SZENTKIRÁLYI ZSIGMOND, moldovabányai kir. bánya-mester. *Ut. posta Ó-Moldova. Vál. nov. 22. 1845.*

KARVASY ÁGOSTON, jogtudor, a pesti tud. egyetemen a politikai tud. a keresk. és váltójog nyilv. r. tanára. *Pesten, Duna-utca 12. sz. Vál. dec. 18. 1846.*

SZÜCS ISTVÁN, köz- és váltójogi ügyvéd a tiszántúli kerületi k. ítélő tábla közbírája. *Debreczen. Vál. dec. 18. 1848.*

RÉCSI EMIL, bölesészet- és jogtudor, a pesti tud. egyetemen a közigazgatási és pénzügyi törvénytud. ny. r. tanára. *Pesten, Nádor-utca 14. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

UDVARDY IGNÁCZ, hittudor, Veszprém egyházmegyei al-dor, a püspöki papnöveldeben egyház-történelem és törvénytudomány tanára, a pesti egyetemi hittud. kar tagja, szentszéki bíró s a házasság és szerzeti fogalmak védője. *Veszprém. Vál. dec. 15. 1858.*

KAUTZ GYULA, jogtudor, a pesti tudományegyetemnél a közgazdászat magántanítója, a budai kir. József-műegyetemben a közgazdászat, jog- és törvényisme ny. r. tanára. *Buda. Vízi város, Duna-sor 3. sz. Vál. oct. 9. 1860.*

DÓSA ELEK, jogtudor, a maros-vásárhelyi ev. ref. collegiumban jogtanár. *Marosvásárhely. Vál. dec. 20. 1861.*

FALK MIKSA. *Bécs. Vál. dec. 20. 1861.*

HORVÁTH BOLDIZSÁR, h. ügyvéd. *Szombathely. Vál. dec. 20. 1861.*

SZINOVÁČZ GYÖRGY, a kir. Váltó-Feltörvényszéknél előadó bíró. *Pest. Gránátos-utca 2. sz. Vál. dec. 20. 1861.*

Külső lev. tagok.

MITTERMAIER KÁROLY JÓZSEF ANTAL, a heidelbergi egyetemen jogtanár. *Heidelbergben. Vál. dec. 18. 1846.*

LABOULAYE EDVÁRD, a francia Institut tagja. *Párizsban. Vál. dec. 16. 1858.*

LORD OVERSTONE. *Londonban. Vál. dec. 16. 1858.*

RAU KÁROLY HENRIK, a heidelbergi egyetemen jogtanár. *Heidelbergben. Vál. dec. 16. 1858.*

VANGEROW ADOLF, a heidelbergi egyetemen jogtanár. *Heidelbergben. Vál. dec. 16. 1858.*

WELCKER KÁROLY TIVADAR, a heidelbergi egyetemen jogtanár. *Heidelbergben. Vál. dec. 16. 1859.*

ROSCHER VILMOS a lipcei egyetemen tanár. *Lipcse. Vál. dec. 20. 1861.*

IV. Történelmi osztály.

Tiszteleti tagok.

B. EÖTVÖS JÓZSEF, l. Elnökség. *Lev. taggá vál. sept. 14. 1835. tiszteletivé nov. 23. 1839.*

GR. MIKÓ IMRE (Hídvégi), ő cs. k. ap. felsége aranykulcsosa és valós. belső titk. tanácsosa, az Erdélyi Múzeum Elnöke. *Kolozsvárt. Vál. dec. 15. 1858.*

GR. TELEKI DOMOKOS. (l. Igazgatóság.) *T. taggá vál. dec. 20. 1861.*

Rendes tagok.

ÉRDY JÁNOS, jogtudor, a m. nemz. muzeumi kincs- és régiségtár őre, a pesti egyetemi törvénytud. kar tagja. *Pesten, a m. nemz.*

muzeumban. *Lev. taggá vál. febr. 17. 1831. rendes taggá nevezte. az igazg. által sept. 9. 1832.*

FÉNYES ELEK. *Pest. Lev. taggá vál. sept. 7. 1837. rendes taggá dec. 15. 1858.*

PODHRADCZKY JÓZSEF (Podhrágyi), nyug. m. k. udv. kamarai számvevő tiszt. *Budán, Krisztinaváros, Fő-útcza 363. sz. Lev. taggá vál. nov. 8. 1834. rendes taggá dec. 15. 1858.*

WENZEL GUSZVÁV, bölcészet- s jogtudor, a pesti egyetemnél a magyar magán- és bánya-jog s a jogtörténet ny. r. tanára, a déliszláv történeti és régiségtani, a felső luzsiczai tudós társaságok, a morva-sziléziai cs. k. társulat történeti és statist. osztályának, s az erdélyi országismertető egyesületnek tagja. *Pesten, Városház-útcza 1. sz. Lev. taggá vál. dec. 18. 1846. rendes taggá dec. 15. 1858.*

CSENGERY ANTAL, a Kisfaludy-Társaság s a kir. m. természettud. társulat r. tagja, a M. Tud. Akademia jegyzője. *Pesten Fh. Sándor-útcza. 17. sz. Lev. taggá vál. dec. 29. 1847. rendes taggá dec. 15. 1858.*

IPOLYI ARNOLD, egri érsekmegyei áldor, és török-szentmiklósi plebánus, a pápa ő szentsége házi kamarása, az építészeti műemlékek fentartására és vizsgálatára ügyelő bécsi cs. k. középonti bizottmányának, a morva-sziléziai cs. kir. társulat hist. és statistikai osztályának Brünmben tagja, ugyanott a tartományi rendek levéltári intézetének tiszt., a bécsi archaeologiai társaságnak rendes tagja. *Török-Sz.-Miklóson. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858. rendes taggá dec. 20. 1861.*

Levelező tagok.

KARÁCSON MIHÁLY, jogtudor, a kir. ítélő tábla közbírája *Pesten, úri-útcza 2. sz. Vál. mart. 9. 1832.*

WALTHER LÁSZLÓ, a gr. Károlyi nemzetség nyug. levéltárnoka. *Turczalon. Vál. sept. 1. 1832.*

SZILÁGYI FERENCZ. *Budavár, úri-útcza, 58. sz. Vál. nov. 15. 1833.*

ZSIVORA GYÖRGY, a királyi hétszemélyes tábla közbírája, Csanád vármegye főispánja. *Pesten, Háromkorona útcza 14. sz. Vál. nov. 15. 1833.*

HENSZLMANN IMRE, orvostudor, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten, Dorottya-útcza Almay-ház 2. em. Vál. sept. 3. 1841.*

GOROVE ISTVÁN (Gottájai). *Pesten, Lipót-útcza 9. sz. Vál. oct. 7. 1843.*

KOVÁCS ISTVÁN (Nagy-Ajtai). *Beszterczén* (Erdélyben) *Vál.* nov. 22. 1845.

BOTKA TIVADAR. *Kis-Vezekény, Aranyos-Marót mellett.* *Vál.* dec. 29. 1847.

PALUGYAY IMRE, k. tanácsos. *Vál.* dec. 29. 1847.

GR. ANDRÁSSY MANÓ (Krasznahorkai és Csík-Sz.-Királyi). *Pesten, Mássa-útca 3. sz. és Pásztón, ut. p. Gálszécs.* *Vál.* dec. 15. 1858.

CZINÁR MÓR, bölcsészettudor, pannónhegyi szent Benedek-rendi áldor, házi lelkész, termény-, érem-, könyv- és levéltárnok, a Ferencz-Józsefrend kiskeresztése, a néh. Király József pécsi püspök ösztöndíji alapítványának felügyelője, és szentmártoni szentszéki ülnök. *Pannonhalmán, ut. post. Győr-Sz.-Márton.* *Vál.* dec. 15. 1858.

HUNFALVY JÁNOS, volt történettanár. *Budán. Vizi-város, Fő-útca, 198. sz.* *Vál.* dec. 15. 1858.

KAZINCZY GÁBOR (Kazinczi), a Kisfaludy-Társaság tagja. *Bánfalván, ut. posta Putnok.* *Vál.* dec. 15. 1858.

KNAUZ NÁNDOR, Esztergam főmegyei áldor, s a primási könyvtár öre. *Esztergomban.* *Vál.* dec. 15. 1858.

KONEK SÁNDOR jogtudor, a pesti tudományegyetemben a statistica nyilv. r. tanára, a jogtörténelmi és államtudományi államvizsgálati bizottság tagja és a jog- s államtudományi kar e. i. dékánja. *Pesten, Egyetemter 2. sz.* *Vál.* dec. 15. 1858.

MAGYAR LÁSZLÓ (Öttömösi), portugall kir. hajóhadnagy. *Benguelában, Nyugat-Afrikában.* *Vál.* dec. 15. 1858.

NAGY IVÁN (Felső-Györi), a pesti egyetemi könyvtár első öre. *Pesten, Újvilág-útca 19. sz.* *Vál.* dec. 15. 1858.

PAUER JÁNOS, székesfehérvári székesegyházi kanonok, budai főesperes, a pápa tiszt. káplánja, a püspöki lyceumban az egyházi törvények és történelem r. tanára, a helybeli nagygymnásiumban vallási és erkölcsiekben püspöki biztos, zsinati vizsgáló, és szentsz. tanácsos. *Székesfehérvár.* *Vál.* dec. 15. 1858.

PAÚR IVÁN, a gr. Széchenyi család levéltárnoka. *Sopronban.* *Vál.* dec. 15. 1858.

RÁTH KÁROLY, a györi evang. gyülekezet levéltárnoka s a györi olvasóegylet könyvtárnoka. *Győrben.* *Vál.* dec. 15. 1858.

SCHRÖCK FERENCZ, bölcsészettudor, kegyesrendi áldor, a

szegedi nagygymnásium igazgatója és történettánára. *Szegeden. Vál. dec. 15. 1858.*

SZABÓ KÁROLY, az erdélyi muzeum könyvtárnoka. *Kolozsvárt. Vál. dec. 15. 1858.*

SZALAY ÁGOSTON, udvari tanácsos, s a soproni m. kir. váltótörvényszék elnöke. *Sopronban. Vál. dec. 15. 1858.*

SZILÁGYI SÁNDOR, a nagykőrösi ref. nagygymn. tanára. *Nagy-Kőrösön. Vál. dec. 15. 1858.*

KERKAPOLY KÁROLY, a pápai ref. collegiumban történelem tanára. *Pápán. Vál. dec. 16. 1859.*

PESTY FRIGYES. *Temesvár. Vál. dec. 16. 1859.*

RÉVÉSZ IMRE, debreczeni reform. lelkész. *Debreczenben. Vál. dec. 16. 1859.*

KUKULYEVICS IVÁN, zágrábmegyei főispán. *Zágráb. Vál. dec. 9. 1860.*

KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD. *Pest, Képiro-utca 5. sz. Vál. dec. 20. 1861.*

ROSTI PÁL. *Pest, Magyar-utca 11. sz. Vál. dec. 20. 1861.*

TORMA KÁROLY. *Kolozsvár. Vál. dec. 20. 1861.*

ÚRHÁZY GYÖRGY. *Pest, főhg. Sándor-utca 17. sz. Vál. dec. 20. 1861.*

Külső lev. tagok.

PERTZ HENRIK GYÖRGY, a porosz. kir. könyvtár igazgatója, a tud. porosz kir. akademiájának r. tagja. *Berlinben. Vál. nov. 15. 1833.*

PALACKY FERENCZ, a tud. bécsi cs. akademiája s a cseh királyi tudós társaság rendes tagja, a cseh rendek historiographusa. *Prágában. Vál. nov. 8. 1834.*

DUSSIEUX LAJOS, a saint-cyri cs. katonai tanodában történelem tanára. *Vál. dec. 18. 1846.*

CANTU CAESAR. *Turinban. Vál. dec. 16. 1858.*

CHLUMEZKY PÉTER lovag, a morva rendek levéltárának igazgatója. *Brünnben. Vál. dec. 16. 1858.*

HG. DEMIDOFF ANATOL. *San-Donato Olaszországban. Vál. dec. 16. 1858.*

FLEGLER SANDOR, bölcészettudor és tört. tanár. Nürnbergben. Vál. dec. 16. 1858.

GUIZOT FERENCZ, a francia Institut tagja. Párisban. Vái. dec. 16. 1858.

MIGNET FERENCZ, az erkölcsi és polit. tud. francia akademiájának titoknoka. Párisban. Vál. dec. 16. 1858.

GR. MONTALEMBERT KÁROLY, a francia Institut tagja. Párisban. Vál. dec. 16. 1858.

RAFN KÁROLY KERESZTÉLY, az éjsz. régiségtársaság titoknoka. Kopenhágában. Vál. dec. 16. 1858.

RANKE FERENCZ LIPÓT, a tud. porosz kir. akademiájának tagja. Berlinben. Vál. dec. 16. 1858.

RAUMER FRIGYES, por. kir. udv. tanácsos s a tud. porosz kir. akademiájának tagja. Berlinben. Vál. dec. 16. 1858.

THEINER ÁGOSTON, a vaticáni levéltár első öre. Rómában. Vál. dec. 16. 1858.

THIERRY AMADE, a francia Institut tagja. Párisban. Vál. dec. 16. 1858.

VALENTINELLI JÓZSEF, a velencei sz. Márk könyvtárának igazgatója, s a tud. velencei cs. k. akademiájának tagja. Velenczében. Vál. dec. 16. 1858.

V. Matematikai osztály.

Tiszteleti tag.

BITNICZ LAJOS, bölcészettudor, a komárom-feletti monostrai B. Sz. M. apátja, a szombathelyi főegyház nagyprépostja és kanonokja, székesegyházi főesperes, helyettes és főügyhallgató, a házassági törvényszék elnöke, zsinati vizsgáló, a szentszék közbírája, az Adelf-Kelczféle árvaház igazgatója, a boroszlói tud. társaság tiszt., s a pesti philos. kar tagja. Szombathely. Rendes taggá nevez. nov. 17. 1830. tiszteletivé vál. dec. 23. 1847.

Rendes tagok.

GYÖRY SÁNDOR, hites mérnök. Pesten, Józsefváros, Nap-útca 7. sz. Lev. taggá vál. mart. 9. 1832. rendessé sept. 1. 1832.

NAGY KÁROLY, az amerikai philos. társaság rendes

tagja. *Bécsben. Lev. taggá vál. mart. 9. 1832. rendessé sept. 10. 1836.*

KISS KÁROLY, a Kisfaludy-Társaság, s a kir. magyar természettud. társulat tagja. *Pesten. Szép-utca 3. sz. Lev. taggá vál. feb. 17. 1831. Rendes taggá a hadi tud. részére nevezte az igazg. sept. 6. 1840.*

FEST VILMOS, a m. k. országos építészeti igazgatóság felügyelője, Kassa szab. kir. városa tiszt. polgára. *Budán Krisztinaváros, Attila-utca, 413. sz. Lev. taggá vál. dec. 24. 1844. rendessé nev. az lgazg. által nov. 22. 1845.*

PETZVAL OTTÓ, bölcsészettudor, hit. mérnök, a pesti egyetemen a felsőbb mennyiségtan nyilv. r. tanára, s a bölcsészeti kar dékánja. *Pesten, Háromdob-utca 18. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

SZTOCZEK JÓZSEF, a budai m. kir. József-műegyetem igazgatója, ugyanott a természettan r. tanára, a kir. m. természettud. társulat választm. tagja. *Budavár, Országház-utca 90. sz. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858. rendes taggá oct. 9. 1860.*

HOLLÁN ERNŐ, a déli állam-vasút-társaság kereskedelmi inspectora s magyarorsz. képviselője. *Pesten, Hatvani-utca Horvát-ház. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858. rendes taggá dec. 20. 1861.*

Levelező tagok.

UDVARDY CHERNA JÁNOS, hites mérnök, a frauendorfi kertmívelő társaság tiszt. tagja. *Egerben. Vél. mart. 9. 1832.*

BRASSAI SÁMUEL, az erdélyi Muzeum igazgatója. *Kolozsvárt. Vél. sept. 7. 1837.*

TAUBNER KÁROLY, bölcsészettudor, az Olaszország, Voarlbérg, Tirolban állomásozó cs. k. II-dik hadsereg evang. őrségi s tábori papja consist. tanácsos, a kir. m. természettud. társulat, a berlini philologiai seminarium tagja, s több olaszországi tud. egyesület, a cs. k. aranyéremjegy tulajdonosa, a hassziai nh. Lajos-lovagrend keresztjének első- s a hannoveri k. Guelf-lovagrend negyedik osztályú vitéze. *Veronában. Vél. sept. 5. 1840.*

KORPONAY JÁNOS, Abaúj vármegye levéltárnoka. *Kassán. Vél. dec. 24. 1844. a hadtud. számára.*

ARENSTEIN JÓZSEF, a kegyesrend tagja, bölcsészettudor. *Bécsben. Vél. dec. 20. 1847.*

KRUSPÉR ISTVÁN, a budai m. királyi József-műegyetemben gyakorlati mér- és iparműtan r. tanára, a kir. m. természettud. társulat rendes tagja. *Budán, a várban, Országház-útca, 90. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

TOMORI ANASZTÁZ, hites mérnök, nagykörsi nagygymn. tiszt. tanár. *Pesten, Régi-posta útca 3. sz. és Gomba, u. p. Monor. Vál. dec. 15. 1858.*

WEISZ JÁNOS ARMIN, hites mérnök, a budai magy. kir. József-műegyetemben a felsőbb mennyiségtan és a leirati mértan r. tanára. *Budán, Krisztinaváros, Iskola-útca, 228. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

LUTTER NÁNDOR, bölcészettudor, a budai királyi főgymnasium igazgatója s a kir. magyar természettud. társulat r. tagja. *Budavár, iskolatér 186. sz. Vál. dec. 16. 1859.*

WENINGER VINCZE, technikus, s a pesti kereskedelmi akademiában a felsőbb számtan r. tanára, az első magy. ált. biztosító társaságnál az életbizt. osztály főnöke, a k. m. természettud. társulat rendes tagja. *Pesten, Nádor-útca 18. sz. Vál. oct. 9. 1860.*

KONDOR GUSZTÁV, okleveles mérnök, a pesti főreáltanodánál mennyiségtan és mértan tanára, s a m. természettud. társulat r. tagja. *Pest, Feldunator, Klopfinger ház. Vál. dec. 20. 1861.*

MARTIN LAJOS, a körmöczi k. gymnasiumban tanár. *Körmöcz. Vál. dec. 20. 1861.*

Külső lev. tagok.

BABBAGE KÁROLY, az angol kir. tudós társaság s több tudom. akademiák tagja. *Londonban. Vál. nov. 15. 1833.*

PONCELET JÁNOS VICTOR, a francia Institut tagja. *Párizsban. Vál. dec. 23. 1847.*

ETTINGSHAUSEN ANDRÁS lovag, bölcészet- és orvostudor, cs. k. kormánytanácsos, a bécsi egyetemnél a természettani intézet igazgatója, számos külföldi akademiák és tudós társaságok tagja. *Bécsben, Vál. dec. 16. 1858.*

HERSCHEL JÁNOS, az angol kir. tudós társaság tagja. *Collingwoodban. Vál. dec. 16. 1858.*

QUETELET ADOLF JAKAB LÁMPÉRT, a belga királyi

csillagda igazgatója, a brüsszeli kir. akademia állandó titoknoka, a francia Institut lev. és számos akademiák és tudós társaságok tagja. *Brüsszelben. Vál. dec. 16. 1858.*

VÁLLAS ANTAL bölcészettudor, a new-orleáni akad. titoknoka. *New-Orleánsban. Rendes taggá vál. sept. 9. 1837. a külső lev. tagok közé áttételt dec. 16. 1858.*

GRUNERT JÁNOS ÁGOST, egyetemi tanár. *Greifswaldében. Vál. oct. 9. 1860.*

VI. Természettudományi osztály.

Tiszteleti tagok.

KUBINYI ÁGOSTON, I. Igazg. Tan. *Vál. oct. 7. 1843.*

KUBÍNYI FERENCZ (Felsőkubinyi és Nagyolaszi). *Pesten, Országút 17. sz. Lev. taggá vál. sept. 3. 1840. tiszteletivé dec. 15. 1858.*

BALASSA JÁNOS, orvos és sebész tudor, kir. tanácsos, a m. kir. egyetemen a gyakorl. sebészet nyilv. r. tanára, a műtő-intézet igazgatója, a budapesti kir. orvosegyesület rendes, a bécsi cs. kir. orvosegyesület I. tagja. *Pesten. Váci-út 8. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

KORIZMICS LÁSZLÓ, m. kir. helytartósági tanácsos, a m. gazdasági egyesület alelnöke. *Pesten a köztelken. Vál. dec. 15. 1858.*

Rendes tagok.

GEBHARDT FERENCZ, k. tanácsos, Ferencz József j. rend vitéze, orvostudor, nyug. egyetemi tanár, a frauendorfi kertmívelő társaság tiszt. s a bécsi cs. orvosi társaság I. és a pesti természettudományi társulat r. tagja. *Pesten, Hatvani-utca 5. sz. Kinevelt. az Igazgatóság által nov. 17. 1830.*

BUGÁT PÁL, orvostudor, szemézmester, a kir. magyar természettud. társulat, a budapesti kir. orvosegyesület rendes, a bécsi cs. orvosi társaság lev. tagja. *Pesten, Kötő-utca 5. sz. Kinevelt. az igazg. által nov. 17. 1830.*

FRIVALDSZKY IMRE (Frivaldi), orvostudor, a m. nemz. muzeum nyug. öre, a pesti orvosi kar tagja, a kir. m. természettud. társulat választmányi, a m. földtani társulat r., a párizsi, londoni, florenzi, regensburgi, altenburgi, stettini és lipcei természettud.

társulatok tiszt. és lev. tagja. *Pesten, Servitater 3. sz. Lev. taggá vál. nov. 15. 1833. rendessé sept. 7. 1838.*

TARCZY LAJOS, a dunántúli ref. főtanodában a természettudományok r. tanára, a kir. m. természettud. társulat r. tagja. *Pápán. Lev. taggá vál. sept. 7. 1838. rendessé kin. az Igazg. Pozsonyban sept. 7. 1840.*

PÓLYA JÓZSEF, orvostudor, a pesti orvosi kar tagja. *Pesten, Magyar-útca 35. sz. Lev. taggá vál. márt. 9. 1832. rendessé dec. 15. 1858.*

TÖRÖK JÓZSEF, orvos és sebésztudor, a debreczeni reform. főtanodában vegytan és természetrajz r. tanára, a k. m. természettud. társulat, a budapesti kir. orvosegyesület s a pesti orvosi kar tagja. *Debreczenben. Lev. taggá vál. oct. 7. 1843. rendessé dec. 15. 1858.*

NENDTVICH KÁROLY, orvostudor, szemész és szülész-mester, a budai m. k. József-műegyetemben a műipari vegytan r. tanára, a pesti orv. kar, a k. m. természettud. társulat választmányi, a pesti magyar s bécsi birodalmi földtani, a jenai ásványtani és a pfalzi gyógyszerész és iparműi társulatok lev. tagja. *Budán, Országház-útca 121. sz. Lev. taggá vál. nov. 22. 1845. rendessé dec. 15. 1858.*

JEDLIK ÁNYOS ISTVÁN, sz. Benedek-rendi áldor, bölcészettudor, a pesti egyetemen a természettan ny. r. tanára, a kir. m. természettud. társulat r. tagja. *Pesten, az egyetem épületében. Vál. dec. 15. 1858.*

Levelező tagok.

KACSKOVICS LAJOS, h. ügyvéd. *Pest, Lipót-útca, 20. sz. Vál. sept. 7. 1837.*

FLÓR FERENCZ, orvos és sebésztudor, szülész-mester, a pesti orvosi kar s a budapesti kir. orvosegyesület tagja. *Pesten, Servita-tér 4. sz. Vál. sept. 7. 1838.*

BALLA KÁROLY. *Pót-Harasztyán. Vál. nov. 23. 1839.*

TÖRÖK JÁNOS, a magyar gazdas. egyesület s a sz. István-Társulat alapító, a m. földtani, a magyar kertészeti, a bécsi cs. kir. gazdasági egyesület, a württembergi kir. középponti földészeti intézet rendes, a Schweidnitz és Jauer herczegségek hazafiúi egyletének tiszt. tagja és érdempénzese, a stájerhoni morva-sziléziai, a Karantán

cs. kir. s az orosz cs. moszkvai gazdasági társulatok, az osterlandi természetvizsg., a morva-sziléziai, a frauendorfi kertművelő egyletek lev. tagja. *Pesten, Lipót-útca 14. sz. Vál. sept. 3. 1841.*

ARÁNYI LAJOS. orvos és sebésztudor, szemész és szülészmester, a pesti egyetemen a kórhoncztan rendkiv. tanára, a törvényszéki orvostannak jogászok számára magántanára, az orvosi kar s a k. m. természettud. társulat tagja. *Pest, Kerepesi-út, 5. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

BERDE ÁRON (Laborfalvi), természettud. r. tanára a kolozsvári univ. collegiumban. *Kolozsvárt. Vál. dec. 15. 1858.*

DORNER JÓZSEF, a pesti. ev. gymnasiumban a természetud. tanára. *Pesten, Kétsas-útca 24. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

ENTZ FERENCZ, orvostudor, több tudós és gazdasági társulatok r. és tiszt. tagja, a m. gazdasági egyesület budai fa- és szőlőiskolájának felügyelője. *Budán, az orsz. szőlőiskolában. Vál. dec. 15. 1858.*

GALGÓCZY KÁROLY, h. ügyvéd, a m. gazdas. egyesület és földtani társulat rendes, a Heves megyei gazdasági egyesület tiszt. tagja. *Pesten, Üllői-út 10. sz. 2. em. Vál. dec. 15. 1858.*

GÖNCZY PÁL, a pesti ref. egyház iskolaigazgatója, magánfinnövelde-tulajdonos, a kir. m. természettud. s a földtani társulat r., a magyar gazdasági egyesület alapító tagja. *Pesten, József útca 1. sz. Vál. dec. 15. 1859.*

KÉRY IMRE, orvostudor, a pesti orvosi kar, a k. m. természettud. társulat s a budapesti orvosi egyesület tagja. *Boros-Sebesen Arad megyében, ut. post. Butyin. Vál. dec. 15. 1858.*

KOVÁCS GYULA (Kézdi-szent-léleki) a m. nemz. muzeum természettud. osztályának öre, a m. kir. egyetemen a fűvésztan hely. tanára, a kir. m. természettud. társulat tagja, s a m. földtani társulat titoknoka. *Pesten, a nemz. muzeum épül. Vál. dec. 15. 1858.*

KOVÁCS SEBESTYÉN ENDRE, orvos sebésztudor, köz kórházi főorvos, a budapesti m. kir. orvos egylet első elnöke, az orvosi kar tagja, a m. kir. természettudományi társulat tiszteletbeli, a magyar földtani társulat sat. rendes tagja. *Pesten, József-tér saját házában. Vál. dec. 15. 1858.*

LÁNG ADOLF. Nyitra. *Vál. dec. 15. 1858.*

MORÓCZ ISTVÁN, orvostudor, a m. gazd. egyesület titkoka. *Pesten a köztelken. Vál. dec. 15. 1858.*

NAGY JÓZSEF, orvostudor, szülésmester, Nyitra vármegye főorvosa, a kir. m. természettudományi, a m. földtani, a bécsi állat- és növénytani, s a pozsonyi természettud. egyesület tagja. *Nyitrán. Vál. dec. 15. 1858.*

SCHIRKHUBER MÓRICZ, kegyesrendi áldor, bölcsészettudor, a váci gymnasium igazg. *Vácson. Vál. dec. 15. 1858.*

SZABÓ JÓZSEF, bölcsészettudor, a pesti kereskedelmi akademiánál a természet- és vegytan r., a m. kir. egyetemen az ásványtan helyettes tanára; a kir. tanulmányi bizottság tagja, a budai h. bányabíróság ülnöke, a magyarországi földtani társulat másod titkára, a k. m. természettud. társulat rendes tagja, a cs. birodalmi földtani intézet levelezője, a párizsi acad. nationale agricole, manufacturière et commerciale külf. tiszt. alelnöke. *Pesten, Fürdő-utca 1. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

BENKŐ DÁNIEL (Árkosi), gazdasági tanácsos, a m. országos gazdasági egyesület r., az erdélyinek tiszt., a bécsinek lev. tagja. *Pesten, Mészáros-utca 2. sz. Vál. dec. 15. 1859.*

SAUER IGNÁCZ, orvostudor, kir. tanácsos, a m. kir. tudományegyetem ez i. sz. rectora, a gyakorlati orvostan ny. r. tanára. *Pesten, Feldunator, 12. sz. Vál. dec. 15. 1859.*

XANTUS JÁNOS. *Philadelphia. Vál. dec. 15. 1859.*

MARGÓ TIVADAR, orvostudor, a magyar k. tudományegyetemnél tanár. *Pesten, Aldunator 2. sz. Vál. oct. 9. 1860.*

B. PRÓNAY GÁBOR, Magyarország ág. hitv. superintendenciáinak főfelügyelője. *Pest, Bálvány-utca 16. sz. Vál. oct. 9. 1860.*

RÓMER FLÓRIÁN, pannonhegyi sz. Benedek rendi áldor, a pesti királyi főgymnasium igazgatója, a m. tud. akadémia kézirat- és éremtárának őre; a m. k. természettud. és földtani, valamint a bécsi archaeologiai társulatok r. tagja; az építészeti műemlékek fentartására és vizsgálatára ügyelő bécsi cs. k. középponti bizottságnak, a cs. k. zoologico-botanicus és geologiai, valamint a görbitzi és szász-altenburgi természetvizsgáló társulatok levelezője. *Pest, a belvárosi plebániakházban. Vál. oct. 9. 1860.*

THAN KÁROLY vegytudor, a m. kir. tudományegyetemnél

a vegytan ny. r. tanára, a m. kir. természetvizsgáló társulat tagja.
Pesten, József-tér 10. sz. Vál. oct. 9. 1860.

CHYZER KORNÉL, sz. k. Bártfa városának főorvosa. *Bártfán. Vál. dec. 20. 1861.*

PETKÓ JÁNOS, cs. k. bányatanácsnok és a selmeczi bányakademiánál tanár. *Selmeczbányán. Vál. dec. 20. 1861.*

TÓTH SÁNDOR, orvostudor, a pesti főreáltanodánál a természetrajz és latin nyelv tanára, a m. természettud. társulat első titkára, a budapesti orvosegylet, a magyar földtani s a bécsi cs. k. állat- és növénytani társulat r. tagja. *Pest, Váci-útca 4. sz. Vál. dec. 20. 1861.*

GR. WASS SÁMUEL. *Pest, Fő-út 2. sz. Vál. dec. 20. 1861.*

Külső levelező tagok.

BAER KÁROLY ERNŐ, orosz csász. államtanácsos, a tud. pétervári cs. akademiájának r. tagja. *Sz.-Pétervárdában. Vál. dec. 16. 1846.*

MANDL LAJOS, orvostudor, a francia becsületrend vitéze. a bécsi cs., a müncheni, s pesti kir. orvosi társaságok, a tud. nápolyi kir. akad. lev., a párizsi boneztudományi társulat s a pesti orvosi kar tagja, a párizsi egyetemen rendkív. tanár. *Párizsban. Vál. dec. 18. 1846.*

B. BAUMGARTNER ANDRÁS, bölcészettudor, val. belső titkos tanácsos, a cs. tudom. akadémia matematikai-természettud. osztályának elnöke. *Bécsben. Vál. dec. 16. 1858.*

BELL TAMÁS, a londoni King's College-ben a zoologia tanára, az angol kir. társaság tagja. *Londonban. Vál. dec. 16. 1858.*

BUNSEN RÓBERT VILMOS, bölcészet- és orvostudor, bádeni nagyhercegi tanácsos a heidelbergi egyetemen a vegytan r. tanára, számos tudományos társaságok tagja. *Heidelbergben. Vál. dec. 16. 1858.*

DUMAS KER. JÁNOS, a francia Institut tagja. *Párizsban. Vál. dec. 16. 1858.*

FARADAY MIHÁLY, a Royal Institution of Great-Britain-nél a vegytan tanára, az angol kir. tudós társaság tagja. *Londonban. Vál. dec. 16. 1858.*

FLOURENS PÉTER, a francia tud. akadémia állandó titkoka. *Párizsban. Vál. dec. 16. 1858.*

M. Ak. Almarach.

B. LIEBIG JUSZT a müncheni egyetemen vegytan tanára, a bajor kir. tudom. akadémia r. tagja. *Münchenben. Vél. dec. 16. 1858.*

MILNE-EDWARDS HENRIK orvostudor, a párizsi természetrajzi muzeumnál tanár, a francia Institut tagja. *Párizsban. Vél. dec. 16. 1858.*

BOUÉ AMI, a bécsi cs. tudom. akadémia r. tagja. *Bécsben. Vél. oct. 9. 1860.*

LYELL KÁROLY baronet, az angol kir. tudós társaság sat. tagja, *London. Vél. dec. 20. 1861.*

MURCHISON RODERIK (Impey) baronet, a londoni kir. földirati társaság elnöke. *London. Vél. dec. 20. 1861.*

REGNAULT HENRIK VIKTOR, a francia becsületrend vitéze, a Collège de Franceban tanár, az Institut tagja. *Párizs. Vél. dec. 20. 1861.*

ÁLLANDÓ BIZOTTSÁGOK.

I. Nyelvtudományi Bizottság.

(felállit. 1856.).

Lukács Móricz, bizottsági elnök.

Arany János

Ballagi Mór

Budenz József

Czuczor Gergely

Fogarasi János

Hunfalvy Pál, bizotts. előadó és szerkesztő.

Riedl Szende

Toldy Ferencz

Vass József.

Régi Magyar nyelvmélekek gyűjtője és szerkesztője (rendszerezetett 1834.)

Toldy Ferencz.

Magyar nagy szótár szerkesztősége (rendszeresítetett 1844.)

Czuczor Gergely

Fogarasi János.

II. Történettudományi bizottság.

(felállít. 1854.)

B. Eötvös József, bizottsági elnök.

Csengery Antal

Érdy János

Nagy Iván

Podhradezky József

Salamon Ferencz

Szalay László

Toldy Ferencz, bizotts. előadó és szerk.

Wenzel Gusztáv.

III. Archaeologiai bizottság.

(felállít. 1858.)

Kubinyi Ágoston, bizotts. elnök

Gr. Andrásy Manó

Érdy János

Henszlmann Imre

Ipolyi Árnold, bizotts. előadó és szerk.

Kubinyi Ferencz

Mátray Gábor

Paúr Iván

Rómer Flórián

Szalay László

Wenzel Gusztáv.

IV. Statistikai bizottság.

(felállít. 1860.)

Gr. Dessewffy Emíl, bizotts. elnök

Korizmics László, bizotts. alelnök

Csengery Antal

Galgóczy Károly

Hunfalvy János, bizotts. előadó és szerk.

Kautz Gyula

Konek Sándor
 Lónyay Menyhért
 Trefort Ágoston.
 Weninger Vincze.

V. Matematikai és természettudományi bizottság.

(felállít. 1860.)

Kubinyi Ferencz, bizotts. elnök (öslénytan, emlősök).
 Frivaldszky Imre (állattan).
 Jedlik Ányos (meteorologia).
 Kovács Gyula (növénytan, öslénytan, és általános).
 Kruspér István (magasság-mérések).
 Nendtvich Károly (vegytan).
 Petzval Ottó (építészet).
 Szabó József (ásvány- és földtan) bizottsági előadó és szer-

kesztő.

Sztoczek József (meteorologia).

Tisztviselők.

Titoknok.

Szalay László. *Vál. dec. 21. 1861.*

Jegyző és levéltárnok.

Csengery Antal. *Vál. dec. 19. 1858.*

Főkönyvtárnok.

Hunfalvy Pál. *Kinevest. a gr. Teleki család alapító ága
 által jún. 27. 1851.*

Alkönyvtárnok.

Budenz József. *Vál. febr. 24. 1862.*

Érem- és kéziratárör.

Rómer Flórián. *Vál. júl. 1. 1861.*

Pénztárnok.

Tóth Lőrincz. *Kinevest. az Igazgatóság által mart. 16. 1853.,*

Ellenör.

Bertha Sándor. *Kinevest. az Igazgatóság által mart. 16. 1853*

Pénztártiszt.

Szöke János. *Pest, József-város, Nagy-Stáció-utca 9. szám.*
Kinevezetett az Igazgatóság által 1861.

Tiszti ügyész.

Hinka József. *Pest, Fehérhajú-utca 10. sz. Kinevezetett az*
Igazgatóság által nov. 21. 1858.

I r o d a.

Petheő Dénes. (Alsó-Szatai.) Első írnok. *Pest, Lipót-utca 33.*
sz. Kinevezte a másodelnök jan. 15. 1861.

Ring Adorján. Írnok. *Pest, József-utca 24. sz. Kinevezte az*
elnök jún. 22. 1844.

Sasku Károly. Javítnok. *Pest, József-utca 23. sz. Kinevezte*
a másodelnök jan. 1. 1860.

Potemkin Ödön. Javítnok. *Pest, Vas-utca 8. sz. Kinevezte a*
másodelnök mart. 15-én 1861.

N y o m d á s z.

Emich Gusztáv.

K ö n y v á r u s.

Eggenberger Ferdinánd.

S z o l g a s z e m é l y z e t.

Emödy Mihály, a könyvtár mellett. *Kinevezte az elnök 1854.*
Pest, Mészáros-utca 5. sz.

Mészáros János, a titoknoki hivatal mellett. *Kinevezte a má-*
sodelnök 1858. Lakik a háznál.

Szobatisztító.

Fűtő.

**Az Akadémia tereme, titoknoki hivatala, könyv-,
 kézirat-, érem-, levél- és pénztára Pesten, Urak-utcája
 3. szám.**

The first of these is the fact that the
 number of cases of the disease has
 increased in the last few years.
 This is due to the fact that the
 disease is now more common in the
 tropics than it was formerly.
 The second fact is that the disease
 is now more common in the
 tropics than it was formerly.
 The third fact is that the disease
 is now more common in the
 tropics than it was formerly.
 The fourth fact is that the disease
 is now more common in the
 tropics than it was formerly.
 The fifth fact is that the disease
 is now more common in the
 tropics than it was formerly.
 The sixth fact is that the disease
 is now more common in the
 tropics than it was formerly.
 The seventh fact is that the disease
 is now more common in the
 tropics than it was formerly.
 The eighth fact is that the disease
 is now more common in the
 tropics than it was formerly.
 The ninth fact is that the disease
 is now more common in the
 tropics than it was formerly.
 The tenth fact is that the disease
 is now more common in the
 tropics than it was formerly.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA ÚJ ALAPSZABÁLYAI.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA

ÚJ ALAPSZABÁLYAI.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

ÚJ ALAPSZABÁLYAI.

A M. T. AKADEMIA ÚJ ALAPSZABÁLYAI.

I.

AZ AKADEMIA CZÉLJA ÉS HATÁSKÖRE.

1. §.

A magyar Tudományos Akadémia egy ő Cs. K. Ap. Felsége különös oltalma alatt álló tudományos intézet.

Czélja annak a tudomány és szépirodalom művelése és terjesztése, s egyszersmind a magyar nyelvnek egész gondnal csinosbítása és gazdagítása.

2. §.

Ezen czélra mind *tudományos vizsgálatok* és kísérletek tétele, mind eredeti munkák iratása, s régi és új remekírók s egyéb jeles művek fordítása által törekszik.

3. §.

Hasonlókép a történet, nyelv, irodalom s művészet *emlekeit* gondosan felkeresi, s a tudomány gyarapodására szolgálókat köz ismeretbe hozza.

4. §.

Jutalomtételek által úgy a tudományos, mint a szépirodalmi, különösen a drámai, munkásság élesztésére és táplálására igyekszik hatni.

A kormány által hasonló végre kiírandó jutalmakra érkező pályamunkákról az akadémia ad bíráló véleményt.

5. §.

Az évenként nyomtatásban megjelenő magyar munkákat osztályonként szoros vizsgálat alá veszi, a legjelesbeket megjutalmazza, s a jutalmazás indító okait közzé teszi.

6. §.

Az akadémia, munkálkodása eredményeit nyomtatásban terjeszti el, és pedig ülési tárgyalásait havonkénti füzetekben megjelenő Értesítője által; történeteit, emlékbeszédeit és értekezéseit Évkönyveiben bocsátja közre.

7. §.

A beadandó kéziratokat az akadémia megvizsgálja, s ha helybenhagyást nyertek, azokat vagy tiszteletdíj mellett kinyomatja, vagy kijövetelöket illő segedelmezéssel támogatja.

8. §.

Tudományos czélok végett, különösen a haza minden tekintetbeni bővebb megismertetésére, ben és a külföldön utazásokat tétet vagy pártol.

9. §.

A tagok óvakodni fognak a vallást, az ország polgári állapotját és polgári kormányát illető, vagy akármely más politikai tárgyak vitatásától.

10. §.

Mindennemü akademiai nyomtatványok a sajtószabály kívánalmai szerint kezelendők.

II.

AZ AKADEMIA SZERVEZETE.

Tagok és tisztségviselők.

11. §.

Az akadémia szervezetét alkotják: az elnök, egy alelnök, 25 igazgatósági tag, továbbá tiszteleti tagok, kiknek száma a 24-et meg nem haladhatja, rendes tagok, kiknek száma 42-re van meghatározva, levelező tagok, egy titoknok, egy jegyző, s a szükséges tisztii és szolgaszemélyzet.

12. §.

Az akadémia munkássága minden tudományra kiterjed, ide nem számítván mégis a hittudományt; s azoknak következő hat osztálya van megállapítva:

1. *A nyelv- és széptudományok,*
2. *A philosophia,*
3. *A törvénytudomány,*
4. *A történettudomány,*
5. *A matematikai és*
6. *A természeti tudományok,*

melyek művelésével mindenik osztály terjedelméhez és fontosságához arányzott számú tiszteleti, rendes és levelező tagok foglalkodnak.

13. §.

Az *igazgató tanácsot* huszonöt tag képezi, kik az ország előkelő és tudányszerető férfiai közül választatnak (25. §.), s kiknek kötelessége az akadémia vagyonára ügyelni.

14. §.

Az akadémia közvetlen vezérlete az *elnököt* illeti, ki az ülésekben elnököl, s az akademiát a hatóságok s mások irányában képviseli. Távolléte vagy másnemű gátoltatása esetében helyét az *alelnök* pótolja.

Mindkettőjüket illeti legközelebről az alapszabályok pontos megtartása iránti felelősség.

Osztályülésekben a jelenlevő legidősb tiszteleti, s ilyennek jelen nem létében a legidősb rendes tag is elnökölhet.

15. §.

A *tiszteleti tagok* száma, kik az osztályok által hozatnak javaslatba, a huszonnégyet meg nem haladhatja.

Ezek az öszves és az illető osztályülésekben székkal és szavazattal, az utóbbiakban s a bizottmányokban elnöklési joggal bírnak a 14. §. intézkedése szerint; s osztályuk munkálkodásaiban részt véve, a tudomány javát s az akademia díszét előmozdítani törek-szenek.

16. §.

A *rendes tagok*, kiknek száma negyvenkettőt nem haladhat meg, a naggyülés, úgy az öszves s az illető osztályülésekben székkal és szavazattal bírnak. Kötelességök az illető szakokat önálló tudományos vizsgálatok és dolgozatok által előbbre vinni, s az akademia mindennemű, alapszabályilag elébe tűzött, céljai létesítésére reájok bízott dolgaiban társas munkásság, véleményezések és tudósítások adása által buzgón eljárni.

17. §.

A *levelező tagok*, kiknek száma meghatározva nincsen, az akademia mindennemű üléseiben székkal és tanácskozó szavazattal bírnak; s mind önálló tudományos vizsgálatok és dolgozatok által szak-jokat előbbre vinni, mind az alapszabályilag kitűzött célok létesítésére reájok bízott dolgokban segédreszt venni köteleztetnek.

18. §.

A *titoknak* az igazgató tanács úgy az akademia mindennemű üléseiben előterjesztői hivatalt visel, azok határozatainak végrehajtásáról gondoskodik, a jegyzőkönyvet viszi, melyet az elnöklővel együtt aláír, az akademia levelezéseit folytatja, történetét s mindennemű

tudósítását írja, Évkönyveit és Értesítőjét szerkeszti, s könyvkiadásaira felügyel.

A titoknoki hivatal *tiszti személye* közvetlenül neki van alárendelve.

19. §.

A titoknok gondjaiban osztozik a *jegyző*, ki annak akadályoztatása esetében tisztét is viseli, s a levéltárra saját felelőssége alatt ügyel.

20. §.

Az akadémia tagjai jogosítva vannak a kineveztetésök szerint őket megillető, igazgató, tiszteleti, rendes vagy levelező tag *címét* viselni.

21. §.

A *taggá választatást* még a legérdemesb tudósnak is tehetségei elismertetésétől kell várnia; esedezőlevéllel s utánajárással *keresni* azt *nem engedetik*.

22. §.

A *fő- és alkönyvtárnok*, valamint netán egyéb *gyűjteményőrök*, a reájok bízott ügyeket külön utasításaik szerint, hit alatt végzik.

23. §.

Pénztárnok és ellenőr a pénztárt utasításaik s az igazgató tanács határozataihoz képest, szinte hit alatt, kezelik, s a bevétel és kiadás felől az igazgatóságnak szorosán számolnak.

Az okmányozott pénztári számadás minden év letöltével az elnöknek benyújtandó.

Az igazgató tanács tisztéhez tartozik a pénztári számadásnak utasításilag végzett könyvvivői és bizottmányi megvizsgálata, s a vizsgálatban netán felmerülő észrevételeknek a számadó pénztártisztek általi felvilágosíttatása után, annak végleges jóváhagyása, s a szokott felmentő levél kiadása.

24. §.

Az *ügyész* az akademia jogait védi, s a számadásokat vizsgálja.

III.

VÁLASZTÁSOK.

25. §.

Az *igazgató tanács*, üresség támadván kebelében, választással egészíti magát, mely Magyarország cs. k. generalkormányzója, mint Ő Cs. Kir. Ap. Felsége helytartója, megerősítése alá terjesztendő.

26. §.

Az *elnöki s alelnöki helyre* az igazgató tanács minden három évben, vagy egyébkénti hivatal-üresülés esetében, háromhárom tagját hozza ajánlatba, kiknek kinevezése Ő Cs. Kir. Ap. Felségének van fentartva.

Az elnökök legalább egyikének rendszeren Budapesten kell laknia.

27. §.

Tiszteleti tagok, az illető osztályok javaslatai alapján a szavazható tagok öszveségének (51. §.) egyszerű többsége által vagy oly magas állású férfiak közül ajánlatnak, kiknek megnyerése által az akademia díszé és java öregbedését várja, vagy oly jeles tudósok közül, kik a tudomány előbbrevitele vagy az akademia körül magoknak érdemet szereztek.

A *belföldi tiszteleti tagok* kinevezése a generál-kormányzóra bízott.

28 §.

Az akademia szavazatos tagjai egyszerű többsége (51. §.) az illető osztályok javaslatára oly tudósokat ajánl mindenik megürrült helyre *rendes tagokul*, kik egy vagy több szaki munka által a tudo-

mány és irodalom körül érdemet, s ez által magoknak kitűnő nevet és tekintetet szereztek.

Kinevezésök a generál-kormányzóra bízott.

29. §.

*Levelező tagok*ul hasonlókép az osztályok javaslatára a szavazatos tagok (51. §.) oly tudósokat ajánlanak, kik osztálybeli jeles munkálkodásuk által a tudományok terjesztésére sikeresen hatottak, ekkép az akadémiai czélok előmozdítására képességet bizonyítottak.

Kinevezésök a generál-kormányzóra bízott.

30. §.

Külső levelező tagok, ugyanazon módon, oly *nem magyarok* sorából választatnak, kik vagy a tudományosság körül érdemeik által elterjedt hírt szereztek magoknak a tudós világban, vagy Magyarországot vagy az akademiát közelebből érdeklő munkával az akadémia különös kedvezéseire méltókká lettek.

Külföldi csak levelező vagy tiszteleti taggá nevezhető. Ily kinevezés Magyarország generál-kormányzója megerősítése alá terjesztendő.

31. §.

A titoknak és jegyző a rendes tagok sorából az igazgató, tiszteleti és rendes tagok elegyes ülésében választatnak.

A véghez ment választás mindannyiszor a cs. k. magyar generál-kormányzóságnak megerősítés végett felterjesztendő.

32. §.

Minden újonnan választott tag, a külsők kivételével, osztályába tartozó dolgozat felolvasásával, vagy személyes meg nem jelenhetés esetén beküldésével, legfeljebb egy év alatt, *széket foglal*, különben megválasztása megsemmisülvén.

33. §.

Mindennemű akadémiai tag a székfoglalási előadás megtar-

tása után (32. §.) egy, az elnök és titoknok által aláírt *oklevéllel* tiszteltetik meg.

34. §.

A *főkönyvtárnokot* a gróf Teleki-nemzetség alapító ága, az *alkönyvtárnokot*, *könyvtártisztet*, úgy a *gyűjteményőröket* is, az akadémia szinte tagjai sorából, öszves ülésben, szavazatok többsége által választja.

35. §.

Pénztárnokot, *ellenőrt*, *ügyészt* az igazgató tanács nevez, s azok neki vannak kizárólag alárendelve.

36. §.

Irnokokat az elnök nevez, ki egyszersmind *cselédek*et is fogad, a kiszolgált katonai egyének elhelyezése iránt 1853. dec. 19. költ legfelsőbb rendeletre való tekintettel.

Számukat az igazgató tanács határozza meg.

IV.

FIZETÉSEK ÉS JUTALMAK.

37. §.

Elnök, *alelnök*, *igazgató* és *tiszteleti tagoknak* a nekik jutott kitünő méltóság és állás szolgál fáradozásaik díjául.

38. §.

A *rendes tagok* az akadémiai pénzalap erejéhez képest vonnak *munkáikért* fizetéseket; névszerint 800,500 vagy 300 forintot conv.p., még pedig oly arányban, hogy egy hatoda a fizetett rendes tagoknak a legmagasb, két hatoda közép, három hatoda az alsóbb *évdíjfokon* álljon.

Hány fizetéses rendes tagi hely létezzék idő szerint, azt az igazgató tanács javaslatára a generál-kormányzó határozza el, ki szinte az igazgató tanács javaslatára, a különböző *évdíjfokokba* lép-

tetendő rendes tagokat is megnevezi. A többi rendes tagok, munkáikért a pénzerőhöz képest, illő tiszteletdíjakra bírnak igényt, melyeket, valamint a tisztviselek fizetéseit és tiszteletdíjait is, az igazgató tanács alapít meg.

39. §.

A *cselédek* számára is, szolgálataikhoz képest, az igazgató tanács szab bért.

40. §.

A jutalomra érdemesített könyvek s pályairatok szerzőinek jutalmuk az akademia javaslata szerint folyó vagy *emlékpénzben* adatik ki.

41. §.

Tiszteleti és rendes tag *jutalomkérdésekre* nem felelhet, kivéven az államkormány által kintűzöttekre.

V.

Ü L É S E K.

42. §.

Az akademia *székhelye* Pest városa.

43. §.

Az *igazgató tanács*, valahányszor szükséges, az elnök meghívására *összeegyül*, ki annak napját és óráját is meghatározza.

Arra, hogy az igazgató tanács végzéseinek *érvényök* legyen, legalább kilencz tag jelenléte kívántatik.

44. §.

Ezen gyűlés, minden harmadik évben, vagy valamelyik elnöki hely megürülésével, tagjai közül hármat hoz javaslatba, az elnöki, és hármat az alelnöki helyre; kebelében támadt üresség esetén kiegészíti magát (25. §.); az akademia által javaslatba hozott költségek iránt végez, s az öszves gazdasági ügyet intézi.

Az igazgató tanács tisztéhez tartozik a pénztári számadásnak utasításilag végzett könyvvivői és bizottmányi megvizsgálása, s a vizsgálatban netán felmerülő észrevételeknek a számadó pénztártisztek általi felvilágosíttatása után, annak végleges jóváhagyása, s a szokott felmentő levél kiadása.

45. §.

Az *osztályok* egyenként, vagy czélszerűen egyesülve, *hazoneként* egy-egy, vagy a tárgyak úgy kívánván, több, az elnök által bizonyos napra kirendelt *ülést* tartanak.

Ezen *osztályülésekre* az illető tiszteleti és levelező tagok hivatalosak, a Budapesten lakó *rendes tagok* ellenben megjelenni szorosan *kötelezettek*; gátoltatások esetében az utóbbiak az elnöktől felmentetést kérvén.

46. §.

Az *osztályülések tárgyai*: mindennemű tudományos előadás és értekezés, a tagok vagy nem-tagoknak is az akadémia elébe terjesztett dolgozásai s egyéb közlemények olvasása, tudományos indítványok s vállalatok tárgyalása, úgy a jutalomügyi s választási előkészületek.

47. §.

Hogy valamely osztályülés végzéseinek érvényök legyen, legalább *öt szavazható tag* jelenléte (15. 16. §.) kívántatik.

48. §.

Oly ügyek, melyek bővebb átvizsgálást kívánnak, előleges tárgyalás végett *bizottmányokhoz* utasíttatnak. Ilyek vagy

a) *állandók*, melyekre bizonyos folyó munkák vagy kiadások bízattak, s melyek az illető osztály által elégséges számú *rendes*, és ha szükséges, *levelező*, sőt tiszteleti tagokból is állíttatnak össze s egészítettnek ki; vagy

b) *ideiglenesen*, melyek bizonyos munkák, pályairatok, fontos indítványok stb. megvizsgálásával minden külön alkalommal külön bízattak meg, s az illető tárgy kívánalmai szerint több vagy kevesebb, azon vagy más osztályi tagokból állíttatnak össze. Teendőik elvégzésével megbízásuk megszűnik.

Ily bizottmányi ülésekben tiszteleti, s ha olyan belé nevezve nincsen, a legidősb rendes tag elnököl.

49. §.

Az *őszves akademia* havonként az elnök által előre kirendelt napon legalább e gy *őszves ülést* tart, melyben a tiszteleti és rendes tagok döntő, a levelező tagok értesítő szavazattal vesznek részt.

Tárgyaik: az ülési jegyzőkönyvek olvasása, gyász- és emlékbeszédek tartása elhunyt tagok felett, az *őszves akademia*t illető indítványok, úgy az osztályülések által ajánlott vállalatok, jutalmazások, s minden, az igazgatóság intézkedését kívánó dolgok tárgyalása.

50. §.

Hogy az *őszves* ülések végzéseinek érvényök legyen, legalább *kilencz szavazatos tag* jelenléte kívántatik.

51. §.

Az akademia minden évben rendszeren egy *nagy gyűlést* tart az elnök vagy alelnök személyes vezetése alatt, melyben a Budapesten kívül lakó rendes tagok is megjelenni *tartoznak*, de fontos okokból az elnök által a megjelenéstől fölmentethetnek.

Ezen gyűlés, melyben minden rendes és tiszteleti tag szavazattal bír, *új tagokat* hoz javaslatba kinevezés végett, s választ azon helyekre, melyek megerősítés alá terjesztendők; az osztályok által *jutalomra* ajánlott munkák és megfejtett *pályakérdéseknek* a jutalmat oda ítéli, s az osztályok ajánlására *új jutalomtárgyakat állapít meg*.

52. §.

Az akademia minden évben a nagy gyűlés után egy *ünnepélyes közülést* tart, melybe az igazgató tanács és az akademia tiszteleti, rendes és levelező tagjai hivatalosak.

Ezen ülésben a titoknak évi jelentése az akademia munkásságáról olvastatik, emlékbeszédek tartatnak elhunyt tagok felett, tudományos és költői művek adatnak elő, kiosztatnak a jutalmak, az új jutalomfeladások s az új kinevezések és választások kihirdettetnek, emezek, a mennyiben a general-kormányzó megerősítésétől függvén ez bekövetkezett.

53. §.

Minden, a mi az elsorolt különféle ülések és gyűlésekben tár-

gyaltatik és végeztetik, a *jegyzőkönyvekbe* pontosan és teljesen felveendő.

Minden ülési jegyzőkönyvek különbség nélkül minden ülés vagy gyűlés megtartása után nyolcz nap alatt a cs. k. general-kormányzósághoz felküldendők tudomás és megvizsgálás végett.

54. §.

Az akademiának évenként kéthavi *szünidő* engedtetik.

VI.

P É N Z T Á R.

55. §.

A *pénztárróli intézkedés* az alapszabályok értelmében az igazgató tanácsnál van; a közvetlen felügyelést arra az elnök viszi, ki azt gyakrabban véletlenül megvizsgálván, annak mibenlétéről az igazgató tanácsot tudósítja.

56. §.

A jövedelem *hatodrésze* évenként tőkésítettik.

57. §.

Alapítóknak a tőkepénzt magoknál megtartani szabad, úgy mindazáltal, hogy ez a törvények értelmében bátorságba helyeztetve legyen, és törvényes kamatai pontosan befizettessenek.

58. §.

A pénztárba befizetett s gyümölcsözés yégett kölcsön kiadott tőkepénzekről, az alapítók szándékához képest, *külön-külön számolás* vitetik.

59. §.

Igazgató tanács tagja az akademia tőkepénzeiből kölcsön nem vehet.

60. §.

A közigazgatás az alapszabályok és a közönséges egyleti rendeletek pontos megtartása, úgy az akademia czéljaira nézve, vont ha-

tárok figyelembe vétele felett a felügyelést az erre meghivatott budai cs. k. helytartósági osztály —, s a general-kormányzóság által e helytartósági osztály javaslatára kiküldött *országfejedelmi biztos* által gyakorolja. Az országfejedelmi biztos jogosítva van az intézet ügyvezetésébe betekinteni, az erre vonatkozó számadásokat s egyéb okmányokat megsemlélni, s az igazgatóság ülései s a nagy gyűlésekben jelen lenni.

Az országfejedelmi biztosnak jogában áll az igazgató tanács vagy a nagy gyűlés minden oly végzése ellen tiltakozni, mely által a legmagasb kormány céljait vagy az alapszabályokat megsértve vagy átlépve látja.

Ilyenmű végzés teljesítése iránt a cs. kir. general-kormányzóság útján a belügy-ministerium elhatározása kérendő, melynek megérkezétségig azon végzés életbe léptetése függőben marad.

Azon gyűlések jegyzőkönyvei, mikben az országfejedelmi biztos jelen volt, általa is aláírandók.

Az akadémiai gyűlések bejelentésére, s azok előrajzának bemutatására nézve a magyarországi cs. k. general-kormányzóságnak 1854. jún. 11. 9142. sz. alatti (Kormánylap, 15. sz. II. r.) rendelete szabályozó marad.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA

ÜGYRENDE.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA

ÜGYRENDJE.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA ÜGYRENDE.

ELSŐ FEJEZET.

Osztályok és tagok.

1. Az akadémia, alapszabályai értelmében hat tudományos-tályból áll, melyeknek köre következőleg állapított meg :

I. Nyelv- és Széptudományi osztály.

A) Nyelv és irodalom.

Általános és különös nyelv- és írástörténet.

Általános és hasonlító nyelvtudomány.

Különös nyelvtudomány, ide értve a classicai és keleti, de főleg a magyar s azzal rokon nyelvtudományt egész terjedelmében, tehát a magyar nyelvtörténetet, hasonlítást, szónyomozást, nyelvtant és szótárírást, a nyelvjárások megismertetését s a népi és könyvnyelv emlékeinek gyűjtését, magyarázatát és kiadását.

Nyelvbeli előadás tudománya.

Irodalomtörténet ; könyvészet általán s különösen a hazai és nemzeti ; régi magyar jeles írók jó kiadásai.

A nevezetesebb magyar munkák bírálata nyelv tekintetében.

Régi és új nemzetek remekíróinak fordítása.

B) Széptudományok.

Általános és különös szépműtan ; hangzó, képző és mímező művészetek elmélete.

Műtörténet, műbírálat.

Szóló művészetek : szép prosa, különösen szónoklat.

Költészet.

II. Philosophiai osztály.

Embertan.

Elméleti bölcsészet.

Gyakorlati bölcsészet, névszerint észjog, erkölcs- és tiszta vallástan, történet philosophiája.

Bölcsészet története, bírálata.

Nevelés- és oktatástan, tanmunkák.

III. Törvénytudományi osztály.

Államtudomány.

Közigazdaság tágabb és szűkebb értelemben, tehát ide értve a közrendtant, pénzügytudományt, s a segéd, névszerint kamarai tudományokat és statisticát.

Államtudományok története.

Törvények elmélete.

Nemzetek joga.

Polgári jog egész terjedelmében, tehát bányá-, váltó s kereskedelmi, úgy büntető törvény is.

Egyházi jog.

Oklevél-, pecsét-, idő-, nemzékrendtan, a mennyiben a törvényismeret segédeszközei.

Törvények története.

Törvénytudomány története.

IV. Történelmi osztály.

Történetírás elmélete.

Emberiség és művelődés története.

Egyetemes és különös történetírás, polgári s egyházi, főleg hazai.

A segédtudományok, névszerint földirat, nemzékrend- és időtan, úgy régiség-, érem-, oklevél-, czímer- és pecséttan.

A hazai történetek felvilágosítására közirományok, oklevelek s

egyéb történeti emlékek nyomozása, ilyen s egyéb kútfők gyűjtése, kiadása, bármely nyelven legyenek azok írva.

Életírás, s itt is különösen a hazai.

V. Mathematikai osztály.

Tiszta mathesis.

Mechanika; matematikai természettan; csillagászat.

Geodaesia.

Építészet, polgári és vízi, géptan; hajózási tudományok; hadi tudományok; műtan; bányászat.

VI. Természettudományi osztály.

Természettudományok: ásványtan, földisme, földtan; növénytan; állattan.

Kísérleti természettan, vegytan.

Boncz- és élettudomány, növényi, állati, emberi, hasonlító.

Gazdasági tudományok.

Orvosi tudományok.

2. Mindenik osztály tiszteleti, rendes és levelező tagokból áll, kiknek számát az osztályok kiterjedése és korszerű fontossága határozza.

3. A tiszteleti tagok erkölcsi kötelességeit az alapszabályok 15. §-a határozza meg.

4. A rendes tagok kötelességei az alapszabályok 16. §-a alapján közelebbről kifejtve a következők:

a) Legalább minden második évben egy, az illető tudománynak hazánkban előbbvitelére szolgáló, értekezést terjeszteni elő. Ezen kötelezettség alól csak azok vétetnek ki, kikre az akadémia szokott rendestagi foglalkodásaikon felül még külön más munkák kidolgozását is bízta.

b) A velök véleményadás végett közlött mindennemű nyomtatott vagy kézirati munkákat, pályairatokat, találmányokat, fölfedezéseket, javaslatokat szorosan megvizsgálni, s rólok írott jelentést tenni.

c) Minden egyéb, az osztály által a szabályok értelmében kiszabott, munkálatokban szorgalmasan eljárni.

d) A szakjokban feltetsző nevezetes haladásokról, valamint

a tudományosság előmenetelére szolgálható tények-, adatok- s észleletekről az illető osztályban tudósítást adni, különösen pedig, mi a hazában a tudományt, illetőleg nemzeti nyelvet s művészetet illető, figyelemre méltó magát előadja, bejelenteni, hogy mind ezek az akadémia közlönyeiben közzé tétethessenek.

e) Akademián kívüli munkálkodás által is igyekezni, hogy a tudományok magyar nyelven gyarapíttassanak.

5. A levelező tagok az akadémia mindennemű, tehát öszves, osztályi és bizottsági üléseiben székkal és értesítő szavazattal bírnak, az illető osztály által velök véleményadás végett közlött tárgyakról jelentést adnak, valamint minden, a tudományosság előmenetelére szolgálható, tények-, adatok- s észleleteket az illető osztálylyal közölnek, s különösen azt, a mi a hazában a tudományt, nemzeti nyelvet s művészetet illető figyelemre méltó magát előadja, bejelentik; végre irodalmi munkásságuk által a hazai tudományosság előmozdítására törekcsenek.

6. A titoknok teendőit az alapszabályok 18. §-a határozza meg. Azok közül a) a határozatok végrehajtása mindenkor a jegyzőkönyv átvételétől számítandó nyolcz nap alatt okvetetlenül teljesítendő; akadály esetében az elnök értesítendő levén. E végrehajtásokról a titoknok ügyviteli jegyzőkönyvet viszen, melyet az illető osztályi vagy öszves ülésben időről időre előterjeszt. b) A levelezésre nézve: a mennyiben az az akadémia nevében külföldi intézetekkel és tudósokkal folytatattik, két nyelven szerkesztendő, t. i. az eredeti magyar szöveg mellett, mely mint olyan aláíratik, oldallag latinul vagy azon tudományos testületek nyelvén, melyekhez a levél az akadémia nevében intéztetik. c) A jegyzőkönyv azon szakaszát, melynél fogva valamely ügyben választmány bízatik meg, kiíratja, s az illető választmányi elnöknek legfeljebb nyolcz nap alatt, sürgetőcs esetben hamarább is, saját aláírása alatt, megküldi, hogy ez a kiküldött tagokat egybe hivathassa, s a választmány a jegyzőkönyvileg kijelölendő zárnagra jelentését beadhassa. d) A végre nem hajtott vagy függőben levő tárgyakról, melyekre nézve jelentés nem érkezett be, jegyzéket viszen, s azt a havi öszves ülésben felolvassa.

7. A jegyző viszi az akadémia mindennemű üléseiben a jegyzőkönyvet, úgy hogy az a) az ülés után legfőlebb három nap alatt készen legyen; ekkor b) az ülés elején, az illető osztályokra

való tekintettel elnökileg kinevezett három, fontosb ügyekben öt tagú bizottmány által hitelesítettik. E bizottmánynak, nyomatékosh indítvány esetében, a mennyiben kívánja, az indítványozó is tagja legyen. c) Az ekkép hitelesített jegyzőkönyvet, a hitelesítő tagokon kívül, az alapszabályok értelmében, az elnök, vagy a ki az ülésben helyette elnökölt, s a titoknok is aláírja. d) A jegyzőkönyvnek az elnöklő s a titoknok által aláírt másolata az alapszabályokban kiszabott idő alatt a kormányhoz felterjesztetik. e) A jegyző gondoskodik róla, hogy a jegyzőkönyvek, egyik e végett rendelkezésére álló írnok által, havonként rendesen letisztáztassanak.

8. A j e g y z ő, mint egyszersmind l e v é l t á r n o k, saját felelőssége mellett kezeli az akademia levéltárát; az ebben levő irományokról pontos leltárt vezet, s abból bármely tagnak csak térítvény mellett ad ki bármely irományt.

9. Hogyha a titoknok vagy a jegyző akadályozva volnának tisztökben eljárni, egymást kölcsönösen segítik s helyetteszik.

10. Tartoznak a tagok minden, az akademián kívüli tudományos dolgozásaik jegyzékét évenként a titoknokhoz beadni azon végre, hogy magános munkálkodásaikról is állhasson külön pont a Névkönyvben.

11. Minden tag fel van szólítva: küldené be pecsét alatt évenként önbiographiai jegyzékeit, melyek feltöretlenül a levéltárban őriztetnek, míg azokra halál s készülendő életírás vagy emlékezésed esetében szükség leszen.

12. Halál által elvesztett tagjainak az akademia következő vég tiszteletet határozott:

a) Ha a halál esete Budapesten adja magát elő: a megholtnak rokonai-, osztálybeli társai-, barátai- vagy szomszédaitól várja az akademia, hogy a temetés napja- és órájáról késedelem nélkül értesítsék a titoknok hivatalt, mely azt azonnal tudokra adatja valamennyi Budapesten levő tagoknak, hogy az akademia teremeiben összegyűlvén s innen testületesleg indulván a gyász házához, társok temetésén fekete ruhában, minél számosabban megjelenjenek.

b) Ha ülés napján esnék a temetés, az ülés más napra tétetik át.

13. A társaság elhúnyt tagjai emlékezetét háromféle módon tiszteli:

a) Rövid gyászbeszéddel, melylyel a társ halálát valamely barátja, ki eziránt a titoknokot mindjárt a hír vétele után tudósítja, s ilyennek nem létében a titoknok, a temetés, vagy ha az elhunyt vidéken lakott, a vett hír utáni legközelebbi osztályülésben jelenti be. Kiadandó az Értesítőben.

b) Életrajzzal, mely az elhunyt életéhez s írói pályájához tartozó adatokat adja. Kiadandó a Névkönyvben.

c) Emlékbeszéddel, mely az elhunytnek életét, munkálkodásait és hatását szónoki előadásban terjeszti elő. Különösen, midőn igazgató tagját vesztí el a társaság, készül emlékbeszéd, ha erre vállalkozó találkozik.

14. Ha valamely Budapesten lakó vagy tartózkodó tag oly szegénységben halna el, melynél fogva tisztességes eltakarítása sem lenne eszközölhető, e felől értesítettván, az elnök gondoskodni fog.

15. Általában csak holt tagok képei nyerhetnek a társaság teremében helyet; minden egyes esetben titkos szavazás útján döntenek el: felfüggesztessék-e valakinek képe vagy se.

MÁSODIK FEJEZET.

Ülések.

Osztály- és Öszves ülések.

16. Az akademia hetenként egyszer, ú. m. hétfőn, délutáni 5 órakor tart ülést; többször, vagy más napon csak különös szükség esetében.

17. Minden év vége felé a titoknok a jövő évre szóló Üléssort az elnökség elébe terjeszti helybenhagyás végett. Abban az osztályok a szerint váltakoznak, hogy a nyelv- és széptudományi osztály után a philosophiai, törvény- és történettudományi osztályok kapcsolatosan, ezek után a matematikai és természettudományi együtt, s ismét a philosophiai törvény- és történettudományi egyesült osztályok tartanak ülést, s minden hónap utolsó osztályülését öszves ülés kövesse.

18. Valamennyi helyben levő tag minden akademiai év kezde-

tén körlevél által szólíttatik fel az ülések látogatására ; külön meghívó csak az Üléssortól történő eltérés esetében küldetik szét.

19. A ki *nem tagja az akademiának*, ha az ülésekben meg kívánna jelenni, kell hogy valamely tag által a *Vendégkönyvbe* beírassék, mi által az egész illető évre bementi engedelmet nyer.

20. Valahányszor az elnök az előforduló tárgyak tekintetéből illőnek itéli, az ülést *zártnak* nyilatkoztatja, melyben tehát vendég nem jelenhetik meg, vagy, ha a szokott akademiai ülés zárttá alakúl, abból távozik.

21. Az *osztályok tárgyai* szorosan szakbeli előadások és közlések, mik az illető tudomány előmozdítását eszközölhetik. Ezek minél részletesbék és kimerítőbbek, annál inkább felelendenek meg a kitűzött célznak. Különösen tehát :

a) Ily értekezések és emlékiratok az illető osztály köréből, és azok felett szóbeli értekeződés.

b) Nagyobb kézirati munkákból egyes szakaszok közlése az egésznek ismertetésével.

c) Mindennemű érdekes közlemények, melyek a tudományok és illetőleg a szépművészetek haladását tárgyazzák ; tehát ide vágó figyelemre méltó esetek, vizsgálódások, tapasztalatok, mik akár az eddigi tanok megerősítésére vagy megvilágosítására, akár új nézetek megalapítására szolgálnak.

d) Bármely találmányok bemutatása és fölfedezések bejelentése, ha tudományos szempontból vétettek fel, s az illető szak gyarapítására vannak.

e) Nagy figyelmet érdemlő bel- és külföldi munkákról tudósítás.

f) Bel- és külföldi nagy hírű s a tudomány vesztességével elhúnyt férfiak munkálkodásai és hatásuknak méltatása, ha nem voltak is a társaság tagjai.

g) A szótári munkálkodások. Végre

h) Mindennemű osztálybeli munkálatok tárgyalása és elintézése, ide tudva a pályamunkák elítélését, s a nyomtatandó kéziratok megvizsgáltatását is.

22. Az *osztályülési tudományos előadásokra* nézve a) az osztályok az Üléssor szerint reájok eső üléseknek előadási tárgyakkal ellátásáról, illetőleg a tagok vállalkozása útján, jókor gondoskodjanak, s a megállapított *előadásokról* mindig jókorán értesítsék a titoknokot,

hogy ez mindegyik ülés tárgyait nyolcz nappal előbb a terem fekete tábláján kihirdethesse.

b) Az előadások egy-egy óránál tovább ne tartsanak. Ha valamely tárgy részletesb és bővebb kivitelt követelne, az kivonatosan terjesztessék elő; az Értesítőben mindazáltal az a tárgy által követelt kiterjedésben jelenhetik meg. (V. ö. a 66. ponttal).

c) Nem akademikusok, kik valamely értekezést az akademia előtt fel kívánnának olvastatni, azt csak valamely osztálybeli tag útján tehetik, ki, ha a munkát előterjesztésre alkalmasnak tartja, azt idején az előrajzba felvétel végett bejelenti, s az illető ülésben elő is adja.

d) Ha a tárgyak halmaza vagy elhalaszthatatlansága úgy kívánná, bármely ülés, az elnök által e végre rendelt napon, folytatható.

e) Székfoglaló értekezés elővizsgálat nélkül, minden más előadás elnökiileg kirendelt három bíráló szavazata alapján vétetik fel az Értesítőbe. Ha a székfoglaló az Évkönyvekbe adatik be, e gyűjtemény szempontja tekintetéből megy osztályi vizsgálat alá. Egyébiránt

f) Az előadott munkáról szabadon rendelkezhetik a szerző. Ha azonban székfoglaló vagy emlékbeszéd az előadó tag által másutt adatnék ki, fentartja magának az akademia, azt saját közlönyében is adhatni, s ez esetben díj nélkül.

23. Minden tagnak van joga szándékolt előadását bizonyos ülésnapra a titoknokkal bejegyeztetni. Ha az ekkép jelentkezők száma kellenél nagyobb volna: az előadás idejére nézve intézkedjenek a titoknokkál.

24. Ha ki valamely fontosabb *indítványt* szándékozik tenni, azt jókor bejelenti a titoknoknak, hogy az előrajzba bemehessen.

25. Ha valamely indítvány elfogadtatván, bővebb kidolgozására küldöttség rendeltetnék: az indítványozó ebben mindenkor benn legyen.

26. Minthogy a *hivatalos tárgyalások* gyakran sok időt kívánnak, s miattok ilyenkor a legérdekesb tudományos közlések is csak fáradt figyelemre tarthatnának számot: minden ülés az e napra tett egy vagy több előadással kezdetik meg; ezt követik a folyó tárgyak közöl azok, mik késedelmet nem szenvednek.

27. Az osztályok közül a nyelv- és széptudományi külön, a philosophiai, törvény- és történettudományi, s ismét a matematikai és természettudományi kapcsolatosan tartván üléseiket: mindenik tisz-

teleti és rendes tag csak a maga, egyes vagy egyesült, osztályülésében bír döntő szavazattal; tanácskozó szavazattal azonban minden rendbeli tag bármely osztályban bír, valamint előadási joggal is.

28. Oly kérdésekre nézve, melyek természetöknél fogva több osztályt is érdekelnek, fenmarad az összes ülésre hivatkozás.

29. Midőn az osztályok bizottmányilag működnek, minden rendbeli osztályi tagok meghívhatnak üléssökbbe, s a felterjesztendő jelentés szerkesztésével keblökből bíznak meg valamely tagot.

30. Az *összes ülések tárgyai*: igazgató tagok feletti emlékeztédek, az akademia közös ügyeire, szervezeti intézkedéseire vonatkozó kérdések, más tudományos testületekkel viszonyai tárgyalása s küldemények bemutatása.

31. Minden ülés végén a titoknak a következő ülés előrajzát felolvassa, s azt a terem fekete táblájára felfüggeszti.

II. Nagygyűlések.

32. A nagygyűlés teendői levén: tagok választása, a nagy jutalom odaitélése, a pályázatok feletti határozás és új jutalomtárgyak megállapítása; mind ezen tárgyak az osztályok által jókor előkészítendőek.

33. Ehez képest tartoznak a vidéki rendes tagok is, a nagygyűlés előtt két nappal Pesten megjelenni, hogy a velök kiegészített osztályok szavazó tagjai összeülvén, mind a megkoszorúzendó nyomtatott munkák, mind a megállapítandó jutalomkérdések, úgy a választandó tagok iránt is, a nagygyűlés elébe terjesztendő jelentéseiket minél gyorsabban elkészíthessék.

34. A nagygyűlés üléseiben vendég nem jelenhetik meg.

III. Közülés.

35. Az összes ülések kötelelessége jókor gondoskodni arról, hogy a közülésbeni előadásra alkalmas munkákban fogyatkozás ne legyen. E végre mind az Évkönyvekbe és Értesítőbe szánt dolgozatok vizsgálatánál ügyelettel lesznek a vegyes közönség előtti felolvashatásra, mind megbízás útján is gondoskodnak, hogy érdekes előrajzot adjanak a nagygyűlés elébe, mely azt végkép megalapítja

IV. Állandó Bizottságok.

1. Történelmi Bizottság.

36. Az állandó Történelmi Bizottság *feladása* a magyar történelem kútfői felkeresése, gyűjtése, kiadása. E végre a) levelezésbe bocsátkozik nyilvános és magán könyv- és levéltárak birtokosaival, őreivel, egyes gyűjtőkkel s történetkedvelőkkel, az itt-ott fenmaradt kútfőszerű emlékekről tudomás, regesták, hű másolatok, a hol lehet eredetiek szerzése végett; hol ilyek másképp a tudománynak meg nem menthetők, azok megvételét ajánlja az akademiának. Különösen b) kötelességének tartja nem csak rögtön kiadandókat gyűjteni s azok közzétételét azonnal eszközölni, hanem mindent felhalmozni, mi jövőre is a reá bízott célok létesítésére szolgálhat, hogy ekép egy kritikai hűséggel és pontossággal később kiadandó *Egyetemes Magyar Okmánytár* előkészíttessék.

37. Ezek eszközölhetésére, a bizottságnak, az akadémiai pénztárnok kezelése alatt egy *külön pénztár* szolgál, melynek bevételi forrásai a) az igazgató tanács által e végre kirendelt évi alap; b) a Teleki-alapítvány; c) az általa kiadott könyvek jövedelme; d) egyes hazafiak e célra tett s teendő ajánlataik. — A gyűjtött történeti kincseket kiadja:

A) A *Történelmi Tárban*, melynek fő célja a m. tört. kútfők ismeretének előmozdítása, s kisebb kútfők közlése. Ilyek különösen 1. Megyék, kerületek, városok, vidékek s kisebb községek községi életére, jogviszonyaira és szerkezetére vonatkozó iratok, mint statutumok, jegyzőkönyvek, jövedelmi s költség-kimutatások; a tanulság és fontossághoz képest egészben vagy kivonatban. 2. Családok, uradalmak, úgy egyházi megyék, káptalanok, szerzetek és egyházi községek történetére vonatkozó iratok, tehát ok- és alapítványlevelek, végintézetek, nemzékrendi jegyzetek, jószágbecsük és jövedelmi kimutatások, egyházlátogatási jelentések, anyakönyvek s nekrologiumok kivonatai stb. 3. A földművelés, műipar és kereskedelem történetére vonatkozó emlékek, mint urbáriumok, czéh-szabályok, árszabások, vásárkiváltságok stb. 4. A törvényhozás, közigazgatás, országos pénzügy és jogszolgáltatás történetét felvilágosító jelentések, utasítások, magán naplók, összeírások, nevezetesebb pörök és ítéletek, kivált a régiebb időkbeli. 5. A külviszonyokat felderítő állami szerződ-

vények, békekötések s azokra vonatkozó acták, követségi utasítások, jelentések, a régibb időből. 6. Egyes nevezetesebb eseményekre, úgy historiai személyekre vonatkozó okmányok, levelezések. 7. Régi kéziratok és könyvekben, régi missálék és naptárakban stb. találtató historiai feljegyzések; továbbá kisebbféle naplók. 8. Tudományos intézetek történeti emlékei. 9. Felirások. 10. Levél-, könyv- és kéziratárak historiai kéziratai és okmányai ismertetése, kivonatai regesták alakjában. 11. Utasító, ismertető sorozata Magyarországot s annak régi tartományait illető, külföldön megjelenő, historiai kútfőknél; úgy szinte külföldi munkákban találtató magyar historiai kútfői közlések kivonatai. 12. Az akademiához érkező okmányok tartalomjegyzékes folyó sorozata. — Mi e közlemények formáját illeti, az azokat bevezető, követő, berekesztő szöveg nem annyira okoskodó, s történetnyomozó, mint lényegesen kútfő-ismertető, ezeket csoportozó és összefüggesztő legyen.

B) *A Magyar Történelmi Emlékekben* (Monumenta Hungariae Historica). Ezek fő osztályai a) *Okmánytárak* (Diplomataria), egyes nagyobb korszakok, vidékek, hatóságok, családok vagy tárgyak szerint, oklevelek s másnemű hivatalos és történeti érdekű magán irományokból, melyek eddig vagy egészben, vagy részeikben kiadatlanok, vagy kézen nem forgó, főleg külföldi munkákban jelenvén meg, íróink előtt nagyobb részt ismeretlenek, vagy ha nálunk megjelentek is, részint nem mentek még be okleveles gyűjteményeinkbe, részint igen hibásan adattak ki. b) *Kútfőszerű Történetírók* (Scriptores), deák, magyar sőt más nyelveken. is, c) *Országgyűlési irományok*: acták, naplók, kiadatlan törvényszövegek. — Külön osztályait e közzétételeknek képzik:

C) *A Török-Magyar Kor Történelmi Emlékei*, melyek gyűjtése, fordítása s a bizottság ügyelése alatt kiadásáról egy külön e végett megbízott tag gondoskodik.

D) *A Magyar Leveles Tár*, vagyis magyar nyelven írt régiebb levelek gyűjteménye, melyek mind az országos és egyházi, mind a műveltségi, beléleti és nyelvtörténetre kútfőül szolgálnak.

38. A tárgyak megvizsgálása, megbírálása és összeállításában a bizottság önállólag jár el; de munkálatairól évenként az összes ülés elébe részletes jelentést ad.

2. Archaeologiai Bizottság.

39. E bizottság figyelmének tárgyai a hazában létező és feltalálható, minden ó és középkori, régiségtani becslő, műmaradványok, legyenek azok magyar vagy nem magyar eredetűek. Tehát nem csak régi épületek, vagy olyaknak maradványai; régi kőfaragványok, akár önálló, akár mint régi épületek részei fennmaradtak, ú. m. szentek állóképei s egyéb szoborfélék, kőkoporsók vagy sírfedelekek dombormunkával vagy régi felirattal, faragott czímerképek, keresztelő-mendenczék, oltárok; kőfaragványok; szobrászati öntvények, ide értve a régi harangokat is; az itt-amott nagyobb csoportozatokban előforduló mesterséges halmok (különösen kúnhalmok); régi festések, templomok és házak falain, vagy önálló is; metszések nyomatai vagy táblái, rézben vagy fában; régi fegyverek, bútorok, eszközök, edények; régi érme, pecsétnyomók és pecsétek, czímerek sat. műtörténeti tekintetben.

40. A bizottság igyekszik ilyennemű régiségek létezéséről tudomást szerezni, azoknak fellelhetése és fenttarthatása módjáról tanácskozik, s ez iránt az akadémia előtt indítványokat tesz; azoknak, vagy rajzaiknak gyűjtéséről gondoskodik; s mindezek nyomán az említett régiségek ismeretét és azoknak a tudomány, névszerint az archaeologia, epigraphika, numismatica, sphragistika, heraldica stb. érdekébeni felhasználását és lehető hasznosítását eszközli és elősegíti.

41. Az Archaeologiai Bizottság szakértő és szakkedvelő akadémiai tagokból áll; de az akademián kívül levő oly férfiak segítségével és hozzájárulásával is élhet, kik vagy szaktudományuk, vagy birtokuk, lakhelyöknél fogva, s a régiségtudomány iránti szeretetből a bizottság működését elősegíteni képesek és hajlandók.

42. Kívánatos lévén a hazai s nemzeti régiségeknek rendszeres megismertetése s leírása, úgy szintén a mű- és történeti emlékek megőrzése és fentartása, a bizottság körét a következők teszik: 1) Egy hazai archaeologiai *repertorium* készítése, melyben a) mindazon nemzeti régiségeink kimerítő s lehetőleg rendszeres összeírása és sorozata adassék, melyek eddig egyes leírások által többé vagy kevésbé közismeretre jutottak, a tárgyaknak lehetőleg összes s minden egyes leírásaira sőt rajzaira is utaló pontos idézetekkel, s a mennyire

lehet, a tárgyaknak, valamint a leírásoknak és rajzaiknak rövid jellemzésével sőt bírálatával. b) Folyó feljegyzése minden újabb fölfedezéseknek és leleteknek, melyek akár egyenes bejelentés, akár egyéb magán tudósítás, vagy a napi sajtó útján a bizottság és tagjai tudomására jutottak.

2) A hol szükségesnek mutatkozik, egyes nevezetesebb régiségi tárgyaknak a *hely szinén* történendő *megvizsgálata*, tagjai vagy más szakavatottak által, ásatások, az ország egyes régiségekben s különösen építészeti műemlékekben dúsabb vidékeinek beutaztatása, s az érdekesebb és nevezetesebb tárgyaknak avatott egyének által fölvétele s lerajzoltatása.

3) Megkeresése a kormánynak és hatóságoknak az iránt, hogy az alattók levő organumoknak a felmerülő régiségi találmányokról és fölfedezésekről minden egyes esetben teendő jelentést hagyják meg; valamint ezen jelentéseknek a bizottsággal leendő haladéktalan közlésére is fölkérése.

4) Minden adandó alkalommal viszonyba lépés mindazon világi és egyházi hatóságokkal, községekkel, egyházi védnökségekkel, vagy egyes birtokosokkal, a kiknek felügyelése alatt vagy birtokukban nevezetesebb mű- vagy csak történeti, különösen pedig építészeti emlékek vannak, hogy így a hazai régiségek s történeti emlékek kellő fentartására hasson, meggátolja azok lerombolását, s befolyjon a netalán előveendő újításokra és változtatásokra. Ezen irányban is kéri a kormánynak és hatóságoknak fő felügyeletét, melyeknek közbevetése által is igényt tart rá, hogy minden egyes felmerülő esetben az ily emlékek fentartását, azoknak változtatását vagy épen megsemmisítését illetőleg eleve értesíttessék; tudta és közbenjárása nélkül semmi ily emlékeket érdeklő nevezetesebb határozatok, munkálatok, változtatások foganatba ne vétessenek; sőt igyekezni fog kieszközölni, hogy a hol ezen emlékek hasonló eljárás által veszélyeztetve volnának, az ily munkálatok a bővebb tárgyalásig felfüggesztessenek; az újítások és változtatásoknál minden befolyását oda intézvén, hogy azok a műemléknek lehető legnagyobb kíméletével s mindenkor csupán eredeti stíljének megfelelő idomban történjenek.

5) Feladata egy rövid, közérthetőségű *Utasítás* kidolgozása és minél több példányban közzé tévése, mely a romladozásnak leg-

inkább kitett mű- és történeti építészeti emlékeknek, mint: régi romvára-
knak, egyházaknak stb. a lehető legegyszerűbb módon, s legcse-
kélyebb költséggel való föntartását, vagy csak azoknak a további fe-
nyegető enyészettől megóvását, a mint mindenki által könnyen esz-
közlhető, előadja és tanítsa. Ügyelni fog egyszersmind arra, hogy
lehetőleg népszerűen készült iratok által a mű és építészeti stílusokat
a nagy közönséggel megismertesse; s az által ne csak a műismerete-
ket s műírányt terjessze, de különösen oda is hasson, miszerint a
műépítészeti emlékek újírtásánál és javítátnál azok eredeti idoma és íz-
lése tekintetbe vétessék, mind pedig a közönséget a régiségek és mű-
emlékek íránt általa teendő jelentéseiben és leírásaiban azok műbecse
megismerésére, s kellő megnevezésére és meghatározására utasítsa.

6) Oly kitűnő becsű vagy nemzeti érdekű emlékeknél, me-
lyeknek fentartása veszélyeztetve van, mindent el fog követni a fel-
ügyeléssel megbízott hatóságoknál, s különösen azon községeknel és
egyesekeknél is, kiknek azok birtokukban vannak, hogy azokat az
érintett műemlékek kellő fentartására bírja. Hol ez irányban siker
nem kíséri lépteit, igyekezni fog az ily emlékeket az illetők birtoká-
ból számára kinyerni, azokat tehetsége szerint helyreállítani, javítani,
vagy csak fentartani, s a mennyire ez tehetségében nem állana, a nem-
zet segélyéhez is folyamodni fog, s azokat köz nemzeti birtok és ada-
kozás tárgyává igyekszik tenni.

7) Munkálkodásáról időnként kiadandó *Közléményeiben* je-
lentést teendő befolyása és közremunkálása által fentartott, az enyé-
szettől megmentett s kijavított műemlékekről, vagy egyéb régiségek-
ről, valamint e nemű szerzeményeiről, melyeket a nemzeti muzeumba
teszen le. Rendesen vezeti a hazai régiségek összeírását és találmá-
nyok feljegyzését. Más részt az archaeologia összes szakaiból a hazai
régiségeket minden irányban ismertető leírásokat, tudományos érte-
kezéseket és monographiákat hoz, valamint egyes kisebb figyelmez-
tetéseket és jelentéseket. Ily figyelem-ébresztésül egyes régiségi tár-
gyakat érdeklő kérdéseket tesz föl, s megfelel a mások által tett kér-
désekre, s felvilágosításokat ad az ügybarátoknak s a közönségnek.
Sőt tekintettel mindig a hazai régiségtanra, figyelemmel kíséri az
általános régiségtani buvárlatokat, és fölfedezéseket is, az újabb e
nembeni ismereteket valamint minden körébe vágó nevezeteseb szak-
munkákat, megismertet.

8) A nemzeti régiségek bejelentése iránt már előbb az akadémia által 1848-ban, újabban pedig 1859-ben közzé tett felhívásainak igyekszik a lapokban és azokon kívül is minél nagyobb nyilvánosságot eszközölni. E végre különösen az archaeologia minden szakából különös kérdés-sorozatokot fog tagjai által kidolgoztatni, s összeállíttatni, melyek minden egyes tárgynál a kevesebb avatott ügybarátokat is figyelemre méltóbb mozzanatokra, részletekre s eltérésekre figyelmeztessék, s így mintegy bővebb utasításul szolgálhatnak a régiségtan tárgyaitak felismerésében.

43. E czélok létesíthetésére a bizottság egyik tagja mint *bizottsági titkár* fog működni. Ez a) a bizottsági ülésekben előadói tisztet visel, b) ezek határozatait jegyzésbe veszi és végre hajtja; e szerint c) a bizottság rendeltetése (42-pt) érdekében szükséges felszólításokat, megkereséseket, figyelmeztetéseket, tudakolásokat, jelentéseket írja, szóval az öszves levelezést a bizottság nevében viszi; d) utazásokat teszen; e) az Archaeologiai Közleményeket szerkeszti.

44. Mind ezek eszközölhetésére a bizottságnak, az akadémiai pénztárnok kezelése alatt egy *külön pénztár* szolgál, melynek bevételi forrásai: a) az igazgató tanács által e végre kirendelendő évi alap; b) a gr. Andrássy Manó bizottsági tag és társai által nyomtatásokra felajánlott kétezer forint; c) a bizottság által kiadott nyomtatványokból befolyó pénzek; d) a tudomány barátjai által, bizottsági felszólításra beküldendő tízforintos adalékok, melyekért azoknak a bizottság által kiadott nyomtatványok járnak ki. — Sürgetős esetekben, bizottsági határozat nyomán, a bizottsági elnök is tehet utalványozásokat.

3. Statisticai bizottság.

45. A Statisticai Bizottság *feladata* mindennemű statistikai adatokat, melyek a magyar koronához tartozó országok köz viszonyaira vonatkoznak, gyűjteni, rendezni, megbírálni, s más államok adataival is egybe vetve feldolgozni; s azok kibocsátása által Magyarország lehetőleg hű statistikai ismertetését eszközölni.

46. Felhasználja ugyan a bizottság, kellő bírálat mellett, a más utakon is közzé tett adatokat, fő teendőjéül tekinti azonban, a magas kormány, az egyházi és világi hatóságok, testületek, egyesületek és intézetek, úgy magányosok, s ha szükség, a hely színére

tett kiküldések útján jutni ez adatok birtokába. A mennyiben pedig hazai viszonyainknak más országok statisztikai adataival egybevetése is kívánatos, az akadémia közbenjöttével a külföld rokon irányú társulatai és intézeteivel, kiadásaira nézve, csereviszonyba lép.

47. A bizottság, munkálkodásai eredményeit „*Statisztikai Közlemények*“ című, időhöz nem kötött füzetekben bocsátja közre, melyekben, önérthetőleg, nem akadémiai tagok részéről is fogadtatnak el mind adatközlések, mind kidolgozott értekezések is. Mind ezek körül, valamint munkálatai módjára s belső szervezetére nézve, a bizottság önállólag jár el. Az akad. pénztárnok által kezelt *pénztára* forrásai: a) az igazgatóság által e célra kirendelendő évi alap; b) külön alapítványok és adakozások; Közleményei jövedelme.

4. *Mathematikai és Természettudományi Bizottság.*

48. E bizottság feladata az öszves magyar hazát természettudományi és műtani tekintetben átvizsgáltatni és megismertetni. Ehez képest működési ágai a következők: Természettudományi nyomozások és közlések, vidékek leírásai állat-, növény- és ásványrajzi tekintetben; földtani, őslénytani, közlések; meteorológiai adatok, a mennyire lehet, kiterjesztve a nedvességi, légnyomati, villanyossági stb. viszonyokra; magasságmérések hálózatának létesítése természettudományi és technikai szempontból; vegytani vizsgálatok, gazdasági, földtani és hydrographiai tekintetben; azon iparos eljárások megismertetései, melyek többé-kevésbbé honunk sajátjai; megismertetése a honunkban létre jött nagyobb szerű építkezési ú. m. vasúti, híd-, csatornaépítési, vízszabályozási, lecsapolási, vezetési stb. vállalatoknak.

49. E célok létesítésére a bizottság összeköttetésbe teszi magát oly férfiakkal, melyek a tanárok, orvosok, gyógyszerészek, mérnökök, építészek, iparvállalatok vezetői, bányászok, s általában tudomány- és természet-kedvelők, — kiknek segédelmével amaz adatok, rajzok, leírások birtokába juthat. Továbbá kirándulásokat, utazásokat eszközöl; tárgyakat gyűjt, melyek a nemz. muzeumba adatként be, hol használatul úgy is minden szakember rendelkezésére állanak; sőt a múltakra is kiterjesztve figyelmét, a Magyarországról szóló nyomtatott munkákat és értekezéseket, úgy ily kéziratokat is lajstromoz, gyűjt, s tartalmukat megismerteti.

50. Kutatásai, levelezései, dolgozásai eredményeit a bizottság saját közlönyében teendi közzé; mely végre s a fentebbi célokra szolgál neki az akad. pénztárnok kezelése alatt egy külön *pénztár*, melynek forrásai a) az igazgatóság által kirendelendő évi alap, b) Közleményei jövedelme.

5. Nyelvtudományi bizottság.

51. A Nyelvtudományi Bizottság *feladata* arra van irányozva, hogy az osztály nyelvészeti ügyei, egységes, összefüggő, következetes vezérlés és felügyelés, folytonos szemmel-tartás és gyakoribb eszmecsere mellett, élénk, összhangzó, nyomos előhaladást tegyenek. Ehhez képest a bizottság működési ágai a következők:

A) *Nyelvtaniak*. Ide tartoznak a helyesírás, a nyelvrendszer, s a nyelvjárásek ügyeinek folytonos figyelemmel tartása.

B) *A szótárügy*. Ide nem értve a nagyszótárt, mely befejezett ténykép áll a bizottság előtt, a tájszótár folytatása, a mesterműszótárról gondoskodás, a műnyelvi kérdések véleményezése, helynevek, szójárásek, phraseologia stb. gyűjtése tartoznak e rovatba.

C) *A nyelvtörténet ügye*. A M. Nyelvemlékek szerkesztője a bizottságtól veszi utasításait a másolások, kiadások s egyes szerkesztési kérdések körül.

D) Az alapszabályok 3. §-a szerint az *irodalom emlékeinek* fölkeresése s a tudomány gyarapodására szolgálók megismertetése.

E) *A hasonlító nyelvészet* mind fontosabb, sőt immár mellözhetetlen kiegészítő része levén az összes nyelvtudománynak, a bizottság ez irányban is tért nyit az eszmecsereének, vizsgálatai körébe bevonnván nem csak az összes altáji nyelvészetet, hanem a sémi, árja s így a classicus nyelveket is.

52. A nyelvtani, szótári és irodalmi munkálatok körében előállítandó egyes munkákról alkalmilag tesz a bizottság előterjesztéseket az osztály útján az elnökséghez és igazgatóságához. Állandó, rendszer, folytonos kiadásai pedig a bizottságnak: 1) A régi nyelv- és irodalmi emlékek folyamatban levő kettős gyűjteménye (Nyelvemlékek és Corpus Grammaticorum). 2) A nyelvjárási, szótári és nyelvemléki anyagok iránti levelezés, másolatok, szerzések költségei. 3) Kisebb anyagok és dolgozatok közzétételére a bizottság saját

közlőnyt nyer „*Nyelvtudományi Közlemények*“ cím alatt, a melybe vétetnek által az osztálybeli szorosan nyelvtudományi értekezések és közlések is. (Ehhez képest a nyelv- és széptudományi osztály Értesítője körének megszorításáról lásd a 63. §-t).

53. A *Nyelvtudományi Közleményeket* a bizottság előadója szerkeszti.

54. A bizottság rendes kiadásainak fedezésére az akadémiai pénztárnok kezelése alatt külön pénztár szolgál.

55. A bizottság nem akadémiai tagok közremunkálását is elfogadja és díjazza, kapcsúl szolgálván ekkép az akadémia és az íróközönség közt.

56. Az állandó bizottságok havonként rendszerint egyszer gyűlnek össze; névszerint az Archaeologiai bizottság minden hó első keddjén, a Mathem. és Természettud. bizottság a hó első szerdáján, a Statisticai minden hó első csütörtökén, a Történelmi minden hó első péntekén, a Nyelvtudományi minden hó első szombatján, délután 5 órakor, az akadémiai teremben; rendkívül pedig, valahányszor a szükség kívánván, az illető bizottsági elnök a bizottságok tagjait összehívja.

HARMADIK FEJEZET.

Könyvkiadások.

I. Évkönyvek.

57. Az Évkönyvekbe csak oly értekezések vétetnek föl, melyek vagy új tárgyat adnak elő, vagy, bár ismeretes alapokon, új vizsgálatokba bocsátkoznak, új összevetéseket, összeállításokat, nézeteket, következtetéseket foglalnak magokban, s e mellett tárgy- és nyelvbéli előadásra a jelenkor haladási fokának teljesen megfelelnek. Ehez képest az osztálybeli vizsgálók e tekintetre szoros figyelemmel lesznek, kiknek tudósításaik nyomán az értekezések sorsát az illető osztály határozza el.

58. A évkönyvekbe szánt, s elébb az illető osztályülésben, egész kiterjedések szerint, vagy ha az nem lehetne, kivonatossan felolvasott, s majd osztályilag megvizsgált és elfogadott értekezések,

legott elfogadtatások után, a mennyiben külön füzetet alkothatnak, egyenkéntes külön címlappal kinyomatván, kiadatnak, félre tétetvén azokból bizonyos példányszám, hogy mikor az ily egyenként közzétett kiadványok 50—60 ívre gyűltek, az akademiának illető évi v. évek közlési tárgyaival kiegészítve, gyűjtőcím és tartalomjegyzék hozzá adásával mint évkönyvi kötet újra és együtt kibocsáttathassanak.

II. Értesítő.

59. Hogy a tagok, s mind azon hazafiak, kiket az akadémia munkálkodásai érdekelnek, ezekről folyvást és részletesen értesülhessenek, mind azon értekezések és tárgyalások, mik közzétételre alkalmasak, az Értesítőben időrendben adatnak, mely 1860-tól fogva három egymástól független osztályban, időhöz nem kötött számlítványokban, jön ki.

60. Az Értesítő osztályai a következők: I. *A Nyelv- és Széptudományi Osztály Közlönye*, felelős szerkesztő Toldy Ferencz; II. *A Philosophiai-, Törvény- és Történettudományi Osztály Közlönye* felelős szerkesztője a jegyző; III. *A Matematikai és Természettudományi Osztály Közlönye*, felelős szerkesztője Győry Sándor rt. — Az I. és II. rendbeli osztályból 30 nagy nyolczadrétű ív alkot egy-egy kötetet, a III-ból 25 ív, melyekhez több-kevesebb rajztábla járul.

61. Az Értesítő mindenik osztálya körülbelül nyolcz—tíz ívnyi füzetekben adatik ki, három ilyen füzet képezvén egy kötetet. A matematikai és természettudományi osztály közlönye azonban kisebb füzetekben egy pár ívnyi tartalommal is, kiadatik, valahányszor az osztály valamely értekezésnek, a szerző prioritási jogát biztosítandó soron kívüli, előleges kinyomatását elrendeli.

62. Az előbbi pontban érintett füzetek borítékba fűzve, s a boríték hátulsó lapjára nyomott tartalommal jelennek meg.

63. A nyelv- és széptudományi osztály szorosán nyelvtudományi értekezései a Nyelvtudományi bizottság közleményeibe tétetvén által (52. §.) az I. szám alatti, nyelv- és széptudományi Értesítő körébe tartoznak ezentúl: 1) a székfoglaló előadások; 2) a széptudományi és irodalomtörténeti értekezések; 3) a mit a tagok magok óhajtanak az Értesítőben kiadatni; 4) az osztályi tagok fölött tartott emlékbeszédek.

64. Minden az Értesítőbe szánt dolgozat, akár olvastatott fel az ülésben, akár csak felolvasottnak vétetett, a titoknoki hivatalnak s ez által azonnal az Értesítő osztálya szerkesztőjének adatik által. A szerkesztő az elnöknek jelentést tevén, ez két bíráló tagot nevez ki, fő tekintettel az illető osztályra s a külön esetbeni illetékességre. Harmadik bíráló csak azon esetben neveztetik ki, ha a két bíráló nézetei eltérők volnának. A többség véleménye alapján vétetik fel a munka az Értesítőbe, vagy mellőztetik. Ha az értekezés az 57. pontban előadott minőségekkel bírván, az Évkönyvekbe ajánlatnák fölvetetni: az osztályhoz tétetik át további rendelkezés végett.

65. A székfoglaló előadások a fenebbi pontban érintett bírálat nélkül vétetnek föl az Értesítőbe. E mellett mindazáltal fentartatik a szerkesztők ellenőrségi joga, mely felelősségekől foly, s mely szerint semmi olyas nem vétethetik föl az Értesítőbe, a mi az akadémia szabályaiba ütköznék. Oly esetben pedig, midőn valamely székfoglaló értekezés ellen az osztály tagjai nyomos ellenvetéseket emelnek, s ezeket az osztály többsége is magáéivá teszi: a székfoglaló előadások után az érintett észrevételek is kinyomatnak.

66. Az Értesítőbe szánt dolgozatok öt ívnél nagyobb terjedelműek nem lehetnek. Szükség továbbá, hogy e dolgozatok kellőleg kidolgozott tudományos értekezések legyenek. Feldolgozatlan anyag halmaz, csak megérintett s külön mellékletül felhordott oklevelek, valamint szintén sajtó alá adandó munkákból közlendő mutatványok az Értesítőben helyet nem foglalhatnak.

67. Az akadémia megvárja a szerzőktől, hogy előadott értekezéseiket, a mennyiben az Értesítőbe felvétetni óhajtják, hibátlanul, tisztán és olvashatólag írva, s előadásuk után azonnal beadják. Csak igen nyomos akadályok teszik megengedhetővé, hogy valamely értekezés, időrenden kívül, utólag iktattassék be.

68. Az Értesítő érdekesbbé tétele végett az elnökség az osztályokban egyes tagokat igyekszik megnyerni, hogy a szakuk körébe eső legújabb tudományos mozgalmakról, haladási mozzanatokról, találmányokról és fölfedezésekről, bármi általánosságban tartva s ha csak a főbb irányeszmékre szorítkozva is, legalább évenként tegyenek jelentést.

69. Az Értesítő a szaklapok hiányát pótolván némileg irodalmunkban, feladata ez idő szerint a tudományok mivelőit könyvészeti

adatokkal is ellátni. Ehhez képest minden osztály kebelében két-három tagból álló bizottság állíttatik föl, melyeknek kötelessége a tudomásukra jutott szakbeli munkákról rövid ismertetést vagy csak egyszerű könyvészeti jelentést adni. E könyvészeti adatok, melyeknek kiegészítéséhez minden egyes tag járulhat, az Értesítő illető részeiben időnként közzé tétetnek.

III. Régi Magyar Nyelvemlékek.

70. A Régi Magyar Nyelvemlékek gyűjteményébe a legrégibb időktől a reformációig készült irodalmi maradványok vétetnek be.

71. E gyűjtemény a nyelvtudományi bizottság felügyelete alatt szerkesztetik. (52. pont).

IV. Tudományos kézikönyvek.

72. A XXI. nagy gyűlés *tudományos kézikönyvek* készíttetését határozta el, melyek a különböző szakokat, jelen állásuk színvonalához mérten, szoros-tudományosan, s elég bőven tárgyalják. A kötetek ívszáma 30—40-re van megállapítva, a tiszteletdíj ív szerint 30 forint.

73. Ez ügyben egy tiszteleti tag elnöklete alatt az osztályok legidősb r. tagjaiból álló bizottság jár el, mely időről időre, a tárgyakat tűzi ki, melyekről ily kézikönyvek megbízás útján készülnek. Az e végett felszólított tag egy bő előrajzot nyújt be a bizottságnak, mely kitüntesse a tárgy elrendelését, s azon alapelvetet, melyből a szerző kiindulni kíván.

74. Ha az előrajz nem volna kielégítő, vagy a bizottság nézeteivel megegyező, vagy az akademiában vállalkozó férfiú nem találtnék, akkor pályázat útján eszközölhető az illető munka elkészítése.

75. A bizottság az öszves ülésnek terjeszti elő javaslatait mind a tárgy, mind a szerző választása, vagy a pályáztatás iránt, mely azok nyomán intézkedik.

76. Hogy a kiadandó kézikönyvek nyelv és műszók tekintetében is megfeleljenek az akademia tekintélyének: az ily művek készítésével megbízott szerzők a műszókat, melyek az egész munkában előfordúlnak, eleve közlik mind az illető tudomány e végett kiküldendő szakosztályi képviselőjével, mind a nyelvtudományi osztály

ugyane czélből kinevezendő tagjával, s ezek bírálatuk eredményéről jelentést tesznek.

V. Nyomtatás végett beadott kéziratok megvizsgálása és kiadása.

77. Az akadémia egyedül oly kéziratokat kíván saját költségével kiadni, melyek, akár eredetiek, akár fordítások legyenek, jóval fölülmúlván a középszert, a literatura bármely ágának díszére, előmenetelére szolgálnak; s vagy hasznosan gyarapítják a már meglevőt, vagy valóságos hiányt pótolnak: végre előadás és nyelv tekintetében is korunk jobb íróival vetélkednek.

78. Különösen a bírálók figyelmébe ajánltatik:

I. Ha a munka *tudományos*, és a) *eredeti*: hogy az, egyfelül tárgyát, a szükséges előkészületek czélirányos használása mellett, helyes rendszerrel, mennyire lehet kimerítőleg adja elő; másfelül: bármely grammatikai rendszert követ is, azt híven kövesse; a netalán szükséges műszók pedig a származtatás és összetétel szabályai szerint legyenek alkotva.

b) Ha a munka *fordítás*: vagy azon megjegyzéssel adatik ki a) hogy az eredetinek, mind magában vett, mind a mi szükségünkhöz képesti becseről hozassék ítélet; vagy b) csak a nyelv és fordítás mineműségéről; s itt nem szóhoz tapadó, hanem az értelmet híven és világosan visszaadó általtétel kívántatik.

II. Ha a munka *szépliteraturai*, és a) *eredeti*: úgy leszen elfogadandó, ha vagy magában igen jeles, vagy az illető irodalmi ágának, jelen állapotjában, érezhető előmenetelére s hasznos gyarapítására szolgálhat.

b) Ha *fordítás*: ismét vagy a) az eredetinek becse felől is vagy b) csak a fordítás milyenségéről óhajtatik ítélet. — Fordítástól azt kívánja az akadémia, hogy az eredetinek mind értelmét s kifejezése formáját, mind hangját s mennyire lehet egész külső mineműségét tekintve, hű másolata legyen, hibátlan, keresetlen, tárgyhoz szabott szép nyelven.

79. Eredetileg hellen és római mértékben írott munkák fordításai, ha e formától eltérnének, vizsgálat alá sem bocsáttatnak.

80. Ezen tekinteteket állandóan szem előtt tartó, nem szerfelett bő, de okokkal támogatott, s határozottan kifejezett vélemények vártnak az iránt:

a) Minden észrevétel nélkül, kereken elfogadhatónak tartja-e véleményadó a kéziratot? vagy

b) Elfogadandónak ugyan jelen állapotjában is, de óhajt némely észrevételeket a kézirat szerzőjével közölni, annak tetszése szerint leendő haszonvétel végett? vagy

c) Csak bizonyos észrevételek tekintetbe vétele után, s így feltételesen tartja-e a kéziratot elfogadhatónak, vagy

d) Kereken visszaadandónak?

Végül a véleményeknek olvasható leiratását, s a kitűzött határidőig beküldését várja a titoknoki hivatal; fontos akadályok esetében pedig legalább ezek iránti tudósítást.

81. A feltétellel vagy a nélkül elfogadott kéziratokról a vizsgálók észrevételei használat végett az illető szerzőkkel közölni; a kereken visszamenőkről szólók nem.

82. A mely kézirat eredetiként adatik be, s vizsgálatásából kitetszenék, hogy fordítás vagy plágium, az akadémia által egyszerűen mellőztetik.

83. Az akadémia minden kiadványaiban az *akadémia helyesírása* használtatik. Nyelvtudományi pályáiratokban s kiadás végett beadott s elfogadott kéziratokban szabadságában áll a szerzőnek saját helyesírását követni.

84. A nyomtatás végett elfogadott kéziratok a munka fontossága, sürgetőleg szükséges volta s az akadémiai pénzerő által feltételezett sorban mennek sajtó alá, melyet az elnökség határoz el.

85. Ha valamely szerző bizonyos munka kiadhatása végett, mely tárgyánál fogva csekély kelettel biztat, pénzbeli segedelemért folyamodnék, a munka szigorú vizsgálat alá vétetik, s ha jelesnek ítéltetik, s megjelenése az irodalom és tudomány előmozdítására szolgálónak: az igazgatóság segédpénzt rendelhet.

86. Nem akadémiai tagoktól csak úgy fogadtatik el vizsgálat végett bármily munka, ha valamely akadémiai tag által e végett különösen ajánltatik. (V. ö. a 22 §. c) pontját).

VI. Akadémiai Almanach.

87. Az évenként kiadandó Névkönyv tárgyai: a) Astronomiai naptár, az ülések sorával és pályázatok határnapjaival; b) Személyes állapot; c) Alapszabályok; d) Ügyrend; e) Azon tudományos testü-

letek sora, melyekkel az akademia csereviszonyban áll; f) Tagok munkálatai; g) Elhunyt tagok névsora eleitől fogva; h) Azok folytatólagos életrajzai; i) Tagok földirati lajstroma; k) Az akadémiai nyomtatványok sora; l) Névmutató.

88. Hogy az elhunyt tagok életrajzai minél kimerítőbbek és alaposabbak legyenek: az akademia megvárja, hogy tagjai ez életiratok készítésében a titoknokot közremunkálásukkal elősegítik.

VII. Az Akademia Jegyzőkönyvei.

89. 1863-tól fogva a jegyző az akademia mindennemű (osztály-, összes- és igazgatósági) üléseinek s nagygyűléseinek jegyzőkönyveit, a nagy közönség elé nem tartozó dolgok elhagyásával, tehát szükséges rövidítésekkel, a Névkönyvéhez hasonló alakban, évnegyedes füzetekben, a tagok számára, közzéteszi.

NEGYEDIK FEJEZET.

Jutalmak és pályázatok.

90. Minden évben más-más osztály ajánl *akadémiai nagy jutalomra* és másod vagyis *Marczibányi-jutalomra*, köréhez tartozó munkát oly módon, hogy mindig a legközelebb lefolyt hat évi időközben megjelent, illető szakbeli, munkák vétessenek tekintetbe, oly módon mindazáltal, hogy a mint a nyelv- és széptudományi osztályra kerül a sor, ez osztály két nagy köre, a nyelv- és széptudományi, külön-külön részesítettik az egész nagy jutalomban. Az osztályok sorára nézve: 1862-ben (1856—61-ről) a történettudományi, 1863-ban (1857—62-ről) a természettudományi, 1864-ben (1858—63-ról) a matematikai, 1865-ben (1859—64-ről) a philosophiai, 1866-ban (1860—65-ről) a törvénytudományi, 1867-ben (1861—66-ról) külön a nyelv- és külön a széptudományi, 1868-ban (1862—1867-ről) a történettudományi osztály körébe eső munkák legjobbika nyeri a nagy jutalmat.

91. Az ötven aranyból álló *Marczibányi-jutalom* mindenkor azon munkának adandó, mely az akadémiai nagy jutalmat nyert munkához vagy munkákhoz becsben legközelebb állónak fog az illető osztály által ítéltetni; az eljárás e jutalom körül tökéletesen az lévén,

mely szerint az akadémiai nagy jutalom kezeltetik, kivévn, hogy vég elhatároztatásakor az alapító családjának egy tagja jelen lehet.

92. *Nyerhet nagy jutalmat* bármely munka, mely a következő (77.) pontban ki nem vétetik; különösen megjegyeztetvén a) hogy, ha valamely főbb darabból álló munka kitetsző jelességű volna, darabonként is jutalmaztathatik; azonban többek közt s hasonló körülmények mellett mindenkor a teljes munka nyeri el a jutalmat,

b) Egyes íróknak összegyűjtve kiadott olyféle jeles munkáik is nyerhetnek koszorút, melyek részenként vagy darabonként már ezelőtt megjelentek, ide nem értvén mindazáltal a valóságos második kiadásokat.

c) Oly munkák, mik valamely nagyobb gyűjtemény részét teszik, de külön is megjelentek, szinte vívhatnak a nagy jutalomért.

d) Fordítás csak remek nyerhet jutalmat, és nagy jutalomra érdemesíthető eredeti szíkében.

e) Ha meghalt író munkája ítéltetnék legjobbnak, minden különös esetben különösen határoztatik meg: kiadassék-e az elhunyt örököseinek a jutalom, vagy ne?

93. *Nem nyerhetnek nagy jutalmat:*

a) A több írók dolgozataiból álló gyűjtemények, s az efféle gyűjteményekben előforduló egyes dolgozatok.

b) A külön kijött munkák pusztá második kiadásai.

c) Az akadémia bármely jutalmáért vívott s mint olyan már jutalomra vagy tiszteletdíjra méltatott munkák.

94. Minden munka azon évben megjelentnek tekintetik, mely év a címlapon áll. Azon esetre, ha valamely munkán kétféle évszám találtatnék, a későbbi tartatik elhatározónak; a mely munkán pedig évszám épen nem fordul elő, az maga zárja ki magát a jutalomért víható munkák sorából.

95. *Sámuel-díj.* A Sámuel-díj évenként 15 aranyban oly, szorosán nyelvészeti értekezéseknek adatik ki a nagy gyűlésen, mely a legközelebb lefolyt évi nyelvészeti értekezések közt a nyelvtudományi osztály által legjobbnak ítéltetik, akár külön, akár valamely gyűjteményben jelent legyen az meg. Kivétetnek pedig közölök a) a pusztá második kiadások; b) oly dolgozatok, mikben a dolog ügye a

személyével össze van szöve; c) akadémiai vagy más valamely jutalmat nyert pályamunkák.

96. Az akadémia jónak látta a tudományos *jutalomkérdéseknek* évenként *két-két osztály részéről való rendes kitűztetését* eltörölni; azonban fentartja magának, egyes esetekben, egy vagy más osztály ajánlatára, kérdéseket tűzni ki, s az igazgató tanácsot az akadémiai pénzalapból jutalom rendelésére felhívni.

97. Ilyeneken kívül a következő rendes és megalapított pályadíjak állanak fenn: a) *Marczibányi-jutalomkérdések*. Minden második évben (1862, 64, 66 s így tovább), a Marczibányi-alapítványból negyven arany jutalom mellett, egy a magyar nyelvtudomány köréből választandó kérdés tűzetik ki. A viszonylag legjobb felelet, ha egyszerűsmind sajtóra is érdemesnek találtatik, mindig megnyeri a jutalmat ellenben ha abból a tudományra semmi haszon nem háramolnék, jutalom és nyomtatás nélkül marad.

98. A Marczibányi-jutalomtételek meghatározásakor s a jutalmak vég elítélésekor a Marczibányi-család valamely tagja mindenkor jelen lehet: e végre a család idősbike a nagy gyűlés mikorlétéről jókor tudósítandó, s a megjelenendő családtag azon ülésekre, melyekben az említett tárgyak felveendő, külön is meghívandó.

99. b) *A Vitéz-jutalomkérdések*. Minden második évben (1861, 63, 65, s így tovább) a Vitéz-alapítványból, negyven arany jutalom mellett, jutalomkérdés hirdettetik ki, mely vagy a történeti, vagy a természettudományi szakból veendő: amannak köre különösen a magyar irodalmi, egyházi és polgári történet, statistica, érem- és régiségtudomány; ezé különösen az ásvány-, növény-, állat-, gazdaság- és műtan lévén. A jutalmazás egészen a Marczibányi-jutalomfeleleteknél tett határozat szerint történik (l. 81. pt.).

100. c) *Gorove-jutalomkérdések*. Minden második évben (1861 63, 65, s így tovább) a Gorove-alapítványból, harmincz arany jutalom mellett, jutalomkérdés hirdettetik ki, mely váltva az erkölestudomány, széptan- és magyar műveltségtörténetből veendő. E jutalom is a Marczibányi-jutalom szabályát követi.

101. Jutalmat ugyan csak a legjobbnak vallott felelet kaphat; azonban igen becses másod, sőt harmad rangbeli munka is kijöhet tiszteletdíj mellett.

102. Tudományos kérdések támasztásakor a feladás okainak

előadása vagy elmellőzése ahhoz képest történik, mint ezt minden külön esetben az akademia jónak vagy épen szükségesnek látja.

103. A mely pályamunka fordításnak, plágiumnak fog találni, a társaság által egyszerűen elmellőztetik.

104. *d) Magyar hölgyek díja.* Negyvennyolcz hazafiúi lelkű nő Balogh Pál rt. által 1860-tól fogva tíz évre évenként 144 darab aranyat kötelezett azon czélra, hogy pályázás útján évenként négy *tudományi kézikönyv* készíttetvén, egy évtized alatt negyven, az illető szakok állásának s a mívelt rendek szükségeinek megfelelő, közhasznú ismereteket tárgyzó, vonzó előadású, tiszta és szabatos nyelvű munka birtokába jöjjen a magyar irodalom, s ez által is a köz értelmesség sikeres haladása előmozdítottassák. Az ügy kezelését, s a jutalomtételeknek egyenként 300 forintig kiegészítését, úgy a koszorúzandó munkák kiadását az akademia elfogadván, meghatározza e kézikönyvek tárgyát, kiterjedését, s netán formai feltételeit.

105. Az alapítók akaratához képest okvetetlenül szükséges, hogy a felvett tárgyak alaposan, a tudomány állásához, a kor érdekeihez, úgy a magyar közönség szükségei s készülletei fokához mértén dolgoztassanak ki, mi ki nem zárja azt, hogy egyenesen külföldi, angol, franczia, német, a czélnek megfelelő ily munkák ne vétesse nek fel alapúl; de ily esetben a bíráló körűl egybevetés végett az eredetiek is hozzácsatoltassanak a pályaműhöz, megjegyeztetvén egyszersmind, hogy hason becsű eredeti mű még is elsőséget nyer az átdolgozott mű felett.

106. A határnapig beérkező pályamunkák három-három osztálybeli tagnak adatnak ki vizsgálat végett, kik, mindenkor a közelebbi nagy gyűlésig, terjesztik elő mindenik pályázatról összesített véleményöket. A jutalom csak úgy adatik ki, ha a legjobbnak ítélt könyv egyszersmind a fentebbi minőségekkel (87. p.) bírva, az alapítók czéljának megfelel.

107. A jutalmazott munka az akademiaé, s ez eszközli kiadását.

108. *e) Gróf Teleki József-féle drámai jutalom.* E száz aranyból álló jutalom évenként adatik ki, váltva egy évben az érte pályázott legjobb szomorú, — a másokban a legjobb vígjátéknak. Amazok sorában csak valódi tragoediák fogadtatnak el, a középfajok kizárásával; ezekében tiszta vígjátékok, tehát a bohózatok mellőztével.

109. 1855. óta minden páratlan számú évben (57, 59, 61, 63 stb) szomorújátékok, a párosokban (56, 58, 60, 62 stb) vígjátékok versenyeznek e jutalomért. Beadásuk állandó határnapja december 31-dike; a jutalomosztása az erre következő martius 19-ke, a dicsőílt alapító névnapja.

110. A pályamunkák megvizsgálásában az alapító végintézetéhez képest egy vegyes bizottság jár el, mely egy akadémiai tiszteleti tag elnöke alatt két akadémiai s két nemzeti-színházi tagból áll: mely intézkedésből azon vezérnézete tűnik ki a dicsőílt alapítónak, hogy a művek a költői beccsel színszerűséget is kössenek össze.

111. Az ezen jutalomért pályázó szomorújátékok kell hogy versekben irassanak, és pedig lehető gonddal és szigorral, a vígjátékban is a verses forma, előnyéül tekintetik a műnek hason vagy közel-hason becsü társak felett.

112. A jutalom a viszonylag legjobb műnek mindig kijár és pedig megosztatlanul.

113. Oly esetben, midőn a bírálók egy művet sem találnak jutalomra érdemesnek: a jutalom oda ítéléséről szóló jelentés azon megjegyzéssel tétetik közzé, hogy ha az író, a rosszaló ítélet daczára is fel akarja venni a díjat, félév alatt jelentse ebbeli szándokát a titoknokai hivatalnál. Ha az író jelentkezik, a nevét rejtő jeligés levél felbontatván, a jutalomdíj részére azonnal utalványoztatik. Ha ellenben a mondott félévi határidő alatt a pályanyertes író nem jelentkezik: a nevét rejtő jeligés levél elégettetik s a pályadíj a következő évi jutalomdíjhoz csatoltatik.

114. A jutalmat nyert mű előadás végett a nemzeti színház-sajátja, kiadásra az íróé.

115. f) *Gróf Karácsonyi-féle drámai jutalom.* E jutalomdíj ezentúl két évre tüzetik ki mindenkor kétszáz aranyban, oly módon, hogy az első pályázási időszak 1863. december 31-kén jár le, s az után is a pályaművek beadásának állandó határnapja minden második, páratlan számú év (1865, 1867 stb) december 31-ke, a jutalom osztása pedig a következő páros évek martius 31-ke.

116. A jutalomért felváltva egyik verzenyzési időszakon komoly drámai művek versenyeznek, — a hová nem csak szomorú játékok, hanem másnemű, történeti, regényes, polgári színművek, drá-

mai erkölcsrajzok stb is értetnek ; — a következő pályázási időszakon viszont vígjátékok.

117. A nyelvtudományi osztálynak joga van mind a két jutalomnemre nézve, minden egyes esetben, annak, drámai költészetünk és színpadunk állapotjaihoz képest szükségesnek vagy kívánatosnak mutakozó, közelebbi minősítéseit meghatározni.

118. A pályaművek megbírálásában az osztály által választandó öt akadémiai tag jár el ; kik, elolvastván azokat, közös értekezletben szótöbbséggel elvégzik, melyik mű nyerje el a jutalmat, melyik vagy melyek dícsértessenek meg ; s ezután választanak magok közül tudósítót, ki saját felelőssége mellett értekezik az egész pályázatról, s adja elő a köz megállapodás szerint alaposan indokolva ennek eredményét.

119. A jutalom a viszonylag legjobb műnek csak úgy adatik ki, ha egyszersmind színi, drámai és formai tekintetben haladást tanúsítónak s ekkép önbecsileg is kitüntetésre méltónak találhatik.

120. Ha ily önbecsileg is kitünő mű nem található s a jutalom nem adathatik ki : a benmaradt két száz arany a legközelebbi jutalomdíjhoz csatoltatik, mely azonban, a 114. pont szerint, újlag két évre tüzetik ki. Ily esetben 400 darab arany lesz a pályadíj.

121. Ha az írójogi törvény azon kívánatos módosítást nyelrendi, mely szerint a nyomtatott színművek szerzőinek biztosítva leszen műveik színházi tulajdona : a Karácsonyi-jutalmat nyerő író köteles leszen három hónap alatt a koszorúzott művet kinyomatni ; mit ha teljesíteni elmulasztana, az akadémia fogja azt, mint bármely más munkáját kiadni, még pedig külön díj nélkül, s írójogi birtokában tíz évig megmarad.

122. g) Ifj. gróf Nádasdy Ferencz által alapított *eposzi Nádasdy Tamás-díj*. Minden páratlan számú évre (1861, 63, 65 stb) száz aranyból álló jutalom hirdettetik a legjobb elbeszélő költeményre, mely a magyar történetből vagy mondából vett tárgyat úgy kezel, hogy abban történeti vagy mondai személyek cselekvénydús mesében jelenjenek meg, a mű forrástanulmányokra mutasson, s a korfestésre, érdekes feltalálásra, correct compositióra, költői tárgyalásra, választékos nyelvezetre s a versbeli technika szigorú tiszta és szabályos megalkotására nézve, költészetünknek díszeré szolgáljon.

Ha ily, önálló becsű mű nem találatnék a pályázók között, a díj ki nem adatik, hanem újra kihirdetetik.

123. A pályaművek beküldésének állandó határnapja május utolsó vasárnapja. A pályázás eredménye pedig mindenkor az akademia illető évi köz ülésében tétetik közzé. Ha azonban valamely évben a nagygyűlés elmaradna, a jutalmazás összes ülésben is megtörténhetik.

124. A koszorúzott mű a szerző tulajdona marad, ki tartozik azt esztendő alatt közrebocsájtani.

125. *Általános pályázási szabályzat.* Minden rendű pályairat a kitett határnapig az akademia titoknokához küldendő; azokon túl semminemű ily munka el nem fogadtatván.

126. A pályamű idegen kézzel, tisztán írva, lapszámozva, kötve legyen.

127. A szerző nevét, polgári állását és lakhelyét tartalmazó pecsétés levelen ugyanazon jelige álljon, mely a pályamű homlokán. A pecsétés levélben talán feljegyzett kikötések, feltételek, vagy a versenyügy körül régtől fogva bevett szokásos eljárástól való eltérések kívánata tekintetbe nem vétetnek.

128. Álnév alatt pályázónak a jutalom ki nem adatik.

129. Ha a jeligés levél felbontása után kitetszenék, hogy a munka saját keze írása a szerzőnek, műve a jutalomtól elesik.

130. Bármely jutalomra egyszer beküldött pályamunkát szerzője vissza többé nem húzhat.

131. A jutalmat nem nyert pályairatok kéziratai az akademia levéltárában maradnak.

132. Bármely ez ügyrendben tárgyalt jutalmakért akademiai minden rendű tagok is versenyezhetnek (az Alapszab. 41. §-a csak az osztályok által az akademia saját alapjából kitűzetni szokott *rendes* jutalomkérdésekre való pályázástól rekesztvén ki a tiszteleti és rendes tagokat).

133. Bármely, hacsak formai, szabálynak is elhanyagolása elejti a pályázót a jutalomtól.

134. A bírálókkal akár levél által, akár máskép közlekedni tilalmas lévén a szerzőknek, ha a jeligés levélké felnyitása után mégis kitudódnék a levelezés, az ilyennek kézirat a jutalomtól elmozdítatik. Egyébiránt a netalán értesített bíráló kötelessége ez

íránt jelentését lepecsételt levélben az öszves ülésnek beadni, mely jutalomkiosztáskor felnyitattik.

135. Mindennemű pályamunkák beküldési határnapja után másnap öszves ülés tartatik, melyre az illető osztályok tiszteleti és rendes tagjai külön is meghivatván, a titoknok a pályamunkákat bemutatja, s miután azok formáság tekintetében elfogadtattak s jeligés leveleik közös boríték alá lepecsételtettek, azonnal átadatnak az illető osztályoknak, melyek legott összeülnek; kebelökből bírálókat választanak, s ezeket a legközelebbi akadémiai öszves ülésnek jóváhagyás végett bejelentik.

136. A vizsgálók mind az általok jutalomra és mellék jutalomra, mind dicsértetésre ajánlott pályamunkákról külön, részletes és okokkal támogatott véleményt terjesztenek az osztály elébe, s azok az illető szerzőkkel közölhetők is; ellenben a kereken elmellőzöttekről szóló részei tudósításaiknak nem adatnak ki.

137. A mely pályamunka fordításnak, vagy plágiumnak fog találtatni, a társaság által egyszerűen elmellőztetik.

138. Akár első akár másod rangnak ítelt pályamunka szerzőjének szabadságában áll munkáját, mielőtt kiadná, kijavítani vagy átdolgozni, de ezt vagy a címlapon, vagy az előszóban megemlíteni köteles, nehogy megtörténhessék, hogy másod rangú pályamunka ily kijavított alakban első rangnak ítelt pályatársát becsben felülmúlván, az akadémia bírálatát ál világban tüntesse föl.

139. A jutalmat nyert tudományos pályairatok az akadémia által adatnak ki.

140. Minden egyes esetben, melyben az akadémia valamely pályázat eszközzése vagy kezelése végett megkerestetik, a szükség és körülmények szerint határozza el annak el vagy el nem fogadását, valamint az ily rendkívüli pályázat külön feltételeit és szabályait is.

141. A pályaművekről az osztályok összesített véleményei tétetnek közzé, — a közülésben mindazáltal a véleményekből csak kivonatos jelentések olvastatnak fel.

ÖTÖDIK FEJEZET.

E l e g y.

142. *Kézirat-sajátsági jog.* Az Évkönyvek és Értesítők számára készült s oda díj mellett bevett dolgozatok, kijövetelöktől számított egy évig kirekesztőleg az akademia tulajdonai.

143. Minden, az akademia által tiszteletdíj mellett külön kiadott munka tíz évig az akademiáé úgy, hogy addig, a kijárt díj s minden egyéb kiadási költségek lehúzása után fenmaradó tiszta haszon egy harmada a szerzőké; azon túl a kézirat-sajátsági jog ismét a szerzőkre menvén vissza.

144. Minden irományok, melyek az akademia által, saját külön használatára s nem kiadásra készültek, annak tudta s megegyezése nélkül ki nem adhatók.

145. Oly közlések, melyeket tagok vagy nem tagok, felszólításra vagy önként küldenek be, nem kiadás, hanem használás végett: folyvást a szerzők tulajdonai maradnak.

146. A jutalmat nem nyert pályamunkák kéziratai az akademia levéltárában maradnak ugyan, de a munka sajátsági joga, tehát a kiadhatóság folyvást a szerzőé.

147. *Levél- és kézirattárba letett írások használása.* Magán használatra a 144. 145. pontokban érdeklött iratok rendes tagoknak kiadathatnak, térítvény mellett, a levéltárból; idegeneknek nem.

148. Akadémiai költségen megjelenő munka sem testületnek, sem magánosoknak nem ajánlathatik.

149. *A kör négyszegítését, a szög háromfelé metszését, s örök mozgony feltalálását* előadó értekezések vizsgálatlanul visszautasíthatnak.

150. *Levelezés.* Az igazgatóság végzése szerint megváltva kapja minden tag a hozzá menő hivatalos levelet és csomókat, valamint a hozzá tagok által hivatalosan küldött csomók vitelbérét is az akademia fedezi.

151. *Könyvvételi kedvezés.* Minden rendbeli tag s tisztviselője az akademiának, ennek bármely nyomtatványát, a bolti ár egy negyede elengedésével kapja.

152. *Ingyen példányok.* Minden rendbeli, tehát a külföldi tag

is, ingyen kapja a) az Értesítő valamennyi osztályát; b) a „Közülések Tárgyait”; c) az Almanachot; d) a Nyelvtudományi Közleményeket; e) a Nagy Szótárt; f) az akadémia nyomtatásban megjelenő jegyzőkönyveit.

153. Az állandó bizottságok tagjai az illető bizottságok kiadásából egy-egy ingyen példányt kapnak, így a pályairatok s egyéb kéziratok vizsgálói az általok vizsgált munkákból, ha kijönnek, egyet; a szerzők minden az akadémia által kiadott munkájukból hat példányt; végre a gyűjteményes munkák illető kötetéből egy példányt mindazon szerzők, kik abba dolgoztak.

154. A gyűjteményes munkákba felvett darabokból a szerző saját költségére, 25 példány külön lenyomatot rendelhet.

155. *Könyvkiadási ügy.* A kiadandó könyvek alakjának, betűinek, papírájának, példányai számának, nyomtatási költségeinek s a példányok árának meghatározása, az elnökség helybenhagyása mellett, a titoknoki hivatal s illetőleg a bizottságokat illeti. Azonban az előleges intézkedéseket mindenkor az illető szerkesztő végezi, s egyfelől a bizottságot, melynek meghagyásából jár el, másfelül — a mennyiben nem maga a titoknok a szerkesztő — a titoknoki hivatalt is tudósítja.

156. Mihelyt valamely könyv — kötet vagy füzet — a nyomdában elkészült, erről az illető szerkesztő a titoknoki hivatalt, ez pedig az akadémiai könyvtárust értesíti, tudatván vele a kinyomott példányok számát is.

157. A könyvtárus azonnal átveszi a könyveket a nyomdából, gondoskodik kellő számú példányok bekötéséről, s a többi példányt raktárba teszi.

158. A megjelent munkák a titoknoki hivatalban e végett készült könyvbe iktattatnak, bejegyeztetvén a címekem s a kötetek és füzetek számán kívül, a nyomott példányok mennyisége s kiállítási költségei is. E végett a nyomdatulajdonos, metsző stb. minden nyomtatványról, mihelyt megjelent, előleges számlát köteles beadni a titoknoki hivatalnak, honnan e számlák, az illető szerkesztő és a titkár láttamazása után, a pénztárnokhoz tételnek által.

159. A bevétel nyilván tartása végett köteles az akadémiai könyvtárus oly könyvet vezetni, melyből bár mikor látható legyen minden egyes mű kelendőse. Az év végén szintén oly részletes szám-

adást kíván az akademia könyvtárusától, melyből minden egyes kiadás kelendősege kitűnjék.

160. Az illető szerkesztők kötelesek azon jelentésekben, melyben a titoknoki hivatalt az általok szerkesztett munkák elkészültéről a 155. pont szerint értesítik, a megjelent kötetben vagy füzetben foglalt dolgozásokról s azok terjedelméről is pontos kimutatást tenni. A titoknok e kimutatás alapján utalványozza az írói díjakat, melyek aztán, az íróknak megküldött titkári utalvány folytán, a pénztárnál fizettetnek ki.

161. Az akadémiai könyvtárus utalvány nélkül senkinek sem adhat könyvet. A tisztelet- és ingyenpéldányokat a titoknoki hivatal, — a bizottságok külön rendelkezésére adott példányokat pedig az illető bizottságok előadói utalványozzák.

162. A nyomdai, metszői, könyvkötői stb. számlák csak az illető szerkesztő és titkár (156 pontban érintett) láttamozása után fizettetnek ki az akademia pénztárnoka által.

163. Az akademia összes kiadásaiából két-két példány az akademia könyvtárába tétetik, — tíz-tíz példány pedig a raktárban fenntartatik, a többi példányok minden munkából kereskedésbe adatván.

164. *A könyvek kelendőségének előmozdítása végett:*

a) Az akadémiai könyvtárus köteles az új könyveket, mihelyt megjelennek, az akademia költségén a Pesti Naplóban, saját költségén a Buchhaendlerblatt című külföldi lapban hirdettetni.

b) A nevezetesebb hazai lapoknak és folyóiratoknak minden munkából egy-egy ingyen példány küldetik, hogy azokat ismertessék, vagy legalább azok megjelenését, árát és részletes tartalomjegyzékét a közönséggel tudassák. Azon szerkesztőségtől, mely az akademia ez utóbb érintett kívánatának sem teszen eleget, a tiszteletpéldányok elvonatnak.

c) Az akadémiai könyvtárus köteles az akademia könyveinek kezelésében, szétküldözésében minél nagyobb pontossággal és buzgósággal járni el s vidéki bizományosokról gondoskodni országszerte.

d) Az új könyvek ára lehető olcsóra tétessék. A régibb munkák pedig leszállított áron árulhatnak.

e) Az akadémiai könyvtárus az akademia kiadásairól koronként könyvészeti jegyzékeket tesz közzé. E jegyzékekbe a gyűjte-

ményes kiadások (Értesítő, Évkönyvek, bizottsági közlemények stb) részletes tartalma is fölveendő.

f) A bizottságok füzeteknek borítékain is folyvást hirdetendők az illető szakbeli akadémiai kiadások.

g) Oly tagok részére, kik az akadémia által kiadott munkák ismertetésére vállalkoznak, néhány példány minden munkából rendelkezésre áll a titoknak.

h) A gyűjteményes címek, mint szintén akadályai a könyvek kelendőségének, ezentúl az akadémia kiadásaiban lehetőleg kerülendők. A már folyamatban levő munkákra nézve pedig a kötetek borítékain a kötet tartalmát jelentő külön címek tétetnek főcímmé, a közös címek felül, kisebb címbetűkkel, jelöltetvén.

165. *Azon külső tudományos testületek, melyekkel az akadémia csereviszonyt folytat, a következők: és pedig: a) azok, melyek a népszerű fordított vagy kézikönyveken kívül mindent kapnak:*

Bécs: Kais. Akademie der Wissenschaften.

Bécs: Bibliothek des geh. Haus- Hof- und Statsarchivs

Berlin: K. Preussische Akademie der Wissenschaften.

Brüsszel: Académie R. des Sciences et belles lettres.

Göttinga: K. Societät der Wissenschaften.

Krakó: K. Gelehrte Gesellschaft.

London: Royal Society.

München: K. Bairische Akademie der Wissenschaften.

New-Orleans: Academy of Sciences.

Pétersvár: Acad. Imp. des Sciences.

Washington: Smithsonian Institution.

166. b) *azok, a melyek Évkönyveket, Értesítőket, történelmi, archaeologiai, statistikai, geographiai kiadásokat kapnak:*

Bécs: k. k. Geographische Gesellschaft.

Belgrad: Szerb tudós társaság.

Berlin: Geographische Gesellschaft.

Boroszló: Verein für. Gesch. und Alterthümer Schlesiens.

Brünn: Bibliothek des mähr. schles. Landes-Ausschusses.

Brüsszel: Institut géographique etc. de M. van der Maelen.

Görlitz: Oberlausitzische Gesellschaft.

Lisabon: Academia Reale.

London: R. Institution of Great Britain.

- London* : Ethnological Society.
London : Society of Antiquaries.
London : Royal geographical Society.
Nürnberg : Germanisches Museum.
Koppenhága : Société des antiquaires du Nord.
Párizs : Académie des Inscriptions.
Párizs : Académie des Sciences morales et politiques.
Párizs : Société géograph.
Prága : K. Böhm. Gesellschaft der Wissenschaften.
Prága : Gesellschaft des vaterländ. Muzeums.
Pétervár : Soc. Géographique Imp. de Russie.
Új-York : Geogr. and Statistical Society.
Velence : Istituto I. R. Veneto delle Scienze ed Arti
 167. c) *azok, melyek az Évkönyveket, az Értesítő nyelvtud. füzetait s a Nyelvtudományi kiadásokat kapják* :
Calcutta : Asiatic Society of Bengal.
Florenz : Academia della Crusca.
Helsingfors : Finnlandi Tud. Társaság.
Konstantinápoly : Société orientale.
Lípcse : Deutsche Morgenl. Gesellschaft.
London : Royal Asiatic Society.
London : Philological Society.
Párizs : Académie Française.
Párizs : Société Asiatique.
 168. d) *Azok, melyek az Évkönyvek, és Értesítő math. és természettudományi füzetait s a mathem. és természettud. kiadásokat kapják* :
Amsterdam : Académie R. des Sciences.
Basel : Naturforschende Gesellschaft.
Bécs : K. k. Zoologisch-botanische Gesellschaft.
Bécs : Geologisch. Reichsanstalt.
Berlin : Physikalische Gesellschaft.
Bern : Allg. Schweizerische Gesellschaft für die gesammten Naturwissenschaften.
Cherbourg : Soc. Imp. des Sciences Naturelles.
Dijon : Acad. des Sciences et belles lettres.
Edinburgh : Royal Society.
Genf : Société de Physique et d'Hist. naturelle.

London : Geological Society.

London : Museum of practical Geology.

London : Zoological Society.

London : Astronomical Society.

St.-Louis : Academy of Sciences.

Madrid : Acad. Reale.

Manchester : Litterary and philosophical Society.

Ohio : Ohio-State Agricultural Society.

Philadelphia : American Philosophical Society.

Philadelphia : American Acad. of Natural Sciences.

Stockholm : Acad. R. des Sciences.

169. e) azok, a melyek csupán az *archaeologiai bizottság* kiadásait kapják kezdetül fogva :

Altenburg : Historische u. antiquarische Gesellsch. zu Sachsen.

Augsburg : Historischer Kreisverein im Regierungsbezirke von Schwaben und Neuburg.

Baden : Gesellsch. zur Erforschung vaterl. Denkmäler in Sinzheim.

Bécs : k. k. Centralkommission zur Erhaltung und Erforschung der Bandenkmäler.

Bécs : Alterthumsverein zu Wien.

Berlin : Verein für die Kunst des Mittelalters.

Berlin : Numismatische Gesellschaft.

Bonn : Verein der Alterthumsfreunde im Rheinlande.

Brüsszel : La société numismatique Belge.

Darmstadt : Verein für die Hessische Gesch. und Alterthums-kunde.

Dresda : Königl. Sächsischer Verein für Erforschung vaterländ. Alterthümer.

Hála : Sächsisch-Thüringischer Alterthumsverein.

Innsbruck : Ferdinandeum für Tyrol.

Laibach : Historischer Verein für Krain.

Leiden : Antiquarisches Mnzeum.

Liège : L'Institut Archéologique Liégeois.

Linz : Museum Francisco-Carolinum.

Lüneburg : Alterthumsverein zu Lüneburg.

Luxembourg : Société pour la recherche et la conservation des Monuments dans la Grand-Duché de Luxembourg.

Mainz : Verein für Erforschung Rheinischer Geschichte und Alterthümer.

Nassau : Verein für Nassauische Alterthumskunde.

Namur : La Société Archéologique de Namur.

Paderborn : Verein für Gesch. und Alterthumskunde Westfalens.

Riga : Gesellschaft für Gesch. und Alterthumskunde der Russischen Ostseeprovinzen.

Salzburg : Vaterländisches Muzeum Carolino-Augustum.

Schleswig : Schleswig-Holstein-Lauenburgische Gesellschaft für die Sammlung und Erhaltung vaterl. Alterthümer.

Stuttgart : Gesamtverein der deutschen Gesch. und Alterthumsver.

Stuttgart : Württembergischer Alterthumsverein.

Tongres : La société Archéologique du Limbourg.

Ulm : Verein für Kunst und Alterthümer.

Zürich : Antiquarische Gesellschaft.

170. *A magyar korona területén levő tudományos testületek és intézetek, vagy a külföldön levő magyar könyvtárak*, melyeknek az akademia kiadásai megküldését elhatározta ; és pedig a) mindennemű kiadásait :

Az erdélyi országos Muzeum.

A pozsonyi jogakademia.

A zágrábi jogakademia.

A kassai jogakademia.

A nagyváradi jogakademia.

A magyar- és erdélyországi nagygymnasiumok.

A zágrábi Muzeum.

Az árvai Csaplovics-könyvtár.

A debreczeni ref. collegium.

A sárospataki ref. collegium.

A losonczyi közkönyvtár.

A máramaros-szigeti r. nagygymnasium.

A pápai ref. collegium.

A késmárki főiskola könyvtára.

A pozsonyi prot. főiskola könyvtára.

A kolozsvári ref. collegium könyvtára.

A pesti ref. theologiai intézet könyvtára.

A hálai magyar tanulók könyvtára.

A szarvasi evang. főiskola.

A pesti egyetemi jogászegylet könyvtára.

A budai József-műegyetem.

A jénai Bibliotheca Hungarorum.

A pesti ágost. hitv. gymnasium.

A pesti kir. főgymnasium.

A pesti főreál-iskola.

b) Az *Évkönyvek, Értesítő történelmi füzetek, s a történelmi, archaeologiai és statisztikai kiadásokat kapják :*

Szeben : Verein für Siebenb. Landeskunde.

Zágráb : Déli szláv történelmi- és régiségtani társulat.

c) Az *Évkönyvek és Értesítő math. és természettud. füzetek* s a math. és természettudományi kiadásokat kapja :

Szeben : Siebenbürg. Verein für Naturwissensch.

Pozsony : Verein für Naturwissensch.

d) Az *Évkönyvek, Értesítő történelmi füzetek, s a történelmi-nyelv- és széptudományi kiadásokat kapja :*

A pesti nemzeti színház könyvtára.

171. A külföldi tudományos intézetek és társulatok, s a hazaiak közül azok, melyek csereviszonyban állanak kiadásaikra nézve a m. tud. akademiával, az akadémia könyvtársa által veszik az őket illető küldeményeket.

172. A titoknoki hivatal ügyel föl, hogy e küldeményezés évenként többször pontosan történjék.

173. A könyvküldeményekhez, azon tudományos testületek nyelvét tartva szem előtt, melyekhez a küldemények intéztetnek, magyar-francia, magyar-angol és magyar-német nyelven írt, nyomtatott kísérlével és vételi elismervény mellékeltetik. A könyvküldemények csomagai folyó számmal láttatnak el, s a kísérlő levélbe az illető csomag száma s a könyvek címei (egyes esetekben latin vagy francia fordításban is) bejegyeztetnek.

174. Minden könyvküldemény a csomag számával, tartalmá-

val s a küldés keletével együtt e végre nyitott küldeményi könyvbe iktattatik, — a mely könyvben az egyes intézetek, testületek, társulatok számára, a melyekkel az akademia csereviszonyban áll, külön lapok nyitvák.

175. A csomagolási és szállítási költségeket az akademia megtéríti a szállítást eszközölő könyvtárosnak.

176. A titkári hivatal a visszaérkezett vételi elismervényeket egybegyűjti, s időnként jelentést tesz a csereviszonyról és a könyvküldeményekről.

177. A titoknoki hivatal időközben is jelentést tesz minden nevezetesebb küldeményről, kivált ha valamely intézet valamely hiánynak pótlását kívánja.

178. A titoknok intézkedik, hogy a 152-ik pontban érintett ingyen példányok az akademia külföldi tagjainak is megküldessenek évenként legalább kétszer. S e küldemények költségeit az akademia viseli.

179. A 170. a) pont alatt elsorolt intézetek, az erdélyi és zág-rábi Muzeumot kivéve, magok gondoskodnak az akademia által részkre megajánlott példányok átvételéről.

Jegyzet. Az ügyrend 22 §. b) pontja újabb utasító szabály által akkép íratott körül: hogy minden felolvasó köteles teljesen előadni értekezését a részére engedett egy óra alatt, vagy egészen felolvasván, ha az értekezés terjedelme engedi, vagy vázlatban terjesztvén elé, mutatványok közlése mellett. A vázlat, mely az egészről fogalmat nyújt, rövid kivonat vagy szóbeli ösmertetés lehet. Az értekezésnek a következő ülésekben folytatása nem engedtetik meg.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA TAGJAINAK
MUNKÁLATAI.

A Magyar Tudományos Akadémia Tagjainak munkálatai 1860—1862.*)

I. Nyelv- és Széptudományi Osztály.

Tiszteletli tagok.

FÁY ANDRÁS.

a) Önállók.

1. Hulló virágok. Pest, 1861.
2. Az elszegényedések. Pest, 1862.

b) Gyűjteményekben- és folyóiratokban.

1. A nemzeti színészet megalapítása Pesten, és annak viszony-
tagságai. (1861. Egressy Színházi lapjaiban.)
2. Javaslat egy történelmi országos Levéltár iránt. (1861. a P.
Naplóban.)
3. A gyermekfenyítés. (1861. Vachott Sándorné Anyák lap-
jában.)
4. Apróságok Széchenyi István grófról. (1861. a Nefelejtsben.)
5. Figyelmeztetés gyermekekhez. (1861. a Gyermekbarátban.)
6. Takarékpénztárak. (1862. a „Magyarország“ című lapban.)
7. Apróságok, visszaemlékezéseimből gyermekéveimre. (1862.
a Nefelejtsben.)

*)Mennyiben a titoknoki hivatal előtt ismereteseek.—Az 1861-
ben választott tagoknak valamennyi munkálataik iktattattak ide,
miután azok a korábbi almanachokban nem tétethettek közzé; s ré-
giebb tagok, kiknek dolgozataik hézagosan említettek fel a korábbi
évfolyamokban, 1860. előtti munkáikat is sorolván elő: azok itt pót-
lólág szintén közöltetnek. Azon tagok, kik munkálataik lajstromát
nem küldték be, annak utólagos közlésére, hogy a hiány a jövő évi
almanachban pótolthassék, ezzel bizodalmasan kéretnek.

8. Széchenyi István gróf pestmegyei működése. (1862 a Budapesti Szemlében.)

9. A tanulás. (1862. a Gyermekebarátban.)

c) Kéziratban.

1. Javaslat az országos pénztár (Fundus publicus) megalakítása iránt. 1861. kéziratban.

2. Cicerónak átfordított két beszéde, M. Marcellus és Archias költő mellett. 1861. A Kisfaludy-Társaság számára.

B. KEMÉNY ZSIGMOND.

a) Önálló.

Zord idő. Tört. regény II—IV. Pest, 1862.

b) Folyóiratokban.

Politikai vezérczikkék az általa szerkesztett Pesti Naplóban.

c) Szerkesztés:

Pesti Napló 1860—1862.

LUKÁCS MÓRICZ.

1. Emlékbeszéd gróf Teleki László felett. (M. T. Akadémia Évkönyvei X. k. 5-dik db.)

2. Politikai czikkék a Pesti Naplóban.

Rendes tagok.

TOLDY FERENCZ.

a) Önálló.

1. A magyar birodalom Alaptörvényei. Az eredeti deák szöveg mellé vetett fordítással, közjogtani segédkönyvül. Budán. 1861.

2. T. F-nek a m. nyelv és irodalom egyetemi nyelv. rendes tanári székébe iktattatásakor 1861. jul. 13. tartott Beszédek. Pest, 1861.

3. Emlékbeszéd Bajza József m. akad. r. tag felett. Pest, 1862. (Az akad. Évkönyvek X-d köt. 7-d. darabja).

4. A M. Nemz. Irodalom Története. Harmadik, javított, kiadása. 2 köt. Pest, 1862. a 3-d. kötet sajtó alatt.

b) Kiadások.

1. Analecta Monumentorum Historiae Hungaricae eccl. et profanae, maximam partem ineditae. Tom. I. Pest, 1862.

2. Bajza Összegyűjtött Munkái. 1—3. k. Pest, 1861—62. (A M. Nemzet Classicusaiban).

3. Virág Benedek Magyar Századai. 1—4. k. Pest, 1861. (Ugyanott.)

4. Kölcsey Ferencz Versei. Negyedik kiad. Pest, 1862. (M. Remekírók Gyémántkiadásai).

BALOGH PÁL.

1. Magyar tudományos Akadémia (P. Napló mart. 11. 1860.)

2. Humboldt Sándor és művei. (Budapesti Szemle X. köt. 71. l. XII. köt. 303. l. XV. köt. 256. l. 1862.).

3. Cavour sírjánál. (Vasárnapi Újság 31. sz. 1861.)

FÁBIÁN GÁBOR.

Marcus Tullius Cicero Összes Levelei, időrendes sorozatban fordította s felvilágosító jegyzetekkel, mutatókkal ellátva kiadta. Pest, 1861—62. 1—4. kötet. Az 5—7. kötet sajtó alatt.

CZUCZOR GERGELY.

a) Önálló.

A magyar nyelv szótára. Pest, 1861—2. 1—3. füzet.

b) Folyóiratban.

A magyar nagyszótár ügyében. (Magyar Akadémiai Értesítő. Nyelv- és Széptud. Oszt. Közl. I. k.)

c) Sajtó alatt.

3. A magyar szóképzésről és szóragozásról.

BALLAGI MÓR.

a) Önálló.

1. Új teljes német és magyar szótár. Német-magyar rész. Második egészen újból átdolgozott kiadás. Pest, 1862.

2. A ref. dogmatica. Kézirat.

b) Szerkesztések.

1. Protestáns egyházi és iskolai lap, számos saját czikkel.

2. Házi Kincstár.

3. Protestáns Képes Naptár 1861, és 1862. számos saját czikkel.

c) Folyóiratokban.

Számos politikai czikkek a Magyarországbán, P. Naplóban, Magyar Sajtóban.

HUNFALVY PÁL.

a) **Önálló.**

Finn Olvasókönyv. I. Rész. Pest, 1861.

b) **Folyóiratban.**

A régi magyar írók mire nézve lehetnek igazító mintáink ?
(Nyelvtud. Közlemények, I. füzet.)

c) **Szerkesztések.**

Magyar Nyelvészet. VI-dik kötet. Pest, 1861. Nyelvtudományi Közlemények. I. füzet. Pest, 1862.

d) **Kéziratban.**

1. Finn Olvasókönyv, II-dik rész. (Az elsőben közlött darabok magyar fordítása).

2. Reguly hagyományai. I-ső kötet. (A vogul nép és nyelv.)
II-dik kötet. (Vogul nyelvtan és szótár).

ARANY JÁNOS.

Aesthetikai és bírálati czikkelyek és néhány költemény (része anonym) az általa 1860—1862-ben is szerkesztett „Szépirodalmi Figyelőben.”

JÓKAI MÓR.

a) **Önálló.**

1. Új földes úr. Regény. III kötet.
2. Politikai divatok. Regény. VI kötet.
3. Szélszend alatt. Novellák. II kötet.
4. Téli zöld. Novellák. I kötet.
5. Debreczeni kastély. Regény. I kötet.

b) **Szerkesztések.**

1. Magyar Sajtó szerkesztése.
2. Üstökös 5-ik évfolyama.
3. Kakas Márton naptár 5-ik évfolyama.

Levelező tagok.

JAKAB ISTVÁN.

Az 1861-diki almanachban említettekhez sorozandó még :
Rózsaünnep, Pest, 1860. Színmű dalokkal.

KOVÁCS PÁL.

1. Egy kis beszély története. Novella. (A „Családi kör“ első számaiban.)
2. Szerencsétlen furulyás. Novella. (A „Nefelejts“-ben.)
3. Tűz és víz. Humorist. felolvasás. (A „Gombostű“-ben.)
4. Apróbb tárczacikkek. (Ugyanott).
5. Több humorist. versek és apróságok a „Győri Közlöny“-ben. sa „Zala-Somogyi Közlöny“-ben.

Kéziratban.

Nem szabad a királylyal tréfálni. Vigjáték versekben.

MÁTRAY GÁBOR.

a) Önálló.

1. Krisztus az olajfák hegyén. Imadalmú. Magyarítá M. G. — Pest, 1860. 8 lap. 8-adrét.
2. Dalok a XVI. századból négy énekszóra zongorakísérettel. (Kiadta Rózsavölgyi és társa) Pest, 1860. n. 4. r. (Tinódi Sebestyén képével.)
3. Két beszéd a szavalattanszak ügyében. Pest, 1861. 32 lap. 8-rét.
4. A rendszeres szavalattan alaprajza. Tankönyvül. — Pest, 1861. 232. l. n. 8-r.
5. Megnyitó beszéd a pestbudai zenedei szavalat-osztály megnyitása másod-évfordulati napjának megülvése alkalmával. Pest, 1862. 7. l. 8-r.

b) Szerkesztések.

1. A pestbudai hangászegyesületi zenede évkönyve 1859—1861-re. Pest 1860., 1861., 1862. Három kötet 8-r.
2. A nemzeti képesarnokot alakító egyesület évkönyve. II-ik korszak. (1852—61.) Pest, 1862. 91 l. 8-r.

c) Előadott, részben kiadatlan művek.

1. Magyar dalszövegek, részint eredetiek, részint fordítmányok, a pestbudai zenede használatára. 1859—1862-ben. (Az eredetiek a szerzőtől készített eredeti dallamokra).
2. Gyakorlati szavalmányokra magyar írók munkáiból kismelt művek gyűjteménye; prózában 2 kötet; költeményekben 2 kötet; színművekből 1 kötet.

BARABÁS MIKLÓS.

Távlattan. (Készülőben).

SZÉKÁCS JÓZSEF.

1. A magyarhoni ágost. és helv. hitvall. Evangyelikusok szabad és nyilvános vallásgyakorlatát biztosító törvények magyar, német és tót nyelven. Pest, 1860.

2. A bányai ág. hitv. evangy. egyházkerület névtára. Pest, 1861.

3. A Protestáns lapba cikkekét adott.

Nyomtatás alá készíti

Egyházi beszédeit és

Canonszerű látogatásainak eredményét.

SZABÓ ISTVÁN.

Siloh. (Religio, 1861. 39-dik sz.)

Kéziratban.

1. AranySZÁJÚ Szent János hat könyve a papságról.

2. Hesiodos munkái.

3. A Boldogok szigetei.

SZIGLIGETI EDVÁRD.

Önálló.

1861.— A molnár leány. Eredeti népszínmű 3 felvonásban.

A trónvesztett. A Teleki-alapítványból 100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti szomorú. 5 felv.

A háromszéki székely lányok. Eredeti népszínmű 3 felv.

1862.— A nőuralom. A Teleki-alapítványból 100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti vígjáték. 3 felv.

KRIZA JÁNOS.

Keresztyén magvető, I. kötet. Kolozsvár, 1861.

SZILÁGYI ISTVÁN.

a) Önálló.

1. Keresztyén egyháztörténet. Helv. hitv. népiskolák használatára. M. Sziget, 1860.

2. A gymnasiumi oktatásügy története a magyarországi helv. hitvallásuknál. Különös tekintettel a helv. hitv. tanároknak Pesten, 1860. tartott egyetemes értekezletére. S.-Patak, 1861.

3. B. Hari Péter emlékezete születésének százados ünnepén a h. h. máramaros-szigeti tanodában, 1861. július 28. M.-Sziget 1861.

b) Folyóiratokban.

1. Izabella királyné. Életrajz. (Vasárnapi Újság, 1857.)
2. Unitária egyházak emlékezete Máramarosban. (S.-Pataki füzetek, 1859.)
3. Az utolsó tatárjárás 1717. (Szigeti Album, 1860.)
4. A nápolyi gályákra ítélt magyar protestáns papok apológiája. (S.-pataki füzetek, 1861.)
5. Vezérgondolatok egy jó anyanyelvi olvasókönyv szerkesztéséről a magyar gymnasiumok számára. (Ugyanott, 1861.)
6. A szigeti ó templom és egyház története (Sajtó alatt, 1862.)

c) Szerkesztések,

1. Szerkesztő (P. Szathmáry Károlylyal) a Szigeti Albumot, 1860.
2. Szerkesztő a szigeti h. h. tanoda Értesítője 1859. 1860. 1861. 1862. folyamait, 4 füzetben.

SZVORÉNYI JÓZSEF.

a) Önálló.

Magyar nyelvtan, tanodai s magán-használatra. 4-rét, 368 l. Pest, 1861.

b) Gyűjteményben s folyóiratban.

1. „Szépészeti levelek.“ I—III. Megjelentek az „Egri írók Albumá“-ban. Eger, 1862.
2. „Sz. Anna képe, a szeretet leányainak egri templomában.“ Bírálati ösmertetés. Megjelent az „Egri Értesítőben,“ 1861.

FÁBIÁN ISTVÁN.

a) Önálló.

1. A magyar szókötés szabályai. (Díjazott pályamunka. Megjelent a m. t. Társaság által kiadott pályamunkák III. köt. 1846-ban.)
2. A szóelemzés és szóértelmezés alapelvei. Sopronban, 1853.
3. Finn Nyelvtan. A M. T. Akadémia kiadása. Pest, 1859.

b) Folyóiratokban.

a) Vallási tárgyak.

1. Egy tekintet a szépművészetekre, s egy m. kath. énekes és imádságos könyv terve felett írt levelek. (Guzmics „Egyházi Tára“-nak XII. füzetében 1838-ban.)
2. Igaz-e, hogy a) a halhatatlanság, és a halál utáni jutalom, és büntetés hite a görögöknél csak Plato kora után lőn általános nép-

hit, s hogy b) az eredeti Mozaismustól még a halhatatlanság eszméje is idegen volt? („Az emberi nem mivelődésének története“ című munka írója ellen, a „Religio és Nevelés“ kath. egyházi folyóirat 1844. II. félévi 4-ik számában).

3. Az eleve adott kijelentésről. (Ugyanott a 20-ik számban.)

4. Az emberek, bármily nagy különbség létezik is köztük, mind egy nemző pártól származnak. (Ugyanott a 36-dik számban.)

5. Az új szövetségi áldozat. (Dicséretre méltatott pályamunka. Megjelent a „Religio és Nevelés“ 1858-ki I. félév 12—15. számaiban.)

b) *Nyelvészetiek.*

1. A M. T. Társaság által 1846-ban kiadott „Magyar Nyelv Rendszeré“-nek bírálata. (A Budapesti Híradó tárczájában. 1847.)

2. A finn nyelv ismertetése. (A Magyar Nyelvészet I-ső évfolyamában. 1856.)

3. Zahourek prágai tanár iratának: „Über die Fremdwörter im Magyarischen“ bírálata. (M. Nyelvészet II-ik évfolyam 1857.)

4. Eurén abói tanár 1852-ben megjelent finn nyelvtanának (Suomalainen Kieli oppi) ismertetése. (Ugyanott III. évf. 1858.)

5. Nyelv. Nyelvkülönbség és Nyelvrokonság. Nyelvvizsgálati Rendszerek. (Akadémiai székfoglaló értekezés. A M. A. Ért. 1859.)

6. Nyílt levél a M. Nyelvészet szerkesztőjéhez. (M. Nyelvészet V-ik évf. 1860.)

7. Hangviszonyok az áltaji nyelvek körében. (M. Nyelvészet VI-ik évf. 1861.)

c) *Vegyesek.*

1. Két ethnographiai közlemény („A mosonymegyei pörök“ és „a rábaközi nép ismertetése.“ Rajzokkal. Regélő-Honművész. 1840.)

2. Értekezés a vegyes házasságok ügyében. (A Századunkban).

3. Egyházi m. műszótár, mely a Horváth-Szilasy-féle jutalomra pályáztatván dicséretre méltattatott; s átengedtetvén a díjat nyert Nagy János pályatársnak, ez által felhasználtatott a „Hierolexicon polymathicum lat. ung. v. latin-magyar köztanulatos egyházi műszótárban. Szombathely 1845.

4. Száz finn és száz magyar néptalány bevezető értekezéssel. (Magyar Nyelvészet I. évf. 1856. Philofennus álnév alatt.)

5. A magyar nép talányai folytatólag. (Ugyanott a II-ik és IV-ik évfolyamban.)

6. Tájszók, helynevek és szólásformák. (Ugyanott a III-ik és IV-dik füz. 1858.)

7. A finnek története finnből fordítva. (Budapesti Szemle 1860. II-ik füzet.)

8. Reguly Antal életirása (az ifjúsági Plutarch 1860-ki II-ik évf. 2. füzetében.)

9. Kalevala finn epos m. fordítása, készülöben. Eddig megjelent az I. és II-ik rún (a Magyar Nyelvészet VI-ik évfolyamában). Kéziratban az I—XII-ik, és XXXI—XXXVI-ik rúnok.

10. Újabb vizsgálatok a m. szóképzéstan terén. Munkában.

FINÁLY HENRIK.

1. Az erd. muzeum birtokában levő viasztáblákról. (Az erd. muzeumegylet évkönyvei I. köt. 1861.)

2. A latinból magyarra fordításról. (Magyar Nyelvészet. 1862.)

3. A magyar akademia szótára (Korunk. 1862.)

4. A kolozsvári ötvös czéh szabályai. (Erd. muzeumegylet évkönyvei II. köt. 1862.)

5. Még egyszer a magyar nyelv szótára. (Sajtó alatt az akademiai Értesítőben.)

6. Több apró czikk a kolozsvári és pesti lapokban.

GYULAI PÁL.

Gyűjteményekben és folyóiratokban.

1. Novellák zsebkönyvekben és lapokban; a nevezetesbek: A vén színész (Losonczy Phönix 1851). Az első magyar komikus (Vasárnapi Újság 1854). Egy régi udvarház utolsó gazdája (Magyar posta 1857). Magyar bál Berlinben (Szépirodalmi album 1858).

2. Költemények zsebkönyvekben és lapokban, összegyűjtve nem jelentek meg.

3. Széptani értekezések és tanulmányok; a nevezetesbek: Petöfi és lyrai költészetünk (Új-Magyar Muzeum 1853). A nemzeti színház és drámairodalmunk (Budapesti szemle 1857). Adalék népköltészetünkhöz (Budapesti Szemle 1860). Katona József és Bank-bánja (Budapesti Szemle (1861). Két ó-székely ballada (Sz. Figyelő).

4. Kritikák és polemiák különböző lapokban.

Szerkesztések.

1. Pákh Alberttel együtt szerkesztette a Szépirodalmi lapokat 1853.
2. A Szépirodalmi Figyelő fődolgozótarsa.

IMRE SÁNDOR.

a) Önálló.

1. Magyar Mondattan az irány- és verstan rövid vázlatával és útmutatással a magy. nyelv gymnasiumi tanítására. Gymnasiumi alsóbb osztályok számára. Debreczen, 1861. 8-rét 178 lap. II. Kiadás sajtó alatt.

2. Magyar fordítási feladatok a latin nyelv és irány gyakorlati tanulására, gymnasiumok és főiskolák közép és felsőbb osztályai számára. Süpfle után. Debreczen, 1862. nagy 8-rét 96 lap.

b) Folyóiratokban.

1. A nyelv- és classicai irod. tanulmányok fontossága körünkben és tanintézeteinkben. Tanári székfoglaló beszéd. (Debreczeni főgymnasium 18⁵⁹/₆₀. Értesítőjében n. 4-r. 1—11 lap.)

2. A gymnasium-rendezés körül fenforgó kérdésekről. (Sárospataki Füzetek V. folyam II. füzet 140—162. lap.)

3. A görög nyelv fontossága iskoláinkban. (Magy. Nyelvészet VI. foly. 246—273. lap.)

4. Kazinczy nyelvújítása. (Szépirodalmi Figyelő II. évfolyam 1861. nov.—1862. január. 17—148 lap.)

MÁTYÁS FLÓRIÁN.

Önálló.

A magyar birtokviszony. Nyelvszabályozási munkálat. Pécs, 1860.

Kéziratban.

Nyelvészetünk jelleme és az akadémiai szótár kritikai méltánylata.

RIEDL SZENDE.

a) Önálló.

Német nyelvtan. Pest, 1862.

b) Szerkesztés.

Kritikai lapok a magyar tudományosság szépirodalom és művészet érdekében. I. évfolyam.

c) **Kéziratban.**

1. Tudományos Magyar Nyelvtan.
2. Vergleichende Grammatik der ungarischen und verwandten Sprachen.

SZÁSZ KÁROLY.**Az 1861-ki Névkönyvből kimaradtak volt ezek :**

1. Emlékbeszéd gróf Teleki József felett. Brassó, 1855.
2. A könyben, szóban, tettben nyilatkozó hazaszeretet. — Emlékbeszéd gr. Széchenyi István felett. Kecskemét, 1860.
3. Emlékbeszéd Kazinczy Ferencz felett, a kúnszentmiklósi Kazinczy-ünnepélyen. (Kecskeméti Közlöny, 1860.)

A z 1861-ki almanach szerkesztése óta :**a) Önállók.**

1. Költemények. Két kötet. Pest, 1861.
2. Magyarország Története rövid vonásokban. Protestáns köznevelőtanodák számára. Pest, 1861.
3. Magyarország Földleírása rövid vonásokban. Köznevelőtanodák számára. Pest, 1862.

4. Libanon és Románia. Egyházi beszéd. Pest, 1861.

5. Külföldi Remekírók.

Különczímme l : a) Lyrail álóék. Pest, 1861.

b) Gyöngyvirágok. Pest. 1862.

6. Emlékbeszéd gr. Teleki László felett. Kecskemét, 1861.
7. Egyházi emlékbesezéd és ima gr. Teleki László felett. 1861. Kecskemét.

8. A nyomorúság árvizei. Egyh. Beszéd. Kecskemét, 1862.

b) Sajtó alatt.

1. A versszavalástan elméleti és gyakorlati kézikönyve. Pest, 1862.
2. Hugo Victor : Századok legendájából. (A Kisfaludy-Társaságnál.)

3. A kis Ilonka emlékezete. Költemények.

c) Folyóiratokban.

1. Horác. Írói élet- s jellemrajz. (A Budapesti Szemlében.)
2. Bírálatok, ismertetések a Sz. Figyelőben.
3. Költemények s kisebb közlések, több lapokban.

Szerkesztés.

Különféle papi dolgozatok III. füzet. Kecskemét, 1861.

SZEPESI IMRE.

a) **Önállóak.**

1. Elemi latinnyelvtan. Szótan I. és II. r. Az 1861-ki Kissasszonyhóban a gymnasiumi tanrendszer módosításán működött Értekezleti Bizottmány határozata szerint átdolgozva. I. r. 7-dik kiadás. II. r. 4-dik kiadás. Pesten.

2. Latin mondattan I. r. 5-dik kiadás. Ugyanott.

3. Régibb és újabb egyházi énekek 4 hangon. 40 ének. Nagy 8-adrétben 1—70 lap. Ugyanott.

4. Szívemelő és derítő Énekek 5-dik füzet. 6 Ének 4 hangon. 34—39. darab. Ugyanott.

5. Áhítat gyakorlati imák- és énekekben hangjegyekkel a római katholika ifjuság épülésére. Nyomtatás alatt. 3-dik javított kiad.

b) **Gyűjteményekben.**

Régiek véleménye a föld és az ég alakjáról Herodot szerint. (A pesti kegyesrendi nagy-gymnasiumról 18⁶⁰/₆₁-dik tanévre szóló Tudósítványban.)

TÁRKÁNYI BÉLA.

A Biblia magyar fordítása sajtó alatt.

TOMPA MIHÁLY.

Vegyes költemények több rendbeli folyóiratban.

VASS JÓZSEF.

a) **Önállóak.**

1. Kézi-szótár Cornelius Neposhoz. Pest, 1861. 8-r. VIII. és 287 l.

2. Az Anjouk és műveltségünk. A m. kir. egyetem által koszorúzott pályamű. (Budapesti Szemle. XII-dik köt. 3—66 és 241—302 l.) — Belőle külön lenyomat. Pest, 1861. n. 8-r. 126 l.

3. Hazai és külföldi iskolázás az Árpádok alatt. A m. tudom. Akademia által Gorove-féle jutalommal koszorúzott pályamű. Pest, 1862. 8-r.

4. Egy időszak rajzolata az egyetemes történelem ó korából. K. I.

b) **Folyóiratok és gyűjteményekben.**

1. Erdélyi magyar levelek a XVII. századból. (Vasárnapi Újság 1861. foly. 42, 43, 44, 46. szám.)

2. Kenessey Albert: Hajózási műszótár. (Műbirálat, a m. tud. Akademia megbizásából.) *K. I.*

3. Életrajzok. (Egyetemes Magyar Encyclop. III. köt. 1862.)

4. Szabó János apát. Életrajz. (Vasárn. Újs. 1861. foly. 46. sz.)

5. Benkő József. Életrajz. (U. o. 52. szám.)

6. Veress József emlékezete. (Korunk. Kolozsvár. 1862. foly. 15, 16, 17. szám. Tárca.)

BÉRCZY KÁROLY.

a) Önálló.

1. Élet és Ábránd. Beszélyek. Két kötet. Pest, 1852.

2. Világ folyása. Beszélyek. Három kötet. Pest, 1854.

3. Vadász-műszótár. Magyar-német és német-magyar rész. Pest, 1860.

b) Folyóiratokban.

Czikkok a „Szépirodalmi Figyelőben“ és a „Budapesti Szemlében“; beszélyek több szépirodalmi lapban és folyóiratban.

c) Szerkesztés.

Szerkesztette a „Politikai Újdonságokat“ 1855. 1856. 1857.

Szerkeszti a „Vadász és Versenylapot“ 1857 óta.

ENGEL JÓZSEF.

1. A magyar nyelv gyökérszavai. (Nyelvtud. Pályamunkák, II-dik k. 1838.)

2. A magyar nyelv műveléséről. (Akadémiai székfoglaló értekezés, kéziratban.)

LICHNER PÁL.

Szenczi Molnár Albert magyar nyelvész. Akad. székfoglaló értekezés.

Értesítő a pozsonyi ágostai hitvallású evangyelmi főiskoláról az 1861¹/₂. tanévben. Pozsony, 1862.

B. PODMANICZKY FRIGYES.

Folyóiratokban.

1. A társadalmi regényről. Akad. székfoglaló értekezés. (M. Tud. Akad. Értesítő. A Nyelv- és Széptudományi osztály közlönye, II-dik k.)

2. Több politikai cikkely hírlapjainkban.

POMPÉRY JÁNOS.

a) Folyóiratban.

A vígjáték, és a vígjáték tárgya. Akad. székfoglaló értekezés. (a P. Naplóban s a Magyarországon.)

b) Szerkesztés.

1862 június végéig a „Magyarország“-ot szerkesztette, melyben nevével jelelt számos irányzikk jelent meg tőle. 1862. october óta az „Ország“ főmunkatársa.

SALAMON FERENCZ.

1. 1853. — Fordítás a „Pesti Napló“ tárczájában Beecher Stowetól angolból és Musset Alfredtől francziából. A „Budapesti Hírlap“ tárczájában fordítás Beecher Stowetól, Dickenstől. A „Hölgyfutár“-ban 1853-ban és 1854-ben francia népballadák fordítása.

2. 1854. — A „Budapesti Hírlap“-ban kizárólag tárczacikkek : szépirodalmi művek és lapok bírálata és szemléje, és vegyes tudományos cikkek. Önállólag a „Budapesti Hírlap“-ban jelent meg francziából fordítva „Pontanges marquis“ Girardin Emilnétől, regény 1 kötetben. A „Budapesti H.“ tárczájában : „Egy rajnai legenda“ (satyricus regény) Thackeraytól ; egy novella Pontmartintól, francziából ; „Az élet harcza“ kis regény Dickenstől.

3. 1855. — Rendes színbírálatok a „Bp. H.“ tárczájában ; ugyanott könyvismertetések és vegyes irodalmi cikkek. „Bertha“ regény fordítva angolból ; „A család gyémántja“ regény, fordítva angolból Thackeraytól. „Lassan a testtel“ eredeti víg beszély a „Vasárnapi Újság“-ban.

4. 1856. — A „Budapesti Hírlap“-ban rendes színbírálatok ; több könyvismertetés (többek közt egy cikksorozat Arany kisebb költeményei tárgyában), jelentések az Akadémia üléseiből.

5. 1857. — Vegyes cikkek kizárólag a „Pesti Napló“-ban.

6. 1858. — Ugyanazok ugyanott. Ezek közt „Bajza József emlékezete“, s más aesthetikai cikkek. Színbírálatok. A „Pesti Napló Albumá“-ban : „Legújabb regényeink“ című aesthetikai analysis.

A „Budapesti Szemlé“-ben „Balzac összes munkái (Poitou után) és Planche Gusztáv jellemrajza Montégut után.

7. 1859. — A „Pesti Napló“-ban a vegyes cikkeken kívül két francia regény fordítása : A „Penarván nemzetség“ Sandeau Gyulától ; és „Egy szegény ifjú története“ Feuillet Octávttól. (Ez utóbbi fordítása önállóan is megjelent A „Budapesti Szemlé“-ben Petőfi Sándor újabb költeményei, aesthetikai analysis.

8. 1860. A „Budapesti Szemlé“-ben öt közlemény a „Török uralkodásról Magyarországon.“ Történelmi rajz.

Akademiai Székfoglaló: „Csokonai Dorottya“-ja, aesthetikai analysis. Megjelent a „Szépirodalmi F.“-ben. Rendes szinbírálatok a „Szépirodalmi Figyelő“-ben. Jelentés az 1860—61-ki akadémiai vigjátéki pályázat eredményéről. Továbbá könyvismertetések ugyancsak a „Szépirodalmi Figyelő“-ben. Ugyanott egy terjedelmesb értekezés a „nemzeti színház ügyében.“

9. 1860—61. Önállóan „Bede Ádám“ Eliot György regénye, angolból fordítva a Kisfaludy-társaság részére, két kötetben.

10. 1857-től 62-ig állandó munkatársa a „Pesti Napló“-nak.

11. Végül az Akadémia történelmi bizottsága által a „Török magyarkori emlékek szerkesztésével bízván meg, ennek két első kötetét szerkeszti, mely sajtó alatt van.

VÁMBÉRY ÁRMIN.

a) Önálló :

Abuska. Csagatajtörök szógyűjtemény. Török kéziratból fordítva. Pest, 1862.

b) Folyóiratokban :

1. A török történelmi irodalomról. (M. Ak. Értesítő, Nyelvt. Oszt. II. kötetében).

2. Búcsúszó az Akademiához. (U. ott).

3. Gajretname vagyis a Szózat törökül. (Magy. Nyelvészet VI. évf.)

4. Eredeti török szólásmódok mutatványa (U. ott).

5. Egy csagatajtörök-magyar mese.

6. Muhákemet-ül-lugetejn. Csagatajtörökből közölve. (Nyelvtud. Közlemények I. kötetében).

BUDENZ JÓZSEF.

Folyóiratokban :

1. Târîch-i Üngürüşz című török kézirat ismertetése. (M. Ak. Értesítő, Phil. Tört. és Törv. tud. Oszt. II. kötetében.)

2. Török olvasmányok. (Magy. Nyelvészet VI. évf.)

3. Nyelvészeti hulladékok. (U. ott).

4. Több rendbeli könyvismertetés. (U. ott és a Nyelvtudom. Közlemények I. kötetében).

5. Török-magyar nyelvhasznításról. (M. Ak. Értesítő, Nyelvt. Oszt. II. kötetében.)

6. Csuvas közlések és tanulmányok. I. czikk. (Nyelvtudom. Közlemények I. kötetében). Sajtó alatt.

(Abuska. Csagatajtörök szógyűjtemény. Török kéziratból fordította Vámbéry Á. című akad. kiadáshoz előbeszéd és jegyzetek.)

ORMÓS ZSIGMOND.

a) Önállóak :

1. A Banya-sziklája. Piatra-Babi. Korrajz két kötetben. 1858. Pest. K. 8-r. 299. 312 l.

2. Adatok a művészet történetéhez. Egy kötet. 1859. Pest. N. 8-r. X és 303. l.

3. Utazási emlékek 1. 2. 3. kötet. Pest. 8-r. 313, 272, és 277. l.

b) Nyomtatás alatt :

1. Utazási emlékek 4. és 5. kötete, melyek Németország művészeti leírásának folytatását foglalják magukban.

2. Fóth leírása művészeti szempontból.

3. Cornelius Péter életrajza.

SZILÁDY ÁRON.

a) Folyóiratokban és gyűjteményekben :

1. Fordítások, arab és persa költőkből. (Új M. Muzeum 1860. s a Szépirodalmi Figyelőben.

2. Kecskeméti török oklevelek magyar fordítása. L. Kecskemét város története Hornyik Jánostól.

b) Szerkesztés :

Török-magyarhoni tört. emlékek. 1-ső osztály, 1. 2. kötet. Salamon Ferencz s Szilágyi Sándorral.

TORKOS SÁNDOR.

Folyóiratokban :

1. A göcseji nyelvjárás. I. 1856. (Magyar Nyelvészet. I. évi folyam 215. lap.)

2. Ugyanaz II. 1857. (Magyar Nyelvészet II. 404. lap.)

3. Kellgrén „Grundzüge der finnischen Sprachen“ című művének ismertetése. 1856. (Magyar Nyelvészet. I. évf. 377. lap.)

4. Az új hellen népköltészet 1858. (Új magyar Muzeum 1858. évf. VI. füzet 253. lap.)

5. Egy göcseji mysterium. 1859. (Magyar Nyelvészet IV. évfolyam 175. lap.)
6. A hanghasonítás a magyar helyesírásban. 1859. (Magyar Nyelvészet IV. évf. 321. lap.)
7. A „regélés“ Zala megyében. 1860. (Magy. Nyelvészet. V. évf. 335. lap.)
8. Még néhány szó a regélésről. (M. Nyelvészet. V. évfolyam. 371. lap.)
9. Zalai helynevek. (Ugyanott 373. lap.)
10. A hellen nyelv nyomai a magyarban. 1861. (Magy. nyelvészet. VI. évf. 14. lap.)
11. Lichtenstein „Pasilogie, oder die Weltsprache“ ismertetése. 1861. (Magyar nyelvészet VI. évf. 19. lap.)
12. Jegyzetek a vég-y-ről. (Ugyanott 456. lap.)
13. Az anyanyelv, népszerű értekezés. (Beküldetett a Hölgyfutárnak 1860. octoberben).
14. A magyar személyszók viszonyítása. Akad. székfoglaló értekezés. (M. Tud. Akad. Ért. A Nyelv- és Széptud. Osztály Közlönye).

II. Philosophiai Osztály.

Tiszteletli tagok.

DANIELIK JÁNOS.

1). Két rendbeli előadás, melyet a Szent-László társulat központi választmányi gyűléseiben 1861. évi oct. 1-én és 1862. évi február 4-én Lonovics József érsek ő excellentiája elnöksége alatt tartott Danielik János v. püspök s társulati alelnök.

2). Ugyanaz német, francia és angol nyelven.

Rendes tagok.

HORVÁTH CZIRILL.

1). Értekezés a szépről. Kézirat.

2). „ Schelling philosophiai álláspontjairól. (Magy. Akad. Értesítő 1862. II. köt.).

3). „ Schelling identicismusáról. (Ugyanott).

4). Értekezés Schelling philosophiájának első időszakáról. Kézirat.

5). „ Schelling philosophiájának harmadik időszakáról. Kézirat.

PURGSTALLER KAL. JÓZSEF.

a) Önálló :

Bölcsészet. Harmadik egészen átdolgozott kiadás. Pest, 1862. I. Kötet. Lélektan. II. Kötet. Logika azaz Gondolkodástan. III. Kötet. Metaphysika azaz Ismerettan. IV. Kötet. Erkölcesztan. V. Kötet. A bölcsészettörténelme.

b) Folyóiratokban :

1. A léleknek a szerves test feletti hatalmáról. (M. Akad. Ért 1861.)

2. Kantnak észbírálata. (M. Akad. Ért. 1862.)

ERDELYI JÁNOS.

1. A legújabb magyar lyra. (Budapesti Szemle V. kötet 211. VI. k. 99. és 335. lapjain.)

2. Verulami Baco. (Budapesti Szemle. Tizenharmadik kötet.)

3. Aesthetikai Tanulmányok. (Szépirodalmi Figyelő. II. évfolyam 11. 12. 13. számaiban.)

4. Emlékkönyv. A sárospataki ref. főiskola Háromszázados Ünnepe. Sárospatak, 1860. N. 8-r. 144. lap.

Nyomtatás alatt :

Szépirodalmi Élvek és Elvek. Gyűjteményes munka a különböző folyóiratokban kijött egyes dolgozatokból.

Levelező tagok.

EDVI ILLÉS PÁL.

a) Önálló :

1. Magyar Fénygolyók a nősülésre, azaz eredeti értekezés a ritkán nősülés okairól és szüntetése módjáról. Felelet a szegedi pályakérdésre. 1859. Írta Edvi Illés Pál. Pest, 1861. 16-rét 142 lap.

b) Nyomásra kész kéziratban :

Nemzeti hitszónok, 2 kötet, Eredeti egyh. beszédek, egy egész évre.

WARGA JÁNOS.

1. Nevelés és oktatástan kézikönyve. Első kötet. Neveléstan. Harm. kiadás. Pest, 1860.

2. Bölcsészettan. Első kötet. Tapasztalati Lélektan. Második kiadás. Pest, 1861.

3. Bölcsészettan. Második kötet. Gondolkodásban. Második kiadás. Pest, 1861.

4. Latin nyelvtan. Első kötet. Alaktan. Dr. Schultz F. nyomán. Harmadik kiadás. Pest, 1862.

5. Latin nyelvtan. Második kötet. Mondattan. Dr. Schultz F. nyomán. Második kiadás. Pest, 1862.

6. Magyar nyelvtan. Első rész. Szótan (Alaktan). Negyedik kiadás. Pest, 1862.

7. Magyar nyelvtan. Második rész. Mondattan az irány és verstan elemeivel összekötve. Harmadik kiadás. Pest, 1862.

8. Magyar olvasókönyv. Első kötet algymnasiumok számára. Negyedik kiadás. Pest, 1862.

9. Bibliai történetek Palaestina földrajzával és bibliaismerettel összekötve, alsóreál és az I. s II. gymnasiumok számára. Harmadik kiadás. Pest, 1861.

10. Kézi ABC-és és elemi olvasókönyvecske. Az írvaolvasztási tanmód szerint. Hetedik kiadás. Pest, 1862.

Kéziratban. Sajtó alá készül :

A bölcsészeti tudományok rövid rendszere. Első kötet. Az *eszmé valósulását kereső* a) Eszmetan, mint alaphölcsészet, b) Természetbölcsészet, c) Lélektan. Második kötet. Az *eszmét valósító* a) Szoros értelmű Erkölcs-, b) Jog-, c) Állambölcsészettan, vagy a széles értelemben vett Ethica. Harmadik kötet. *Valósült eszmék*, a) Vallásbölcsészet, b) Szépészet, c) A bölcsészettan történeti kifejlése.

CSATSKÓ IMRE.

Az 1861-diki almanachban elősoroltakon kívül 1848. után még megjelentek tőle :

a) Önállóak :

1. A büntető jog elemei. Pest, 1850.

2. Az 1853-iki július 29-kén kihirdetett büntető perrendtartás magyarázata. Pest, 1854. Két rész.

b) Az akadémiai ülésekben felolvastattak :

1. A természeti jogról. 1849-ben.
2. A gonoszságról és vétkeiségről. 1850-ben.

c) Folyóiratokban :

Több czikkek az 1860. és 61-diki Törvényhozási és Törvény-széki Csarnokban, melyek közt :

1. A magyar hitbizományról (az 1860. 65 és 67-ik számban.)
2. Rablógyilkossággal és gyújtogatással vádolt Bakay György esete (az 1861-ki 111—117-ik számban.)

Mint munkatárs működött a Császár Ferencz által Pesten 1850-ben az ideiglenes legfelsőbb rendeletekről írott magyarázatai büntető részében.

d) Kéziratban :

A zsidók az országbírói rendelet szerint lehetnek-e ügyvédek?

PEREGRIN ELEG.

Önálló :

1. Magyarország története, az ifjúság használatára. 3. 4. és 5-dik kiadás. Pest, 1861. Hatodik kiadás sajtó alatt.
2. Általános Neveléstan. Készülőben.

NAGY MÁRTON.

Folyóiratokban :

1. Gymnasiumaink s lyceumaink múltja, jelene, és jövője. (Tanodai Lapok.)
2. A kegyes tanító-rend statistikája. (Statistikai Közlemények.)

Kéziratban :

1. Bölcsészeti története (Az Egyetemes magyar Encyclopaedia számára.)
2. Nevelészet.

Készülőben :

A nevelészet története.

SZÖNYI PÁL.

1. A német és svéd gyógytestgyakorlat. (Pesti Napló és Buda-pesti Szemle.)
2. Ásványtani dolgozatok. (Készülőben.)

VANDRÁK ANDRÁS.

1. Tiszta logika, fegymnasiumi tanulók számára. 2-dik telje-sen átdolgozott kiadás. Eperjesen, 1861.

2. Lélektan, mint gymnasiumi kézikönyv. 3-dik újonan szerkesztett kiadás. Pesten, 1862. Müller Gynlánál.

Egyes hírlapi czikkek.

GREGUSS ÁGOST.

a) Önállóok:

1. Ungarische Volkslieder. Übersetzt und eingeleitet. Leipzig, 1846.

2. Villanykák. Lipese, 1847.

3. Cid. Corneille Pétertől. Szarvas, 1847.

4. Hitvallomása egy papnak, Rousseautól, ford. Gerő. Szarvas, 1848.

5. Edzdalok. (Névtelenül.) Szarvas, 1848.

6. A Szépészet alapvonalai. Kiadta a Kisfaludy-Társaság. (Marczibányi-jutalmat nyert munka.) Pest, 1849.

7. A szerelem gyermekei. Regény Suetől, ford. Gerő. Két kötet, Pest, 1853.

8. Lucifer kisasszony. Regény Montépintől, ford. Gerő. Pest, 1854.

9. Magyar verstan. Pest, 1854.

10. Bölcsészeti jogtudomány vagy természetjog. Gros H. K. után. Pest, 1854.

11. A nők paradicsoma. Regény Féváltól, ford. Gerő. Négy kötet. Pest, 1855.

12. A tapasztalati lélektan és tiszta logika vázlata. Beck J. u Pest, 1856.

13. A „Nemzet Napszámosai“ toldaléka. Pest, 1857.

14. Szívbeli tartozások. Regény Maquettől, ford. Gerő. Pest, 1859.

15. A materialismus hatásairól. Akadémiai székfoglaló. Pest, 1859. Második kiadás. U. o. és akkor.

16. A lángész. Teleki-jutalmat nyert vígjáték. Pest, 1860.

17. Külföldi népdalok. Kiadta a Kisfaludy-Társaság. Pest, 1861.

18. A levél. Vígjáték. Pest, 1861.

19. Nőbiztosítás. Vígjáték. (Kéziratban).

20. Pantheismus és személyes isten. Akadémiai értekezés. (Kéziratban.)

b) Folyóiratok- és lapokban:

1. A magyar közmondásokról. (Új. M. Muzeum 1851).

2. Elmefűttatás a szakálról. (Új M. Muzeum, 1853.)
3. Észrevételek a komikumról. (Szépirodalmi Lapok, 1853.)
4. Jeles íróink csarnoka. Pesti Napló, 1853—55. (1853-ban : Bajza 1005, Berzsenyi 1018, Vörösmarty 1020, Kisfaludi S. 1040, Kölcsény 1057, Kisfaludy K. 1063, Kazinczy 1081, Kármán 1093, Barkóczy 1104, Csokonai 1116, Garay 1127—8; 1854-ben: Kis János 1155, Dayka 1192, Vitkovics 1206, Fáy 1218, Pázmány 1243, Sze-
nczi Molnár A. 1255. Ányos 1268, Dugonics 1291, Faludi 1304, Gvadányi 1355, Baróti 1380, Haller János 1406; 1855-ben: Med-
nyánszky 1454, Barcsay 1480, Orczy 1504, Helmeczy 1518, Vajda Péter 1513).
5. Surville ezredes. Regény Suetől, ford. Gerő. (A Pesti Napló tárczájában, 1854.)
6. Alvás és álom. Lélek- és élettani tanulmány. (Család Könyve, I. 1855.)
7. Irodalmi körültekintés. (Magy. Sajtó, 1855. 5, 8, 29, 33, 76.)
8. Általános észrevételek legújabb szépirodalmunk körül. (Kelet Népe, I. 1856.)
9. Hangsúly, hangnyomat, szórend, és a hangsúlypör. (Pesti Napló, 1856 : 1787, 1795, 1913, 1919, 1934—5, 1941—2).
10. Arany János kisebb költeményei ismertetése. (P. Napló, 1856 : 1881, 1885, 1891, 1896, 1903.)
11. Szondi két apródja, Aranytól, ismertetés. (Családkönyve, III. 1858; másodszor a Magyar Olvasókönyv III-dik kötetében 1861.)
12. A rútról. Szépészeti tanulmány. (Budapesti Szemle, III, IV. köt. 1858.)
13. Különféle verses és prózai dolgozatok, gyűjteményekben, zsebkönyvekben, naptárakban és folyóiratokban. (Regelő, P. Divatlap, Életképek, Szépirodalmi Szemle, Új M. Muzeum, Szépirodalmi Lapok, Divatcsarnok, Családkönyve, M. Sajtó, Budapesti Szemle, Egyetemes M. Encyclopaedia, Szépirodalmi Figyelő); dramaturgiai, könyvismertető és vitatkozó cikkek a P. Naplóban, melynek 1852—60-ig, s a „Magyarország“-ban, melynek 1861-től 1862-diki júniusig volt rendes munkatársa.

c) Szerkesztések :

1. Család Könyve (Hunfalvy Jánossal). Három kötet. Pest, 1855—8.

2. Német-magyar Tudományos Műszótár, gymnasiumok és reáliskolák számára. Pest, 1858.

3. Magyarország, politikai napi lap. 1862. május—júniusban.

4. Ország, politikai napi lap. 1862. október óta.

NEY FERENCZ.

Önálló :

1. Hilderik és Klódvig, két szomorújáték, 1840.

2. Ibolyák, beszélyfüzér gyermekek számára, 1843.

3. Emlékvonások Magyarhon nádorainak életéből. 1846.

4. Kisdédóvási nefelejts. 1845 és 1846. (két kiadás).

5. Gyermekek könyve, 1846 és 1851. (két kiadás).

6. A népnevelés hatása Magyarhon népeinek erkölcsiségére. (Az Akademiától koszorúzott pályamű) 1847.

7. A gyermeki kegyelet tolmácsa. 1851.

8. Matild és Olga, regény, 3 kötet. 1855.

9. Családképek, költemények. 1855.

10. Nevelési galy-füzér. 1856.

11. Magyar nyelvtan, németek számára, Ollendorff-módszer szerint. 1857. (azóta 5-ik kiadást ért; most készül sajtó alá a 6-dik kiadás.)

Folyóiratokban és zsebkönyvekben megjelent 34 beszély, számos czikk a szépmű-, erkölcs-, neveléstan-, bölcsészet és nyelvügy köréből, több ünnepélyi beszéd, s több rendű költemény. 1853-ban kiadta Garay János összes költeményeit. 1854—55-ben a „Csáládi lapokat szerkeszté. A Kisfaludy-Társaság évkönyveiben megjelent ugyanezen társaságtól koszorúzott tankölteménye „A féltés“.

Most van sajtó alatt: Német nyelvtan magyarok számára, Ollendorff-módszer szerint.

Kéziratban — még befejezetlen — A Kisdédóvás története hazánkban. — A divatról, bölcselmi fejtegetés, melynek részét 1859-ben az Akademiában olvasta.

SZALAI ISTVÁN.

a) Önálló :

Elméleti lélektan. Kéziratban.

b) Folyóiratokban :

1. Zsinati követeink számára. (A Sárospataki Füzetekben.)

2. Egy szó az eszmeelviséghez. (Ugyanott).

3. A vallástalanság okai. (A Prot. Egyh. s isk. Lapokban).

HEGEDŰS LÁSZLÓ.

Az ész ismerő tehetségei, az értelem és érzékiség. Akadémiai székfoglaló. (M. Ak. Értesítő. A Philos. Törv. és Tört. tud. Oszt. Közlönye. II. k.)

Több rendbeli dolgozatok a Sárospataki Füzetekben.

III. Törvénytudományi Osztály.

Tiszteletitagok.

DEÁK FERENCZ.

Zágráb megye körlevele és az egyesülés. Pest, 1861.

LONOVICS JÓZSEF.

1. Klobusiczky József borsodmegyei főispány emlékezetére a miskolczi plébániai templomban tartott halotti beszéd. Miskolcz, 1826.

2. Sermo occasione inaugurationis in episcopum esanádiensem ad clerum dioecesanum habitus. 1834.

3. Az egri érseki főtemplom felszentelésekor mondott sz. beszéd. Eger, 1837.

4. Az aradi kórház feláldatásakor tartott egyházi beszéd. Temesvár, 1838.

5. Az egyházi bíraskodási jog. Az 1842-i országos bizottmány határozatára vonatkozó külön vélemény. Pest, 1842.

6. A Josephinismus és az egyházat illető legújabb cs. rendelvény. Bécs, 1851. (Megjel. német s franczia fordításban is.)

7. Az angol türelem. Bécs, 1851. (Megjelent német fordításban is.)

8. Népszerű egyházi archaeologia, második kiad. Bécs. 1855. 3 köt.

BARTAL GYÖRGY.

1. Béla király halhatatlan jegyzőjének Mátyásnak újabb diadaláról. (Magy Akad. Értesítő. A Philos. Törvény- és Tört. tud. Osztályok Közlönye 1861.) (Különnyomat. Pest, 1861.)

2. A parthus-hunmagyar-scythákról tanulmányaim befejezéséül. (Magy. Tudom. Értesítő. A Philos. Törvény- és Tört. tud. Osztályok Közlönye. 1862. I. köt. 1. és 2. füz.) (Különnyomat kiadva Knautztól. Pest, 1862.)

3. Nyilt levél Knauz Nándorhoz Toldy Ferencz „Valamijére Sz.

Istvánról". (Magy. Tudom. Értesítő. A Philos. Törvény- és Tört. tud. Osztályok Közlönye. 1862 I. köt. 5. füz..)

GRÓF DESSEWFFY EMIL.

Megnyitó beszéd a Magyar Tud. Akademia 1861. dec. 20-án tartott ünnepélyes közülésében. (Évkönyvek, X-dik kötet, 2-dik füzet.)

LÓNYAY MENYHÉRT.

Vegyes czikkek a Budapesti Szemlében, a Pesti Naplóban s a Magyarországbán.

Rendes tagok.

SZALAY LÁSZLÓ.

a) Önálló :

1. Magyarország Története. VI. k. 2-dik füzet. Pest, 1861.
2. Magyarország Története. I. k. második kiadás. Pest, 1861. II. k. második kiadás. Pest, 1862.
3. A magyarországi szerb telepek jogviszonya az államhoz. Pest, 1861. (Németül Lipcsében, 1862).
4. A horvát kérdéshez. Pest, 1831.
5. Fiume a magyar országgyűlésen. Pest, 1861.

b) Folyóiratokban :

Publicistai czikkelyek a Pesti Naplóban s a Magyarországbán.

c) Kutatókiadás :

Verancsics Antal összes munkái. VII-dik k. (Sajtó alatt.)

ZSOLDOS IGNÁCZ.

a) Önálló :

1. A Szolgabírói Hivatal. Harmadik kiadás. Pest. 1861.
2. Váltó és csődügyekben a kir. váltófeltörvényszéken és Hétszemélyes Táblán megállapított elvek. Pest, 1861.
3. Seneca, A kedélynyugalomról. Pest, 1861.

b) Gyűjteményben :

A beteg anya leányaihoz. (A Magyar nők 1862-diki Évkönyvében).

c) Készülőben :

Seneca, A boldog életről ; és : Az élet rövid voltáról.

FOGARASI JÁNOS.

a) Önálló :

A magyarhoni országos alkotmányfő ágazatai, régiebb és újabb

időben. Rendszerbe foglalva s az alap- és több lényeges törvényczikelyek teljes szövegével, illetőleg hű magyarításával is egybe állította Fogarasi János. Pest, 1861. XII és 238 lap.

b) Az 1861—62-diki Értesítőben :

1. A személyragok viszonyáról a birtokra és tárgyra a magyar nyelvben.
2. A magyar sajtótíró ragról.

TÓTH LŐRINCZ.

Czikkék a „Pesti Naplóban s a Magyarországbán.”

Kéziratban :

A magyar örökösödési jog szelleme. — Biztosítási törvényjavaslat.

PAULER TIVADAR.

a) Önálló :

Jog és államtudományok encyclopaediája. Második javított és bővített kiadás. Pest, 1862. VIII és 328 l.

b) Folyóiratban, Gyűjteményben :

Nemzetközi Jog Története. Új kor. Harmadik, Negyedik, Ötödik czikk. (Budapesti Szemle XVI. XVII. XVIII. XIX. XX. füzetében).

Közjogi czikkék a Magyar Egyetemes Encyclopaedia II. III. köteteiben.

Levelező tagok.

BERTHA SÁNDOR.

1. Folytatta a Corpus Juris magyarra fordítását.
2. Írt egy kéziratban maradt értekezést az 1861-ki országgyűlés alatt, ily czímmel : „Figyelmeztetés az 1830-ki koronázó országgyűlésre, s különösen ennek koronázást illető munkálataira.”

TREFORT ÁGOSTON.

1. Emlékbeszéd Tocqueville felett.
2. Emlékbeszéd Macaulay felett. (Mindkettő a Budapesti Szemlében.)
3. Többféle nemzetgazdászati s politikai czikkék a „Pesti Napló”-ban s a „Magyarország”-ban.

KARVASY ÁGOST.

1. Az államháztartási vagyis pénzügyi tudomány. Pest, 1862.

2. Az alkotmányi és az igazságügyi politika. Pest, 1862.
3. A közrendészeti tudomány. Pest, 1862.
4. A váltójogtan, magába foglaló az általános váltójogi elméletet, a magyar váltójogot és a közönséges német váltórendszerbályt rendszeresen előadva. Pest, 1862.

RÉCSI EMIL.

1. A régi görög irodalom története. Müller K. O. és Donalgon V. után angolból I. köt. 1861.
2. A római jog rendszere, tekintettel mai alkalmazhatóságára, Puchta Fr. Gy. után. 1862.

KAUTZ GYULA.

a) Önállóak :

1. Az austriai birodalom statistikája, különös tekintettel Magyarországra. Pesten, 1854/5-ben. 3 füzetben.
2. Theorie und Geschichte der Nationaloekonomik. Bécsben. 3 kötet. 1858—1860.
3. Politika vagy Országásztan, tekintettel a két művelt világ rész államintézményeire és törvényhozására. Pest, 1861/2. 2 rész. 1 kötetben.
4. Nemzetgazdaság és Pénzügytan. Rendszeres tan- és kézikönyvül. Pest, 1862. 2 rész. 1 kötetben.
5. Gróf Széchenyi István mint államférfiú, politikai bölcselet és nemzetgazda. (Készülőben).

b) Folyóiratokban :

1. Smith Ádám és az újkori Nemzetgazdasáztan (Török János „Kelet Népe“ 1856.)
2. A nemzetgazdasági eszmék és elméletek története. (Csengery Budapesti Szemléje VII. VIII. IX. kötetében).
3. A Socialismus és Communismus rendszerei. (Csengery Budapesti Szemléje XIII. XIV. XV. kötetében.)
4. Közgazdasági értekezések *Kervei* név alatt (Delejtű 1860—1861.)
5. Közgazdasági értekezések (Gazdasági Lapok 1860, 1861.
6. Közgazdasági értekezések (Érkövy Gazdasági Füzetek cz. folyóirata 1862-ik évf.)

7. Magyar államférfiak életrajzai. Külföldi időszaki folyóiratokban).

8. Az állameszme világtörténeti fejlődésében. Akadémiai székfoglaló. (M. Akad. Értesítő, 1861.)

DÓSA ELEK.

Erdélyhoni jogtudomány I. II. III. kötet. Kolozsvár, 1861.

FALK MIKSA.

Politikai cikkek a Pesti Naplóban és a Magyarorszáiban.

SZINOVÁ CZ GYÖRGY.

1. 1856—1860-ig számos törvénytudományi cikkek a hazai jogirodalmi közlönyökben, jelesen a „Törvénykezési Lapok”-ban s a „Törvénytudományi Csarnok”-ban.

2. 1861-ben: A rendeletileg behozott egyességi törvényről. (Magyarország 27, 28. sz.)

3. A váltó eredetéről, társadalmi céljáról és jogi természetéről. Akad. székfoglaló. Kéziratban.

IV. Történettudományi Osztály.

Tiszteleti tagok.

BÁRÓ EÖTVÖS JÓZSEF.

a) **Önállóak:**

1. Karthausi. Regény. Ötödik kiadás. Pest, 1862.

2. A növények. Regény. Második kiadás. Pest, 1862.

b) **Folyóiratokban:**

Politikai cikkek a Pesti Naplóban.

GRÓF MIKÓ IMRE.

Irányszemek. Pest, 1861. (Külön lenyomat a Budapesti Szemléből.)

GRÓF TFLEKI DOMOKOS.

Vegyes cikkek a Budapesti Naplóban s egyéb időszaki iratokban.

Rendes tagok.

ÉRDY JÁNOS.

a) **Önállóak:**

1. Szent István első magyar király életirata Hartvik regensburgi püspök szerint. Kiadja a sz. István társulat. Pesten, 1854. 4-r.

2. Erdély érmei képatlaszszal. A m. tud. Akademia kiadása. Pesten, 1862. 4-r. Két kötet.

b) Gyűjteményekben :

1. Liptói regestrum 1391-ből. (Magyar Történelmi Tár. Pesten, 1857. 8-r. IV. köt.)

2. Kelenföldi pogány sírok. 5 rajzzal. (1861. Archaeologiai Közlemények. II. köt.)

3. Nyitra-Ivánka területén kiszántott byzanti zománczok a XI. századból. 2 rajzzal. (Ugyanott).

4. Számos okmány az Árpádkori Új Okmánytár köteteiben.

PODHRADCZKY JÓZSEF.

a) Önálló :

Béla király névtelen Jegyzőjének ideje, kora és hitelessége, oklevelek, egykorú és közelkorú kútfők szerint bírálva és értelmezve. Budán, 1861. 8-r.

b) Kéziratban nyomtatásra kész :

Pogány magyar és közönséges Mythus és Mythologia, a pogány írók és classica literatura alapos értelmére tartozó hit-ágazataival, miket eddig még senki sem szedett össze, nem is közlött. Két száz íven 2-r.

c) Jegyzetekben :

Spanheim Ezechiel Callimachusára, Pierius Valerianus Hieroglyphicájára, Uhlemann Miksa Aegyptologiájára, és Seyffarth Gusztáv mythologiai munkáira tett észrevételek; és régi magyar könyvekből özveszededetett szavak és kifejezések gyűjteménye.

WENZEL GUSZTÁV.

a) Önálló :

A magyar rendszere és erdélyi magánjog. Buda, 1862.

b) Gyűjteményben :

A Turini békekötés. (Magyar Tört. Tár. XI. k.)

c) Kútfőkiadás :

Árpádkori Új Okmánytár, II. III. IV. k. Pest, 1861—2.

CSENGERY ANTAL.

a) Folyóiratokban :

1. Számos cikk az 1861-diki Pesti Naplóban neve alatt és névtelenül a jegy alatt. Az 1862-dikiben ugyan e jegy alatt s

névtelenül, Bécsi dolgok cím alatt szintén számos cikk az egész éven által; azonképen névtelenül többrendbeli közlemény a vasutakról; a m. gazd. egyesület vasuti emlékiratának szerkezete.

2. Mind a Pesti Naplóban, mind a Magyarországon, Országban és Budapesti Szemlében, folyvást egész éven át tudósítások az akadémiai ülésekről, részint nevének aláírásával, részint a nélkül.

b) Szerkesztés:

Budapesti Szemle. Megjelent eddig ötven füzet.

IPOLYI ARNOLD.

a) Folyóiratokban és Gyűjteményekben:

1. Magyar téglapítészeti műemlékek. (Archaeologiai Közlemények II. 129—160. Képtáblával.)

2. Régi magyar keresztutak és Magyarország czímerének monumentalis használata. (U. ott. 179—186. Három fametszettel.)

3. Magyar régészeti repertorium. (U. o. 189—282.)

4. Magyar régészeti krónika. (U. o. 285—317.) Ugyanezek különnyomatban is.

5.) A középkori emlékszerű építészet Magyarországon, a magy. tud. Akadémia XX. ünnepélyes közülésében dec. XXII. MDCCCLXI. előadva. (A M. T. Akadémia Évkönyvei. X. kötet, VIII darab; és különnyomatban).

6. A magyar Akadémia palotája. (Pesti Napló 1861. 49 s köv. számok.)

b) Szerkesztés:

Szerkeszté a m. t. Akadémia Archaeologiai Bizottságának megbízásából az Archaeologiai Közlemények II és III-dik kötetét.

c) Sajtó alatt:

Magyar ereklyék.

Levelező Tagok.

WALTHER LÁSZLÓ.

1. Figyelmeztetés Knauz Nándor értekezéséhez: Az arany pecsétéről. Felolvastatott az Akadémia egyik ülésében.

2. Adatok gyűjtése és jegyzetek tétele a „Kaplan“ nemzetség ágainak történetéhez.

SZILÁGYI FERENCZ.

a) Nyomtatott munkák:

1. Öröm és hálaadás érzése, a reformáció harmadik százados ünnepe emlékezetes megülésén a kolozsvári evang. reformátusok nagy templomi gyűlésében, 1818. január. 11-kén 8-r. 4 lap. — Második kiadás, a szerző édes atyja Szilágyi Ferencz által „A reformatio harmadik századjának ünnepén tartott Beszéd“ végén. Kolozsvár, 1818.

2. Franklin élete. — És

3. Példák Franklin írásmódjára. Tíz példa. (Döbrentei Gábor „Erdélyi Muzeum“-a tizedik s utolsó füzetében. 20—78, s 170—181. l.

4. I. Mátyás Magyarország királya. — És

5. Csáky Lóra. (Igaz Sámuel „Zsebkönyvében.“ Az első a 65—106. l. a második a 235—277. l.)

6. A fájdalom és haladatosság könnyei, templomi gyászénekekben, gróf Bánffy György úr ő excja az erdélyi nagyfejedelemség királyi kormányzója emlékezetének tiszteletére szentelve az ev. reformatum kollégium részéről. Kolozsváron, sept. 15-kén 1822. 8. l.

7. A kolozsvári ev. ref. eklézsia történetei. Hiteles kútfőből egybeszedve, az újonnan épülő külső templom fundamentomába az emlékirás letétele alkalmatosságára october 3-kán 1829-ben. Kolozsvár, 1829. 8-r.

8. Klio. Historiai zsebkönyv. I. esztendő. 1832. Kolosvárt, 1832. 8-r. Lengyelország köremetszett földabroszával. Második kiadás. Ugyanott 1834. 8-r. — II. esztendő. Kolozsvártt, 1833. 8. — III. esztendő. Kolozsvártt, 1836. 8-r.

9. Könyvismertetés. Szt. László királynak és viselt dolgainak historiája stb. összeszedte s kiadta Podhradczky József. II. rész. Budán, 1836. 8. (Az „Erdélyi Híradó“ melléklapja a „Nemzeti Társalkodó“ 1837-beli folyama 19 és 22-dik számaiban. Be nem fejeztethetett.)

10. Honoribus Ser. Princ. r. Francogallici, Henrici Car. Ferd. ducis Burdegalensis, typographiam et lithographiam Collegii ev. ref. Claudioplitani in Transsilvania Anno 1839. VI. Idus Jun. gratiose invisentis, reverenter dicatum, et hospite excelso praesente impressum in fol.

11. Excerpta e praecipuis historicis Latinis, cum selectis C. Plinii Caecilii Secundi epistolis. In usum Supremae humanitatis classis. Claudiopoli. 1839. 8-r. (Latin előbeszéddel s Plinius leveleit magyarázó jegyzetekkel).

12. Mult és Jelen. Historiai és politikai Erdélyi Hírlap. Alapítá és szerkeszté Szilágyi Ferencz sat. Kolozsvártt. (Az 1841 és 42-diki évfolyamok 4-ed rétb. 1843—1848. évfolyamok ívnagyságban. Utolsó száma kijött május 9-én 1848.)

Szerkesztőnek azokban megjelent számos dolgozatai közül :

1841. a) Belföldi irányczikkek :

Vallásos Unio. 79. 81. 82. szám. (Az úri sz. vacsorai hittan történelmi kifejtése.) — Földbirtok és még valami. 88. 90. 91. sz. Elv és Törvény. 99. sz. — A bor, mint homoeopathiai gyógyszer. 103. sz.

b) Külföldi czikkek :

A napi kérdések történelmi múltja. 31. sz. Spanyolország alkotmányos küzdelmei. 37. sz. — Az angol gabonatörvények. 42. sz. A török birodalom belviszonyai s politikai helyzete. 48. sz. Madridi szeptemberi pronunciamiento 78.sz.—Angol miniszteri változás. 97. sz. — Anglia kereskedelmi érdekei s a chinai háború. 102. 103. 105. sz.

1842. a) Belföldi irányczikkek :

Radicalismus. 4. sz. — Nép embere, kormány embere. 5 sz. — Magyar nyelv. 16. 18. 21. 27. 74. 82. sz. — Tarlózások az erdélyi német hírlapokból a magyar nyelv ügyében. 44. 48. 49. sz. — Körözi és hírlapi ellenőr. 60. 62. sz. — Erdélyi liberalismus, conservatismus. 81. 83. sz. — Erdélyi új coalitio. 91. 92. sz.

b) Külföldi czikkek :

Lajos-Filep kormányrendszere. 7. 8. sz. — Görögország és a török porta közti viszonyok 9. sz. — A portugal charta. 22. 23. sz. — A francia követkamara eloszlatása. 55. 56. sz.—A francia koronaörökös véletlen halála. 67. sz. — Ideigleni kormány Franciaországban. 68. 69. sz. — Az éjszakai nagy udvarok és a pyrenaeusi félsziget. 75. 76. 77. sz.—Szerbia újabb története és viszontagságai. 78. 79, 80. sz. — A jóreményfoki angol gyarmat és Port Natal. 83. sz. — A londoni lordmayor választása. 84. sz. — Angol amerikai alku a határper, szerecsen rabvásár sat. kérdésében. 85. 86. sz. — Müncheni octoberi népünnep és Walhalla kinyitása. 87. sz. — Mon-

tenegro. 91. sz. — Orosz és havasalföldi viszonyok. 97. 98. 99. 100. 102. sz. — Maroniták és Druzok Szíriában. 103. 104. sz.

1843. Külföldi czikkek :

Keleti hadak nézőhelye. — Chinai birodalom. 2. 3. 4. 6. 7. 9. sz. — Afghanistanstán és a szomszéd tartományok. 10. 12. 14. 17. 19. 21. sz. — Hayti régiebb állapota. 38. 40. sz. — Espartero bukása. 66. sz. — Bachelier, francia terrorista. 73. sz. — Victoria királyné külföldi utazásai. 83. 84. 85. 88. 89. sz. — Oconnell pere. 90. sz. —

1844. Belföldi irányczikkek :

A nemzet, kormány és tisztújítás. 1. 2. 3. 4. sz. — A conservativismus. 49. sz.

1846. a) Belföldi irányczikkek:

A szász nemzet ispánja. Nép és kormány. 5. sz. — A horvát ügy és erdélyi ellenzék. 7. 8. 23. sz. — Unio és az erdélyi ellenzék. 41. 42. 46. 47. 48. sz.

b) Külföldi czikkek:

Az angol ministerium. 1. 4. sz. — A francia forradalom idejéből. August. 4-ke 1789. Az 1-ső sz. tárczájában. — A római pápa és az orosz császár. 3. sz. — Vallásos mozgalmak. 10. 11. sz. — Peel és a conservativ ügy. 19. 20. 24. sz. — A lengyel mozgalmak. 29. sz. — Úrbéri váltság Prussziában. 40. sz. — Visszatekintés Peel ministeriumára. 62. 63. sz. — Az utrecht béke. 83. sz. — Visszatekintés a krakui eseményekre. 97. 98. sz. — A napi kérdések. 90. 92. 94. 100. 101. 105. sz.

13. Hon és Külföld historiai, statistikai és földleirási tekintetben ismertetése, mint a Malt és Jelen melléklapja. Alapítá és szerkeszté Szilágyi Ferencz. 1841—1848. évfolyamok. Kolozsvártt. 4-r. Megszűnt a fölappal.

1841.

Erdély történetei rövid átnézése a felséges austriai ház idejéig. 1. 2. 3. 5. 6. 7. 8. 11—25. (Csak a mohácsi ütközetig terjed.) — Újságok eredete s fontossága. 1. 2. 3. 5. 6—17. 19. 20. 21.—Akra, historiai rajzolat. 7. 8. sz. — A britanniai parlament. 16—19. sz. — Szíria a török alatt, s Szíriát illető adatok. 22. 23. 24. sz. — Nagy-Váradnak a törökök hatalmába esése 1660-ban. 28. 29. sz. — Az éjszak-amerikai határper. 28. 29. sz. — Az éjszakamerikai Egyesült státusok

congressusa. 30. 31. sz. — A Dardanellák kérdése. 30. 31. sz. — Chiva s az oroszok táborozása. 32. 33. sz. — Erdélyi fejedelem Apafi Mihály levele feleségéhez Bornemisza Annához. 34. 42. 46. sz. — Az angolok versengése Chinával s az opiumkereskedés. 38—41. sz. — China rövid ismertetése történeti tekintetben. 40. 42. sz. — Erdélyi fejedelem Apafi Mihály két levele a székely nemzethez. 43. sz. — Erdély állapota Apafi Mihály idejében. 43. sz. — Las Casas 53. sz. — Erdélyi fejedelem Apafi Mihály levele Mahmud budai vezér és váradi basához. 63. sz. — Egy Partiumot illető oklevél. 75. sz. — Masaniello. 76. 77. sz. — Bánffy Dénes halála. Fiú tisztelet. 95. sz. — A Communisták. 96. 97. sz. — Az erdélyi kir. kormányzók és kormányzói elnökök névsora. 97. sz. — Mencsikoff és Dolgoruky. 97. 98. sz. — Erdélyi oklevelek. 99. 100. sz. — Bosszú és szeretet. 99—105. sz.

1842.

Végrehajtó hatalom. 5. sz. — A portugaliai charta. 43. 44. 45. sz. (E cikk eleje a „Mult és Jelen“ ez évi 22 és 23-dik számában.)

14. Magyar Gyermekebarát. Alapító s szerkesztő Szilágyi Ferencz sat. Kolozsvárt. 8-r. Képekkel. 1843—44. évfolyamok, négy darabban. Az utóbbi év végén megszűnt.

Szerkesztő dolgozatai közül:

Az első darabban: Szülékhez és tanítókhöz. Előszó. — Újévi üdvözlés a gyermekekhez. — A historia. A természet. 1. sz. — Erdély történetei dióhajba szorítva. — Valami a földleírásból. 2. sz. — Erdélynek magyarok általi elfoglaltatása. — A csillagokról. 3. sz. — Az Isten a gyermekek kérését meghallgatja. 7. sz.

Második darabban: Hunyadi János.

Harmadik darabban: A magyar gyermek szereti hazáját. 1. sz. — Rajzolatok a magyar történetekből. 4. 6. sz. sat.

15. Erdély és az Unio. Töredékeszmék Erdélyi Magyar Jánostól (álnév Szilágyi F. helyett). 1848. 8-r. (Nyomatott N. Szebenben. 10 l.)

16. Magyar Hírlap. Politikai napilap. Szerkesztő Szilágyi Ferencz. Pesten, írnagyságban. Megindult nov. 15. 1849. Megszűnt 1852. végén.)

Szerkesztő dolgozatai közül: Az austriai engedményezett alkotmány és Magyarország. — a) Történeti állás. b) Politikai szem-

pont. c) Magyarország új helyzete és az egyenjogúság. 2. 3. 4. 5. 6. S. sz. — Politikai szemle. 9. 12. 13. sz. — Nyári és Kossuth. 18. sz. — Az amnestia. 16. sz. — A szerb vajdaság és a temesi bánság. — Ne bántsd a magyart. 22.sz. — Mit akar a magyar? 31. 34. sz. — Visszatekintés. 1849-re. 41. sz. — A komáromi capitulatio 58. 69. sz. — A családások kora. 75. 79. sz.

17. Budapesti Hírlap. Politikai és hivatalos napilap. Pesten ívnagy. 1853—1856. évfolyamok Szilágyi Ferencz szerkesztése alatt. Szerkesztőtől többek között: Honi történelmi irodalom: Erdélyi történelmi adatok. Szerkeszti és kiadja gróf Mikó Imre. I. kötet. Kolozsvártt, 1855. — Az 1856-diki évfolyam 34. 35. 36. 37. 40. 48. 49. 50. számai tárczájában.

18. Erdély gyásznapjaiból. Történeti rajz a Szilágyi Sándortól 1851. szerkesztett „Nagy-Enyedi Album“-ban. 1—37. l.

19. Az erdélyi unio. Történelmi rajz. Pest, 1861. 8-r.

b) Kéziratban levő dolgozatok:

1. Erdélyi rémek történelmi és politikai szempontból. (A fennebbi „Erdélyi Unio“ ebből adatott ki).

2. Horavilág 1784-ben. Ez erdélyi tragoédiát illető oklevelek s más adatok gyűjtését I. tag még nem végezte be. A munkának három része leendő: a) Az erdélyi jobbágyság állása összehasonlítva a német örökös tartományokbeli földesúri viszonyokkal. — b) A katonai összeírás (conscriptio) mint előjátéka a pórlázadásnak. — c) Maga a Horavilág.

3. Az erdélyi országgyűlések az ausztriai korszakban.

4. Az evangélikusok sérelmei az 1708—15-beli pozsonyi országgyűlésen. Ehez tartozik: A sopron-vidéki templomok elvétele 1673—74-ben.

HENSZLMANN IMRE.

a) Folyóiratokban és gyűjteményekben:

1. A középkori építészet. (Olvastatott az Akadémia öt rendbeli ülésében, megjelent a Budapesti Szemlében, és azon kívül külön példányokban is.)

2. Mátyás király egykorú arczképei. (Olvastatott a magyar Képző Művészeti Társulat gyűlésén, és megjelent az Archaeologiai Közlemények II-ik kötetében, egy réztábla kíséretében.)

3. Mátyás király állítólagos építőmesterének rajz-albuma. (Felolvasatott az Akademiában, és megjelent Archaeologiai Közleményei II-dik kötetében).

4. Az akademia palotájának eddigi története (Kritikai Lapok 1-ső szám.)

5. A magyar képzőművészeti társulat. (Kritikai Lapok 3-ik szám.)

6. A kis-bényi román ízlésű egyház monographiája (része felolvasatott az Akademia ülésében, az egész megjelent az Archaeologiai Közlemények III-ik kötetének 1-ső füzetében, a szerző mérései nyomán általa rajzolt öt réztáblával).

7. Jelentés a székesfehérvári régiségekről (olvasatott az Akademia ülésében, és megjelent fametszetekkel illusztrálva a Vasárnapi Újság 28-ik 29-ik 30-ik és 31-ik számaiban.

b) Készülőben

1. Az apátfalvi román ízlésű egyház monographiája az Archaeologiai Közlem. számára. (7 réz tábla számára a rajzok elkészültek),

2. Az építészeti arányok, polychromia, és a byzanti építészetről szóló értekezések a Konstantinápolyba és Athenbe tett útazás jegyzetei számára.

3. Théorie des proportions dans l'architecture, mint az ugyan-e című, Párizsban 1860-ban megjelent munka első részének folytatása, illetőleg az ó keresztyéni, byzanti és román építészeteket tárgyaló 2-dik része.

GOROVE ISTVÁN.

Politikai cikkelyek a Pesti Naplóban s a Magyarországbán.

BOTKA TIVADAR.

a) Folyóiratokban és gyűjteményekben.

1. Vázlatok a megyei alkotmányos élet multjából Székfoglaló értekezés (M. Tud. Akad. Értesítő, Phil. Törvény- és Történettud. Közlöny.)

2. A Muraköz. Jogtörténeti tanulmány. (Budapesti Szemle XLI. füzet.)

3. Országos gyűlölet országos tisztelet (Magyar Tudom. Értekező.)

b) Kéziratban :

1. A Svajczban találtató hunfökről ; — és
2. Azon svajczi monumentalis művekről, melyek az árpádházi két utolsó királyi nőre vonatkoznak. (Olvastattak az Akademiának 1862. oct. 6-dikai ülésében.)

CZINÁR MÓR.

Index Codicis Diplomatici Hungariae Alphabeticus. (Kiadás végezt az Akademia által elfogadva.)

HUNFALVY JÁNOS.**a) Önálló :**

1. Egyetemes történelem, második javított kiadás. Pest, 1862. Három kötet.

2. Magyarország és Erdély eredeti képekkel. Darmstadt, 1859 — 1862. Folytatás. (Ugyanaz németül).

3. Budapest és környéke, eredeti képekkel. Pest, 1859. (Ugyanaz németül is).

4. Magyarország természeti viszonyainak leírása, kéziratban. (Kiadás végezt az Akademia által elfogadva.)

b) Folyóiratokban :

1. Az éjszaki sarkvidékek. (Budapesti Szemle.) 1860, 1861.

2. Magyar László utazásai déli Afrikában (németül, Lipcse Brockhaus „Gegenwart“ folyóiratában, 1861.)

c) Szerkesztés :

Statistikai Közlemények, kiadja a magyar tudományos Akademia Statistikai Bizottsága. 1861—1862. III. kötet. (Saját cikkei : Gymnasiumaink állása 185¹/₂—185⁸/₉. Adalékok hazánk erdőszerkezeti viszonyainak ismertetéséhez. A magyar korona területének bányászata. Sok kisebb közlemény és egyveleg).

KAZINCZY GÁBOR.

Gr. Dessewffy József Irodalmi Hagyományai. III. Pest, 1862.

KNAUZ NÁNDOR.**a) Önálló :**

Évmutató Fejér György Okmánytárához. Buda, 1862.

b) Folyóiratban :

Vegyes cikkek az általa közösen Nagy Iván I. taggal szerkesztett Magyar Tud. Értekezőben.

c) Kéziratban :

Balbi Jeromos életrajza. (Olvastatott az Akademiának május 5. és 19-dikei üléseiben.)

KONEK SÁNDOR.**a) Önálló:**

1. Egyházjog kivonatban, különös tekintettel hazánk egyházi viszonyaira (könyomat). Pesten, 1861.

2. Beszéd az egyetemi segélyegyletek üdvös hatásáról az 186 $\frac{1}{2}$ -ki tanévnek ünnepélyes megnyitása alkalmával. Budán, 1861.

b) Gyűjteményben :

1. A Statistikai Bizottság által megindított népszámlálás. (Statist. Közlemények I. köt. 1-ső füzet.)

2. Viszszapillantás egyetemünk múlt 'tíz évére. A bűnvádi statistikának múltja s jövője (Statist. Közlemények II. köt. I. füzet.)

3. A pesti egyetem és egyetemi nyomda alapjának költségvetése az 1862-dik évre. (Ugyanott III. köt. I. füzet.)

4. A magyar birodalom népesedési viszonyai. (Ugyanott.)
Többnemű kisebb értekezés (Ugyanott).

MAGYAR LÁSZLÓ.

A Déláfrikai Munda-Evambo, Lungo és Kapota tartományok általános földleirati vázlata. (Felolvasatott az Akademiának 1862. oct. 20-dikai ülésében.)

NAGY IVÁN.**a) Önálló:**

Magyarország Családai, címerekkel és leszármazási táblákkal. Folytatás a VII. kötettől a IX. kötet közepéig. Pest, 1860—1862.

b) Folyóiratokban:

1. Királyi, nádori, s némely más nevezetes levelek Nógrád vármegyéhez 1663—1666. (M. Történelmi Tár, X. köt. 111—203 l.)

2. A Konkolyi Thege család oklevelei. (Győri Tört. és Régészeti Füzetek, II. köt. I. füzet.)

c) Kiadás:

1. Komáromy Jánosnak (Késmárki Thököly Imre secretariusának) török országi Diariumja s experentiája. Pest, 1861.

2. Thököly Imre naplója 1693—1694. (Sajtó alatt az Akademia kiadásában.)

d) Szerkesztés:

A „Magyar Tudományos Értekező“ című havi folyóiratnál kiadó és szerkesztő Knauz Nándorral együtt 1862. évi januártól.

PAUER JÁNOS.

A székesfehérvári ásatásokról értekezett az Akademia kérendbeli ülésében.

PAUR IVÁN.

Az 1861-ik évi almanachból kimaradtak ezek:

a) Nyomtatásban megjelentek:

1. A légkövekről. (Család könyve, 1856 VII. és VIII., 221 s kk. lap.)

2. Szent István király palástja. (Magyar Évlapok, Mészáros Károly és Sárossy Gyulától. 1857, 25 s kk. lap.)

3. A nagyvárad közgazgatási terület conservatorának hivatalos jelentése. (Ugyanott 30 s kk. lap.)

4. Irodalmi Panoráma I. II. III. IV. czikk. (Ugyanott 61—70 lap.)

b) Sajtó alá kész:

Ritter János soproni krónikája.

RÁTH KÁROLY.

a) Önálló:

1. A magyar királyok hadjáratai, utazásai és tartózkodási helyei. Győr, 1861. 315 lap.

b) Kiadás.

II. Rákóczy Ferencz emlékirata a magyar hadjáratról, 1703—1711. Győrött, 1861. 208 lap.

c) Szerkesztés:

Győri Történelmi és Régészeti Füzetek. Tr. Rómer Flóriánnal. Az első kötet 4 füzetel s 4 műmelléklettel megjelent 1861-ben Győrött. 1862-ben a második kötetből eddig 2 füzet, 3 műmelléklettel.

d) Lapokban és Folyóiratokban:

1. Adatok a magyar protestantismus történetéhez. (Prot. egyh. iskolai lap 1860. 367. 368. 629—631. lapokon.)

2. Régiségtár. (Győri Közlöny 1860 évi 107. 222. 290. 291. 307. 323. — 1861-dik évi folyam 214. 218. 222. lapjain.)

3. Kivonat Sebesi Ferencz naplójából. (Delejtű 1860. 350 és 351. l. a Bosniai út.)

4. Bolgárfalvai Sebesi Ferencz temesvári követsége 1658-ban. (Delejtű 1861. 25 l.)

5. Győr megye alispánjai. (Győri Közlöny 1860. 353. 358.

361. 362. 366. 370. 373. 374. 378. 381. 382. 386. 389. 390. 398. 399. 402. 406. 407. 410. 414. lapjain.)

6. Két nevezetes házasság 1682-ben. (Győri Közlöny 1861. 18. 319. l.)

7. Rédey Ferencz erdélyi fejedelem megbízottjának Sebesi Ferencznek követsége 1658-ban a budai vezérnél. (Győri Tört. és Rég. Füz. I. 1—7. l.)

8. Asszonyfai okmánytár. (Ugyanott 15—49. 116—154 l.)

9. Czéhbeli szabályok. (Győri Közlöny. 1860. 167. 168. 171. 175 és 176. l. Győri tört. és R. Füz. I. 50—56. 155—159. 216—218. — II. kötet 68—73 l.)

10. Kisebb közlemények. (Győri Tört. és Rég. F. I. 57—59. 383 l. II. kötet 96. l.)

11. Gróf Eszterházy Miklós nádor levelei. (Magyar Tört. Tár VIII. 1—210. l.)

12. Öskori levelek. (Győri tört. és r. f. I. 71—75. 160—171. 237—256. 339—350 l.)

13. Mosony megyéről és főispánjairól. (U. o. 105—115 l.)

14. Bolgárfalvai Sebesi Ferencz budai követsége 1655-ben, II. Rákóczy György erdélyi fejedelem alatt. (Felolvasatott a magyar tudom. Akademia 1861. ápríl 8-kán tartott ülésén, megjelent ugyanott 193—205. l.)

15. Okmánytár az Árpádok korából. (Rómer Flóriánnal. Ugyanott 206—215 lapig.)

16. A régi magyar naptár és az okmányok keltjeiről. (A magyar kir. hadjáratai sat. című munka előszava, felolvasatott a magyar tud. Akad. egyik májusi ülésén. Ugyanott 257—271. l.)

17. V. László magyar, cseh . . . királynak a római pápa, a görög császár, Sicília és Arragonia királya, a modenai herceg a velenzei doge, a szerb despot, a páviai püspök, a lubló kapitány s többekhez; továbbá a magyar-országgyűlésnek a pápához, és Kázmér lengyel királynak a magyar királyhoz írt levelei. (Ugyanott 305 321. l. a II. kötet 38—55. l.)

18. Téth, győrmegyei helység története a török uralom alatt. (Győri Közlöny. 1861. 373. 374. l.)

19. Győr-Újvárosról. (Győri Közl. 1862. 125. 129. 133 és 137. l.)

20. Egy kéj lak Keszthelyen. (Képpel, Vasárnapi újság 1862. 232 és 233 l.)

21. Csikvánd, györmegyei helység története. (Győri Közlöny. 1862. 209. 214 és 217-dik lapjain.)

22. Adalékok a magyar tudomány történetéhez. (Magyar Tört. Tár IX. 211—218 l.)

23. Rákóczy Erzsébet emlékezete. (Győri Tört. és RégFüz. II. 28—37 l.)

24. Török-magyar viszonyok. Akadémiai előadások. Sajtó alatt.
e) **Kéziratban.**

1. A dunavölgye hazánkban Tétényig 1500 körül.

2. Györmegyei regesták.

3. Regesták számos hiteles és magán levéltárakból.

SZABÓ KÁROLY.

a) **Önálló :**

Magyarország történetének forrásai. Első kötet III. füz. Kézai Simon mester magyar krónikája. Pest, 1862.

b) **Folyóiratokban :**

1. Schweizi követ Mátyás király udvarában. (Budapesti Szemle XIV. köt. 1862.)

2. Apáczai Cseri János magyar logicájáról. (Korunk 1862. 98. szám.)

3. A székely krónika ügyéről (Az Erd. Muzeum-egylet Évkönyvei II. köt. Kolozsvárt, 1862.)

Szerkesztés és kiadás :

1. Erdélyi történelmi adatok. IV-dik köt. (Új foly. I. köt.) Kiadja az Erd. Muzeum-Egyesület. Szerkeszti Sz. K. Kolozsvárt 1862.

2. Hunyadiak Kora Magyarországon gr. Teleki Józseftől. VI. kötet ; a szerző kéziratát kiegészítve adja Sz. K. Sajtó alatt.

SZALAY ÁGOSTON.

a) **Önálló :**

Négyszáz magyar levél a XVI. századból 1504—1560. Pesten 1861. (A magy. tud. Akademia által megindított magyar Leveles Tár első kötete.)

b) **Folyóiratokban.**

1. Levelek a XVI és XVII. századból. Pesten, 1830. (Külön és a Tudományos Gyűjteményben.)

2. Magyar Régiségek. Pesten, 1831. (Külön és a Tud. Gyűjteményben.)

3. Néhány magyar köriratú pecsétről. (A magyar akadémiai Értesítőben, 1860.)

SZILÁGYI SÁNDOR.

a) Szerkesztések és Kiadások:

1. Kis-Kún-Halas Története. Jegyzetekkel s oklevéltárral ellátva. Kecskemét, 1861. (A „Történeti Emlékek a magyar nép községi és magán életéből“ III-ik kötetében.)

2. Okmánytár a hódoltság történetéhez I. és II-ik kötet. (Szilády Áronnal együtt.) Kiadja a Magyar Tudományos Akadémia Tört. Bizottsága. (Sajtó alatt). Ugyanennek III-ik kötete sajtókészen (A Törökmagyar kori Emlékek első osztályának 1. 2. és 3-ik kötetei).

b) Folyóiratokban és Gyűjteményekben :

1. Apáczai Cseri János és kortársai. (A Nyelvtudományi Osztály Közlönye I. kötet 466—502. l.)

2. Magyarország pénzügyi állapotához a XVI-ik században (Magyar Történelmi Tár VIII. k.)

3. Az eperjesi béke 1633. (U. o.)

4. Okmányok az erdélyi tudóstársasági igyekezetek történetéhez 1793—1845. (U. o. IX-ik k.)

5. Bethlen Gábor levelei Alvinczi Péterhez. (Sárospataki Füzetek IV-ik évfolyam).

6. Perényi Gábor végrendelete. (U. o. VI-ik k.)

7. Adalék az unio vitálytörténetéhez. (U. o. VI-ik k.)

8. Városaink monographiái. (Budapesti Szemle XII és XIV. k.)

9. Egy magyar város a török hódoltságban. (U. o. XIII k.)

10. Újabb nyomozások a török uralom történetéhez Magyarországon. (U. o. XIV. és XV-ik k.)

11. Czeglédi István életrajza. (Protestans Egyházi és iskolaⁱ lap 1860-iki évf.)

12. Az Árpádház korában élt írók magyarul. (U. o. 1861.)

13. Könyvismertetés és még valami. (U. o. 1861.)

14. Régi levéltárca. (Delejtű 1860.)

15. Szomorú esztendő. (U. o. 1860.)

16. Magyar hölgyek levelezése. (Családi Kör 8, 11, 14-dik számok 1360, 1861.)

17. Rákóczy Ferencz Párizsban. (U. o, 15, 16. számok.)

18. Könyvismertetések. (Szépirodalmi Figyelő 1861 és 1862-iki folyamában.)

19. Békés Gáspár versengése Báthori Istvánnal. Történelmi rajz. (Erdélyi Múzeum-Egylet Évkönyvei I. k.)

20. Történetirodalmi visszapillantások. (Magyarország. I. 1861. 262. 269. 271. II. 298. 1862 : S. 10.)

21. Nyílt levél Szász Károlyhoz. (Magyarország, új folyam 1 2-ik sz.)

22. Prot.püspökök életrajzai. I. Geleji Katona István. II. Tofeus Mihály. (Prot. Naptár 1863).

PESTY FRIGYES.

a) Szerkesztés:

Delejtű. A tudomány, anyagi érdekek és szépirodalom közlönye. (Megjelent Temesvárott hetenként egyszer. Kiadta és szerkesztette Pesty Frigyes. Megindult 1858. évi július elején, megszűnt 1861. évi augusztus végével. Benne számos nagyobb czikk a szerkesztőtől.)

b) Folyóiratokban.

1. A templáriusok Magyarországon. A magyar Akadémia 1861. évi június 10-én tartott ülésében székfoglalóul felolvastatott. (Magyar Akadémiai Értesítő. Történettud. Osztály Közlönye II-dik k.)

2. A „Geschichte des Temeser Banats“ (szerzője Leonhard Böhm megjelent Lipcsében Brockhausnál) és ugyancsak a „Geschichte des Temeser Banats“ szerzője H. Schwicker, megjelent 1861. Nagy-Becskereken, Bettelheimnél) című munkák bírálata, a Budapesti Szemle 44. és 45. füzetében ezen cím alatt: A temesi bánság monographiái.)

3. Zsigmond király fogságának ideje. (A Tudományos Értekező 1861. évi 5-ik füzetében).

c) Sajtó alatt:

Világtörténelmi Napló. Két kötetben.

d) Kiadásra kész:

1. A temesi főispánok, temesvári pasák és temesi főnökök. (A magyar Akadémia által kiadásra van elfogadva a Történelmi Tárb.)

2. A magyar helynevek.

Ezekon felül vegyes czikkelyek a Pesti Napló, Magyarország, Pester Lloyd, Gränzbote (megjelent Temesvárott), stb. lapokban.

RÉVÉSZ IMRE.

a) **Önállók:**

1. A protestáns egyházalkotmány alapelvei, a XVI-dik századi főbb reformatorok, vallástételek és egyházszervezetek bizonyítása szerint. Szarvas, 1856.

2. A theologiai tudományok encyclopaediája és methodologiája. Írta Dr. Hagenbach a theologia tanára Baselen. Magyarra fordította Révész Imre. Pest, 1857.

3. Vélemény a magyar protestáns egyházalkotmány fő pontja felett. Debreczen, 1857.

4. Erdősi János magyar protestáns reformator, különösen tekintettel némely magyar tudósok balvéleményére. Debreczen, 1859.

5. Etel laka, vagyis Attila hun király birodalmi székhelye. Debreczen 1859.

6. A magyar protestáns egyház szabadságának védelme némely tekintélyes német tudósok megtámadásai ellen. Megjelent a Sáros-Pataki Füzetek 1862-dik évi, s német nyelven a berlini Protestantische Kirchenzeitung 1861-dik évi folyamában.

7. Dévai Bíró Mátyás első magyar reformator életrajza és irodalmi művei.

8. Számos eredeti egyházi beszédek, s másnemű lelkészi dolgozatok. Kézirat.

b) **Gyűjteményekben és folyóiratokban.**

Számos értekezések, bírálatok, könyvismertetések különféle hazai lapokban s folyóiratban 1847-től 1862-ig. Az értekezések közül néhány önállólag is megjelent.

KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD.

a) **Önállók:**

1. Magyarok Életrajzai. I. szakasz: Hajdankor. — 1600. I. — VII. füzet. Pest, 1856—1859.

2. Magyarország művelődésének története, különös tekintettel az anyaország, úgy szinte Erdély, Horvát- és Tótország államélete kifejlésére. I. köt. A vezérek kora. 887—1000. Pest, 1859.

3. Az Almási nemzetség. Kézirat.

b) Folyóiratokban:

1. Rajzolatok a magyar nemzet művelődésének történetéből. (Vas. Újs. 1855. 26—33. sz.)
2. Életrások: Hunyadi János. Grof Hadik András. Kis János. Báthori Zsigmond. (Magy. Néplap 1856. 13. 20. 26. 32. sz.)
3. Felsőbányai tatáremlék. (U. o. 5. sz.)
4. Történeti Naptár. (U. o. 1—40. sz.)
5. Adatok Erdély művelődésének történetéből a mohácsi napig. (Hazánk I. 1858.)
6. Ecsedi Báthori István nádor. (U. o.)

ROSTI PÁL.**a) Önálló:**

Úti emlékezetek Amerikából. Pest, 1861.

b) Folyóiratokban:

Vegyes czikkelyek a Pesti Naplóban stb.

URHÁZY GYÖRGY.**a) Önálló:**

1. Unio, irodalmi és politikai zsebkönyv. Kolozsvár, 1848.
2. III. Napoleon, történeti és politikai életrajz. Pest, 1854.
3. Keleti képek, útirajz keletről. Pest, 1854.

b) Folyóiratokban:

Publicisticai és vegyes tartalmú dolgozatok: a „Pesti Napló”- „Magyar Sajtó”- és „Magyarország”-ban.

IV. Mathematikai osztály.**R e n d e s t a g o k .****GYÖRY SÁNDOR.****a) Értekezések:**

1. A háromszög határozatalan területéről.	} Math.sTerm.tud. Értesítő 1861.
2. A szegletek központosításáról.	
3. Cardan szabályáról.	} Math.sTerm.tud. Értesítő 1861.
4. Az egyenletek általános feloldásáról.	

Ért. I. k. 2. f.

5. Némely kéteseknek vitatott matematikai elvek igazolása. (Math. és Term. Értesítő 1861. I. k. 4. f.)

6. A műnyelvről és műszavak alkotásáról. (Math. Term. tud. Értesítő 1852. II. k. 1. f.)

7. Az egyenletek általánosításáról, és határ-értékeiről (Math. s Termtud. 1852 II. k. 2. f.)

8. Az egyenletek ismeretes legegyszerűbb feloldásainak összevasonlítása. (Kéziratban.)

b) Szerkesztés :

A Magyar Tudományos Akadémia Értesítőjének Matematikai és Természettudományi füzetait szerkeszti.

NAGY KÁROLY.

Considérations sur les Comètes. Paris, 1861.

KISS KÁROLY.

a) Önálló:

A Strategia elvei az 1796-ki németországi hadjárat előadásával felvilágosítva. Károly austriai főherceg munkája, az akadémia megbízásából fordítva. (Kinyomtatva az I. kötet 1861. az akadémia költségén.)

b) Akadémiai felolvasás:

Az 1448-ki rigómezei ütközet hadtudományilag előadva. 3-ik 4-ik felolvasás az Akademiában 1862. (Kéziratban.)

FEST VILMOS.

A testek, különösen az építési anyagok szilárdságáról. (Kéziratban.)

PETZVAL OTTÓ.

a) Önálló:

1. Erő- és Géptan technikai intézetek sat. számára. Pest, 1861—2. I. k. 2. f. II. kötet.

2. Géptan reaktanodák sat. számára. Pest, 1861.

3. Felsőbb mennyiségtan egyetemek számára. (Kéziratban.)

SZTOCZEK JÓZSEF.

a) Fordítások:

1. A kis catoptricai cathetometer. Németből magyarra fordította Sztoczek József 1842.
2. Schrön logartáblája. A hozzátartozó szöveget németből fordította Sztoczek József 1860.
3. Schrön közbesítési táblája. A hozzátartozó szöveget magyarra fordította Sztoczek József 1860.

b) Eredeti értekezések folyóiratokban és gyűjteményekben:

1. Eine auffallende elektrische Erscheinung. (Poggendorf Annalen. 1853. 88-ik kötet.)
2. A szabad villámosság elterjedése valamely egyszerű és összetett láncban. (Tanodai Lapok 1856. 22. 26.)
3. A lakhelyekben megkívántató levegő-jutalékról. (A M. Term. Társ. Évk. 3-ik köt. 1857.)
4. A pesti Károly-kaszárnyában kísérletileg meghatározott óra- és emberkénti levegő-jutalékról. (Ugyanott.)
5. Galván-méreti elővizsgálatok. (Ugyanott.)
6. Összehasonlító vizsgálatok a Dániel, Grove-, és Jedlik-féle elemek állandóira vonatkozólag. (Ugyanott.)
7. A meleg erőműtani elmélete (előadva a M. Term. Társ. 1857-ki szaküléseiben s megismertetve ugyanazon évben a „Pesti Napló“ egyes számaiban).
8. A fémbaromiterről, önálló vizsgálatok nyomán. (A Magyar Term. Társ. Évk. IV-ik kötetében. 1860.)
9. A légnyomati észleletek legrövidebb és legpontosabb áttételéről. (Ugyanott.)
10. A lakok szellőztetésére vonatkozó újabb buvárlatok bírálatos megismertetése. A lakokban történő légújulás meghatározása a szoba-levegő szénsavtartalmából. A likacsos testeken áthatoló lég térfogatának viszonya a működő nyomáshoz. (Ugyanott.)
11. A Groszmann-féle légszivattyú megismertetése. (A Term. Tud. Társ. Évk. IV-ik kötetében 1861.)
12. Különböző szerkezetű fémbarométerek összehasonlítása a közönséges légsúlymérővel. (A M. Tud. Akad. term. tud. osztálya 1862-iki Értesítőjében.)

c) Külön jelent meg :

Utasítás meteorológiai észleletekre, a M. Tud. Akadémia megbízásából. Ehez járúl toldalékul egy értekezés az ozonról. 1861.

HOLLÁN ERNŐ.

a) Önálló :
 1. Mértan alapvonalai tudományosan rendszeresítve. A magyar felsőbb tanodák használatára. Bécs, 1854.

2. Magyarország vasúthálózatának rendszere. Bécs, 1856.

b) Folyóiratokban :

1. Földcsövezés Magyarországon. (Kelet Népe, I. 1856.)
2. A keleti vaspálya köréből. (Czikk sor a P. N. 1856, 58.)
- 3) Az újabb szerkezetű vasuti hidakról, különösen a rács-rendszerről (M. Ak. Évk. 1859. math. oszt.)
- 4) A Dráva-hajózásról. (P. N. 1861.)
5. A magyar éjszaki vasutról. (P. N. 1861.)
6. Az erdélyi vasut ügyében. (P. N. 1862.)
7. Horvát-szlávon közlekedési ügyek (M. S. 1862.)
8. Székfoglaló értekezés „a vasutak keletkezése s általános elterjedése felett“ máj 26-kán 1862. (A M. Tud. Ak. Mathem. Értesítőjében, III. 2.)

Levelező tagok.

BRASSAI SÁMUEL.

a) Önálló :

Euklides elemei. (Sajtó alatt.)

b) Az akadémiai Értesítőben :

Az árnyékórákról. (1859-diki Értesítő. Pótlékkötet.)

c) Szerkesztés :

Az erdélyi muzeumegylet Évkönyveit szerkeszti.

KRUSPÉR ISTVÁN.

Gyakorlati mértan. (Sajtó alatt.)

TOMORI ANASZTÁZ.

Vegyes czikkek a napi lapokban.

WEISZ JÁNOS ÁRMIN.

a) Önálló :

Felsőbb mennyiségtan. Pest, 1861—2. I. A különbzéki és

egészleti hánylat. II. Alkalmazás a mértanra és toldalék a felsőbb-fokú egyenletek elméletéről.

b) Az akad. Értesítőben :

1. A függvények legnagyobb és legkisebb értékeiről. (Math. és Term. Közlöny 1860. 3.)
2. A körök érintkezéséről. (Ugyanott, 1861. 1.)

LUTTER NÁNDOR.

Önállóak :

1. Mennyiségtan a középtanodák felsőbb osztályai számára. II. Mértan. Pesten, 1861.
2. A természetes számok tizenegy számjegyű arányszámai. Pest, 1861.
3. A természettan elemei. Pest, 1862.

WENINGER VINCZE.

a) Önállóak :

1. Számtan. Pesten, 1856.
2. Minő pénzünk lesz? Pesten, 1858.
3. Politikai számtan. Pesten, 1862.
4. Keresked. számtan elemei. Pesten, 1862.

b) A m. tud Akad. Értesítőjében :

1. 1861-ben A halandósági táblázatok készítéséről.
2. 1862. Az életbiztosítási díjtartalék elmélete.

c) A Statistikai közleményekben :

1. Több ízben népesedési adatok összeállítása.
2. Franciaország pénzügyi statistikája.
3. A tengerparti hajózás statistikája Ausztriáról.
4. A pesti kereskedelmi akadémia statistikája.
5. A biztosítási ügy állása honunkban.
6. A sajtó alatt levő „Kereskedelmi Szótár“ készítésében részt vett.

Jelenleg egy nagyobb „Könyvvitel“-en dolgozik.

Végre a napisajtóban mint rendes munkatárs nemzetgazdasági, különösen pénzügyi cikkeket ír.

KONDOR GUSZTAV.

Folyóiratokban :

1. Die auf elementarem Wege entwickelte Theorie der Maxima und Minima. (IV. Programm der st. Oberrealschule in Pest 18⁵⁷/₅₈).
2. A részletes külzeléki egyenletek egészélése. (M. Akad. Ért. 1861. Math. és Tem. oszt.)
3. A magyar váltójog és üzlet kivonata. (Iparlap. 1861.)
4. Csillagászati közlemények (K. m. Term. Társulat Közlönye. 1862.)
5. Nagy Károly „Considérations sur les comètes ou éléments d'une cométologie“ című művének ismertetése. (K. m. Term. Társulat Közlönye 1862.)
6. Csillagászati naptár 1863. (M. Akad. Almanach 1863.)

MARTIN LAJOS.

1. A madárszárny erőszete. (Akadémiai székfoglaló 1862. apr. 28.)
2. A legjobb miveletű szelelő szárny. (Felolvastatott az Akademiának 1862. oct. 27-dikei ülésében.)

V. Természettudományi Osztály.

Tiszteletitaggok.

KUBÍNYI ÁGOSTON.

1. A Magyar Nemzeti Múzeum Pest, 1861.
 2. Egyházi örömmünnep Pest, 1862.
- Több apró munkák a hazai hírlapokban.

KUBÍNYI FERENCZ.

1. A Teve és Ló, állat- és öslénytani-, s a magyarok keletről kijövetelére vonatkozólag történelmi tekintetben. Olv. dec. 6. 1858. és székfoglalóul dec. 12-ikén 1859. (Magyar Akad. Ért.)
2. Magyarországon talált kő- és bronzkori régiségek, 33 rajztáblával. (Archaeologiai Közlemények 2. kötet.)

Az akadémia megbízásából szerkesztése alatt :

Petényi Salamon museumi ör munkái, 1 k. a beremendi őss állatok maradványairól ; mint ennek kiegészítő része : a) A nyúl öslényntani tekintetben, jelesül a berementi ásatag-nyúl. b) A béka. c) A kígyó.

Kéziratban :

1. A terbeledi és lázi oszlopos basalt csoportozatakról Nógrád megyében, ábrákkal. Olv. a Magyar Akadémia természettud. osztályülésében 1858. Nov. 22-ikén.

2. Értekezés, illetőleg két rendbeli indítvány Radvánszky János és László naplójának lemásolása és a konstantinápolyi kirándulás tárgyában. Olv. a Magyar Tud. Akadémia 1862-ik évi martius 17. tartott ülésében.

BALASSA JÁNOS.

Képző műtétek. (Akadémiai székfoglaló. Sajtó alatt.)

KORIZMICS LÁSZLÓ.

A Gazdasági Lapok szerkesztését vezérlette.

Rendestagok.

BUGÁT PÁL.

Nyomtatásban megjelentek :

1. Az egészséges emberi test boncztudományának alapvonaljai Hempel A. H. után fordítva Bugát Pál által. 2. K. 1828.

2. Éptan, tanítványai számára szerzé Bugát Pál. 1830.

3. Kórtudomány, tanítványai számára szerzé Bugát Pál. 1830.

4. Organona a gyógművészségnek, vagy Hahnemann S. homeopathiája (hasonszerve), a 4-dik kiadat után magyarítva. 1830.

5. Sebészség, melyet előadási kézikönyvül kiadott Dr. Cheilius N. J., fordítá Bugát Pál. I. k. 1836.

6. Tapasztalati természettudomány Tschärner B-ból fordítva Bugát Pál által, saját kettős physicali szógyűjteménnyel. 1836.

7. Kisded sebészi eszköztár Dr. Fritze E. után magyarra fordítva 1837.

8. A nevezetesebb sebészi véres műtételek Dr. Fritztől, magyar és latin nyelven kiadva az Ory. Tár szerkesztői által 1839.

9. Magyar-német és német-magyar Zsebszótár. Közre bocsátá a magyar t. társaság 1833 és 1835. (Bugát Pál munkatárs).

10. Orvosi Tár első sorozata, melyet Schedel Ferenczel szerkesztett Bugát Pál 1831-től 1833-ig 12. k.

11. Orvosi Tár második sorozata, melyet Flór Ferenczel szerkesztett Bugát Pál 1833-tól 1838-ig. 20. k.

12. Magyar-deák, és deák-magyar szó-könyv az Orv. Tár első két kötetéhez. Kiadák professor Bugát és Dr. Schedel. 1833.

13. Magyarországi orvosrend névsora 1840-re. Kiadták professor Bugát és Dr. Flór.

14. Magyar orvosok és természetvizsgálók Pesten tartott első nagy gyűlésének munkálatai. A gyűlés megbízásából kiadták prof. Bugát Pál és Dr. Flór Ferencz 1841.

15. Ugyanazoknak szinte Pesten tartott második, és

16. Besztercze-Bányán tartott harmadik gyűlésének munkálatai. Kiadva ugyanazok által 1842. és 1843-ban.

17. Gyógyszerek árszabása Magyarország és hozzá kapcsolt tartományaihoz alkalmazva. (A gyógytestek megmagyarításában munkatárs Bugát Pál). 1843,

18. Természettudományi szóhalmaz, összegyűjté, és szószer-maztatási elvekkel vegyíté Bugát Pál. 1843. 1844.

19. Bugát Pál phonologiai eszméi.

b) Kéziratban:

1. Magyar-finn szótár Renwall finn-latinnémet után. 2. k.

2. Latin-magyar természettudományi szóhalmaz. (Török Jó-zsef tanárral kiadandó).

3. Dinnyészeti terminologia.

4. Egyetemes szóvizsgálat (etymologia universalis).

5. Egyetemes szóhangtan (euphonia universalis).

6. Természetes és javított magyar nyelvi írástan.

7. Szócsintan.

8. Szóvizsgálati szógyűjtemény a magyar, latin, görög, finn, török, német, svéd, francia, olasz, spanyol, oláh, és tót nyelvekből különféle címhasábokba szedve a szócsintani elvek felvilágosítására.

9. Alkalmazott gazdasági leltár (Metereologia).

10. A természet metafizikai átolmlásban.

11. Mit és mennyit követhet az emberiség az orvostudománytól?

12. A beszéd különböző fajtái, s ezek lényege természettani tekintetben, különösen a sugó beszéd.

13. Ásvány- és földtani műszógyűjtemény, összeszedve és magyarítva Oken-Walchner munkájából (Allgemeine Naturgeschichte von prof. Oken 1839. Erster Band, Mineralogie u. Geognosie bearbeitet von Dr F. A. Walchner).

14. Növénytani műszótan, Lönnrott Illyés után finnből (Kasvikon Opifanoja Elias Lönnrotilta, és ugyanakkor Flora fennica-jából Tuomen Kasvisto).

15. Állattani szógyűjtemény, összeszedve és magyarítva Dr. Fischer Zsigmond kézikönyvéből (Handbuch d. Zoologie v. Sigmund Caspar Fischer, Wien, 1829.)

16. Erdőszeti műszótár, melyet az Erdőszeti Lapok szerkesztői kiadni szándékoznak. (Mint munkatárs.)

PÓLYA JÓZSEF.

a) 1830—48.

1. Az orvosi Tárból gyógy-, szellem-, és életrendtani cikkek.
2. Summa observationum de Cholera Orientali stb.
3. Kéziratban magyarul u. e.
4. Observationes de Herpete et eius remedio novo : Anthrakokali. stb.
5. Kéziratban : Természettudományi Műszótár.
6. Az állatország természettörténeti képtérkép stb. I. kötet.
7. Az ember nem tekintetben stb. I. füzet.
8. Újság-Tárcza-cikk : a Dracocephalum moldavicum stb.

b) 1850—1862.

1. A Gazdasági Lapokban : növény-, lebz- és földmíveléstani cikkek.
2. A Pesti Naplóban műszótani-, a Magyar Sajtóban tudományos és polemicus cikkek.
3. Az Akademiánál physiologiai fölolvadások.
4. A kerti Gazdaságban : Műszótani Értekezés.

2. A Falusi Gazdában Növény-, Boncztanra, Physiologiára és Gyümölcsészetre vonatkozók.

6. Physiologia kéziratban.

TÖRÖK JÓZSEF.

Folyóiratokban:

1. Alföldi hangok a magyar kir. orvoskar ügyében. (Pesti Napló 1861. Jan. 15.)

2. A vihnyei vasas hévvizek (Orvosi Hetilap 1861. 22. szám. 437. lap.)

3. A nagyváradi hévvizek. Könyvismertetés. (Gyógyászat 1861. 30. sz. 623. l.)

4. A vörös agyacsálgulás (Cerebellomalatia). (Orvosi Hetilap 1861. 35 sz.)

NENDTVICH KÁROLY.

1. Az anyagosi ásványvíz vegybontása.

2. A werolniki és kis-zellői barnaszemek vegybontása és hő erejük meghatározása.

3. Nendtvich Tamás hajdan pécsi gyógyszerész lepkegyűjteményének ismertetése és életének rövid vázlata.

(Mind a három értekezés a „Természettudományi Társulat” üléseiben olvastatott fel, és annak Közlönyében jelenik meg.)

Sajtó alatt van:

„A vegytan elemei” című munkának második kiadása.

JEDLIK ÁNYOS ISTVÁN.

A bicskei csillagda ügyét tárgyalta az 1862 július 1-i ülésben.

KACSKOVICS LAJOS.

A Kertészeti Társulat közlönyét szerkeszti.

Levelező tagok.

BALLA KÁROLY.

1. Az éjszaki fény megfejtése. K. i.

2. Üdötan új alapokon. K. i.

Czikkelyek a hírlapokban.

TÖRÖK JÁNOS.

A Pesti Hírnököt szerkesztette.

LABORFALVI BERDE ARON.

a) Nyomtatásban megjelent dolgozatai :

1. Légtüneménytan s a két Magyarhon égalja stb. Kolozsvár, 1847.
2. Természetbarát. Kolozsvár, 1846—48. Ezen folyóiratot nem csak szerkesztette, hanem legnagyobb részét maga írta.
3. A kémia iskolája, Stöchard „die Schule der Chemie“ munkája fordítása. Kolozsvár, 1848.
4. A kolozsvári „Hetilap“-ot szerkesztette 1853—54-ben, s írt belé számos államgazdasági cikket.
5. A „Kolozsvári Közlöny“-t szerkesztette 1857 és 1858.
6. Mit tegyen az erdélyi gazda, hogy jólétre jusson. Kolozsvárt, 1859.

b) Kéziratban levő dolgozatai :

1. Tapasztalati természettan, —
2. Szerves testek kémiája, —
3. Kémiai műipartan, melyeket kézikönyv gyanánt írt tanítványai számára.

DORNER JÓZSEF.

1. A magyar alföld, különös tekintettel Szarvas vidékére, természetirati vázlat. (Megjelent a szarvasi főgymnasium 18⁵⁹/₆₀-dik évi tudósítványában.)

2. Pestmegye viránya, összehasonlítva Alsó-Ausztria virányával. (Megjelent a pesti ág. hitv. gymnasium 186¹/₂-dik évi Értesítőjében.)

3. Az élődi növények természetrajza, készülöben lévő monographia, melynek első része : a csirszemes élődiék, az akademia gyűléseiben felolvastatott.

GALGÓCZY KÁROLY.

a) Őnállók :

1. Új iparrend az osztrák birodalomban, az érdeklött iparos osztály részére magyarázattal ellátva. Pest, 1860.

2. A szenvedelmes dinnyész. Írta Szontagh Gusztáv. A második kiadást újból átnézte, s annak megjelenése óta a dinnyetermesztésben történt új tapasztalatok összeszedésével meg bővítette Galgóczy Károly. Pest, 1860.

3. Pabst kalauza a szarvasmarha-tenyésztésre. Német eredetiből. Pest, 1860.

b) Folyóiratokban :

1. A „Falusi gazda“-ban „Iparlap“-ban, „Gazdasági Lapok“-ban számos közgazdászati, mezőgazdászati, iparos és statisztikai czikk, különösen a „Gazdatiszti nyugdíj s árvagyámintézet“ ügyében ; a különféle biztosításokról ; a régi iparegylet működéséről ; buzdítás iparegylet-alakításra, az állatbiztosítás ügyében.

2. Az akadémiai Statisztikai Közleményekben : 186 $\frac{1}{2}$ -diki folyam : Magyarországi takarékpénztárak. 1862-diki folyam : Magyarország borászata. Borkereskedésünk.

c) Szerkesztés :

1. Falusi gazda. Hetilap. 1860. végéig.

2. Iparlap. Hetilap. 1860. végéig felelős szerkesztőkép, azután 1861. végéig főmunkatárskép.

GÖNCZY PÁL.

1. ABC, vezérfonal az írva olvasás tanítására.

2. Vezérkönyv a latin nyelv tanítására, tanítók számára. I. folyam. 1861.

3. Latinnyelvtan, kézikönyvül tanulószámára. I. folyam 1861.

KOVÁCS SEBESTYÉN ENDRE.**a) Önálló :**

1. A Hebegésről. Pest, 1841.

b) Folyóiratok és gyűjteményekben :

1. A vegytan szükségességéről, hatásáról általánosan, s különösen honunkra alkalmazva (a magyar-orvosok és természetvizsgálók munkálatai 1841.) Az orvos-sebészi évkönyvek és Orvosi Tár 1842—44. füzetekben több orvosi értekezések.

2. Kórodai előadások. Pest, 1844.

3. Javaslat az álladalmi és közegészségi s az orvosiügy rendezéséről. Pest, 1848.

4. Emlékbeszéd néhai idősb Bene Ferencz felett. Pest, 1858.

A rágó orrfekélyekről, a képlő műtétekről, a fültömirigy-nyál elemzéséről, a nyál-sipoly gyógyításáról stb. több orvosi értekezések az Orvosi Hetilap hasábjain.

MORÓCZ ISTVÁN.

A Gazdasági Lapokat szerkesztette.

SZABÓ JÓZSEF.

a) Önállóok :

1. Az ásványtan alapvonalai, különös tekintettel az ásványok gyakorlati meghatározására. Pest, 1861. 332 lap.
2. Ásványtan, kezdők számára. Pest, 1861. 64 lap.
3. Geológiai viszonyok és talajnemek ismertetése, kiadja a Magyar Gazdasági Egyesület. I-ső füzet: Békés és Csanád megye, egy színezett térképpel.

b) Folyóiratokban és előadások :

1. Robin elmékedéséről a vegyelemek fölött, előadva a Természettudományi Társulat ülésén 1861. Megjelent a Természettudományi Társulat Közlönyében 1861.
2. Ajnácskő földtani viszonyainak vázlata. Megjelent ugyanott.
3. Czimeg János hazánkfia új üvegezüstölési módjának leírása. Megjelent ugyanott.
4. Szulina munkálatok s törökországi útjából közlések. Előadva a Természettudományi Társulat ülésén 1861.
5. A lénártói meteorvas nitrogen tartalma. Megjelent a Természett. Társ. Közlönyében. 1861.
6. A színeképi elemzés. A nap alkatrészei. Megjelent a Budapesti Szemlében 1862.
7. A meteoritek vegyelemei. Ugyanott.
8. A tavak lakói. Egy fölfedezett őz nép. Ugyanott.
9. A Magyar Alföld alakulása földtani tekintetben. Az Akadémia Évkönyveinek X. kötetében.
10. Egy continentalis emelkedés és süllyedésről, Európa délkeleti részén. Ugyanott. 1862.

c) Szerkesztések :

1. A M. Természett. Társulat Közlönye 1861. I-ső füzet.
2. Az Akadémia math. s természettudományi bizottságának Közleményei. I. kötet. 1861.

BENKŐ DÁNIEL.

1. A mezei gazdaság könyve. (A VI-dik kötet most van sajtó alatt.)
2. Az 1848-diki év végéig a Magyar Gazdában, azon innen a Gazdasági Lapokban több rendbeli dolgozatok.

XANTUS JÁNOS.

Adatok a tenger természettani földiratahoz. Akadémiai székhely. (M. Akad. Értesítő a Math. és Természettud. Osztályok Közlönye.)

MARGÓ TIVADAR.

1. A puhányok izomrostjairól. Adalék az izomszövet összehasonlító fejlődés- és alkattanához. Egy táblával. 4-ed ré. Pest, 1861. (Külön lenyomat a M. Tud. Akad. Évkönyveinek X. kötetéből.)

2. Élettani és kórtani tanulmányok az izomszövetről. (A Gyógyászat" című orvosi folyóirat 1861-ik évi 10—18-dik számában.)

3. Neue Untersuchungen über die Entwicklung, das Wachstum und den ferneren Bau der Muskelfasern. Mit V. Tafeln. Wien, 1861. 4-ed r.

4. Az izomidegek végződéseiről. Két táblával. 4-ed ré. (Akadémiai székhely beszéd). Pest, 1862. (A M. T. Akad. Évkönyvei X-dik k.)

BÁRÓ PRÓNAY GÁBOR.

Honunk kertészete a múltban és jelenben. (Akadémiai Székhely. fogl. 1862. febr. 24.)

RÓMER FLÓRIÁN.

a) **Önálló** :

„A Bakony“, terményrajzi és régészeti vázlat. Győr, 1860.

Egyházi műregész. K. I.

b) **Folyóiratokban** :

1. Czudar László sírköve. (Tudománytár 1841. 1. füz.)

2. Magyarország földirati és terményrajzi tekintetben a középkorban. (M. akad. Értesítő 1862.)

3. A ft. Győri káptalan könyvtárában őrzött Corvin Codex ismertetése. (Győri Tört. és Régészeti füz. I. köt.)

4. Német-Jahrdorfi szentségmutató. (U. o.)

5. A győri főegyház.

6. A pannonhalmi írott codex a magyar kir. egyetem könyvtárban. U. o. II. köt.)

7. Kinis Pál sírköve. (U. o.)

8. Néhány Magyarhonban (Pannonia területén) fennmaradt várnáról. (Archaeol. Közl. 1862.)

Ezeket kívül számos terményrajzi és régészeti cikk a Győri

Füzetekben, Győri Közlönyben,— és a „Régészeti levelek“ a Vasár-
uapi Ujságban.

c) Szerkesztés:

Ráth Károlylyal szerkeszti a Győri Történelmi és Régészeti
füzeteket.

THAN KÁROLY.

a) Önállók:

1. Vázlatok a minőleges vegytani elemzés tanulmányozásá-
hoz. Pesten, 1861.

2. A vegytan kézikönyve, (készülőben).

b) Folyóiratokban:

1. Über das Platincyanäthyl“ Sitzungsberichte d. k. Akade-
mie in Wien XXXI. kötet 13. lap. 1858. (Magyar kivonatban: Ter-
mészettud. Társ. Közlönye 1860. 33. l.)

2. Über die Einwirkung des Zinks auf Jodäthylen T. A.
Wanklyn úr társaságában. Liebig „Annalen der Chemie und Pharm.“
című folyóiratában CXII. 201 lap. 1859. (Természettud. Társ.
Közlönye 1860. 39. lap.)

3. Über das Rumicin. (Sitzungsberichte der k. Akad. in
Wien XXXI. köt. 26 lap. 1858.)

4. Térfogatos elemzési jegyzetek. (Természettud. Társ.
Közlönye 860. 67. lap.)

5. A propylén $C_6 H_8$ szorbólódásának törvénye. Ugyanott II.
köt. 1861. 13 lap. (Kivonatban németül „Liebig's Annalen CXXIII.
köt. 187. lap.)

6. Az elméleti vegytan feladatáról és jelen állapotjáról.
(M. Akadémiai Értesítő, mathem. és természettud. osztályok közl.
I. köt. 262. lap. 1860.)

7. Az újabb vegytan irányelveiről Akad. székfoglaló. (Ugyan-
ott II. köt 243. l.)

8) A londoni kiállításra küldött zimbrói (Arad megye) barna
kövek ipari értékének meghatározása. (Term. tud. társ. Közlönye III.
köt. 14. lap, 1862.)

9. A pécsi préselt kőszén ipari értékének meghatározása.
(Ugyanott 18. lap. 1862.)

10. Külföldi közlemények a m. kir. term. tud. t. Közlönyében
1862:

- a) A lithium vegysúlya Diehl szerint.
- b) A gözsűrűség meghatározása alacsony hőmérsékeknél Playfair és Wanklyn szerint.
- c) A folyadékok átömlésének alkalmazása a vegyelemezésben Graham szerint.
- d) Vegytani elemzés színkép-észleletek által Bunsen és Kirchoff szerint.
- e) Kirchoff napszínképi vizsgálatainak ismertetése.
- 11. Deák Ferencz című budai keserű víz elemzése. Akad. előadás jul. 1-jén 1862.
- 12. Előleges jelentés a tölgyfahamu Rubidium tartalmáról. Akad. előadás. Jul. 1-én 1862.
- 13. Ásvány- és vegytani czikkek a magyar egyetemes encyclopaediában.

CHYZER KORNEL.

- 1. Berichtigungen und Ergänzungen zu meiner Abhandlung Ueber die Crustaceenfauna Ungarns, insbesondere die dort angegebene Phyllopoden. Zugleich als Entgegnung auf Herrn Prof. Brühls Bemerkungen über einige meiner Angaben. Mit einer Tafel. (Verhandlungen der k. k. Zoologisch-botanischen Gessellschaft in Wien Jahrgang 1861. XI kötet. 111—120 lapon s III. tábla.)
- 2. Crustacea phyllopoda faunae pesthinsensis. A pesti levéllábú héjanczokról. VII kömötszetű idomáblával. (A m. t. Akademia Matematikai és Természettudományi bizottsága Közleményeinek I. kötetében 1—92 lapon.)
- 3. Tudósítás a bártfai fürdőről s különösen annak 1861-iki idényéről. (Gyógyászat. 1862. 6. 7. és 11. számokban; s ugyanon külön lenyomva Budán 1862.)
- 4. Nachtrag zu Herrn N. Sills Mittheilung über die in den Salzteichen Siebenbürgens vorkommende Artemia (A „Siebenbürger Verein für Naturwissenschaften“ társulatnak beküldve 1862-ben.)
- 5. Apróbb, leginkább orvosi közlemények a „Gyógyászat“ 1861-ik évi 1. 2. 3. 4. 5. 8. 10. 11. 12. 16. 47. s 1862-ik évi 4. 8. 19. 23. 26. számaiban.

PETKÓ JÁNOS.

A Parádi Enargítról. (1862. oct. 27. Akad. ülés.)

TÓTH SÁNDOR.

a) Nyomtatásban megjelent dolgozatai :

1. „Az Állattan alapvonalai, Dr.Schmarda K.Lajos után átdolgozta Dr. Soltész János“ című munka ismertetése. (Orvosi Hetilap 1859. 125.)
2. „Das Mikroskop von Prf. Harting“ ismertetése. 1859. (O. H. 1859. 190—192. l.)
3. Kelet heréltjei s a bénított ivarszervü nők. O. H. 1861. 384—388.)
4. A kedszmirigy szerkezete. (O. H. 1861. 608—12.)
5. A villany fölleléséről mérgezéseknél.(O. H.1861.781—822.)
6. Fürdői levelek :

Pöstyén. O. H. 1861.	676—680 ll.
Trencsény-Teplicz.	701—704 „
Rajecz-Teplicz	718—720 „
Háj-Sztubna	757—750 „
Szklenó	795—798 „
Vihnye	839—839 „
Szliács	900—903 „
Korytnicza	955—959 „
Lucski O. H. 1862.	52— 55 „
Tátra-Füred	77— 80 „
Új Lubló	197—199 „
Czigelka	451—455 „
7. „A madár. Írta Dr. Nagy József“ című munka ismertetése. O. H. 1862. 27—29
8. Torokgyik utáni szélhűdéses kórjelek. O. H. 264—267.
9. Néhány nehézkőri eset nyaltagyi torzképződés mellett.O.H. 1862. 750—753.
10. A máj s hasnyálmirigy sorvadásával előjövő czukros húgyár egy esete (O. H. 849—51.)
11. A gvajak-festvény s egy ozontartó, mint igen kis mennyiségű véreire kémszer, főleg orvostörvényszéki tekintetben. (O. H. 1862. 45-dik szám.)
12. „La Guerre de Crimée par L. Baudens. Paris, 1860.“ ismertetése (Gyógyászat 1861. 294—299 l. és 331—336. l.)
13. A tüdőgyomor idegeknek lefolyása a hasüregben. (Gyógyászat 1862. 454—456 l.)

14. „Az ember élettana. Írta Dr. Balogh Kálmán.“ ismertetése. (Magyarország 206, 208, 210, 212, 215, 216, 223.)

15. A Budapest vidékén eddig talált héjanczokról Chyzer Kornél és Tóth Sándor. (Magyarhoni Természetbarát IV. füz. 75—90. l. és Naturfreund Ungarns IV. füzet.)

16. A budapesti kandicsfélék. *Daphnida faunae budapesthensis*. (Math. és Természettudományi közlemények. I. k. 1861. 93—158. l. 2. táblával.)

17. A budapesti keréklönyök. *Rotatoria faunae budapesthensis*. (Math. és Term. közlemények. I. K. 1861. 159—212. l. 4. táblával.)

18. A Pest-Budán újabban talált kagylórákok s boncztani viszonyuk. (A k. magyar Természettud. Társ. Közlönye, III-ik k. 1862. 56—65 l. 1 táblával.)

19. Pótlékadat a *Branchipus ferox* ismertetéséhez. Chyzer és Tóth. (Magyarhoni Természetbarát II. köt. 1. f. 19. l. 1—4 ábra, és Naturfreund Ungarns II. k. 1. f.)

20. Die Rotatorien und Daphniden der Umgebung von Pest-Ofen von Dr. Alex. Tóth. (Verhandlungen der k. k. Zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien, Jahrgang 1861).

b) Sajtó alatt:

1. A pest-budai daphnidák 1861-dik évről. (Math. és Term. közlöny II. köt. 1. táblával.)

2. A felső-dernai földégés augustus hóban 1861. (M. Term. Társ. Közlönye VI. köt.)

GRÓF WASS SÁMUEL.

a) Önálló:

Kilencz év egy számúzott életéből. Utazási leírások 1-ső folyam 1862.

b) Folyóiratokban:

1. Több mezei gazdasági és ipari tárgyakról értekezletek, melyek a régebben Erdélyben létezett Vasárnapi Újságban jelentek meg.

2. Az erdélyi Mezőségről geológiai vázlat, előadva a természetvizsgálók 1844-ben Kolozsváron tartott gyűlésén.

3. Geológiai leírása a Sierra del Osso-ban Californiában találtató bánya-ereknek. (Angol nyelven. A San Franciscói hírlapban).

4. Nézetek a kaliforniai alluvialis arany formálódásáról. (Angol nyelven. A San Franciscói hírlapban.)

5. Geologiai leírása a Bear-Valley-ban Californiában találtató bányareknek. (Angolúl a San Franciscoi hírlapban.)

6. A Californiai arany vegytani ösmertetése. (Angol nyelven a San Franciscoi hírlapban.)

7. A Kaliforniai aranyászatleírása. (A Magyar Hírlapban 1853.)

8. Előadások Californiáról, centralis és déli Amerikának némely nevezetesebb bányavidékeiről, a földtani társulat üléseiben 1859.

9. Az Erdélybe vezetendő vasutról. (A Magyarország című hírlapban 1861.)

10. Figyelmeztetés a leendő londoni világ kiállításra (Pesti Napló 1861.)

11. Academiai székfoglaló a légáramlásokról (M. Tud. Ak. Értesítő. (A Math. és Termtud. Osztályok közlönye. 1862.)

12. A Marquezas szigetekeni utazásom. (Szépművészeti Csarnok 1862.)

Ezekon kívül több vegyes politikai dolgozat többrendbeli hírlapban.

ÉLETRAJZI ADATOK

elhúnyt tagokról.

1848—1862.

1. SZEGEDY FERENCZ.

Igazgató tag.

Született 1787 körül Szalában, családjának jószágán, az ötvösi pusztán. Gondos neveltetésben részesült előbb a szülői háznál, majd a bécsi theresianumban, hol a későbbi magyar udv. főkan-
cellár gróf Reviczky Ádám iskolatársa volt. 1809-ben mint a szalamegyei nemes felkelő seregnél kapitány részt vett a győri ütközetben. 1815-ben alispánná választatván, a közbizodalmat birta, s a megye fájdalommal látá 1819-ben távozni hivatalköréből azon férfiút, ki a korábbi években felbomlott rendet a közigazgatás minden ágaiba visszahozta. Az 1822—23. években egyike volt azoknak, kik az alkotmányellenes kísérleteket erélyesen ellenezték. 1825⁵/₇-ben Deák Antallal Szalát képviselte az országgyűlésen, mely őt az úgynevezett rendszeres munkálatok szerkesztésével megbízott küldöttségbe tagúl sorozta. A magyar k. hétszemélyes ítélőtábla közbirája volt, midőn ifjúkori barátja Reviczky kancellár sürgetésére Szabolcsmegye főispánságát elvállalván, úgy tapasztalta, hogy itt nincsen helyén; miért is rövid idő múlva Verőcze főispáni székére tétetett által. Az 1830-diki országgyűlés november 17-dikei ülése, mely az akademia alaprajzát megerősíté, a sokoldalu műveltséggel birt férfiút intézetünk igazgató tagjai közé iktatta. Szegedy, mint verőczei főispán, az 1832²/₆ s 1839—40-diki országgyűléseken jelen volt; de aztán betegeskedése miatt lemondott mind főispáni mind birói méltóságáról, s hosszabb szenvedések után meghalt Bécsben 1848, május 24-én.

2. GYURIKOVICS GYÖRGY.

Történettudomány-osztályi levelező tag.

Szüil. 1783. júl. 12. ; taggá választatott 1832. martius 9. ; meghalt 1848. június 25.

Emlékezete Toldy Ferencztől ; — olvastatott az Akademiában 1848. július 10-én ; megjelent T. F. Irodalmi Arczképeiben, Pest, 1856.

3. KOVÁCS MIHÁLY.

Természettudomány-osztályi levelező tag.

Született 1764-ben Abaúj megye Korlát nevű helységében, hol atyja református lelkész volt. A bölcsészeti tanulmányokat Sáros-Patakon, az orvosiakat Pesten végezván, gyakorlat végett felment Bécsbe a kórodák látogatására. 1794. április 29-én orvostudori oklevelet nyert a pesti tudomány-egyetemnél, hol őt később az orvosi kar tagjainak sorában is találjuk. A jeni ásványtudományi társulat oklevéllel tisztelte meg, s 1832. mart. 9-ikén a Magyar Tudományos Akademiának levelező tagjai közé soroztatott. 1844. április 29-én, mint orvostudorrrá avatásának ötvenedik évfordulati napján, ünnepélyesen üdvezeltetett az Akademia által, melynek ülésein agg korában is gondosan szokott megjelenni. Fél századnál tovább híven fáradozott a nemzeti nyelv s a hazai tudományosság körül. Meghalt Irsán, 1848-ban. — Nyomtatásban következő munkák jelentek meg tőle: 1) Hufeland: Az emberi élet meghosszabbításának mestersége, ... alkalmatosság szerint a magyar hazára szabotott, néhol pedig meg bővitetett. Pest, 1798. I. II. — Második kiadás e czímmel: Az ember élete meghosszabbításának mestersége. Pest, 1799. I. II. Harmadik kiadás ily czím alatt: Makrobiotika vagy az ember életét meghosszabbító mesterség. Buda, 1825. 2) Szükségben való és segedelem-tábla a vízbefúlt, megfagyott, felakasztott emberekre és holtan születni látszott kisdedekre nézve. Pest, 1798. 3) Szükségben való és segedelem-tábla a veszettkutya-harapásról, a mérgekről stb. Pest, 1798. 4) Struve Ker. Ág.: A gyenge élet meghosszabbításának és a gyógyíthatatlan nyavalyák húzásának mestersége. Pest, 1802. I.

II. III. 5.) Gren Fr.: A Chémia vagy Természet titka. Buda, 1807.
 I. II. III. IV. 6) Állati mágnesesség mérő serpenyűje. Pest, 1819. I.
 II. 7.) A hirtelen halál veszedelmeiben való segedelem. Pest, 1830.
 8) Rettungsmittel in plötzlichen Todesgefahren. Pest, 1820. 9.) Rövid oktatás, mit kell és mit nem kell cselekedni a falusi bábának a természeti szüléskor. Pest, 1822. 10) Értekezés a himlőkiirtásról. Pest, 1822. 11) Lexicon mineralogicum enneagloticum. Pest, 1822. 12) Medicina forensis vagy orvosi törvénytudomány. Pest, 1828. 13.) Antiorganon, azaz: Orgonarosta. Pest, 1830. 14) Háromnyelvű fejtő; természetthon, titoktan, orvostudomány műszótára, azaz: onomatologia physiographica, chemica, jatrica. Buda, 1845.

4. SZALAY IMRE.

Nyelvtudomány-osztályi tiszteleti tag.

Született 1787. november 2-án Szombathelyen, hol alsóbb iskoláit is járja, s hol, bevégezvén Pesten a theologiai tanulmányokat, áldorrrá szenteltetett, és előbb ugyan mint tanulmányi felügyelő majd mint a dogmatikának tanára működött a püspökmegyei papnővélében. Hét évi lelki pásztorkodás után ismét a lyceumba költözött a felsőbb nevelés, s az erkölcsi és lelkipásztori theologia tanítására. Ugyanennek s az egyházi szónoklatnak tanszékét foglalá el 1824-ben apesti tudományegyetemnél. Tíz év múlva a veszprémi káptalan kano-nokjává, majd bélakúti apáttá és szalai főesperessé neveztetvén, Veszprémbe költözött s itt lakott halálaiglan, mely 1848. szeptember 17-én következett be. A nyelvünk és tudományosságunk ügyét szíven viselő férfiú az Akadémia első nagygyűlésében 1831. febr. 20. levelező-, 1832. 10. philosophiai osztálybeli rendes taggá választatott; s midőn kano-nokká neveztetése után Veszprémbe tette át lakását, az 1834. novem-beri nagygyűlés által a tiszteleti tagok sorába iktattatott. Munkái közül: „A magyar nyelvtudománynak foglalatlja, Pest 1828“ több kiadásban jelent meg, s az országban divatozó más nyelvekre is lefordítatott. Egyházi szónoklatai (A jubilaumi üdvességes intézet. Buda, 1826. — Mi a legjobb rész. Pest, 1829. — Az arany kor. Buda 1830 sat.) a becsesebbek közé számláltattak kortársai által, s az „Egyházi beszédek gyűjteménye“ melyből hat kötetet bocsátot közre,

érzékeny hiányt pótol az irodalomban. A Wigand Ottó által kiadott „Közhasznú esmeretek tárát” számos czikkelyvel gyarapította.

5. MEZZOFANTI JÓZSEF.

Nyelvtudomány-osztályi külföldi levelező tag.

Született 1771. szeptember 19-én Bolognában. Előbb szülővárosában a Propaganda sacrae fidei első titkára; majd Rómában a vatikáni könyvtár őre; 1838-ban bibornok: meghalt 1849. martius 14-én Nápolyban. Világhírűvé vált képessége miatt, melylyel az ő és új, a művelt és műveletlen nyelveket magáéivá tévén, életének vége felé--mondják--ötvennyolcz nyelvet értett, sőt e nyelveken beszélt is. Az akadémia őt azért, mert nem mulasztotta el a magyar nyelvet is sajátjává tenni, 1832. martius 10-én külföldi levelező tagjai közé sorozta.

6. BÁRÁNY ÁGOSTON.

Történettudomány-osztályi levelező tag.

Szül. 1798. dec. 29-én; taggá választatott 1836. sept. 10-én; meghalt 1849 apr. 11-én.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában 1853. aprilis 3-dikán; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben 1852. III. sz.

7. STÁHLY IGNÁ CZ.

Természettudomány-osztályi tiszteleti tag.

Szül. 1784. július 31-én; tiszt. taggá választatott 1839. nov. 23-án; meghalt 1849. apr. 28-án.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában 1851. jún. 14; megjelent a Magyar Akad. Értesítőben. 1851. IV. sz.

8. PÉ CZELY JÓZSEF.

Történettudomány-osztályi rendes tag.

Született Rév-Komáromban 1739. december 25-dikén. Atyát, az 1780—90. években irodalmunk egyik bajnokát, jókor elvesz-

tette. Anyja, leánya néhai Varjas János debreczeni professornak, férje halála után születése helyére, Debreczenbe általtévén lakását : P. itt növekedett, gyermekségétől fogva gyakoroltatva különösen, mint az idő s iskola szelleme hozá magával, a régi classicusok olvasásában. 1809-ben végezvén tanulását, a felsőbb latin iskolák egyikében, az ú. n. pöetikában, — hol főfoglatatosság a régi római classicusok magyarázása volt, — közönséges tanítónak, esztendő múlva a mezőtúri gymnasium igazgatójává neveztetett. Ezen utóbbi hivatalában a szokott két esztendőt sem tölthette el, midőn a debreczeni collegiumban a történetek, s a görög és római irodalom megüresült tanszékével megkínáltatott. Elfogadván az ajánlatot, maga bővebb kiművelése s a nevezetesebb tudományos intézetekkel megismerkedés végett, külföldre utazott, idejét az akkori háborús körülmények közt leginkább Bécsben és Göttingában töltve. Göttingában mulatása alatt írta, Anglia libertatis germanicae vindex című latin ódáját, mely egy más, még debreczeni tanuló korában írt, ugyancsak latin epicediumával együtt látható a Pallas Debrecinában. Három év múlva hazájába megtérvén, 1815-ben elkezdte tanári hivatalát, mely mellett az alsó iskolák igazgatóságát is vitte tíz esztendeig, mindaddig t. i. míg külön nevelési tanszék állíttatván fel, ehhez köttetett állandóul azon hivatal. — Tágulván gondjai, csakhamar egymásután megjelentek tőle : 1. Summarium Historiae Recentioris Europae. Tom. I. Debrecini 1827. XVI és 436. l. Tomus II. Debrecini 1830. 453. l. 8-adrétben. 2. Pallas Debrecina, seu carmina metrica latina et hungarica, ab alumnis collegii H. C. Debrecinensis, seculo, quo vivitur, XIX. ex occasionibus conscripta. Accedunt antiquiora quaedam Pauli Némethy, et Samuelis Szilágyi Superintendentis juvenilia. Debrec. 1828. 176. l. 8-adrétben. 3. Pauli Németi carminum libri tres. Edidit Jos. Péczely, cum praefatione de vita et carminibus auctoris. Debrecini 1830. 136. l. 12-edrétben. 4. Erkölcsi prédikatiók, készítette Péczely József, r.-komáromi prédikátor. Összeszedte és most először kiadta Péczely József Debreczenben. Harmadik kötet 1831. 320. l. Negyedik kötet 1833. 320. l. 8-adrét. 5. Epigrammák s apróságok, fordítások és eredetiek. Debreczen. 1832. 34. l. 16-odrét. 6. Lant. A debreczeni r. kollegiom növendékei apró kötött és kötetlen munkáiból összeszedte és kiadta Péczely József. Debreczenben. Első esztendő 1832. 160. l. Második esztendő 1833. 160. l. Harmadik esztendő

tendő 1834. 160. l. Negyedik esztendő, 1835, 160. l. 7. A Magyarok Története, Ázsiából kijövetelüktől fogva a mai időkig. Első darab. Az Árpád-ház kihalásáig. X. 215. l. Második darab. A mohácsi vérnapiig. 480. n. 8. Debreczen. 1837. Az Akademiának 1832-ben levelező-, 1837 sept. 1-én a történettudományi-osztályban rendes tagjává elválasztatván: A nemzeti Gazdaságnak a nemzeti művelődésre befolyásáról írt értekezésével foglalta el székét a társaságnak 1838. aug. 30-dikán tartott nagygyűlésében. (Évk. IV. k.) Ugyanazon esztendőben írta a b. Eötvös József által szerkesztett Árviz-könyvhez Buda visszavételét. 1839-ben írta és az Akademia nov. 24-ki közgyűlésén felolvastá következő czímű értekezését: „Igaz-e hogy a történetírásban hátrább áll az újkor a réginnél?” (Évkönyvek, V. k.) 1841-ben Budai Ézsaiás felett tartott emlékbeszédet, mely az Évkönyvek VI-ik kötetében látott világot; az Évkönyvek VII-dik kötetében „Gubetz Máté, tótországi parasztok Dózsája” czímű értekezése olvasható. Egyéb időszaki irataink névszerint a Figyelmező több rendbeli bírálatokat hoztak tőle. — A csín és nemesebb izlés, mely latin dolgozatait jellemzé, magyar műveire, köztök a „Magyarok történeteire” is által-szállván, az 1830—40-ki években kedves olvasmányul szolgáltak a míveltebb közönségnek, s az irodalom ifjabb ivadékát névszerint Debreczenben szabatosabb formákhoz szoktatták. — Meghalt 1849. májusban. Az Akademia tőkáját 5000 ezüst forintnyi jutalom-alapítvánnyal öregbítette.

9. GRÓF SOMSICS PONGRÁCZ.

Igazgató tag.

Született 1788-ban Sárdon, Somogyban. Iskoláit Kanizsán s Pécsen járta, Pesten az egyetemnél bevégezte. 1811-ben már szolgabíró volt Somogyban, s az akkori pénzvviszonyok tárgyalásakor érelyes fellépése által magára vonta a közfigyelmet. A megyének első alispánja volt, midőn 1825-ben dietai követül küldetett Pozsonyba hol csakhamar tekintélyes állást vívott ki magának. Az országgyűlés eloszlása után részt vett a rendszeres munkálatok kidolgozásában; 1830-ban alnádorrá, 1833-ban királyi személynökké lön.

1836-ban Baranya főispánjává s 1841-ben midőn, Szerencsy István őt a személynöki széken felváltá, cs. k. államtanácsossá nevezetett. 1845-ben grófi czímet nyert; meghalt 1849. augusztus 26-án. Az Akademiának 1830. november 17-dike óta volt igazgató tagja.

10. HANÁK JÁNOS.

Természettudomány-osztályi levelező tag.

Szül. 1812. június 26.; taggá választott 1846. dec. 18-án; meghalt 1849. sept. 2-án.

Emlékezete Lugossy Józseftől; — olvastatott az Akademiában 1850 aug. 19-én; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben. 1850. II. szám.

11. BÁRÓ PERÉNYI ZSIGMOND.

Igazgató tag.

Született 1783-ban, Bereg megyének Ardó nevű helységében. Huszonkét éves volt, midőn a megye főjegyzőjévé, huszonnégy éves, midőn, ugyancsak Bereg részéről, 1807-ben országgyűlési követté választott. 1811-ben ismét követül ment az országgyűlésre már mint alispán, mivé 1829-ig tisztújításról tisztújításra ismét és ismét lön megválasztva. A lovagias jellemű férfi, erélyessége által Bereg szellemi s anyagi regeneratora, a megye köztisztletében állott. Mint 1807 és 1811-ben, úgy 182⁵/₇-ben is képviselte Bereget az országgyűlésen. Az úgynevezett rendszeres munkálatok szerkesztésére kiküldött országos válaazstmány kebelében bevégezvén munkásságát, 1830-ban a magyar királyi helytartóságnál tanácsossá, majd a tartományi bizottság alelnökévé nevezetett. Ezen állását szemeinek gyengélkedése miatt 1833-ban hétszemélyes ítélőtáblai közbíróssággal cserélte fel, majd Ugocea főispáni méltóságával lön feldiszipve. 1835. september 11-dikén az Akademia igazgató tanácsának tagjává választott. Mint ugoceai főispán tekintélyes, mert öszves eljárása-

ban független tagja volt az 1832, 1839, 1843 és 1847-diki törvényhozásoknak. Jött az 1848-diki év; Perényi előbb a felsőháznak a király által kinevezett másod-elnökévé, majd a honvédelmi bizottmány tagjává lett. 1849-ben már egyedüli elnöke volt a felsőháznak s egyszersmind országbíró. — A pesti újjépületből, hol augusztus 13-dika után fogságban tartatott, halálra vitték october 24-én 1849-

12. DEGERANDO ÁGOST.

Történettudomány-osztályi külföldi levelező tag.

Szül. 1819. augusztus 4-én; taggá választatott 1846. dec. 28. meghalt 1849. dec. 8.

Emlékezete Lukács Móricztól; — olvastatott az Akademiában; 1860. május 7.; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben. (Philosophiai, törvény- és történettudományi osztályok közlönye, 1860. I. k. 3. sz.)

13. DOHOVICS VAZUL.

Philosophiai osztálybeli levelező tag.

Szül. 1783. martius elején; taggá választatott 1831. sept. 17.; meghalt 1849. dec. 13.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában, sept. 14. 1850; megjelent a Magyar Akad. Értesítőben 1850. III. sz

14. VIOLA JÓZSEF.

Természettudomány-osztályi levelező tag.

Erdélyi, székely származású. Orvostudorrá a bécsi egyetemnél lett. Az Akademia őt 1838. sept. 7-én választotta levelező tagjává, midőn már a moldvai uralkodó fejdelem belső orvosa volt, s ezen állásában a moldvai magyarok ügyét híven támogatta. Meghalt 1849-ben.

15. RAGÁLYI TAMÁS.

Törvénytudomány-osztályi tiszteleti tag.

Született Borsodban, Balajton 1785. december 12-én. A szokott iskolai tanulmányok befejezése után 1805-ben Pestre jött s itt Segítő cím alatt széptudományi havi iratot szerkesztett, de melyből csak egy két füzet látott világot. Visszatérvén Borsodba, a megyei életnek szentelé öszves erejét, s mint kitűnő szónok, csakhamar népszerűségre téven szert, magyérjét az 1825/, , 1830 országgyűléseken nagy fénynyel képviselte. Az 1832/-dikiben már fogyatkozott népszerűséggel e miatt elkedvetlenedve vett részt. A dieta eloszlása után a királyi ítélőtáblához közbiroul neveztetett, majd alnádorrá lön, s végre a hétszemélyes főítélőszék közbirójává. Meghalt 1849-ben; az Akademia tiszteleti tagjai közé tartozott 1831. februarius 15. óta.

16. FRANK IGNÁCZ.

Törvénytudomány-osztályi levelező tag.

Szül. 1788. mart. 24-én; taggá választatott 1847 dec. 23-án; meghalt 1850. mart. 4.

Emlékezete Pauler Tivadartól; — olvastatott az Akademiában 1850, novemb. 25-én; megjelent a Magyar Akademiai Értesítőben 1850. V sz.

17. BÁRÓ WESSELÉNYI MIKLÓS.

Igazgató és törvénytudomány-osztályi tiszteleti tag.

Szül. 1797-ben; igazgató taggá neveztetett 1830 nov. 17.; tiszteleti taggá választatott 1831. febr. 15.; meghalt 1860. apr. 21.

Emlékezete gr. Teleki Domokostól; — olvastatott az Akademiának 1860. oct. 12-én tartott közülésében; megjelent a Magyar Akademiai Évkönyvek X. kötetében.

18. ANTAL MIHÁLY.

Nyelvtudomány-osztályi levelező tag.

Szül. 1793. tájban; taggá választatott 1833. nov. 15-én; meghalt 1850 június 20-án.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában 1852. május 15-én; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben, 1852. III. sz.

19. HORVÁTH JÓZSEF.

Természettudomány-osztályi rendes tag.

Szül. 1794. febr. 1-én; r. taggá kinevezetett 1830. nov. 17-én; meghalt 1850. . . .

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában apr. 26. 1851; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben 1851. III. sz.

20. SZTROKAY ANTAL.

Törvénytudomány-osztályi rendes tag.

Szül. 1780. dec. 20-án; lev. taggá vál. 1832. mart. 9; rendessé nevezetett az igazgatóság által 1835. sept. 11-én; meghalt 1850. jul. 9.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában jul. 27. 1850; megjelent a Magy. Akadémiai Értesítőben 1850. I. sz.

21. KERESKES FERENCZ.

Mathematikai-osztálybeli levelező tag.

Született a mult század kilenczedik tizedében. Iskoláit Debreczenben végezvén, további kiképeztetése végett Bécsbe ment, hol mint Pethe Ferencznek, a Nemzeti Gazda szerkesztőjének segéde, 1814-ben, magyarra fordította Rohlwes Baromorvoskönyvét, mely azóta több kiadást ért. Szintén Bécsben laktában, 1816-ban hozzáfogott Virgilius Georgiconjának fordításához, melyből egy ivnyi mutatót a Magyar Kurir mellett ki is adott, de melynek folytatása abban maradt, mert ekkor hívatván meg természettörténeti és vegytani tanáruul a debreczeni ref. collegiumhoz, szükségesnek találta, mielőtt tisztéhez lát, a külföld nevezetesebb tanintézeteivel közelebbről megismerkedni. Freibergben és Berlinben léte alatt írta „Betrachtungen über die chemischen Elemente“ czímű munkáját, németül azért: „mivel reménylette — mint az Akademiához 1839-ben beküldött jegyzékében

irva hagyá — hogy így talán inkább meg fogja ismerni a tudós külföld ezen munkájában kifejtett gondolatait. De így is kevesen figyelemtek reá, vagy azért mivel gondolatai a chemiában az eddig szokott gondolkodás módjától nagyon eltávoloztak, vagy részint talán azért is, mivel munkája 1819-ben Pesten jött ki, honnan a tudós külföld valami nevezetést várni a tudományokban ezelőtt még nem szokott, s így említett munkája a tudós világ előtt úgyszólván egészen ismeretlen máig is.“ — Tanszékének elfoglalása után több évig csak a tanulásnak és tanításnak élvén, az irodalom mezején húzamosabb ideig nem találkozunk vele. 1836-ban jelent meg „Értekezés és kitérések“ czímű munkája, melyben etymologiai és orthographiai elveit fejtette ki, s mely a magyar nyelvtudomány művelőinek különös figyelmét vonván magára, szerzője 1837. sept. 7-én az Akadémia lev. tagjává választatott. Ugyancsak 1837-ben írta a lipcei (Jablonszkyféle) tudományos társaság által megfejtés végett kitűzött jutalomkérdésre feleletül „de quantitativis imaginariis commentatio“, melyet a lipceiek a jutalom felére érdemesítettek. 1840-ben „a mathesis tanítási módjairól s a mathesisbeni ellenmondások okairól“ czímű értekezését adta ki a Tudományos Gyűjteményben. Következtek: „szorszámtan segyszersmind előkészület a fellengősmértanra“ Debreczen, 1845. „Négyes kistükör“, Debreczen, 1848. — Két évvel később, 1850. július 29-kén a halál véget vetett Kerekes munkásságának. Hátrahagyott kézírataiból a jelen évben Csányi Dániel által „A felsőbb mértan valódi alapelvei“ bocsátattak közre, a lipcei tudósok által koszorúzott pályáirat is kapcsolattván ide toldalékul. Emlébeszédet Lugossy József mondott felette az Akademiában 1850. sept. 28., de az nyomtatásban nem jelent meg eddiglen.

22. BEUDANT FERENCZ SZULPICZ.

Természettudomány-osztályi külföldi levelező tag.

Született Párisban 1787 s meghalt 1850. Tanult az école normale-ban, melybe alapításakor jött már be; folytatta a felsőbb tanulmányokat Avignon és Marseilleban az ottani lyceumokban. 1814-ben XVIII. Lajos által megbízott a királyi ásványgyűjteményt áthozni Angliából Franciaországba, s ugyanegyütt az ásványcabinet aligazga-

tójának neveztetett ki. 1818-ra esik azon tudományos utazása Magyarországon, melylyeligen nagy szolgálatot tett akkor a tudományos világnak általában, nekünk pedig különösen. Ezen munkája a trachytokra nézve még most is jelesnek mondatható monographia, s alapul használtatik minden, ez irányban működő geolog által; annak nyomán indult Richthofen is, Beudant után első lévén, ki általánosabb szempontból ereszkedett trachytaink tanulmányába.—B. visszatérván Franciaországba honunkban töltött 9 hónap után, munkája szerkesztésével foglalkozott, s azt bevégezvén, Hany egykori tanítójának halálával Párisban a „Faculté des Sciences“-nál az ásványtan tanárává lön. 1824-ben tagja lett az Institutnek; 1840-ben az egyetem inspekteur général-jává neveztetett, s 1846-ban a közoktatási bizottság tagjául választatott. Beudant különösen tanulmányai tárgyává tette a vegytani összetétel és a kristályok közti viszony kipuhatólását; igyekezett a vegytant és a természettant az ásványtanra bővebben alkalmazni, mint addig történt; új elvekre alapított egy ásványrendszert s abba új nomenclaturát hozott be. Nagyszámu mémoires-okon kívül (melyek a „Receuil de l'Académie des Sciences, les Annales de Chimie, des mines-ben sat. bocsátattak közre,) külön kiadásban birjuk: „Cours élémentaire et général des sciences physiques 1821“; „Traité de minéralogie 1824“. Ezen munkája foglalja magában az ő saját rendszerét legtüzesebben. Ugyanazt rövidítve béiktatta a „Cours élémentaire d'histoire naturelle“ czímű munkába, melyet iskolai tankönyvül dolgozott ki Jussieu és Milne Edwards társaságában. Ezen könyv még ma is használtatik s 9-dik kiadását érte. Végre hogy önálló munkái sorát befejezzük, megemlítendő még az 1822-ben kijött „Voyage minéralogique et géologique en Hongrie“, négy kötet, negyedrébén. Ebből kivonat német nyelvre is van fordítva. Beudantnak, alapossága mellett nagy volt törekvése a tudományt népszerűvé tenni s terjeszteni. A magyar Akademia külső levelező tagjává 1833-ban nov. 15-én választatott.

23. PETRICHEVICH, HORVÁTH LÁZÁR.

Nyelvtudomány-osztályi levelező tag.

Született 1807-ben Kolozsvárott, hol iskolai tanulmányait végezvén, a királyi táblánál gyakornokoskodott Marosvásárhelyt, majd

— 1830-ban — fogalmazóvá nevezetett az erdélyi kormányshéknél. 1834-ben, mint az alkotmányos ellenzék elvbarátja, lemondott hivataláról, s ezentúl kirekesztőleg a szépművészeteknek s a társas köröknek élt, előbb Kolozsvárott majd Pesten, hová 1836-ban lakását áttette. Első nagyobb művét („Az elbujdosott, vagy egy tél a fővárosban, eredeti román,“ Kolozsvár, 1836) többrendbeli szépirodalmi, művészeti és critical dolgozatok követték, kivált a Társalkodóban és Athenaeumban; 1841—2-ben öszves munkáinak kiadását (köztök Byron életrajza és számosabb költeményei; Kaleidoskop, az erdélyi társaskörök mindenoldalu ismertetése sat) indította meg. 1843-ban a Honderü szerkesztését vette át, melyet éles vizzályban divatlap-társaisával változó szerencsével folytatott 1848-ig. Ezen év viharai a Honderüt is, a Morgenröthét is — amannak német pendantját, elsodorták. Ekkor a Szentföldre vándorolt; meglátogatta Egyiptomot, Maltát s alsó Olaszországot, névszerint Nápolyt és Rómát, hol hosszabb ideig mulatozott, s honnan 1850-ben érkezett vissza Pestre. Az Akademia által még 1844. december 24-én választatott levelező tagúl; meghalt Bécsben februarius 5-én 1851.

24. BRESZTYENSZKY BÉLA.

Mathematikai osztálybeli levelező tag.

Született 1786. augusztus 5-én Nyitra megyének Német-Próna nevü mezővárosában. Bevégezvén Székesfehérvárott a Privigyén kezdett gymnasiumi iskolákat, s 1803-ban Szent-Benedek szerzetébe lépén, a bölcshészetet s hittant részhint Györött részhint Pannonhegyen tanulmányozta; 1810-ben áldorrá szenteltetett; 1813-ban a szépművészetek és bölcshészet tudorává, 1821-ben a pesti tudományegyetemnél a bölcshészeti kar tagjává lett. 1810-től 1838-ig, mint tanár, külföüősebben, mint a mathesis tanára a györi akademiánál bokros érdemeket szerzett magának. Leczkéinek vezérfonallul saját kézi-könyvei szolgálván, melyeknek czélszerüségét, valamint a Tud. Gyűjteményben közrebocsátott math. értekezéseit intézetünk is méltánylá, 1836. september 10-én az Akademia levelező tagjává választatott. 1837. october 3-án szerzetének főapátja öt tihanyi apáttá nevezte s ebbeli kineveztetését 1838. februarius 3-án a felség is hely-

benhagyta. Ezentul munkásságát kedvencz tudományos foglalkodásai s a tihanyi ház gondjai között felosztá halálaiglan, mely 1851. februarius 15-én következett be. Tanári korszakában e Munkák jelentek meg tőle : 1. *Lectiones academicae ex mathesi applicata.* Győr, 1819. 2. *Elementa Arithmeticae gener. seu Algebrae.* Győr, 1824. 3. *Elementa Geometriae et Trigonometriae planae.* Győr, 1827. 4. *Elementa Mathematicae purae in usum academiarum per regnum Hungariae et Provincias eidem adnexas.* Buda, 1829. I. II. 5. *Elementa Algebrae.* Editio altera, priore auctior et emendatior. Győr, 1829. 6. Felelet e kérdésre : Az öszvefoglalt mozdulás törvényeinek valósága mellett valamely középponti erők által nógatott mozdulóban a vezetékfentő rajzol-e az idővel tökéletesen egyarányosságú udvarokat? (Tud. Gyűjt. 1818. VI-dik k.) 7. Az algebrai fogalmak nemzeti nyelvünkben előadásának próbája. (Tud. Gyűjt. 1823. IX-dik k.)

25. DÖBRENTÉI GÁBOR.

Philosophiai osztálybeli rendes tag.

Szüil. 1786.; rendes taggá neveztetett az igazgatóság által 1830. nov. 17.; meghalt 1851. mart. 28.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában 1851. május 26-án; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben. 1851. 3. sz.

26. GRÓF NÁDASDY FERENCZ.

Igazgató tag.

Született 1785 martius 3-dikán Bécsben, hol atyja Mihály udvari főméltóságot viselt. Alsóbb iskoláit Tatán, Komáromban és Bécsben végezvén, tizenhét éves korában az egyházi rendbe lépett s 1807-ben áldorrrá szenteltetett. 1808-ban drégely-palánki plebánossá, 1816-ban esztergomi kanonokká, 1819-ben a pesti egyetemes papnövelde igazgatójává, 1820-ban a királyi tábla főpapijává lett. Három évvel később váci püspökké lön kinevezve, mit 1827-ben belső tit-

kos tanácsossá, 1837-ben a hétszemélyes ítélőtáblához közbíróvá neveztetése követett. 1848-ban mint már három év óta kalocsai érsek, lévén egyszersmind az ország legidősb püspöke, főpap társainak tanácsából, 1848. augusztus 1-ére nemzeti zsinatot hirdetett ki. Következtek bujdosásának napjai az 1849-dik év elején; meghalt 1851. július 22-kén. Az Akademia őt 1838. szeptember 12-én sorozta igazgató tagjai közé.

27. FRÄHN KERESZTÉLY.

Történettudomány-osztályi külföldi levelező tag.

Született 1782. június 2-kán Rostockban, a mecklenburgi nagyhercegségben; 1807-ben Kazánba jött mint a keleti nyelvek tanára a helybeli tudományegyetemnél; 1815-ben Szent-Pétervárot a császári orosz tudományos akademiának tagjává, majd főkönyvtárnokává, az ázsiai muzeum igazgatójává és államtanácsossá lett; 1851. augusztus 16-án meghalálozott. Dolgozatai a keleti numismatika mezéjén nagyjelességűek; főbb munkái: „Fosslen's und anderer Araber Berichte über die Russen älterer Zeit,“ (Pétervárott 1823.) és „Recensio numorum mohamedanorum“ (Pétervárott 1823.) Szétszórva megjelent kisebb értekezései „Sammlung kleiner Schriften die mohammedanische Numismatik betreffend“ (Lipce 1839.) és „Neue Sammlung kleiner Schriften“ (Pétervárott 1844.) cím alatt jelentek meg összegyűjtve. Az Akademia 1846. december 18-án választotta tagjává, s ő e választást azon szívessege által is kiérdemelte, melyet a mi Regulynk iránt, ennek Oroszországban tartózkodása alatt tanusított.

28. LASSÚ ISTVÁN.

Történettudomány-osztályi levelező tag.

Szül. 1797. apr. 12-én; taggá választott 1833. nov. 15-én; meghalt 1852. januarius 19-én.

Emlékezete Toldy Ferencztől ; — olvastatott az Akademiában 1852. mart. 22-én, megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben, 1852. II. sz.

29. GRÓF CZIRÁKY ANTAL.

Igazgatósági tag.

Szül. 1772. sept. 8-án ; igazgató taggá neveztetett 1830. nov. 17. ; meghalt 1852. febr. 22-én.

Emlékezete Pauler Tivadartól ; — olvastatott az Akademiában 1852. decemb. 20. ; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítő pótkötetében.

30. SZÉCHY ÁGOSTON.

Philosophiai osztálybeli levelező tag.

Szül. 1778. július 5-én ; taggá választatott 1840. sept. 5-én ; meghalt 1852. mart. 6-án.

Emlékezete Toldy Ferencztől ; — olvastatott az Akademiában 1852. mart. 22. ; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben 1852. II. sz.

31. MÉHES SÁMUEL.

Természettudomány-osztályi levelező tag.

Szül. 1785. január 30-án ; taggá választatott 1826. sept. 10. ; meghalt 1852. mart. 29.

Emlékezete Brassai Sámuelről ; — olvastatott az Akademiában 1852. július 12-én ; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben 1852. V. sz.

32. BESZÉDES JÓZSEF.

Mathematikai osztálybeli levelező tag.

Szül. 1787. febr. 13-án ; taggá választatott 1831. febr. 17-én ; meghalt 1852. július 29.

Emlékezete Győry Sándortól ; — olvastatott az Akademiában
M. Ak. Almanach.

1852. május 3.; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben
1852. III. sz.

33. HELMECZY MIHÁLY.

Pénztárnok.

Szül. 1788. sept. 27.; pénztárnokká kinevezetett 1830. nov. 17.; meghalt 1852. dec. 1.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában
1853. januarius 3.; megjelent a Magyar Akad. Értesítőben 1853.
I. sz.

34. JÁSZAY PÁL.

Nyelvtudomány-osztályi rendes tag.

Szül. 1809. febr. 19-én; levelező taggá választatott 1835. sept. 10., rendessé 1841. sept. 3.; meghalt 1852. dec. 29.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában
1853. január. 31-dikén; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben 1853. I. sz.

35. KISS BÁLINT.

Történettudomány-osztályi levelező tag.

Szül. 1772. dec 9.; taggá választatott 1839. nov 23.; meghalt
1853. martius 25.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában
1855. július 9.; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben 1855.
VI. sz.

36. HETÉNYI JÁNOS.

Philosophiai osztálybeli rendes tag.

Szül. 1786. jul. 26.; levelező taggá választatott 1836. sept. 10.,
rendessé 1840. sept. 6.; meghalt 1853. jul. 26.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában
1855. július 2-án; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben 1855.
VI. sz.

37. SZÁSZ KÁROLY.

Törvénytudomány-osztályi rendes tag.

Szül. 1798. január. 25.; rendes taggá választatott 1834. nov. 10.; meghalt 1853. oct. 25.

Emlékezete báró Kemény Zsigmondtól; — olvastatott az Akademiának 1859. dec. 19-én tartatott közülésében, megjelent a Magyar Akadémiai Évkönyvek IX-dik kötetében.

38. GARAY JÁNOS.

Nyelv- és Széptudomány-osztályi levelező tag.

Szül. 1812. oct. 24.; taggá választatott 1839. nov. 22.; meghalt 1853. nov. 5.

Emlékezete Tóth Lőrincztől; — olvastatott az Akademiában, 1854. május 8.; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben 1854. II. sz.

39. KRIEBEL JÁNOS.

Történettudomány-osztályi levelező tag.

Kézsmárki születésű, ha jól vagyunk értesülve, de ki idejekorán császári királyi hivatalnokká lett Galicziában s üres óráit magyar történeti vizsgálatokkal is töltögette. Ezen megemlékezés a hazáról külső országban, érdemül tudatott be a tisztos férfiúnak s az akadémia őt 1833. nov. 15., midőn Galicziában cs. k. kormányzéki tanácsos volt, külföldi levelező tagjává választotta. Meghalt 1853.

40. NAGY IGNÁ CZ.

Nyelv- és Széptudomány-osztályi levelező tag.

Szül. 1810. oct. 7.; taggá választatott 1840. sept. 5.; meghalt 1854. mart. 19.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában 1854. július 10-én; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben 1854. IV. sz.

41. GRÓF KEGLEVICH GÁBOR.

Igazgató tag.

Született Pesten 1784. sept. 19-én. Huszonkét éves korában a magyar királyi helytartó tanácsnál kezdett szolgálni, hol 1809-ben titoknokká, 1818-ban tanácsossá lett. 1821-ben a királyi helytartó tanácsba keblesített tartományi biztosság alelnökévé, 1824-ben Csongrád megyei főispáni helytartóvá, 1828-ban nógrádi főispánná neveztetett. 1830-ban előadó tanácsossá lön a magyar udvari cancelláriánál, de 1831-ben már ismét Budán volt mint koronaőr; 1833-ban alelnökké, 1836-ban elnökké neveztetett a magyar udvari kamarához; 1842-ben pályájának betetőzéséül főtárnokmesterré lett. Meghalt 1854. jur. 16. Az Akademia a magyarlelkű emberséges férfiút még 1830. nov. 17. füzte igazgató tagjainak koszorújába.

42. SCHELLING FRIGYES.

Philosophiai osztálybeli külföldi levelező tag.

Született 1775. januarius 27-én a mai württembergi királyság Leonberg nevű helységében. Előbb a jénai, majd a würzburgi tudományegyetemnél bölcészeti tanár; 1808-ban a képző művészetek müncheni akademiájának titkárává, 1827-ben ugyancsak Münchenben az egyetemnél a bölcészet rendes tanárává, s egyszersmind valóságos titkos tanácsossá lön. 1841-ben az imént a porosz trónra jutott IV-dik Fridrik Vilmos által Berlinbe hivatott, hol előbb a „mythológiának philosophiájáról“, majd „a kinyilatkoztatás philosophiájáról“ tartott felolvasásokat. Meghalt 1854-ben augusztus 20-án Svajczban a ragaczi fürdőben. Úgynevezett egyazonsági philosophiája, az általa hirdetett tan az eszményinek és valóságosnak, a természetnek és szellemnek egyazonságáról korán elhatott hozzánk is, s érdemei a természetphilosophia ápolása körül keilően méltányoltatván, az Akademia őt 1834. nov. 15. választá levelező tagjául. Régiebb munkái között a nevezetesebbek: „Vom Ich als Prinzip der Philosophie“, Tübinga 1795. „Ideen zu einer Philosophie der Natur“, Lipse 1797. „Von der Weltseele, eine Hypothese der höhern Physik zur Erläuterung des allgemeinen Organismus“, Hamburg 1798. „Bruno

oder über das göttliche und natürliche Princip der Dinge.“ Berlin 1802. Philosophiájának többrendbeli phasisairól v. ö. Horváth Cyrill értekezéseit az 1862-diki Magyar Akadémiai Értesítőben (a Philos. Törv. és Történettud. Osztályok Közlönye.)

43. CZECH JÁNOS.

Történettudomány-osztályi rendes tag.

Szül. 1798. június 20.; rendes taggá választatott 1832. márt. 10.; meghalt 1854. nov. 1.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában. 1854. nov. 27-én; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben 1854. VI. sz.

44. GRÓF TELEKI JÓZSEF.

Elnök, igazgató és történettudomány-osztályi tiszteleti tag.

Szül. 1790. oct. 24.; igazgató taggá nevezetett 1830. nov. 17.; elnökké választatott évről évre 1831-től 1847-ig; tiszteleti taggá 1838. sept. 7.; meghalt 1855. febr. 16.

Emlékezete Toldy Ferencztől: Emlékbeszéd gr. Teleki József m. akad. elnök felett. Pest, 1855.

45. GAUSS KÁROLY FRIGYES.

Mathematikai osztálybeli külföldi levelező tag.

Született Braunschweigban 1777. április 30-án. 1807. óta a csillagászat tanára s az observatorium igazgatója Göttingában „Disquisitiones arithmeticae“ (Lipce, 1801.) című munkája által gyönyörű felfedezésekkel gazdagította a magasabb számtant, s a jelen század elején feltűnt új planeták pályáinak kiszámítására új módszereket talált fel, melyeket „Theoria motus corporum coelestium“ czím alatt tett közzé. (Hamburg, 1809.) A töle 1823-ban megjelent „Theoria combinationis observationum erroribus minimis obnoxiae“ szintén lényegesen gazdagította a tudományt. Midőn a kormány megbízásából a dán fokmérést Hannoverben folytatta, az úgynevezett heliotropot alkotta; szól róla e munkája: „Principia generalia theoriae flu-

idorum in statu aequilibrii“ (Göttinga, 1830.) A földi magnetismus elmélete körül is kitünő érdemeket szerzett magának, s munkái közül még említendő: „Dioptrische Untersuchungen“ (Göttinga, 1841.) Az Akademia 1847. dec. 23-án választá őt tagjául; meghalt 1856. febr. 23-án.

46. REPICZKY JÁNOS.

Nyelvtudomány-osztályi levelező tag.

Szül. 1817. apr. 23.; taggá választott 1847. dec. 29.; meghalt 1855. mart. 25.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában 1855. aprilis 23.; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben 1855. IV. sz.

47. GRÓF VAY ÁBRAHÁM.

Igazgató tag.

Született 1789. július 14-én Alsó-Zsolcán, Borsodban. Ennek első alispánja és követe volt az 182⁵/₇-diki országgyűlésen, midőn gr. Széchenyi István után ő az első nyitá meg Akademiánk alapítóinak sorát nyolcezer ezüst forinttal. 1830-ban grófi rangra emeltetvén, előbb Bereg megye főispáni helytartójává, majd Máramaros főispánjává lön. Meghalt 1855. martius 3-án. Az Akademia igazgató tanácsának 1830. nov. 17-dike óta volt tagja.

48. SCHUELER GUSZTÁV.

Természettudomány-osztályi külföldi levelező tag.

Midőn 1846. dec. 18-án taggá választaték, szász-weimari nagyhercegi bányatanácsos, s a jenai tudományegyetemnél földisme-, ásvány-, műtan- és bányásztudomány tanára volt. Meghalt 1855. július 13-án.

49. SOMOSSY JÁNOS.

Nyelvtudomány-osztályi levelező tag.

Szül. 1783. május 24.; taggá választatott 1834. nov. 8.; meghalt 1855. aug. 21.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában 1855. nov. 5., megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben 1855. VIII. sz.

50. VECSEI JÓZSEF.

Philosophiai osztálybeli levelező tag.

Szül. 1800. febr. 13.; taggá választatott 1839. nov. 23.; meghalt 1855. sept. 11.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában 1855. nov. 12.; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben, 1855. IX. X. sz.

51. GRÓF KEMÉNY JÓZSEF.

Történettudomány-osztályi tiszteleti tag.

Szül. 1795. sept. 12.; levelező taggá választatott 1831. febr. 17., tiszteletivé 1844. dec. 24.; meghalt 1855. sept. 12.

Emlékezete gróf Mikó Imrétől; olvastatott az 1860. oct. 12-én tartott közülésben; megjelent a Magyar Akadémiai Évkönyvek X-dik kötetében.

52. PETÉNYI SALAMON.

Természettudomány-osztályi levelező tag.

Szül. 1800-ban; taggá választatott 1846. dec. 18.; meghalt 1855. oct. 5.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademiában

1855. oct. 29-én; megjelent a Magyar Akadémiai Értesítőben 1855. VII. sz.

53. DEÁKI FÜLÖP SÁMUEL.

Nyelvtudomány-osztályi levelező tag.

Született 1781-ben Kolozsvárt, hol atyja városi tanácsnok volt, s hol őmaga iskolai tanulmányait szép sikerrel végezte. A kolozsvári tanácstól, melynél működését a közigazgatás mezején kezdé, előbb az erdélyi kormányshoz számvevői minőségben, majd a bécsi udvari cancelláriához mint fogalmazó tétetett át, hol 1850-ig hivataloskodván, nyugdíjazása után visszatért szülővárosába, s itt halt meg 1855. october 21-én. A külföld irodalmaival ismeretes férfiú, a hazainak kifejlesztésére irányzott buzgalomtól ösztönöztetve, számos munkát fordított magyarra. Ilyenek: 1. „Az ifjú Anacharsis utazása Görögországban, Barthelémy után francziából.“ Kolozsvár, 1820. I—VII. kötet. Az Akadémia őt e munkáért választá 1831. febr. 17-én levelező tagjává. 2. „Rafael vagy a csendes élet, Lafontaine után“ Buda, 1830. 3. „Leontina, Kotzebue után“ két kötet. Kolozsvár, 1832. 4. „Természet és Szerelem“ s 5. „Tinka vagy a férfitrónus“, Lafontaine után mindkettő, megjelentek a Pandora cím alatt megindított regénygyűjteményben Kolozsvárt 1832. és 1833. 6. „Ezeregy nap“ persa regék, négy kötet. Kolozsvár, 1833—1844. Mint a zeneművészetnek is kedvellője és értője, több operaszöveget fordított magyarra, minők: József és testvérei; Raul; Sorell Ágnes; A fogoly; A félbeszakadt áldozat; Párisi vízfordó; Két szó; Bájjital; Alvajáró sat. Az általa fordított s kéziratban maradt színművek száma pedig meghaladja a kétszázat. Egy ideig az Erdélyi Híradót is szerkesztette. S ily lankadatlan buzgóság az irodalom érdekében még csak azt sem eredményezte, hogy árváinak legalább annyit hagyhasson, mennyi őket halála után az inség ellen biztosíthatta volna.

54. VÖRÖSMARTY MIHÁLY.

Nyelv- és Széptudomány-osztályi rendes tag.

Szül. 1800. decemb. 1-én; rendes taggá nevezetett az Igazgatóság által 1830. nov. 17.; meghalt 1855. nov. 19.

Emlékezete báró Eötvös Józseftől; — olvastatott az Akademiának 1858. dec. 20-án tartott közülésében; megjelent a Magyar Akadémiai Évkönyvek IX-dik kötetében.

55. JERNEY JÁNOS.

Történettudomány-osztályi rendes tag.

Született 1800. május 12-én, Dorozsmán a jászkún kerületben; iskoláit Pesten és Pozsonyban járta; majd Bécsben a tudományegyetem tanáraitól az archaeológiát s a keleti irodalmat hallgatá. 1821-ben ügyvédi oklevelet nyert, de hajlama őt az irodalmi, különösen a történetnyomozási pályára vonzá. „Vizsgálódások a régi kún nemzet nyelvéről,” (1825. jutalmat nyert pályamunka.) „Gondolatok a jászkútról, ahhoz hasonló több kúrtók ismertetésével” Szeged 1827. „Világosítás Ázsiában a Kaukaszus hegyén lakó avarok és kunságiak nyelvének magyartalansága iránt.” Szeged, 1829., czímű munkái lelkesmeretes buzgalmat tanusítottak; historiai, diplomaticai és sphragisticai értekezései, közleményei s bírálatai a Hasznos Mulatságokban (1833.), a Társalkodóban (1834.), a Tudományos Gyűjteményben (1835.) haladásra mutattak, s az Akademia őt 1837. sept. 7-én levelező-, 1838. sept. 7-én rendes tagjául választá. Székfoglalója „a magyarországi bessenyőkről” az Évkönyvek V-dik kötetében olvasható. Ezentúl több rendbeli dolgozataival találkozunk: az Akadémiai Évkönyvekben, („A mongol hadvezér levele IV. Bélához” 1844.; a Tudománytárban (A kúbeesi népség, 1839. Közlemények a hunscytha betűkkel írott túróczy régiségről, 1840. Való-e, hogy az orosz birodalom alapítói magyarok voltak. Ráday Pál benderi követségének naplója, 1841. Kadán mongol hadvezér parancslevele, 1842. A Kumamelléki magyar városról, az Erdélyben találtató fakönyvekről, a szlávok tót nevééről, 1843. sat.); az Athenaeumban; a Figyelmezőben. 1844—5-ben Moldvában, Besszarabiában, Krímben sat. tett tudományos utazásának eredményeit 1852-ben adta ki ily czím alatt: „Keleti utazás a magyarok őseredeti helyeinek kinyomozása végett.” 2. k. Követték ezt „Magyar nyelvkincesek az Árpádok korszakából.” (Pest 1854.) „Palócz nemzet és Palócz krónika (Történelmi Tár, I. k.) „A magyarországi káptalanok és conventek, mint hiedelmes és hiteles helyek története.” (Tört. Tár II-dik k.) Meghalt 1855. decemb. 24-én.

56. FERENCZY ISTVÁN.

Nyelv- és Széptudomány-osztályi levelező tag.

Szül. 1792. febr. 24-én; taggá választott 1832. sept. 1.; meghalt 1856. július 4.

Emlékezete Fáy Andrástól;—olvastatott az Akademiában 1860. mart. 31-én; megjelent a Magyar Akad. Értesítőben. (A nyelv- és széptudományi osztály Közlönye, I. k.)

57. BOLYAI FARKAS.

Mathematikai osztálybeli levelező tag.

Született 1775. februarius 9-én. Tanult Enyeden, Kolozsvárt, Jénában és Göttingában. „Több évszámot — folytatja az Akademiához 1840. oct. 25-én intézett iratában Bolyai — nem igen tudok, nem is csinálván magamból oly nagyot, hogy az a figyelmet érdekelje. A bimbó s a virágzás is sokat ígért, de jég érte a termést: azzal ugyan a mi kevés jutott, mint az evangyeliomi szolga kereskedtem, de mostohák voltak a körülmények. A mit fogyatéki időből megtarthatok, még kárpótlásra fordítom: de este van már s az elhervadt földi remény meghajolva a harmat alatt, más nap reggelére vár.“ A gazdaglelkű férfinak zsengei csakugyan sokat ígértek: színművei („Öt szomorújáték, írta egy hazafi.“ Nagy-Szeben 1817., s a csakhamar ezek után megjelent „Párisi per, öt felvonásban) és „Pope próbatétele az emberről.“ M.-Vásárhely, 1819. (Milton, Thompson, Gray és Schiller több költeményeikkel) azt, kivált arányban irodalmunk akkori állapotával, bőségesen tanúsítják. De a férfikor sem volt terméketlen. Mint a matematikai és természeti tudományoknak 1802 óta a marosvásárhelyi collegiumban tanára hatalmas befolyással volt Erdély több nemzedékének fejlődésére; s ebbeli munkái „Az aritmetika eleje.“ M.-Vásárhely, 1830. 162 l., „Tentamen juventutem studiosam in Elementa Matheseos Purae elementaris ac sublimioris, methodo intuitiva, evidentiaeque huic propria introducendi.“ M.-Vásárhely 1832—3. I—LXXVIII. 502, 26 és XVI. l. — II. 402 l. „Az aritmetikának, geometriának és physikának eleje.“ M.-Vásárhely 1834. 90.) ebbeli munkái, névszerint az elsőbbség, Bolyait 1832. martius 9-én az akadémia matematikai osztálybeli tagjává választatták meg. E kitüntetés,

úgy látszik, újabb ösztönül szolgált neki irodalmi munkásságra. „Többet akarok régóta sajtó alá adni — írá 1840-ben az Akademiának — de se időm, se — főként — pénzem nem volt.“ E hiány s a pártolás hiánya talán később is akadályúl szolgáltak neki. Mint tanár 1849-ben nyugalomra lépett. Meghalt 1856. november 20-án.

58. BÁRÓ HAMMER-PURGSTALL JÓZSEF.

Történettudomány-osztályi külföldi levelező tag.

Született 1774. június 9-én Graczban; 1787-ben a gymnasia-
lis tanulmányok befejezése után Bécsbe érkezett, s a cs. k. keleti aka-
demia növendékévé lett. 1797-ben báró Jenisch, a külügyi ministerium
keleti osztályának előadó tanácsosa, őt titkárául, s Meninsky arab-
török- persa szótárának kidolgozásánál segédül választá; 1799-
ben tolmácsul küldetett a császári internuncius Herbert mellé
Konstantinápolyba; 1800-ban tolmácsa volt sir William Sidney
Smithnek a jaffai értekezlet alkalmával, s a következő évben szem-
tanúja, az egyiptomi hadjáratnak. 1802—1806-ig mint követségi tit-
kár működött Stürmer internuncius mellett. 1810-ben Párisba küld-
tett az imént a cs. k. udvari könyvtárból odaszállított keleti kézira-
tok visszaszerzésére. Sikeres eljárásáért követségi tanácsossá s 1811-
ben az udvari és államcancelláriánál tanácsossá és főtolmácscsá,
1817-ben valóságos udvari tanácsossá lön kinevezve. Akademiánk
1831. februarius 16-án választá tagjául, mit ő az Évkönyvek III.-dik
kötetében álló értekezésével: „A magyarok eredeti lakföldről“ s
tudományos közleményekkel viszonzott. 1835-ben, barátnéjától, öz-
vegy gróf Purgstallnétól a hainfeldi jószágot örökölvén Stájerország-
ban, báróságra emeltetett, nevéhez a Purgstall név is adatván. Az
1847-ben alkotott császári tudományos akademiának egy ideig
elnöke volt. Meghalt 1856. november 23-án. Irodalmi tevékenysége
roppant vala; főfő munkája: „Geschichte des Osmanischen Reiches.“

59. SZLEMENICS PÁL.

Törvénytudomány-osztályi rendes tag.

Szül. 1783. januarius 22-én; rendes taggá kineveztetett az
Igazgatóság által 1830. nov. 17.; meghalt 1856. dec. 26.

Emlékezete Pauler Tivadartól; — olvastatott az Akademiában
1857. dec. 7.; megjelent a Magyar Akad. Értesítőben, 1857. III. sz.

60. SZENVEY JÓZSEF.

Nyelv- és Széptudomány-osztályi levelező tag.

Született Pozsonyban 1800. augusztus 28-án; szüléi Leiden nevet viseltek. Iskoláit Pápán, Budán, Pesten járta. Húsz éves korában mint nevelő Visegrád környékén nyert alkalmazást, s a helyiség historiai múltja és természeti szépségei egyiránt felköltötték benne a költészeti hangulatot. Nehány év lefolyása alatt hét szomorújátékot, három drámát s egy vígjátékot írt, de melyek megannyian kiadatlanok maradtak. Lyrai költeményei — eredetiek és Schillerből fordítottak — az Aurorában s a kor egyéb szépirodalmi gyűjteményeiben láttak világot. Schillernek prosában írt drámáin kívül lefordította Don Carlost, Stuart Máriát, az Orleánsi Szűzet s a Messzinai Hölgyet az eredetiek versmértékében, de az utóbbikon kívül, mely az Akadémia által kiadott Külföldi Játékszín XIII-dik kötetét képezi, ezek is nyomtatatlanok maradtak. Szenvey 1832-től fogva, midőn a Jelenkor melléklapjának, a Társalkodónak, szerkesztését átvette, majdnem folytonosan, hol segéd- hol (névleges vagy ideiglenes.) főszerkesztője volt egyik vagy másik napi lapnak. 1844—1846-ig a ,Világ'-ot, 1848-ig a ,Budapesti Híradót', 1850-ben a ,Pesti Napló'-t szerkesztette; az utóbbiknak dolgozótársa maradt 1857. januarius 22-én közbenjött halálaiglan, s Tárcazája számára egy pár újabb regényt fordított, melyek külön lenyomatban is jelentek meg. Szépirodalmi érdemeiért tagúl választatott az Akadémia által 1831. februarius 17-én, a Kisfaludy-Társaság által 1838-ban.

61. HECKEL JAKAB.

Természettudomány-osztályi külföldi levelező tag.

Született 1790. januarius 23-án Mannheimban, honnan családja a francia hadak elől Svajczba, s innen Regensburgba, Bécsbe bujdossott. 1799-ben szüléi visszaküldték Mannheimba, hol három évig köziskolai neveltetésben részesült. 1801-nek végén visszajött Bécsbe, az atyai házba, melyből a szülék 1807-ban ismét kivándoroltak a francziák elől, fiokat is magokkal Pestre vivén. Heckel még ez évben az ekkoron alakúlt Keszthelyi Georgicon növendékévé lett,

s itt három évig gazdának képezvén ki magát, 1818-ig atyjától öröklött gumpoldskircheni jószágán Baden mellett a mezei gazdaságnak élt. E közben botanikával is foglalkodott, madarakat kezdett gyűjteni, s idegen oktatás nélkül megtanulta az állatkitömés mesterségét. Madárgyűjteménye öt érintkezésbe hozta a cs. k. természettudományi cabinettel, minek következtetésében Bécsben telepedvén le, magát a kitömés mesterségében mindinkább tökélyesbítette. 1819-ben utazást tett Németországban, Svajczban és Olaszországban, s huzamosabb ideig Nápolyban és Palermóban mulatozván, tetemes gyűjteményt hozott magával vissza természeti tárgyakból, s kivált tengeri halakból. Ezen gyűjtemény nagyobb része a bécsi udvari természeti cabinet tulajdonává lett, hol Heckel praeparatori állomást nyert. Most figyelmét kivált a szárazföldi és édes vízi conchyliákra fordította, majd a ragadozó madarakra és énekesekre, melyeknek alapos tanulmányozása által kor- és nembeli megkülönböztetésök nehézségeit ügyekezett elhárítani. Ekkor — 1824-ben — ismerkedett meg a mi Petényi Salamonunkkal, s a rokon lelkek buzdítólag, tökéletesbítőleg hatottak egymásra. Heckel ezentúl kivált az ichthyológiának élt, s első sorban anyaggyűjtéssel foglalkodott az ausztriai birodalom ichthyologiai faunájához. A dunai halakat a Fertő s a Balaton halai követték, a tiszaiakra csak 1843-ban került a sor, midőn Heckel, Agassiz felhívására „*Monographische Darstellung der Gattung Accipenser*“, „*Scaphirhynchus, eine neue Fischgattung aus der Ordnung der Chondropterygier mit freien Kiemen*“, és „*Über einige neue oder nicht gehörig unterschiedene Cyprinen sat.*“ című munkáinak közrebocsátása után, noha szerény cím alatt, már a bécsi ichthyologiai gyűjtemény tudományos igazgatója, már Europa legnevezetesebb ichthyologusainak egyike volt. ki ekkor a fossil-halak tanulmányozását is vizsgálódásainak körébe vonta, s mily avatottsággal, azt értekezése a Libanon fossil-halairól tanúsítja. Az Akadémia e tájban — 1847. december 23-án — választá őt meg „mint hazánk természetrajzi jeles vizsgálóját s ismertetőjét“ tagjául. Ezentúli dolgozatai majdnem kivétel nélkül a tudományok bécsi császári akademiájának, a cs. k. geologiai intézetnek s a bécsi zoologiai és botanikai egyesületnek értesítőikben, és emlékirataikban láttak világot. Meghalt 1857. martius 1-én.

62. NAGY PÁL.

Igazgató tag.

Felsőbüki Nagy Pál, Nagy József királyi személynök unokaöccse, Sopron megyében, Felsőbükön született 1777-ben. Mint húsz éves ifjú részt vett a nemességnek 1797-diki felkelésében, s 1805-ben Sopron nemességével felkelt másodszor is, a mármár a határszéleknél táborozott francia hadak ellen. Szabadelvű, merész, ragyogó szónoklata által magára vonván megyéjének közfigyelmét, 1807-ben egyhangulag országgyűlési követté választatott. Itt alkalmat volt magában az államférfiút is felismertetni, az alkotmány s a nemzetiség egyiránt hű védőjét. Midőn az 1811-diki országgyűlés összehívott, az 1807-diki képviselő ismét egyhangulag fogott volna megválasztatni, de ő ez alkalommal önként visszalépett, mert a kormány odautasította a főispánt, hogy ügyekezzen az ő választását akadályozni, s mert Nagy Pál az akkori conjuncturák között nem akart élesebben fellépni. Most tíz s egynehány évig zárva maradtak az országház ajtai. Bekövetkeztek az 1822—23-diki alkotmányellenes kísérletek a megyék kebelében. Sopron lánglelkű szónoka mindent elkövetett, hogy megyéje az alkotmány hívei között fogjon állást, s 1825-ben Sopront ismét ő képviselte az országgyűlésen. Az ő szónoklatának varázsa alatt tette le gróf Széchenyi István 60,000 forintnyi akadémiai alapítványát a haza oltárára. Az előleges sérelmek összeállítása nagy részben az ő műve volt. A pénzügyi felírásoknak legkivált ő volt szerzőjük. Az úrbéri nemességnek adó alá vonatását, a közös jogok közös terhek elvénél ezen első újabb formulázását, első sorban ő vívta ki. Nagy Pál ott volt az 1830-diki országgyűlésen, melynek november 17-dikei ülésében az akadémia alaprajza helybenhagyatván, egyik igazgató tagjául választatott; ott volt az 183²/₆ és 183⁹/₄₀-diki dietákon is, noha mármár tünedező befolyással, mert túlszárnyalva a kor által. Hovatovább távolabb vonult a közpályától, majdnem teljes elvonultságban töltve életének végéveit, de a hazának híve halálaiglan, mely 1857. mart. 26. következett be.

63. BALÁSHÁZY JÁNOS.

Természettudomány-osztályi rendes tag.

Született 1797. martius 6-án S.-A.-Újhelyen Zemplénben, hová családja Erdélyből szakadt. Iskoláit szülővárosában, Patakon, Lőcsén járta, Kassán bevégezte. 1816-ban Keszthelyre ment a georgiconi előadások hallgatására. 1827-ben Zemplén tisztújítása alkalmával szolgabírónak választatott, mely hivataláról lemondván, gróf Vay Ábrahám jószágainak igazgató tisztévé lett, s Debreczenben telepedett le. Az Akadémia igazgató tanácsa őt még 1830. nov. 17-én nevezé ki rendes taggá a természettudományi osztályba „gazdaságtudományi munkáiért, melyekben egyszersmind földieinek a veszteglésből felriasztása iránt sikeresen emelt szót.” Nyomatásban megjelent főbb munkái így következnek: 1) „Gyűjtemény a juhtenyésztésről.” Kassa, 1827. két kötet. 2) „Tanácsolatok a honi mezei gazdák számára.” S.-Patak, 1829. (a Dercsényi Pálféle jutalommal díjazott pályamű.) 3. „Okos Gazda.” Pest, 1830. Második kiadás, 1833. 4) „Az adó és még valami.” Pest, 1830. Második kiadás, 1833. 5) A felső magyarországi zendüléseknek történeti leírása. Pest, 1832. (Szerző a zendülés lecsillapítására kiküldött zemplénmegyei bizottság tagja volt.) 6) „Újabb tapasztalások a juhtenyésztés tárgyában.” S.-Patak, 1833. 7) „A háztartás és mezei gazdaság tudománya.” Debreczen, 1838—9. Két kötet. 8) „Elárult pályamunka.” Debreczen, 1842. 9) „Debreczen a mint van.” Ugyanott, 1844. 10) „Politikai és státusgazdasági nézetek.” Ugyanott, 1847. 11) „A pinczegazdászatról, borkereskedésről sat.” Pest, 1856. — Ezekon kívül számos kisebb dolgozat (köztök Emlébeszéde Angyalffy Mátyás felett az Akad. Évkönyvekben) és — harcra kész lévén mindig — számos polemia időszak iratainkban. Meghalt 1857. nov. 19.

64. ÜRMÉNYI FERENCZ.

Igazgató tag.

Józsefnek, a nagynevű országbírónak fia, született Bécsben, 1780. nov. 8-án. Elvégezvén 1798-ban a jogi tanulmányokat s a szokott kétévi gyakornokoskodás után ügyvédi oklevelet is nyervén, 1803-ban a leMBERGI kamarai igazgatóságnál találjuk, min segédet, honnan 1808-ban az egyetemes udvari kamarához titoknokságra mozdítatott elő. 1815-ben cs. k. udvari tanácsosi ranggal temesi

kamarai igazgatóvá neveztetett ki. Ürményházát Torontálban magyarajku lakosokkal ő telepítette meg; a csanádi káptalan és székesegyház jelenlegi ingatlan birtokát ő eszközölte ki; a kamarai patronatushoz tartozó egyházi javadalmak illő ellátása kivált az ő gondoskodásának műve. 1822-ben az országhoz ismét visszakerült Fiume, a magyar tengerpart kormányzójává lőn. Tizennégy évi üd-
ves működés után a kormányzóság terhei alól kérelmére felmentet-
vén Pestre jött, munkásságát most kivált az egyesületi téren gyű-
mölcsöztetni. A magyar szent korona őre volt, midőn 1845. június
9-én akadémiai igazgató tagul választatott. Meghalt Pesten, 1858.
febr. 11.

65. BAJZA JÓZSEF.

Történettudomány-osztályi rendes tag.

Született 1804. januarius 31-én; rendes taggá választatott
1832. martius 10-én; meghalt 1858. martius 3-án.

Emlékezete Toldy Ferencztől; — olvastatott az Akademia
1861. december 22-én tartott közülésében; megjelent az Akademia
Évkönyveinek tizedik kötetében.

66. SCHÖPF ÁGOST.

Természettudomány-osztályi levelező tag.

Született Győrben 1805. szeptember 24-én. Az elemi iskolákat
szülővárosában járta; a gymnasialis s a bölcészeti tanfolyamot Sop-
ronban és Bécsben végezte. Az orvosi tanulmányokat Prágában,
Paduában s Paviában tette sajátjaivá; itt, Paviában, az orvosi szí-
gorlatokat is kiállván, 1832-ben az orvos- és sebészettan tudorává s a
szemészet mesterévé avattatott fel. 1834-ben Pesten telepedett le,
mint gyakorlati orvos. 1835-ben „Orvosi rendszerek, gyógymódok s
némely rokontárgyakról“ című munkájával lépett a nyilvánosság
elébe, s ezen évi szeptember 14-én az Akademia őt levelező tagnak
választotta meg. 1836-ban a tudományegyetemnél az orvos-sebész-
i történelem rendkívüli tanárává neveztetett ki. Ekkor nyitotta meg
orthopaediai gyógyintézetét, melyet 1839-ben az igazgatása alatt
életbelépett gyermekkórház váltott fel. 1841-ben bocsátotta közre
monographiáját a szliácsi fürdőről: „Die Heilquellen von Szliács in
Ungarn.“ 1844-ben „a mellbetegségek biztosabb megismerése és gyó-
gyítása a hangtömesz, kopogtató és bonczvizsgálat használatával,“

1844-ben „Őszinte nyilatkozat a kancsal szem s taggörbülések gyökerező gyógyműtételeik gyakorlati becsé körül“ czímű munkái jelentek meg. 1847-ben az egyetemen mint a gyermekgyógyászat magánoktatója tartott előadásokat; s ugyanezen évben jelent meg tőle a „Gyermekgyógyászat tankönyvé“-nek első része. Időközben mint szerkesztő is volt munkás. A „magyar orvos-sebészi és természettudományi évkönyveket“ 1842-ben, s a „magyar orvos-sebészi évkönyveket a gyermekgyógyászat körében“ 1845-ben indította meg. — Az 1848—49-diki mozgalmakban tevékeny részt vett s Arad capitulatioja után török földre menekült. Innen Angliába költözvén, a forradalom végével felvett „Merei“ név alatt, mint gyermekgyógyász Manchesterben telepedett le, hol művészetéről felolvasásokat is tartott angol nyelven, melyeknek egynémelyike (Lecture on temperaments and their proper diet; lectures on the diseases of children; disorders of infantil development sat.) nyomtatásban is megjelent; s hol 1858. mártius 12-én meghalálozott.

67. FABRICZY SÁMUEL.

Törvénytudomány-osztályi levelező tag.

Született 1791. mártius 18-án Poprádon, a XVI. szepesi városok egyikében. Első oktatását a poprádi iskolában és házi tanítótól, de legkivált atyjától, a helybeli evangélikus lelkésztől nyerte; a felsőbb gymnasialis a philosophiai és theologiai tanfolyamot Lőcsén végezte; a hazai jogtudományt a kézsmárki lyceumban hallgatta. Eltelve a törvénygyakorlati évek, 1810-ben, tizenkilenc éves korában, ügyvédi oklevelet nyert. Tanúja volt az 1811. országgyűlésnek, mint gróf Vandernath Henrik küldötte és Okolicsányi János tornamegyeyi főispán titkára. „Kimondhatatlanul gyönyörködtem a dietai vitatásokban — olvassuk önéletrajzi jegyzeteiben — méltán mondhatom, hogy kevés publicistái ismeretimnek legnagyobb részét ezen országgyűlésnek köszönhetem.“ 1814-től fogva 1821-ig a kor egyik jelesebb, s politikai credójára nézve jóformán eretnek, nagymiveltségű publicistájának, Berzeviczy Gergelynek rendes ügyvéde volt. Közben Szepesmegye jegyzői hivatalának is tagja lévén, korán részt vett a közügyekben, s a mely bizottságok az 1825-diki országgyűléstől az 1847-ig a szepesmegyei követek számára az utasításokat készíteték, azoknak legtanultabb, leghiggadtabb tagja Fabriczy volt. 1820-

ban az ágostai hitvallásu tiszamelléki superintendencia világi főjegyzőjévé választatott. 1821-ben megváltván Berzeviczytól, Lőcsére tette át lakását. 1826-ban a szepesi városok esperességének senioralis felügyelőjévé választatván, e hivatalában megmaradt 1848-ig: a világi főjegyzőségről már korábban lemondott. 1848-ban b. Eötvös József akkori cultus- és közoktatási miniszter oldala mellett mint tanácsos működött. 1849-ben Pestről vissza Lőcsére ment, hol a köztestületben állott férfiú 1858. martiusban meghalálozott. — Az Akademia őt 1832. martius 9-én választá meg tagul a törvénytudomány-osztályba, melynek alapos és sokoldalú ismeretei, szerénysége és jelleme által valóságos díszje volt. Még 1819-ben jelent meg tőle: „Elementa juris criminalis hungarici,” csak 132 lapra terjedő könyvecské, de a tudomány színvonalán álló. Az 1823-diki Tudományos Gyűjteményben az eskütszékek intézetét tárgyalta, magyar nyelven ő az első. A Jelenkor melléklapjában, a Társalkodóban, s midőn ez megszűnt, magában a Jelenkorban 1833—1847-ig „Füzér a törvénytudományból” czím alatt megjelent értekezései (a csődperekről, a bírói zálogról, a halálbüntetésről, az üsiségről, a történeti jogról, az országgyűlési törvényszűnetről, a sz. k. városok szerkesztéséről, az örökváltságáról, a házi adóról, sat.; kijelölés és választás a városokban; magánrendszer és testi büntetések; korteskedés; két kamrai rendszer a megyéknél sat.) ama korszak legjelesebb jogtudományi termékei közé tartoznak. Az 1837—9-diki Figyelmező alapos bírálatokat közlött tőle Szlemenics fenyítő törvényéről s az 1836-diki úrbéri törvény commentatorairól. Ifjabb korának aesthetikai, historiai és ethnographiai dolgozatait, melyek ez iránybani műveltségét is tanusítják, az 1819—26-diki Tudományos Gyűjteményben tette közzé.

68. BARTFAY LÁSZLÓ.

Történettudomány-osztályi levelező tag.

Született 1797. május 6-kán Felső-Vadászon Abaújban. Az iskolai tanulmányokat a kassai elemi iskolában, gymnasiumban és akademiában végezte 1803-tól 1815-ig. Ez évben patvariára ment Zemplénbe. 1817-ben Pestre jött királyi táblai jegyzőnek. Mindjárt felesketése után felfüggesztetvén az ügyvédi vizsgálat, elég ideje volt

a tudományegyetemben Schwartner Márton heraldikai leczkét hallgatni, melyeket, rendbeszedve s bővítve, magyar nyelven szándékozott kiadni. 1819-ben a gróf Károlyi-házhoz jött, mint titoknok. Ez évben s a következőben ismerkedett meg közelebbről Kisfaludy Károlylyal, Resetával, Horvát Istvánnal, Helmeccyvel, Virággal, Szemere Pállal; gyakrabbi társalkodása e férfiakkal fejlesztőleg, irányadólag hatott az ifjúra. 1822-ben Kazinczy Ferenczczel kezdett levelezni, kit tavasszal meg is látogatott Széphalomban. 1823-ban ügyvédnek esküdött fel. A következő években Kölseccyvel, Bajzával, Toldyval, Vörösmartyval, Zádorral sat. barátságra lépven, háza mindinkább társadalmi gyűlpontjává vált a szépirodalom idősb és ifjabb művelőinek. 1831. februarius 17-én az Akademia levelező tagúl választotta, 1832. november 15-én az igazgatóság pénztári ellenőrré nevezte. 1832-ben Csongrádmegye megbízásából az országos bizottság munkálatára „in re literaria et educationali“ terjedelmes véleményt nyújtott be, mely a megye országgyűlési követeinek adott utasításnál használtatott. Életének hátralevő éveit is az irodalom cultusa s a gróf Károlyi-családnak szentelt hivataloskodás között osztotta fel; meghalt 1853. május 12-én. „Írói pályámról jegyzi meg az Akademiához intézett önéletrajzában Bártfay — nincs mit mondanom. Fiatalkori csekély dolgozatim (némely utazási-, regény- s színmű fordítások; egypár vígjáték, novella, verseske, mikből egykettő Kisfaludy Károly Auroráiba vétetett fel; s holmi apróság a Tudom. Gyűjteményben sat.) alig érdemelnek említést. Későbbi töredékim, történeti-, törvényi-, okleveli jegyzetim (köztök a felebbemlített heraldikaiak) s idetartozó gyűjteménykém, Tacitus Agricolájának próbafordítása sat. inkább csak készület volt — de ez is mind az 1838-diki árvízben elveszett.“ — S irodalmi befolyása csakugyan társadalmi volt inkább mint művek által eszközölt, de dolgozatai megjelenések éveiben méltán magokra vonták a legjobbak figyelmét; nemes izlés, csín, melegség, a legjobb előpéldányok utáni szerencsés küzdés jellemezvén mind verseit mind prózáját.

69. SZONTAGH GUSZTÁV.

Philosophiai osztálybeli rendes tag.

Született Csetneken, Gömörmegyében 1793. április 9-én, hol az elemi tanulmányokkal is megismerkedett. Innen Miskolcra küldetett a ref. collegiumba a magyar nyelv megtanulása végett, majd a mezőberényi iskolába. A philosophiai tanfolyamot Pesten végezte az egyetemenél; a törvénytudományt Kézsmárkon hallgatta. Joggyakor-
nok Rozsnyón volt Cházár Andrásnak, Gömörmegye hírneves főjegyzőjének oldala mellett. Megújulván a francziákkal a háború, 1813-ban katona lett a 33-dik számú magyar gyalog ezredben. 1814-ben, mint zászlótartó, részt vett a francziaországi táborozásban a déli sereg-
gel, részt vett a maconi, ville-franchei, lyoni és romansi ütközetekben is. A hadjárat után berekesztetvén az előléptetés, 13½ évig hadnagy maradt báró Máriássy ezredében. Utóbb al- s főkapitány-
ságra sebesebben ment elő, s már előbb ezredtulajdonosi és osztályi segéd lévén, most az első gránátos századot nyerte el. 1837. janu-
arius 1-én huszonhárom évi szolgálat után nyugodalomra lépett. Írói tehetségét kezdetben német nyelven gyakorlotta. Visszajövé-
n Nápolyból, hová az 1820-diki mozgalmak alkalmával Szegedről szál-
hítványt vitt, kéziratban maradt következő munkái készültek: „Erklä-
rung des Religions-phoenomens. Eine Denk- und Stylübung. Ofen, 1823.“ 360. l. 4-edr. „Meine Kunstwanderung in Italien. Ofen, 1824.“ 203. l. 4-edr. „Der Charakter der Italiener aus gesellschaftlichen-
Staats- und kirchlichen Verhältnissen erklärt. Ofen, 1824.“ 260. l. 4-edr. Magyar nyelven első dolgozata, melyet Kiss Károlylyal közö-
sen készített, az 1826-diki Tudom. Gyűjt. VIII-dik füzetében, (72 — 104 l.) „Bajnoki harc Takács Eva asszony ügyében“ czim alatt jelent meg. Követték ezt: „a literaturai kritikás folyóírásokról“ Tud. Gyűjt. 1827, VII-dik k. (91—103. l.) Tuskó Simplicius aláírással, s „Bábelunkból egy jelenet“ az 1828-diki Koszoróban. Az Élet és Lite-
ratura újabb, 1829-diki folyamában már mint tekintélyes philosophiai író lépett fel „Hit, Remény és Szeretet“ czimű dolgozatával. A Bajza által 1831-ben megindított „Kritikai Lapok“-ban Jósika Miklós „Írány“-ának és „Vázolat“-ainak s Fejér György „Közhasznu Ma-
taphysikájá“-nak kritikái jelentek meg tőle „Szamosy“ aláírással.

Az 1835-diki Tudománytárban : „Napoleon az író ; az 1837. Aurorában : „Pályakép ;“ az 1837, 38 és 39-ki Figyelmezőben számos szépirodalmi és philosophiai munkák bírálatai Tornay, Karácson Tivadar, Alkendi és saját neve alatt. „Propylaeumok a magyar philosophiához, Buda, 1839, „X. és 291 l. 8-adr. című munkájának méltatásául az Akademia által, mely őt még 1832. márt. 9-én választá levelezőjéül, 1839. november 23-án a philosophiai osztályba rendes tagúl soroztatott. Székfoglalója : „A magyar philosophiának alapelvei és jelleme“ s Tanárky S. r. t. feletti emlékbeszéde az Évkönyvek V-dik kötetében láttak világot. Az Árvízkönyvnek 1840-ben megjelent negyedik kötete vígjátékot hozott tőle : „Beszállásolás, egy felvonásban.“ A következő években folytatta közreműködését a Tudtárnál és Athenaeumnál. 1842-ben a „Propylaeumokat a társasági philosophiához“ tette közzé. Szintekkor jelent meg „a szenvedelmes dinnyész, Miskolcz“ s ezentúl gazdasági értekezésekkel is találkozunk tőle a magyar szaklapokban. A forradalom után az „egyezményes philosophiáról“ értekezett az Akademiában. Meghalt, 1858. jún. 7-én.

70. BENE FERENCZ.

Természettudomány-osztályi tiszteleti tag.

Szül. 1775. oct. 12-én ; tiszteleti taggá választatott 1831. febr. 15-én ; meghalt 1858. július 2-án.

Emlékezete Csorba Józseftől ; — olvastatott az Akademiában 1858. october 4-én ; megjelent az Akadémiai Értesítőben 1858. VIII. sz.

71. CSASZÁR FERENCZ.

Törvénytudomány-osztályi tiszteleti tag.

Született 1807. Szalaegerszegen. Elemi iskoláit szülőhelyén, a középtanodákat Szombathelytt, Kőszegen és Sopronban járta. 1822-ben a pannonhegyi benedekiek közé vétetett fel, hol a költői hajlamu ifju Guzmicsban serkentőre talált. 1824-ben kilépván a szerzetből, Győrött folytatá bölcsészeti éveit, majd a veszprémmegyei kispapok közé lépett. De meg nem szokhatván az egyházi életet, búcsút mondott a semináriumnak, s Pesten és Zágrábban törvénytudományt hallgatott. 1830-ban Fiuméba szakadt, mint gymnasialis tanár, 1832-

ben a fiumei kormányzóknél nyert állást. Kiállván a váltó- és ten-
geri kereskedési törvényekből a vizsgálatot, 1836-ban a fiumei váltó-
törvényszék jegyzőjévé nevezetett. 1839-ben Budára jött mint a kir.
könyvvizsgáló s tanulmányi bizottság tagja. 1840-ben a pesti felvál-
tótörvényszék ülnökévé, majd a hétszemélyes tábla váltóosztályának
előadójává lett. A forradalom után kiejtette hivatalos állásából az ügy-
védi pályára lépett. Meghalt 1858. augusztus 17-én. „Költeményein“
(Buda, 1841. Pest, 1846) kívül, melyeket azonképen mint prózai
munkáit elegantiájok ajánlott az olvasóknak, s politikai, szépirodal-
mi és encyclopaediai lapjainkban közzétetett számos apróbb dol-
gozatain kívül megjelentek tőle: „Sonett-koszorú“, Fiume, 1831.
„Kritikát érdeklő levelek“. Pest, 1832. „A nótelen philosophus“
Pest, 1833. „Grammatica Ungherese“ Pest, 1833, (az Akademia ál-
tal kiadva.) „Kurzgefasste ungarische Sprachlehre“, Pest, 1834.
„Beccaria a bűnökről és büntetésekről.“ Zágráb 1835. „Orestes és
Sofonisbe, Alfieritől. Pest, 1836. (Az Akademia külföldi Játékszíné-
nek XI-dik kötete.) „Váltóóvások“ Buda 1840. „Váltójogi műszó-
tár“ Buda, 1840. „A magyar váltójog.“ Buda, 1840, két kötetben.
(Harmadik kiadás 1845-ben). „Váltótörvénykezési irománypéldák.“
Pest, 1841. „A fiumei kikötő.“ Pest, 1842. „Utazás Olaszországban.“
Buda, 1844. „Emlékbeszéd gr. Dessewffy Aurel“ felett. (Magyar
Tud. Akad. Évkönyvek, VII. kötet). „Görög-római mythologiai
zsebszótár.“ Pest, 1844. „A magyar csődtörvénykezés rendszere.“
Pest, 1846. Szerkesztette a Klieglkönyvet s az Aradi vészlapokat;
egy ideig a „Világ“nak is volt szerkesztője s a forradalom után a
Pesti Naplónak, melytől megváltván, a Divatsarnok-ot s a Tör-
vénykezési lapok-at indította meg. Dante Divina commediájának
fordítását is kísértette meg, midőn a munkás férfiú életének és törek-
véseinek véget vetett a halál. Az Akademia őt 1832. martius 9-én le-
velező, 1847. dec. 23-án tiszteleti tagjává választotta. Az igazgatóság
által az Intézet ügyészévé nevezetett ki 1853-ban. Tagja volt a
Kisfaludy-Társaságnak is, s 1847 óta helyettes elnöke.

72. REGULY ANTAL.

Nyelvtudomány-osztályi levelező tag.

Született Zirczen Veszprémmegyében, 1819-ben. Iskoláit
Győrött és Pesten végezte. Húsz éves korában, kivált a magyarok

eredetét és ősi fészkeit nyomozandó, s a magyarral rokon nyelvek tanulmányozása végett utra kelt, s Kielből Kopenhágába és onnan Stockholmha indulván, a finnmagyar rokonságnak megfejtsét tűzte ki magának. E czélból Abóba ment, s a svéd nyelvet tévén sajátjává, ennek segédével a finn néptörzs regéit és történetét tanulmányozta. 1840-ben Lomnasaho finn helységben megtanulta a finn nyelvet, majd beljebb menván éjszak felé Kareliába, a lapp nyelvvel és regékkel foglalkodott. Innen Kemibe indult, honnan 1841-ben elindulván, egy ideig Helsingforsban tartózkodott, melynek tudományos társasága őt tagjául választá. Most Szentpétervárra ment, az eszth és orosz nyelveket sajátjává tette s a keleti finnnek látogatására készült, mi végre a szirjen, mordvin, cseremisiz és csuvasz nyelveket tanulmányozta. Az Akademia által némi pénzsegélylyel ellátva s 1843. october 7-én levelező taggá választva, majdnem egy időben a történet választással, indult el Pétervárról ural-sziberiai útjára. Moszkván s Novogrodon át a Volgán lefelé oct. 25. érkezett Kazánba. Innen utját a votyák és baszkír népfaj közt folytatta, december 14-én átkelt az Uralon, s a vogulok közt hosszabb ideig mulatván, vogul szótárt írt össze. 1844-ben Pelimből indulván ki, a tudományosan művelt utazó által még soha meg nem látogatott éjszaki vogulok hazájába sok nélkülözés és életveszélyek közt hatolt be. 1845-ben a vadász és halász nomádtörzsök közt vándorlását folytatván Brezovába érkezett, hol osztályok tanulmányait, jegyzeteit gyarapította. Innen Kazánba indúlt, s a cseremisiz és csuvasz nyelvek bővebb tanulmányozása végett a rafai kolostorba vonult. E közben az Akademiától s a Reguly-társaságtól újabb segély érkezvén, két évet Kazanban tölthetett nyelvészeti ismereteinek öregbítésére, tökélyesbítésére. Aztán visszament Pétervárra, hol az éjszaki Uralvidék földabroszát kidolgozta. Roncsolt egészsége miatt Graefenbergben, s hogy magát tudományában inkább tájékozhassa, Berlinben mulatozott egy ideig, mielőtt 1848-ban hazájába visszajött. Ekkor, a pesti egyetemi könyvtár első őrévé nevezetvén, a majdnem tíz éven át gyűjtött kincsek rendszeres feldolgozásához készült, de folytonos betegeskedése e szándékában akadályozta s 1858. augusztus 23-án vérhányás véget vetett életének. Hátrahagyott munkáinak szerkesztésével Hunfalvy Pált bízta meg az Akademia.

73. MÉSZÁROS LÁZÁR.

Mathematikai osztálybeli levelező tag

Született 1796. februarius 20-án Baján. 1813-ban törvényhallgató volt a pesti tudományegyetemnél, midőn a cs. hadseregbe lépett. Részt vőn a Napoleon elleni végső hadjáratban, részt az 1820. s 1831-diki olasz mozgalmak elleni táborozásokban, s csakhamar a sereg tudományosan művelt legjelesebb tisztjei közé soroztatott. 1844. dec. 24-én, az Akademia matematikai osztályának akkoron fennállott hadtudományi alosztályába tagul választatásakor, a szárdinai király nevét viselő huszárezred alezredese volt. 1848 elején Radeczky oldalánál lévén ezredes, V. Ferdinánd király által magyar hadügyminiszterré neveztetett. Sorsát ezen ügyhez kötötte és 1849. augusztus 13-dika után török földre menekült. A következő éveket Angliában, Franciaországban, Északamerikában és ismét Angliában töltötte, hol 1858. november 6. elhunyt.

74. CSORBA JÓZSEF.

Természettudomány-osztályi levelező tag.

Született 1789. januarius 9-én Nagyszőlősen Ugocsa megyében, „szegény szülőktől — mint autobiographiai jegyzeteiben írva hagyta, — kik noha betűt sem ismertek, mégis mind őt mind testvéreireit iskolába járatni és magoktól megvonva is, illendően nevelni el nem mulatták.“ A gymnasialis és philosophiai tanfolyamnak Mármaros-Szigeten végezése után Csorba Debreczenbe, s innen Sáros-Patakra ment törvényt hallgatni, de hajlama őt legkivált az orvosi tudományokhoz vonván, 1811. ősszel Pesten az orvosi tanfolyamot elkezdette s 1816-ban be is végezte. Az orvostudori oklevél elnyerése után 1817-ben Somogy megye rendes orvosává neveztetett ki. „Ezen nagy kiterjedésű megyében — mondja felebbidézett autobiographiai jegyzeteiben húsz évvel később magáról — gazdag alkalmam volt erőmet kifejteni oly sikerrel, hogy mind becsületem, mind vagyonom, mind politikai helyzetetésem egy a legszerencsésb orvosokéi közül.“ 1834-ben jószággrészt Szakácsiban s azzal magyarországi nemességet nyert. Még tizenkét évig működött Somogyban mint megyei orvos, s aztán hivataláról lemondván Pestre költözött,

hol 1858. november 23-án meghalt A Tudom. Gyűjteményben és Orvosi Tárban megjelent dolgozatai (amabban Lenhossék Physiologiájának recenziója és „szabad észrevételek Hahneman tudományára,” — emebben: az „anyarozsról“ s a „nátha-hurutról,” s 1829-ben megjelent „Hygiastikája“ 1832. martius 9-én az Akademia levelező tagságát szerezték meg neki. Nyomtatásban megjelent későbbi munkái: „Észrevételek az éghajlatnak s más természeti okoknak befolyásáról az emberre, Falconner Vilmos után, Jegyzésekkel és bővítve“ Pest, 1833. „Észrevételek az álladalmi egészség rendezéséről hazánkban.“ Pécs, 1848. „Somogy megye ismertetése.“ Pest, 1857. „Emlékbeszéd Bene Ferencz r. t. felett“ (M. Akad. Értesítő, 1858. VIII. sz.) A pokolvarról írt pályamunkája az Akademia által jutalomra mélttatott.

75. CHMEL JÓZSEF.

Történettudomány-osztályi külföldi levelező tag.

Született 1798. mart. 18-án Olmützben. 1816-ban mint ujoncz a st. floriani szerzetes kanonokok rendébe lépett, melynek könyvtárnokává válván 1826-ban, ezentul kirekesztőleg a történetnyomozásnak élt. 1834-ben a bécsi államlevéltár első, — négy évvel később második levéltárnokává, 1846-ban aligazgatójává lett. Meghalt 1858. nov. 28-án. Főbb munkái: „Geschichte K. Friedrichs III.“ (Hamburg, 1840—1843) két kötet; befejezetlen: „Die Handschriften der k. k. Hofbibliothek zu Wien“, (1840—1) két kötet. „Materialien zur oestr. Geschichte“ (Bécs, 1832—40), két kötet. „Regesten König Ruprechts.“ (Frankfurt, 1834.) „Regesten K. Friedrichs III.“ (Bécs, 1838—40) két kötet. „Der oestr. Geschichtsforscher.“ (Bécs, 1838—1842), három kötet. „Das Habsburgarchiv.“ (Bécs, 1846). A bécsi császári akademia kebelében a „Monumenta Habsburgica“-t ő indította meg; a „historisches Notizenblatt-ot“ ő szerkesztette. A M. T. Akademiának 1847. dec. 23. óta volt tagja.

76. BRIGHT RICHARD.

Természettudomány-osztályi külföldi levelező tag.

Az angol királyné belső orvosa, a Royal Society s az orvosok királyi collegiumának Londonban tagja, a Gay-kórház orvosa s a gyakorlati gyógytudomány tanára. A bright-féle betegség nevét tőle vette. Munkái : „Reports of medical cases.“ London, 1827—31. Két kötet. „Gulstonian lectures on the functions of the abdomen and some of the diagnostic works for its diseases.“ Ugyanott, 1833. Addison T.-vel közösen : „Elements of the practice of physic“. Ugyanott 1836. — Az Akademia őt 1833. november 15-én választá tagjává ; meghalt 1859. 15-én.

77. TOCQUEVILLE ELEK,

Törvénytudomány-osztályi külföldi levelező tag.

Szül. 1805-ben ; taggá választatott 1858. dec. 16 ; meghalt 1858-diki apr. 17-kén.

Emlékezete Trefort Ágostontól ; — olvastatott az Akademiában 1862. februárius 3-án ; megjelent a Budapesti Szemlében.

78. BÁRÓ HUMBOLDT SÁNDOR.

Természettudomány-osztályi külföldi levelező tag.

Szül. 1769. szeptember 14-én ; taggá választatott 1858. december 16-án ; meghalt 1859. május 26.

Emlékezete Balogh Páltól ; — olvastatott az Akademiának 1859. december 19-én tartott közülésében ; megjelent az Akademia Évkönyveinek IX-dik kötetében.

79. KISS FERENCZ.

Történettudomány-osztályi levelező tag.

Született 1791. december 8-án Bécsben, hol atyja Gábor a hadi mérnöktestnél őrnagy, az ország egyik legnevezetesebb közlekedési eszközének, a Ferencz-csatornának építője, akkoron tartózkodott vala. Az ifju Ferencz első nevelését Horvátországban nyeré, az alsóbb és felsőbb iskolákat Szegeden, Szabadkán, Győrött járta,

Nagyváradon végezte. Aztán letevén az ügyvédi vizsgálatot, a ferenczsatornai s a bácsi bérlett jószágok kormányzásánál ülnökké lett; majd 1820-ban Zombor városa határkimérési biztosává nevezetett. Megszünvén 1828-ban a bácsi uradalmak bérleése, Budára költözött, hol, 1859. július 25-én közbejött halálaig — úgy is mint a régiség- és pénztannak a pesti tudományegyetemnél helyettes tanára — szenvedélyének, a régiségek buvárlásának élt. Az Akademia időszaki iratának, a Tudománytárnak 1837, 38 és 39-diki folyamaiban több rendbeli apróbb archaeologiai értekezés, nevezetesen az 1839-dikinek martiusi kötetében „az Ó-Budán talált római szabályozó pénzmérték“ fejtegetése jelenvén meg tőle: 1839. november 23-án levelező taggá választatott. 1855-ben „Buda városának legrégebb ismert pecsétéről“, 1857-ben „a karika-pénzről“ sat. értekezett az Akademiában.

80. GÁTY ISTVÁN.

Mathematikai osztálybeli levelező tag.

Született 1780. júniusban Huszton Mármarosban, hol atyja ref. lelkész volt. Alsóbb iskoláit a szigeti gymnasiumban végezte innen 1794-ben Debreczenbe jött, hol tanulmányait folytatá 1800-ig. Ekkor Ó-Szőnyre ment iskolai tanítóul, s három évig járt el e tiszten; első munkája is ez időre esik: „A kótából való klavirozásnak mestersége az abban gyönyörködők kedvéért“ Buda, 1802. 1803-ban Pestre jött, hol az egyetemnél mind a mérnöki, mind a jogi tanfolyamot dicséretesen bevégezvén, mérnöki oklevelet nyert s egyszersmind királyi táblai jegyzőnek eskettetett fel. 1808-ban a pápai uradalom rendes mérnökévé lőn. E minőségében a gazdaszatban s erdőszetben is kiképezvén magát, 1830-ban a pápai uradalomból a tataiba általtétetett, mint főerdész. Ekkor írta következő munkáját: „Erdészet a haza jelen szükségéhez alkalmazva, három kötet“ de mely azonképen, mint egy másik, szintén e tájban készült: „a pénznek természete, annak a hitel által előállitható hatalma és a hitelbank“ kéziratban maradt; az utóbbikat kiadandó volt ugyan az Akademia, de a censura ellenzé sajtó alá adatását. 1835-ben az urbéri felmérések levén napi renden, Gáty, ki most a tatai s gesztesi uradalmak főmérnökévé lett, e végre a szokott mérő asztal helyett az általa feltalált „szegtükröket“ használta, s mert oly véleményben volt, hogy ezen műszer a földmérési tant alapjában megváltoztatta,

két kötetben megírta „a földmérés tudományát,“ az első kötet az astrolabiumi földmérést, a második a tükörmérést foglalván magában; de ez is, mint majdnem valamennyi munkája, melyeket időről időre, a tanulmányaival érintkezésben állott napi kérdésekről írogatott, nyomtatatlanul maradt; csak részek, csak töredékek jelenvén meg belőlök is akkori folyóiratainkban. Ily sors érte több rendbeli hydraulikai s folyamszabályozási munkáit is, különösbbe a Rába, Rábca s Marczal szabályozásáról írottakat; a Marczal kiszáritása dolgában, mint az illető küldöttség mérnöke, már 1830-ban dolgozott ki tervet, mely el is fogadtatott, de melynek végrehajtása abban maradt. — Az Akademia Gátyt 1836. szeptember 10-én választá levelező tagjául; meghalt 1859. szeptember 24-én.

81. RITTER KÁROLY.

Történettudomány-osztályi külföldi levelező tag.

Az összehasonlító földirat alkotója s Németország egyik legnagyobb tudósa, Ritter Károly Quedlinburgban született 1779 aug. 7-dikén. Atyja korán elhalván, mint hat éves fiú a schnepfenthali nevelő intézetbe Salzmann vezetése alá került; azután Hálában az egyetemi tanulmányokat végezte, hol különösen Niemeyer nagy befolyást gyakorolt rája. 1798-ban Bethmann-Hollweg házánál, majnai Frankfurtban nevelőnek állott be. Növendékeit az egyetemre is elkísérte s azután Svájc-, Olasz- és Franciaországokat járta be velök. 1819-ben Frankfurtban a gymnasiumnál a történelem tanárává lön, de már következő évben a berlini egyetemre hivatott meg a földirat rendkívüli tanárául. Nemsokára az egyetem rendes tanárává, a badi intézetnél a statistika tanítójává, a hadapródok k. intézetének igazgatójává s 1822-ben a berlini k. akademia tagjává lett. A szüniidőt rendszeren kisebb nagyobb utazásokra használta fel, s így Magyarországon is több ízben megfordult, nevezesesen a Tátra-hegységet látogatta meg, melyet azután leginkább az ő ösztönzésére Sydow bejárta és leirt. Folyvást sokat dolgozott s a berlini Akademia irataiban és más gyűjteményes munkákban megjelent értekezéseinek száma igen nagy. Fő munkái: „Europa, ein geographisch-historisch-statistisches Gemaelde“ (2 k. Frankfurt, 1811): „Die Erdkunde im Verhaeltnisse zur Natur und Geschichte des Menschen“ (2 k. Berlin

1817—18; csak Ázsiát és Afrikát tárgyalja benne). Ezen munkát azután sokkal nagyszerűbb terv szerint átdolgozta, s az egyes köteteket, összesen 19, 1821 óta bocsátá közre. Az 1. kötet Afrikát, a többiek mind Ázsiát tárgyalják. E munkához Oetzel őrnagy segítségével Ázsia jeles atlaszát is készítette. 1820-ban a következő munka jelent meg tőle: „Vorhalle europaeischer Völkergeschichten von Herodot.“ Megemlítendő még: „Geschichte der Erdkunde und der Entdeckungen,“ mely munka Ritter egyetemi felolvasásai nyomán Daniel által 1861-ben adatott ki. Ritter érdemei mind hazájában, mind külföldön méltányoltattak; igen sok európai és más tudós társaságok tagul választották; 1858. december 16-án a magyar t. Akademia is külföldi levelező tagjai közé felvette. Ez egyik utolsó megtiszteltetése volt, mert 1859. sept. 28-kán a sirba költözött.

82. SZILASY JÁNOS.

Philosophiai osztálybeli tiszteleti tag.

Született Bögötén Vasmegyében 1795. januarius 7-én. Alsóbb iskolákba születése helyén és Hosszú-Peresztegen járt, azután 1811-ig előbb a szombathelyi majd a soproni gymnasiumban tanult. A bölcsészeti tanulmányokat Szombathelyen végzé 1813-ban, hol a megyei növendékpapok közé soroztatott. A theologia tanulása végett Pestre küldetvén, itt néhány horvát és tót növendéktársainak deák nyelven magyar grammatikát irt. A szigorlatok kiállása után 1817-ben hittudorrá, 1818-ban áldorrá, majd a szombathelyi papnövelde tanulmányi felügyelőjévé lett. 1819-ben ugyanott a ker. erkölcs-, lelki pásztorokodás- és neveléstudományok tanárává neveztetett, egyszersmind a növendék papságnak az egyházi szónoklatban s a kateketikában gyakoroltatása kötelességévé tétetvén. 1827-ben a szombathelyi szent szék közbirájának, 1828-ban zsinati vizsgálónak, 1829-ben a pesti theologiai kar társának, 1830. november 27-én az Akademia igazgató tanácsa által a philosophiai osztályba rendes tagnak neveztetett 1836-ban a pesti tudományegyetemnél a lelki pásztorokodás nyilvános és rendes tanszékébe iktattatott, s e hivatalt és közben-közben háromszor a theologiai kar dékánását példás szorgalommal és lelkiismeretességgel — fáradalmaival utazások által, melyek őt Párisba, Lon-

donba vitték, enyhítve, — 1851-ig viselte. Ez évben érte őt elvégre a rég érdemelt jutalom, hogy harminczhárom évi tanári pályája után nagyváradi kanonokká neveztetett. A nemeslelkű férfit 1852-ben Nagyváradra költözésekor lemondott akadémiai fizetéséről, s az intézet tőkéjét különben is tehetségéhez képest gyarapítván, az irodalom érdekeiről ezentúl is, 1858-óta már mint az Akadémia tiszteleti tagja, hiven gondoskodott. Meghalt, mint ember, mint pap és mint tudós, a jók-osztatlan tiszteletének tárgya, 1859. november 4-én. — 1818. óta több apró dolgozatai jelentek meg név nélkül a Tudományos Gyűjteményben, a Magyar Kurirban. sat.; nevezetesebb munkái itt következnek: 1. A nevelés tudománya. Buda 1827. Két kötet. 2. Massillon életirása és akadémiai köszönő beszéde. Tud. Gyűjt. 1831. 3. Kresznerics Ferencz élete. Tud. Gyűjt. 1832. VIII-dik k. 4. Emlékbeszéd Kresznerics felett. M. Akad. Évkönyvek. I. k. 5. Az ember iránya. Ugyanott. 6. Dolgozó társa volt a Budán 1834-ben megjelent Philosophiai Műszótárnak. 7. Ohajtások a philosophiára nézve hazánkban. M. Akad. Évkönyvek. IV. k. 8. A lelkipásztorság tudománya Buda, 1842. Három kötet. Második kiadás: A lelki pásztorságtan. Pest, 1846. (E munkát a pesti theologiai kar, mint az 1839—1841 közt megjelent theologiai magyar művek legjelesbikét kétszázötven fttal jutalmazta; Sz. a jutalmat annak szánta, ki jó theol. műszótárt készítend). 9. Gyászbeszéd Filinger Leopold felett. M. Akad. Értesítő, 1844. 10. Küzdelem és tájékozás a philosophiában. M. Akad. Évkönyvek, VII-dik k. 11. Gyászbeszéd József főhg. nádor felett. Buda, 1847. 12. Miként lehetne a nevelést hazánkban előmozdítani, s mintegy nemzetiebbé tenni? (Religio és Nevelés 1847.) 13. Gyászbeszéd Kopácsy József felett. M. Akad. Értesítő 1847. Irodalmi pályáját berekesztették, „Philosophiai tanulmányai, Pest, 1856:“ Toldy Ferencz által kiadva.

83. MACAULAY TAMÁS.

Történettudományi külföldi levelező tag.

Született 1800-ban; taggá választatott 1858 december 16-án; meghalt 1859. december 30-án.

Emlékezete Trefort Ágostontól; — olvastatott az Akadémiában 1862. martius 3-án; megjelent a Budapesti Szemlében.

84. TUNYOGI CSAPÓ JÓZSEF.

Törvénytudományi levelező tag.

Taggá választatott 1832. martius 9-én, meghalt 1859.

Emlékbeszédet Szilágyi Ferencz tartand felette.

85. SZENCZY IMRE.

Nyelv- és Széptudományosztályi levelező tag.

Született Szombathelyen 1798. július 8-án. 1809-ben a prémontréiek vévén át a szombathelyi gymnasiumot, ezek alatt végezte a gymnasium hat iskoláit; 1814-ben felvétetvén, mint ujoncz, a prémontréiek rendébe, a szigorú próbaévet, kivált gyenge melle miatt a sok karimádságot alig bírta eltűrni. A philosophiai tanulmányokat Csornán elvégezvén, a pesti központi papnöveldebe küldetett. Itt vágy keletkezett benne, elhagyni a szerzetet és orvosi pályára lépni, de két évig tartó nyavalygása miatt nem volt elégséges ereje szándékának kivitelére. Előljárói megszávnán a folyvást betegeskedőt, haza vitték s a theologiai tanulmányoknak még hátra volt részét Csornán végezte. 1820-ban súlyos mellbetegségbe esett, de kiépült belőle. 1821-ben Keszthelyre tétetett a második latin iskla tanárává. „1823-ban — folytatják autobiographiai jegyzetei — prépostja Gyöngyösy Pál józan ok nélkül kivette szeretett pályájából és Csornára vitte hogy a mire semmi hivatása nem volt, a pinczére, refectoriumra és inasokra ügyeljen; így émelygett el két esztendő.” 1825-ben, nagy öröme visszakerült, mint harmadik iskolás tanár, Keszthelyre, s itt orvosra tanácsát, hogy a zongora melletti sok ülés helyett inkább a szabadban sétáljon többet, követvén, felgerjedt benne a fűvészet iránti kedv, melyben mindvégig örömet talált. 1829-ben Szombathelyre került rhetorikát tanítani, s most szülei és testvérei társaságában tizenkét boldog évet töltött. Olvasni mindig fő gyönyöre volt, irni soha sem szándékozott. De 1833-ban mások unszolására Julius Caesar fordításához fogott, mely az Akademia által kiadás végett elfogadtatván, s 1839-ben „C. Julius Caesar minden munkái” cím alatt közrebocsátatott. E munkájának köszönheté levelező taggá választá-

sát 1838 szeptember 7-én. 1840-ben az ekkor, Szaniszló Ferencz által megindított, „Religio és Nevelés” s „Fasciculi ecclesiastico litterarii” czímű folyóiratok szerkesztésére segédül Pestre költözött, hol harmincfél évig a legmunkásb részt vette a szerkesztésben. Ekkor a keszthelyi gymnasium igazgatójává tétetett s e minőségben három évig szolgált. Utóbb Csornán prépostságbeli titkári hivatalt viselt. A Kisfaludy-társaság felszólítására Quintiliánt fordította, s e műve 1848-ban a közoktatásminiszter b. Eötvös József pártolása folytán már sajtó alá volt menendő, de viharos idők következtek s a szedés abban maradt. „Azóta nehéz időket éltünk — írja 1850. május 12-én jegyzetében — s rutul ment rajtunk keresztül a sors kereke.” Épen midőn javulásnak indultak az idők, midőn a magyar Quintilián is a Kisfaludy-társaság által közrebocsátatott, Szenczy a szerzetnek csornai prépostjává választatott 1858-ban; de a tisztajellemű nemesizlésű, szerény férfiú, társainak bánatáramár 1860. febr. 2-án elhunyt. Az említett munkákon kívül nyomtatásban bírjuk tőle Tacitus Agricoláját (kiadta a Kisfaludy-Társaság); nagyszámu cikkelyeket a felebbnevezett egyházi folyóiratokban; továbbá több, kivált a classica litteraturára vonatkozó értekezéseket a Tudománytárban és Athenaeumban, bírálatokat a Figyelmezőben. Tacitus annalisainak fordítása kéziratban s talán bevégezetlenül is maradt.

86. GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN.

Másod-Elnök, igazgató s törvénytudomány-osztályi tiszteleti tag.

Szül. 1791. szeptember 23-án; igazgató taggá neveztetett 1830. nov. 17.; elnökké választatott évről évre 1831-től 1847-ig; tiszteleti taggá 1837. sept. 7.; meghalt 1860. április 8.

Emlékezete báró Eötvös Józseftől; — olvastatott az Akademiának 1860. october 13-án tartott közülésében, megjelent a Magyar Akadémiai Évkönyvek X-dik kötetében.

87. MARKÓ KÁROLY.

Nyelv- és széptudomány-osztályi levelező tag.

Született a mult század vége felé Lőcsén, hol atyja városi mérnök volt, ki fiát szintén a mérnökségre szánta, egyébiránt min kedvellője a festészetnek, a rajzolás- és festészetben is oktatta; két

sőbb a matematikai tudományok tanulása végett Pestre küldötte. Befejezván a tanfolyamot, a lublóí kamarai uradalomban nyert állomást, utóbb a rozsnyói püspökség jószágaiban volt mérnök. Itt e regényes vidéken, üres óráit aquarel tájképek festésével töltte. Művei magokra vonták a magyar aristokratia néhány tagjainak figyelmét, kik nem csak serkenték a megkezdett pályán tovább haladásra, hanem segélyezésökről is biztosíták. Odahagyá tehát hivatalát, s 1818-ban Pestre ment. Itt nagybátyja idősb Schedel Ferencz házában szívesen fogadtatván, tanulmányait szorgalmasan folytatá, s kivált b. Brudern József részére számos aquarel képeket festett. 1821-ben szintén b. Brudern számára olajban festé Buda vidékének több részleteit, az olajbanfestést tanító nélkül tévén sajátjává. Most Bécsbe költözködött, hol egy éven át látogatta a festész-akademiát, s öszvesen tizenkét évet töltött. Művészi képessége mindinkább fejlődött, híre mindinkább növekedett, de művein mindig többet nyertek az árusok mint ő maga. 1833-ban Geymüller bankár által segítve, Olaszországba útazott. 1839-ig főleg Rómában tartózkodott, azután Pisában telepedett le, majd Florenczben, hol a toscanai nagyherczeg a festész-akademia tanárává nevezte ki. Az Akademia őt még 1840. szeptember 5-én választá levelező tagjává. Századunk a legjelesebb tájfestészek egyikét veszté el benne 1860. november 19-én. Hátrahagyott művei a nemzeti muzeum birtokába mentek által. A rendezés szépsége, erőteljes s mégis gyöngéd tartás, a színek és hangok tisztasága s frissesége, a staffage és tájképi forma correctnessége szép öszhangzatban, — e tulajdonokat ismerték fel bennök a műértők.

88. KÁLLAY FERENCZ.

Philosophiai osztálybeli rendes tag.

Született Debreczenben 1790. dec. 2-án. Tanulását szülővárosában kezdé, s a törvénytudomány hallgatásával be is végzé. Ez időközben megismerkedett Kölcsey Ferenczcel, ki szintén a debreczeni iskola növendéke volt, s kivel később is 1820-ig szoros barátságban állott. „Levelezésünk 1820. után — olvassuk Kállaynak 1834-ben kelt jegyzetei közt — megszakadt; én még néhány ízben írtam hoz-

zát, de választ nem kaptam ; mindamellett az iránta való tisztelet és igaz szeretet érzetei ki nem aludtak máig is szivemből, sőt első ifjúságom napjaira visszaemlékezvén ottan-ottan, nem győzők elég hálát adni az égnek, hogy egy oly baráttal, mint Kölcsey, igen jókor megajándékozott. “ 1812-ben Kállay Debreczenből Pozsonyba ment, hol az országgyűlés végszakát látta, s hol másfél évig joggyakornok volt Pozsony vármegye akkori jegyzője Mailáth György oldala mellett. Pozsonyból Pestre jött a királyi táblához jegyzőül, s itt ügyvédi oklevelet nyervén, 1813-ban felment Bécsbe német törvényt tanulni, miből 1814-ben kiállván a vizsgálatot, auditorrá neveztetett a második székelgyalog ezredhez. Tizenhárom terhes szolgálati év után — Kezdi-Vásárhely hatóságához harmincznégyezer lélek tartozott, s Kállay a más két székelgy ezrednél is köteles volt szolgálatot tenni, ha auditoruk nem volt, — tizenhárom terhes szolgálati év után 1827-ben nyugodalomra lépett. Most két esztendeig Nagy-Enyeden lakván „historiai értekezését a székelgyekről“ itt írta 1829-ben. 1830. ősszel visszament Kezdi-Vásárhelyre, hol akkor báró Lakos vitte a kormányt, kivel megismerkedhetnie szerencséjének tartá. Ekkor írásmunkáját a „nemzeti képviselőtről“, melyet az Akadémia kiadás végett elfogadott, de melynek megjelenését a censura gátolta ; ekkor Pethe Társalkodójának is egyik írója vala. Az Akadémia által 1832. martius 9-én levelező-, 1832. september 1-én rendes taggá választatván, Budapestre jött lakni, hol kivált a régibb történet-nyomozás s az összehasonlító philologia mezején volt munkás, de figyelmét a philosophiára, a társadalmi tudományok egészére is terjesztvén ki. Külön megjelent munkái : 1. Felelet az Akadémia ezen jutalomkérdesére : Miképen lehetne a magyar játékszint Budapestén állandóan megalapítani. Kiadta a m. t. társaság. Buda, 1844. — 2. A magyar nemzetiségéről. Pest. 1836. — 3. Kölcsey Ferencz gyermek- s ifjúkori rajza. Pest, 1839. — 4. Wesselényi Miklós Szózat című munkájának bírálatja. Pest, 1842. — 5. Az eskütszékekről, Pest, 1843. — 6. Finn-magyar nyelv. Pest, 1844. Irodalmi munkásságának jóval nagyobb részét folyóiratainkban s rokon gyűjteményekben találjuk ; a Wigand által kiadott Ismerettárban, a Tudományos Gyűjteményben, a Kritikai Lapokban, a Tudománytárban, a Pesti Hírlapban, a Világban, a Nemzeti Ujságban, a Magyar Akadémiai Értesítőben s Évkönyvekben ; az utóbbiakban Köteles Sámuel és Görög Demeter felett

készült emlékeszédei is állanak. Még több, kéziratban maradt ; s ezeket 1861. januarius 1-én bekövetkezett elhúnya után megvásárlotta az Akademia. Halála előtt kevéssel „a magyarok ősvallása“ című pályairata a Kisfaludy-társaság által nyertesnek nyilvánítotott.

89. SZEMERE PÁL.

Nyelv- és Széptudományosztályi rendes tag.

Született 1785. februarius 19-én Péczelen Pest megyében. Nevelkedett Budán a Krisztinavárosban, hol atyja, a magyar kir. helytartótanácsnál ügyviselő, lakott vala. Iskoláit Budán, Halason, Nagy-Kőrösön, Pápán, Sárospatakon, Pozsonyban s ismét Patakon járá 1791-től 1804-ig. 1805-ben királyi táblai jegyzőnek esküdött fel. 1807-ben távolvott mágnást képviselt az országgyűlésen. 1808-ban ügyvédi oklevelet nyert. 1808—9-ben Schedius aesthetikai előadásait hallgatá a pesti tudományegyetemnél ; ekkor alakult szoros barátsága Horvát Istvánnal és Vitkovicscsal, az úgynevezett triász, mely maradandó nyomokat hagyott irodalmunk történetében ; ekkor fordult reá teljes mértékben Kazinczy figyelme, s a levelezés folyton folyt közöttök ; ekkor ismerkedett meg Kölcsy Ferenczczel. 1810-ben dolgozó társa volt Kultsár Istvánnak, a Hazai és Külföldi Tudósítások szerkesztőjének, számára az akkor nagy hírű Neuwieder Zeitungot, a Tudósítások melléklapjától fordítván. 1811-ben Vida Lászlónak segéde volt a magyar színháznál. 1817-ben Jankowich Miklóssal, Fejér Györggyel s Horvát Istvánnal alapítója volt a Tudományos Gyűjteménynek 1818-tól 1829-ig Pestmegye tiszti karában találjuk, mint második alügyészt. 1828-ban egyik tagja volt a nádor által kinevezett bizottságnak, mely az Akademia előrajzát készíté. 1831. februarius 16-án az Akademia rendes tagjává választatott a nyelvtudományi osztályba. S ezentúl, úgy is mint a Kisfaludy-társaságnak 1840. óta tagja, kizárólag az irodalomnak, a művészetnek élt. Meghalt 1861. martius 14-én. Első költői kísérletei a Magyar Hírmondó 1802—4. folyamaiban, s külön, Pozsonyban Webernél, Bozóky 1805-diki Tavaszi Virágaiban, s külön, Poetai Zsengék, Pest, 1806. cím alatt jelentek meg. 1810-ben a Vida Lászlóhoz címzett epistola, s a Czinke Ferencz ellen irányzott s Képlaki Vilhelm álnév alatt megjelent : „Az Új Holmi kritikai megítéltetése“ őt mint költőt és mint ítézt

már tehetségeinek teljes fejlettségében láttatják velünk. Következett 1811-ben három sonett (Emlékezet, Boldog pár és Himfy), melyekhez utóbb még három járult, irodalmunkban e nemnek felül nem múlt példányai s 1812-ben: „Dalok azoknak a kik szeretnek,“ köztök a „Titkos vidék“, lyrai költészetünk egyik legszebb gyöngye. 1814-ben írta Kölcsyvel, nem csak a nyelvújítás hanem általában az irodalmi nemesebb ízlés érdekében, a „Feleletet a mondolatra.“ 1818-ban lefordította Körner „Zrínyi“-jét, első példáját adva a magasabb drámai dictionnak jambusokban, s az ottava rimákat első ültetvén át a magyar költészetbe. Megjelent 1826-ban az Élet és Litteratura című folyóiratban, melyet Kölcsyvel közösen szerkesztett, s melynek négy kötete az ifjabb nemzedékre hatalmas befolyással volt, kalauzúl szolgálva neki a széptudományban. Szemere ekkor állott hatásának tetőpontján. 1833-ban a most Muzarionnak címzett Élet és Litteraturának egy új kötetét bocsátotta közre; 1834—5-ben Kisfaludy Károly „Auroráját“ folytatta. Utóbb is koronként még fel-fel-szólalt a nagyobb olvasó közönség előtt; de ekkor nagyobb hatást már csak társalkodása által gyakorolt, mely egyike volt a legtanúságosabbaknak, minden lépten nyomon a genialis, a független, az igazságszerető ítészt nyilvánítva. Újabb társas és tudományos nyelvünk számos szavait ő alkotta. Irományai között, melyek harminczhat kötetben maradtak hátra, egy humoristikus tanköltemény található a széptanról.

90. VACHOTT SÁNDOR.

Nyelv- és Széptudomány-osztályi levelező tag.

Született 1818-ban, Gyöngyösön, hol a katolikus gymnasiumban vette első oktatását. Innen Eperjesre ment az evangélikus yceumban tanulmányait folytatni. Első költői kísérletei ez időszakra esnek. 1838-ban, midőn Nógrádban törvénygyakornok volt, megjelenvén az Athenaeumban néhány verse, rövid idő múlva jelesebb lyrikusaink közt fénylett neve, s a Kisfaludy-társaság őt 1842. januarius 22-én, az Akademia 1843. october 7-én tagjául választá. Költeményeit 1845-ben szedte össze s adta ki Pesten ily cím alatt: „Vachott Sándor versei.“ Ezeket követte 1847-ben „Báthori Erzsébet, történeti beszély két énekben.“ 1848-ban a magyar kormánynál

hivatalt vállalván, 1849. végén rédei birtokára vonúlt, s itt csendesen élt családjának s az irodalomnak; de forradalmi czélzatok gyanújába vétetvén, 1853-ban elzárattott. A fogságban kedélybetegségbe esett, melynek 1861. április 9-én halál vetett véget. Testvére Imre 1856-ban Sándor „Összes költeményeit“ bocsátotta közre, s Tóth Lőrincz a Kisfaludy-Társaság 1861-diki közülésében gyászbeszéddel üllötte meg emlékét.

91. MAILÁTH GYÖRGY.

Igazgató tag.

Született 1785. apr. 22.; igazgató tag volt 1831. november 17. óta; meghalt 1862. április 11-én.

Emlékbeszéd fog felette mondatni.

92. FALLMERAYER J. FÜLEP.

Történettudományi külföldi levelező tag.

Született 1791. december 10-én Tirolisban Brixen mellett, Tschötsch faluban. Gymnasialis és magasabb tanulmányait Salzburg- és Landshutban végezte. 1813-ban, mint alhadnagy, részt vett a Franciaország elleni táborozásban, melynek befejezésével tanárálomást nyert előbb az augsburgi latin iskolánál, 1826-ban a landshuti lyceumnál. 1831-ben orosz tábornok társaságában az Oriensbe utazott, visszajövele után négy évig déli Franciaországban, az olasz földön és Genfben tartózkodott. 1840-ben másod ízben is meglátogatta a levantét, „Fragmente aus dem Oriente“ Stuttgart 1845. című munkája ezen utazásra vonatkozik. 1847—48-ban újabb utazást tett Kisásiában, Palästínában és Syriában. 1848-ban a müncheni egyetemen tanárrá neveztetett. Tagja volt a német parlamentnek nem csak Frankfurtban, hanem Stuttgartban is; s e miatt megfosztatván tanárságától és perbe vonatván, egyideig Svajczban tartózkodott, mint menekült. 1850. első felében visszamehetett Münchenbe, hol életének végszakát kizárólag a tudományoknak szentelte. Meghalt 1861. apr. 26. Az Akademia őt 1858. december 16-án választotta tagjává tudományos érdemeinek méltánylásául; s választhatta kettős készséggel mert a dicsőült semmi alkalmat sem mulasztott el rokonszen-

vét a magyar ügy iránt tanusítani. Történettudományi nagyobb munkát, kettőt írt: „Geschichte des Kaiserthums Trapezunt“ München, 1831., és „Geschichte der Halbinsel Morea im Mittelalter“ Stuttgart, 1830—36. Két kötet. Az általa a mai görögök szláv származása iránt elállított tétel sok irodalmi vitát idézett elő.

93. GRÓF TELEKI LÁSZLÓ.

Törvénytudomány-osztályi tiszteleti tag.

Született 1811-ben; levelező taggá választott 1836. szeptember 10-én, tiszteletivé 1844. december 24-én; meghalt 1861. május 8-án.

Emlékezete Lukács Mórictól; — olvastatott az Akademiában 1862. május 27-én; megjelent az Akadémiai Évkönyvek X-dik kötetében.

94. MÁRKFI SÁMUEL.

Nyelvtudomány-osztályi levelező tag.

Született 1811. martius 29-én Cserencsócson, a Muraközben. A gymnasialis iskolákat Szombathelyen és Kőszegen végezván, 1826-ban szent Benedek szerzetébe lépett. 1834-ben a magyar tudományegyetem bölcsészeti karától, 1837-ben a bécsi egyetem theologiai karától tudori oklevelet nyert. Most, visszakerülvén Pannonhegyre, a héber és görög nyelvek, a hermeneutika s az exegesis tanításában járt el tíz évig. 1846-ban elnyervén csőd útján ezen tudományok tanszékét az egyetemnél, Pestre költözött, s azontúl itt volt munkás 1861. junius 2-án közbejött haláláig. Nyomatásban megjelent munkái a Religióban névtelenül közlött cikkeleken kívül: 1) Hitkételek, Pest, 1849. 2) Szent szakaszok. Pest, 1849. 3) Introductio in libros ss. novi Testamenti. Buda, 1856., két k. 4) Script. facultatis theol. ad r. Scient. Univ. Pest, 1859. 5) Codex graecus quatuor evangeliorum e bibliotheca universitatis Pestinensis cum interpretatione hungarica. Buda, 1860. Az Akademia őt 1860. october 9. választá tagjául, de az érdemes férfiú elhunyt, mielőtt székét elfoglalhatta volna.

95. TASNER ANTAL.

Nyelvtudomány-osztályi levelező tag.

Született 1808. május 5-én Öskүн Veszprém megyében, hol atyja gazdasági számadó tiszt volt. Elemi oktatást Oladban és Marczaliban nyert, a gymnasiumi iskolákat Veszprémben, Kőszegen, Pesten járta. A bölcsezszt kétévi folyamát is Pesten végezte, ekkor tévén sajátjává a német, francia, angol és olasz nyelveket is. A törvénytudományt Pozsonyban hallgatta. 1826-ban nevelőséget vállalt gróf Széchenyi Pál házánál, annak ifju sógora gróf Zichy Ferraris Lajos mellett. Ez időtájba esik megismerkedése gróf Széchenyi Istvánval. 1829-ben gróf Andrássy György titkárává lett, s az maradt 1833-ig, midőn ügyvédi oklevelet nyervén, gróf Széchenyi Istvánval vállalta el a titkárságot. 1832-ben gróf Andrássy György és Széchenyi István kísérőjök volt azon útban, melyet Londonba tettek a Buda és Pest között építendő lánczhyd iránti adatok szerzése végett. 1834-ben gróf Széchenyi Istvánval, mint a Duna szabályozására kiküldött királyi biztossal, megjárta Oláhországot, s Bolgár- és Szerborszákok Dunamellékét; ez alkalommal a török nyelvet is sajátjává tévén. A két grófn kívül néhány hazai egyesület bizodalmaival is megtiszteltetett. Jegyzője volt a Nemzeti Casinónak, az Állattenyésztő Társaságnak, a pesti lóverseny-társulatnak. Az akademia őt 1833. november 15-én választá tagjául. Irodalmi munkássága, az Akademia zsebszótárának öregbítésén kívül, néhány angol és francia szépirodalmi, ethnographiai s történelmi dolgozat fordításából állott, melyek részben a Tudománytárban és Athenaeumban jelentek meg; de fő érdeme az, hogy nemesen felelvén meg állásának, előbb mint gróf Széchenyinek, s elkészülvén a híd, mint báró Sinának titkára, a magyar irodalom érdekeinek hü sáfára volt. Meghalt 1861. aug. 25.

96. ÖTVÖS ÁGOSTON.

Történettudomány-osztályi levelező tag.

Született 1811. aprilis 27-én Károlyfehérvárott, hol a gymnasiumok s a bölcsezszt tanfolyamát bevégezvén, 1828-ban

az orvosi tudományok tanulása végett Pestre, 1834-ben bővebb képeztetése végett Bécsbe ment. Tanulmányainak befejezése után, mint gyakorlati orvos, szülővárosában telepedett le, mely őt 1848-ban Erdély utolsó országgyűlésére követül küldé. Ötvös korán osztotta fel hajlamát a gyógyművészet és a történetvizsgálás között, melynek a károlyfehérvári könyvtár kincsei bő táplálékot nyújtottak. Első munkája e téren : „Rejtelmes levelek I. Rákóczi György korából“ 1848-ban látott világot. Az 1849-diki események után még nagyobb szenvedélyességgel folytatta történeti kutatásait, most már az országos levéltárban is. Fáradozásainak némi gyümölcseivel 1856—60. a Magyar Futárban, az Erdélyi Muzeumban, a Kolozsvári Hetilapban, a Delejtűben s a Kolozsvári Közlönyben találkozunk. Nagyobb okmánygyűjtelékek gr. Mikó Imre „Erdélyi történelmi adatai“-ban s a magyar Történelmi Tár“ VIII-dik kötetében jelentek meg tőle. Az Akademia őt 1860. dec. 16-án választá levelező tagjául ; székfoglaló műve „Brandenburgi Katalin fejedelemsége“ becses történelmi monographia. (Magyar Akad. Értesítő. A Philos. Törv. és Történettudományi Osztályok Közlönye, II-dik k.) A tudományos buvárlatainak gyümölcseit mindenkivel örömet közlő, szerény, humanus tudóst okmánygyűjtelékeinek feldolgozása közben érte a halál 1861. october 25-én.

97. SAVIGNY KÁROLY FRIGYES.

Törvénytudomány-osztályi levelező tag.

Született 1779. majnai Frankfurtban. Előbb Marburgban azután Landshutban akadémiai tanár. 1810-ben alapítatván a berlini egyetem, ide hivatott jogtanárul ; 1826-ban igazságszolgáltatási titkos tanácsossá, 1827-ben az államtanács tagjává, 1842-ben igazságügyi miniszterré lett, s az maradt 1848-ig. Meghalt 1861. oct. 25. Savigny fővezére volt Németországban az úgynevezett történelmi jogiskolának, s mint ilyen, ellene Thibaut, Gönner sat. codificationalis törekvéseinek ; ebbeli nézeteit, „Vom Beruf unserer Zeit zur Gesetzgebung“, Berlin, 1814. című munkájába iktatta. Első munkája „Das Recht des Besitzes“, Giessen, 1803. a római jog belső fejtegetésének szempontjából már mestermű volt. Későbbi fő munkái : „Geschichte des römischen Rechts im Mittelalter“ (Heidel-

berg 1815—31., hat kötet.) és „System des heutigen römischen Rechts“ (Berlin, 1840—9., nyolcz kötet.) Ezt az „Obligationenrecht“ követte két kötetben (Berlin 1851—3.) Savignyt az Akademia 1859. decemb. 16. választotta tagjává; Wenzel Gusztáv 1861. december 2-kán tartott felette emlékbeszédet, de mely nyomtatásban nem jelent meg eddiglen.

98. GEOFFROY-Saint-Hilaire IZIDOR.

Természettudomány-osztályi külföldi levelező tag.

Fia a híres zoolognak, Istvánnak, született 1805-ben. Orvostudorral s a zoologiai museumnál segéddé, 1833-ban az Academie des sciences tagjává lett. 1844-ben tanulmányi főigazgatóvá nevezetett a francia tudományegyetemnél. 1858. december 16-ka óta Akademiánk tagja; meghalt 1861. november 10-én. Főbb munkái: „Histoire des anomalies de l'organisation chez l'homme et les animaux.“ Paris, 1832—6. Három kötet. „Études zoologiques.“ 1832—6. „Essais de zoologie générale.“ „Histoire naturelle des insectes et des mollusques.“ 1841. Két kötet. A „Description de l'Égypte“, néhány kötetét is ő adta ki atyja irományaiból, kinek életírását 1847-ben bocsátotta közre.

99. VÁGHY FERENCZ.

Igazgató tag.

Született 1780. körül; meghalt 1862. aprilis 23-kán. Sopron városának polgármestere és országgyűlési követe volt, midőn, a negyedik rendet képviselendő, 1831. november 17-kén az igazgató tagok közé soroztatott; ő e megtiszteltetését az Akademia tőkájének négyszáz pengő forinttal növelése által viszonzá. Sopron polgármestere maradt 1840-ig, midőn a királyi váltó-feltörvényszék közbirájává nevezetett. 1842-ben már a királyi hétszemélyes ítélőtáblánál volt váltói előadó ülnök, s az maradt 1848-ig. Utóbb a bécsi legfőbb törvényszék birájává s császári királyi udvari tanácsossá lett.

100. GRÓF REVICZKY ÁDÁM.

Igazgató tag.

Született 1786. május 23-án. Atyja a pesti tudományegyetemenél a politikai tudományok tanára, utóbb a királyi tábla közbírája volt. Tanulmányait a bécsi theresianumban végezvén, állami szolgálatot vállalt. 1807-ben fogalmazóvá lett a leMBERGI kormánysszéknél, 1808-ban a cseh-ausztriai kancellariánál. 1809-ben mint hadnagy a Sztáray-gyalog-ezrednél részt vett a regensburgi, asperni és vagrami csatákban. 1811-ben a királyi táblához közbíróul nevezetett. 1814-ben a velencei kormánysszéknél tanácsossá, 1815-ben a Franciaországba bényomult császári hadak élelmezési biztosává, majd Rajner főhg. és lombardiai alkirály mellett kamarai előadó tanácsossá lett. 1822-ben a galicziai kormánysszékhöz, 1825-ben a birodalmi kamarához adatott alelnökkül, az utóbbi évben grófi címet is nyervén. Az 1825/-diki országgyűlés folyama alatt magyar udvari főkancellárrá neveztetett. Ezen állásában buzgón pártolá a magyar nyelv és irodalom ügyét, és bőségesen kiérdeklé, hogy 1831. szeptember 17-én neki is hely adassék az Akademia igazgató tagjai között. Az 1832—6. országgyűlés végével állomása másnak jutván, követül ment a toscanai udvarhoz, s Flórenczben tartózkodása alatt nagynevű festészüinket Markó Károlyt nemeslelküen pártfogolta, segítézte. Utóbb lemondván a követségről, státusministeri ranggal Pisában élt, majd egészen visszavonúlt a közéleltől, előbb Velenzében azután Bécsben tartózkodva, s napjait kolostorban végezé 1862. aprilis 21-én.

101. EGYED ANTAL.

Nyelv- és Széptudományosztályi levelező tag.

Született Székesfehérvárott 1779. június 13-án. Itt végezte a gymnasiumi, Pécsen a bölcészeti tanfolyamot. Ugyanitt 1801-ben a papnöveldebe lépett. 1803-ban káplán volt Duna-Földvárrott; 1804—5-ben Bükösdön Baranyában; 1806-ban Bátaszéken és Závodon. 1807-ben Pécsen szentszéki s egyszersmind Petheő Józsefnek, a püspöki megye kormányzójának titoknoka volt. 1808-ban Kocsolán, Tolna vármegyében, plebános, innen 1813-ban Bonyhádra, majd 1822-

ben Paksra tétetett át, végre 1839-ben a duna-földvári plebániát nyerte el. Pakson helyettes-, Földvártról valóságos alesperessé lett, 1832-ben koppánmonostori apáttá neveztetett ki. Akadémiai taggá 1833. november 15-én választott. Nyomatásban megjelent munkái, több alkalmi versen és beszéden kívül: 1) P. Ovidius Naso keservei. Sz. Fehérvár, 1826. 2) Elegiák levelekben. Pest, 1831. 3) Egyházi hymnusok a római breviariumból. Pest, 1835. 4) Megváltó. Kisfaludy-versnemben. Esztergom, 1836. Második kiadás, Pest, 1857. 5) P. Ovidius Naso levelei vagy pontusi elegiái. Pest, 1839. 6) Kis énekes könyv híveim számára. Sz. Fehérvár, 1838. (Több kiadás.) 7) Albius Tibullus elegiái. Buda, 1845. (Az Akadémia kiadása.) 8) Eredeti elegiák. Pest, 1848. 9) Átváltozások P. Ovidius Násótól. Pest, 1851. 10) Dunaföldvári vőfélek köszöntése. 11) Bonyhád, Paks és Duna-Földvár leírása (a Tudományos Gyűjteményben.) — Kéziratban: 1) Déleesti isteni szolgálat. 2) Alapvonalai a keresztyén-kath. vallástudománynak. Mindkettő az Akadémia kéziratтарыában. 3) Az egyedül idévezítő vallás. Levelekben. 4) Egyházi történetek Michl után. 5) Tolna vármegyének bő leírása. 6) P. Ovidius Naso: a szerelem mestersége, — és 7) a szerelem gyógyszere. Az Akadémia kéziratтарыában. — Felhíva, hogy 1861, 1862-ben netalán készült munkáiról értesítse a jelen almanach szerkesztőjét, 1862. június 28-án válaszolá: „1861-ben Dávid minden zsoltárait hymnusokba öltve bevégeztem. Megyém jóváhagyását megkaptam. Juliusban tavál a Sz. István társulatnak felajánlottam, de mindeddig, elfogadtatik-e, nem-e, bizonyost felőle nem hallottam. A napokban szándékom Pestre rándulni, és róla intézkedni. Most Jóbot kezdettem versekbe szedni, de 84 éves költésznek tüze langyúl s csak lassan halad a munkálat. Bevégeztem-e, nem tudom.“ Nem végezhetette be, mert néhány héttel később, augusztus 27-én gyilkos kéznek áldozatul esett. Az irodalomnak, míg élt, híu bajnoka, halála utánra is gondoskodott az ügyről, ezer ötven forintot hagyományozva az Akademiának.

AZ AKADEMIA TAGJAI FÖLDIRATI RENDENBEN.

I. MAGYARORSZÁG.

Abaújmegye.
Korponay János lt. *Kassán.*

Aradmegye.
Fábián Gábor rt. *Aradon és Kur-
ticson.*
Kéry Imre lt. *Boros-Sebesen.*
Wargha István lt. *Szelezsáni
pusztán.*

Baranyamegye.
Mátyás Flórián lt. *Pécselt.*

Barsmegye.
Botka Tivadar lt. *Kis-Vezekényen.*
Martin Lajos lt. *Körmöczön.*

Biharmegye.
Imre Sándor lt. *Debreczen.*
Hoványi Ferencz tt. *Nagyvárad.*
Révész Imre lt. *Debreczen.*
Szűcs István lt. *Debreczen.*
Török József rt. *Debreczen.*

Borsodmegye.
Kazinczy Gábor lt. *Bánfalván.*

Csongrádmegye.

Schröck Ferencz lt. *Szegeden.*
Szalai István lt. *Szentesen.*

Esztergommegye.

Scitovszky János hg. ig. t. *Esz-
tergomban.*
Knauz Nándor lt. *Esztergomban.*

Fehérmegye.

Gr. Cziráky János ig. t. *Lovas-
Berényben.*
Szögyény László ig. t. *Csórón.*
Gondol Dániel lt. *Baracskánu
p. Martonvásár.*
Pauer János lt. *Székesfehérvártn.*

Gömörmegye.

Balogh Sámuel lt. *Serkén u. p.*
Rima-Szombat.
Tompá Mihály lt. *Hamvón u. p.
Putnok.*

Györmegye.

Czinár Mór lt. *Pannonhalmán u
p. Győr-Sz.-Márton.*
Deáky Zsigmond tt. *Győrött.*

Kovács Pál lt. *Győrött.*
Ráth Károly lt. *Győrött.*

Hevesmegye.

Bartakovics Adalbert ig. t. *Egerben.*

Ipolyi Arnold rt. *Török-Szent-Miklós.*

Szvorényi József lt. *Egerben.*

Udvardy Cherna János lt. *Egerben.*

Hontmegye.

Petkó János lt. *Selmeczbányán.*

Kis-Kúnság.

Szilády Áron lt. *Halas.*

Szász Károly lt. *Kún-Sz. Miklós.*

Krassómegye.

Szentkirályi Zsigmond lt. *Moldován.*

Máramarosmegye.

Szilágyi István lt. *M. Szigeten.*

Nyitra megye.

Láng Adolf *Nyitrán.*

Nagy József lt. *Nyitrán.*

Pestmegye.

Buda.

Danielik János tt.

Entz Ferencz lt.

Fest Vilmos rt.

Hunfalvy János lt.

Jakab István lt.

Kautz Gyula lt.

Kruspér István lt.

Kúthy Lajos lt.

Lutter Nándor lt.

Nendtvich Károly rt.

Peregriny Elek lt.

Podhradczky József rt.

Szilágyi Ferencz lt.

Sztoczek József rt.

Weisz János Armin lt.

Pest.

I g a z g a t ó t a g o k.

Gróf Apponyi György.

Deák Ferencz

B. Eötvös József másod-elnök.

Fáy András.

Gr. Károlyi György.

Gr. Károlyi István (és Főton.)

Kubinyi Ágoston.

B. Prónay Albert.

B. Sennyei Pál.

Tiszteletti tagok.

Balassa János.

B. Kemény Zsigmond.

Korizmicz László.

Kubinyi Ferencz.

Lónovics József.

Lónyay Menyhért.

Lukács Móricz.

Rendes tagok.

Arany János.

Ballagi Móricz.

Balogh Pál.

Bugát Pál.

Csengery Antal.

Czuczor Gergely.

Érdy János.

Fényes Elek.

Fogarasi János.
 Frivaldszky Imre.
 Gebhardt Ferencz.
 Györy Sándor.
 Hollán Ernő.
 Horváth Czirill.
 Hunfalvy Pál.
 Jedlik Ányos.
 Jókai Mór.
 Kiss Károly.
 Pauler Tivadar.
 Petzval Otto.
 Pólya József.
 Purgstaller József.
 Szalay László.
 Toldy Ferencz.
 Tóth Lőrincz.
 Wenzel Gusztáv.
 Zádor György.
 Zsoldos Ignác.

Levelező tagok.

Gróf Andrassy Manó (és Selyén
 u. p. S. A. Újhely.)
 Arányi Lajos.
 Barabás Miklós.
 Benkő Dániel.
 Bérczy Károly.
 Bertha Sándor.
 Budenz József.
 Csatskó Imre.
 Dörner József.
 Flór Ferencz.
 Gaal József.
 Galgóczy Károly.
 Gorove István.
 Gönczy Pál.

Greguss Ágost.
 Gyulai Pál.
 Henszlmann Imre.
 Kacs Kovics Károly.
 Karácson Mihály.
 Karvasy Ágost.
 Kerékgyártó Árpád.
 Kondor Gusztáv.
 Konek Sándor.
 Kovács Gyula.
 Kovács Sebestyén Endre.
 Margó Tivadar.
 Mátray Gábor.
 Morócz István.
 Nagy Iván.
 Nagy Márton.
 Ney Ferencz.
 Pompéry János.
 B. Prónay Gábor.
 Récsi Emil.
 Riedl Szende.
 Rómer Flórián.
 Rosti Pál.
 Salamon Ferencz.
 Sauer Ignác.
 Szabó József.
 Székács József.
 Szepesi Imre.
 Szigligeti Edvárd.
 Szinováczy György.
 Szőnyi Pál.
 Than Károly.
 Tóth Sándor.
 Török János.
 Trefort Ágoston.
 Urhazy György.
 Weninger Vincze.

Gr. Wass Sámuel.

Zsivora György.

Balla Károly lt. *Pót-Harasztyán.*

Gr. Benyovszky Zsigmond lt.

Vácson.

B. Podmaniczky Frigyes lt.

Aszódon (és Pesten)

Schirkhuber Mórictz lt. *Vácson.*

Szilágyi Sándor lt. *Nagy-Körösön.*

Tomory Anasztáz lt. *Gembán.*

Vass József lt. *Vácson.*

Warga János lt. *N. Körösön.*

Pozsony.

Bartal György ig. és t. tag

Gr. Dessewffy Emíl elnök *(nyáron Szt. Mihályt Szabolcsban u. p. Nyiregyháza.*

Lichner Pál. lt.

Palugyay Imre lt.

Somogyi Károly lt.

Sárosmegye.

Chyzer Kornél lt. *Bártfán.*

Vandrák András lt. *Eperjesen.*

Sopronmegye.

Árvay Gergely lt. *Csornán.*

Fábián István lt. *Széplakon u. p.*

Eszterháza.

Paúr Iván lt. *Sopronban.*

Torkos Sándor lt. *Sopronban.*

Szalay Ágoston lt. *Sopronban.*

Szabolcsmegye.

Tárkányi Béla József l. t. *Egyeken u. p. Tisza-Füred.*

Szatmármegye.

Lugossy József rt. *Felsőbányán*

Temesmegye.

Ormós Zsigmond lt. *Buziádon.*

Pesty Frigyes lt. *Temesvár.*

Vasmegye.

Beely Fidél lt. *Kőszegen.*

Bitnicz Lajos tt. *Szombathelyt.*

Edvi Illés Pál lt. *Nemes-Dömölkön u. p. Kis-Czell.*

Horváth Boldizsár lt. *Szombathelyt.*

Nagy János rt. *Szombathelyt.*

Veszprémmegye.

Kerkapoly Károly lt. *Pápán.*

Tarczay Lajos. rt. *Pápán.*

Udvardy Ignác lt. *Veszprémben.*

Zalamegye.

Krajner Imre lt. *Keszthelyen.*

Zemplénmegye.

Erdélyi János rt. *S.-Patakon.*

Hegedűs László lt. *S.-Patakon.*

B. Vay Miklós ig. t. *Gölopon u. p. Tállya.*

Waltherr László lt. *Tarcalon.*

Zsarnay Lajos lt. *S.-Patakon.*

II. ERDÉLY.

Kolozsvár.

Berde Áron lt.

Brassai Sámuel lt.

Dósa Elek lt.

Engel József lt.

Finály Lajos Henrik lt.

Kriza János lt.

Gr. Mikó Imre tt.

Szabó Károly lt.

Torma Károly lt.

Herepey Károly lt. *Visaknán.*

Kovács István lt. *Beszterczén.*

Péterfi Károly lt. *M.-Vásárhely.*

Gr. Teleki Domokos ig. és tt.

Gernyeszegen, u. p. M.-Vásárhely.

III. HORVÁTORSZÁG.

Kukulyevics Iván lt. *Zágrábban.*

IV. AUSZTRIA.

Bécs.

Gróf Andrássy György ig. és tt.

Hg. Batthyány Fülöp ig. t.

Hg. Esterházy Pál. ig. t.

Nagy Károly rt.

Arenstein József lt.

B. Baumgartner András k. lt.

Boué Ami k. lt.

Ettingshausen András k. lt.

Falk Miksa lt.

Frankenburg Adolf lt.

V. CSEH- ÉS MORVAORSZÁG.

Chlumetzky Péter k. lt. *Brünnben.*

Palacky Ferencz. k. lt. *Prágában.*

VI. VELENCZEI KIRÁLYSÁG.

Taubner Károly lt. *Veronában.*

Valentinelli József k. lt. *Velen-
czében.*

VII. BADEN NAGYHERCZEG- SÉG.

Heidelberg.

Bunsen Róbert Vilmos k. lt.

Mittermaier K. József k. lt.

Rau Károly Henrik k. lt.

Vangerow Adolf k. lt.

Weleker K. Tivadar k. lt.

VIII. SZÁSZ ALTENBURG.

Gabelentz János k. lt. *Poschwitz-
ban Altenburg mellett.*

IX. SZÁSZORSZÁG.

Roscher Vilmos k. lt. *Lipcén.*

X. BAJORORSZÁG.

Flegler Sándor k. lt. *Nürnberg-
ben.*

B. Liebig Jusztus k. lt. *Mün-
chenben.*

XI. HANNÓVER.

Ewald Henrik k. lt. *Göttingában.*

XII. POROSZORSZÁG.

Berlin.

Bopp Ferencz k. lt.

Grimm Jakab k. lt.

Pertz H. György k. lt.

Ranke F. Lipót k. lt.

Raumer Frigyes k. lt.

Schott Vilmos k. lt.

Grunert F. Ágost k. lt. *Greifswaldeban.*
 Pott Ágost Frigyes k. lt. *Hilában.*
 Stier Theophil k. lt. *Colbergben.*

XIII. OLASZORSZÁG.

Cantu Caesar k. lt. *Turinban.*
 Hg. Demidoff Anatol k. lt. *San-Donatóban.*
 Theiner Ágoston k. lt. *Rómában.*

XIV. FRANCZIAORSZÁG.

Párizs.

Dumas Iván k. lt.
 Flourens Péter k. lt.
 Guizot Ferencz k. lt.
 Laboulaye Edvárd k. lt.
 Mandl Lajos k. lt.
 Mignet Ferencz k. lt.
 Milne-Edwards Henrik k. lt.
 Gr. Montalembert Károly k. lt.
 Poncelet T. Victor k. lt.
 Regnault Henrik Victor k. lt.
 Renan Ernő k. lt.
 Thierry Amade k. lt.
 Dussieux Lajos k. lt. *St-Cyrben.*

XV. BELGIUM.

Quetelet A. T. Lámpért k. lt.
Brüsszelben.

XVI. ANGLIA.

London.
 Babbage Károly k. lt.

Bell Tamás k. lt.
 Bowring János k. lt.
 Faraday Mihály k. lt.
 Lyell Károly k. lt.
 Murchison Roderik k. lt.
 Lord Overstone k. lt.
 Rawlinson Henrik k. lt.
 Watts Tamás k. lt.

Herschel János k. lt. *Co'lingwoodban.*

XVII. DÁNIA.

Rafn Károly K. k. lt. *Kopenhágában.*

XVIII. FINNHON.

Ahlquist Sándor k. lt. *Helsingforsban.*
 Lönnrot Illyés k. lt. *Helsingforsban.*

XIX. OROSZORSZÁG.

Bauer K. Ernő k. lt. *Sz-Pétervárott.*

XX. TÖRÖKORSZÁG.

Vámbéry Armin lt.

XXI. AFRIKA.

Magyar László lt. *Benguelában.*

XXII. AMERIKA.

Vállas Antal k. lt. *Új-Orleansban.*
 Xántus János lt. *Philadelphiban.*

Az akadémiai személyzet létszáma.

Elnökség és igazgató tanács (köztök 9 tiszt. tag) . . . 21

Tiszteleti tag helyben 13, vidéken 8, összesen . . . 21

Rendes tag „ 32 „ 8 „ . . . 40

Levelező tag „ 65 „ 78 „ . . . 143

Külső levelező tag . . . 57

261

I. A nyelv- és széptudományi osztályban.

Tiszteleti tag helyben 3, vidéken 1, összesen . . . 4

Rendes „ „ 7 „ 3 „ . . . 10

Levelező „ „ 15 „ 23 „ . . . 38

Külső l. „ „ — „ — „ . . . 13

65

II. A philosophiai osztályban.

Tiszteleti tag helyben 1, vidéken 1, összesen . . . 2

Rendes „ „ 2 „ 1 „ . . . 3

Levelező „ „ 6 „ 12 „ . . . 18

Külső lev. „ „ — „ — „ . . . —

23

III. A törvénytudományi osztályban.

Tiszteleti tag helyben 4, vidéken 3, összesen . . . 7

Rendes „ „ 6 „ — „ . . . 6

Levelező „ „ 6 „ 8 „ . . . 14

Külső lev. „ „ — „ — „ . . . 7

34

IV. A történelmi osztályban.

Tiszteleti tag helyben 1, vidéken 2, összesen . . . 3

Rendes „ „ 5 „ 1 „ . . . 6

Levelező „ „ 12 „ 20 „ . . . 32

Külső lev. „ „ — „ — „ . . . 16

57

V. *A matematikai osztályban.*

Tiszteleti tag helyben —, vidéken 1, összesen	.	.	.	1
Rendes " " 6 " 1 "	.	.	.	7
Levelező " " 5 " 7 "	.	.	.	12
Külső lev. " " "	.	.	.	7
				27

VI. *A természettudományi osztályban.*

Tiszteleti tag helyben 4, vidéken—, összesen	.	.	.	4
Rendes " " 6 " 2 "	.	.	.	8
Levelező " " 21 " 8 "	.	.	.	29
Külső lev. " " "	.	.	.	14
				55

Alapszabályilag az igazgató tagok teljes száma 25 levén, üres hely van 4

Alapszabályilag a tiszteleti tagok teljes száma 24 levén, üres hely van 3

Alapszabályilag a rendes tagok teljes száma 42 levén, üres hely van 2

NÉV MUTATÓ.

Ahlquist Ágost	114	Botka Tivadar	120
Gr. Andrásy György	107	Boué Ami	130
Gr. Andrásy Manó	120	Bowring János	113
Gr. Apponyi György	109	Brassai Sámuel	123
Arany János	111	Budenz József	113
Arányi Lajos	127	Bugát Pál	125
Arenstein József	123	Bunsen Róbert Vilmos	129
Árvay Gergely	111	Cantu Caesar	121
Babbage Károly	124	Chlumetzky Péter	121
Baer Károly Ernő	129	Chyzer Kornél	129
Balassa János	125	Csatskó Imre	115
Balla Károly	126	Csengery Antal	119
Ballagi Móricz	110	Czinár Mór	120
Balogh Pál	111	Gr. Cziráky János	108
Balogh Sámuel	115	Czuczor Gergely	110
Barabás Miklós	111	Danielik János	114
Bartakovics Adalbert	108	Deák Ferencz	109
Bartal György	107	Deáky Zsigmond	109
Hg. Batthyány Fülöp	107	Hg. Demidoff Anatol	121
B. Baumgartner András	129	Gr. Dessewffy Emil 107,108,116	
Beely Fidél	115	Dorner József	127
Bell Tamás	129	Dósa Elek	118
Benkő Dániel	128	Dumas Iván	129
Gr. Benyovszky Zsigmond	117	Dussieux Lajos	121
Bérczy Károly	113	Eggenberger Ferdinánd	133
Berde Áron	127	Emich Gusztáv	133
Bertha Sándor	117	Engel József	113
Bitnicz Lajos	122	Entz Ferencz	127
Bopp Ferencz	113	B. Eötvös József. 107, 109, 118	

Erdélyi János	115	Herepei Károly	115
Érdy János	118	Herschel János	124
Hg. Esterházy Pál	108	Hinka József	133
Ettingshausen András	124	Hollán Ernő	123
Ewald Henrik	114	Horváth Cзыrill	114
Fábián Gábor	110	Horváth Boldizsár	118
Fábián István	112	Hoványi Ferencz	114
Falk Miksa	118	Hunfalvy János	120
Faraday Mihály	129	Hunfalvy Pál	111
Fáy András	108	Illés Pál	115
Fényes Elek	119	Imre Sándor	112
Fest Vilmos	123	Ipolyi Arnold	119
Finály Lajos Henrik	112	Jakab István	111
Flegler Sándor	122	Jedlik Ányos	126
Flór Ferencz	126	Jókai Mór	111
Flourens Péter	129	Kacs Kovics Lajos	126
Fogarasi János	117	Karácson Mihály	119
Frivaldszky Imre	125	Gr. Károlyi György	107
Gaal József	111	Gr. Károlyi István	108
Gabelentz János	113	Karvasy Ágost	117
Galgóczy Károly	117	Kautz Gyula	118
Gebhardt Ferencz	125	Kazinczy Gábor	120
Gondol Dániel *)	—	B. Kemény Zsigmond	110
Gorove István	119	Kerékgyártó Árpád	121
Gönczy Pál	127	Kerka poly Károly	121
Greguss Ágost	116	Kéry Imre	127
Grimm Jakab	113	Kiss Károly	123
Grunert J. Ágost	125	Knauz Nándor	120
Guizot Ferencz	122	Kondor Gusztáv	124
Győry Sándor	122	Konek Sándor	120
Gyulai Pál	112	Korizmics László	125
Hegedűs László	116	Korponay János	123
Henszlmann Imre	119	Kovács Gyula	127

*) Kimaradt hibából a Nyelv- és Széptudományi osztály lev. tagjainak sorából. Lakik *Barackán, u. p. Martonvásár. Vél.* nov. 22-dikén 1845.

Kovács István	120	Nagy József	128
Kovács Pál	111	Nagy Károly	122
Kovács-Sebestyén Endre	127	Nagy Márton	115
Krájner Imre	117	Nendtvich Károly	126
Kríza János	112	Ney Ferencz	116
Kruspér István	124	Ormós Zsigmond	113
Kubínyi Ágoston	108, 125	Overstone lord	118
Kubínyi Ferencz	125	Palacky Ferencz	121
Kukulyevics Iván	121	Palugyay Imre	120
Kuthy Lajos	112	Pauer János	120
Laboulaye Edvárd	118	Pauler Tivadar	117
Láng Adolf	127	Paúr Iván	120
Lichner Pál	113	Peregriny Elek	115
B. Liebig Juszt	129	Pertz Henrik György	121
Lonovics József	116	Pesty Frigyes	121
Lónyay Menyhért	116	Péterfy Károly	115
Lönnrot Illés	114	Petheő Dénes	133
Lugossy József	111	Petkó János	128
Lukács Móricz	110	Petzval Ottó	123
Lutter Ferdinánd	124	Podhorszky Lajos	112
Lyell Károly	130	Podhradczky József	119
Magyar László	120	B. Podmaniczky Frigyes	113
Mandl Lajos	129	Pólya József	126
Margó Tivadar	128	Pompéry János	113
Martin Lajos	124	Poncelet János	124
Mátray Gábor	111	Potemkin Ödön	133
Mátyás Flórián	112	Pott Ágoston Frigyes	114
Mészáros Imre	116	B. Prónay Albert	108
Mignet Ferencz	122	B. Prónay Gábor	128
Gr. Mikó Imre	118	Purgstaller József	114
Milne-Edwards Henrik	130	Quetelet Adolf T. Lampért	124
Mittermaier Károly T. A.	118	Rafn Károly Keresztély	122
Gr. Montalembert Károly	122	Ranke Ferencz Lipót	122
Morócz István	128	Ráth Károly	120
Murchison Roderik	130	Rau Károly Henrik	113
Nagy Iván	120	Raumer Frigyes	122
Nagy János	110	Rawlinson Henrik	114

Récsi Emil	117	Szilágyi Sándor	121
Regnault Henrik Viktor	117	Szinovác György.	118
Renan Ernő	114	Szögyény László	109
Révész Imre	121	Szöke János	132
Riedl Szende	112	Szőnyi Pál.	115
Ring Adorján	133	Sztoczek József	123
Rómer Flórián.	128	Szücs István	117
Roscher Vilmos	118	Szvorényi József	112
Rosti Pál	121	Tarczy Lajos	126
Salamon Ferencz	113	Tárkányi B. József	112
Sasku Károly	133	Taubner Károly	123
Sauer Ignác	128	Gr. Teleki Domokos	109
Schirkuher Móríz	128	Than Károly	128
Schott Vilmos	113	Theiner Ágoston	122
Schröck Ferencz	120	Thierry Amade	122
Scitovszky János hg. primás	109	Toldy Ferencz.	110
B. Sennyei Pál	109	Tomori Anasztáz	124
B. Sina Simon.	109	Tompa Mihály.	113
Somogyi Károly	116	Torkos Sándor	113
Stier Theophil.	114	Torma Károly	121
Szabó István	111	Tóth Lőrincz	117
Szabó József	128	Tóth Sándor *)	129
Szabó Károly	121	Török János	126
Szalai István	116	Török József	126
Szalay Ágoston	121	Trefort Ágoston	117
Szalay László	116	Udvardy Ignác	117
Szász Károly	112	Udvardy János	123
Székács József	111	Urházy György	121
Szentkirályi Zsigmond	117	Valentinelli József	122
Szepesi Imre	112	Vállas Antal	125
Szigligeti Edvárd	112	Vámbéry Armin	113
Szilády Áron	113	Vandrák András	115
Szilágyi Ferencz	119	Vangerow Adolf	118
Szilágyi István	112	Vass József	113

*) Meghalt, midőn a névkönyv 129. lapja már ki volt nyomtatva, 1862. nov. 22.

B. Vay Miklós	109	Weninger Vincze	124
Walther László	119	Wenzel Gusztáv	119
Wargha István	115	Xántus János	128
Warga János	115	Zádor György	116
Gr. Wass Sámuel	129	Zsarnay Lajos	113
Watts Tamás	114	Zsivora György	119
Weisz János Armin	124	Zsoldos Ignác	117
Welcker Károly Tivadar	118		